

CVRIA

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE

Výročná správa
2013

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE

VÝROČNÁ SPRÁVA 2013

Prehľad činností Súdneho dvora,
Všeobecného súdu a Súdu pre verejnú službu Európskej únie

Luxemburg 2014

www.curia.europa.eu

Súdny dvor
2925 Luxemburg
Tel. +352 4303 1

Všeobecný súd
2925 Luxemburg
Tel. +352 4303 1

Súd pre verejnú službu
2925 Luxemburg
Tel. +352 4303 1

Internetová stránka Súdneho dvora: <http://www.curia.europa.eu>

Redakčná uzávierka: 1. januára 2014

Reprodukcia je povolená s uvedením zdroja. Fotografie môžu byť reprodukované len v kontexte tejto publikácie. Na akékoľvek iné použitie je potrebné vyžiadať si súhlas Úradu pre vydávanie publikácií Európskej únie.

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete.
Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2014.

ISBN 978-92-829-1707-7 (tlačená verzia)
978-92-829-1684-1 (PDF)

ISSN 1831-8568 (tlačená verzia)
2315-2435 (PDF)

doi: 10.2862/57531 (tlačená verzia)
10.2862/5065 (PDF)

© Európska únia, 2014

Printed in Luxembourg

VYTLAČENÉ NA PAPIERI BIELOM BEZ POUŽITIA ELEMENTÁRNEHO CHLÓRU

Obsah

	Strana
Predslov predsedu Súdneho dvora Vassiliosa Skourisa	5

Kapitola I

Súdny dvor

A – Vývoj a činnosť Súdneho dvora v roku 2013	9
B – Judikatúra Súdneho dvora v roku 2013	11
C – Zloženie Súdneho dvora	53
1. Členovia Súdneho dvora	55
2. Zmeny v zložení Súdneho dvora v roku 2013	71
3. Protokolárne poriadky	73
4. Bývalí členovia Súdneho dvora	75
D – Súdne štatistiky Súdneho dvora	79

Kapitola II

Všeobecný súd

A – Činnosť Všeobecného súdu v roku 2013	111
B – Zloženie Všeobecného súdu	147
1. Členovia Všeobecného súdu	149
2. Zmeny v zložení Všeobecného súdu v roku 2013	161
3. Protokolárne poriadky	163
4. Bývalí členovia Všeobecného súdu	167
C – Súdne štatistiky Všeobecného súdu	169

Kapitola III*Súd pre verejnú službu*

A – Činnosť Súdu pre verejnú službu v roku 2013	191
B – Zloženie Súdu pre verejnú službu	201
1. Členovia Súdu pre verejnú službu	203
2. Zmeny v zložení Súdu pre verejnú službu v roku 2013	207
3. Protokolárny poriadok	209
4. Bývalí členovia Súdu pre verejnú službu	211
C – Súdne štatistiky Súdu pre verejnú službu	213

Úvod

V roku 2013 Súdny dvor Európskej únie výrazne zvýšil tempo svojej súdnej činnosti. Na jednej strane počet začatých vecí dosiahol najvyššiu úroveň od vytvorenia súdneho systému Európskej únie. Na druhej strane produktivita Súdneho dvora dosiahla bezprecedentnú výšku s 1 587 ukončenými vecami. Súdny dvor môže byť s týmto vývojom nanajvýš spokojný, pretože svedčí o dôvere, ktorú súdom Únie prejavujú vnútroštátne súdy a jednotlivci.

Toto zintenzívnenie súdnej činnosti však môže ohroziť, a to v nie tak vzdialenej budúcnosti, účinnosť celého súdneho systému Únie. Z tohto dôvodu musí byť hľadanie prostriedkov tak legislatívnej povahy, ako aj na úrovni pracovných metód s cieľom zlepšovania jeho účinnosti, nepretržité a trvalé.

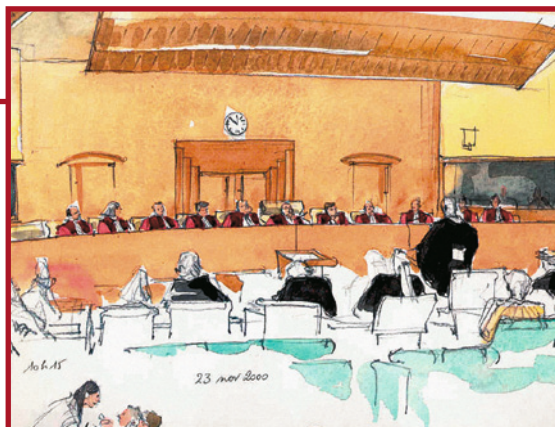
V roku 2013 došlo tiež k pristúpeniu Chorvátskej republiky k Európskej únii a príchodu dvoch chorvátskych členov, ktorí sa stali sudcami Súdneho dvora a Všeobecného súdu, ako aj k prijatiu rozhodnutia o zvýšení počtu generálnych advokátov Súdneho dvora, v dôsledku ktorého nastúpil do funkcie prvý poľský generálny advokát.

Napokon, v minulom roku opustilo Všeobecný súd v rámci jeho čiastočnej obmeny šesť členov a ďalej odišli dvaja členovia Súdneho dvora a jeden člen Súdu pre verejnú službu.

Táto správa ponúka celkový prehľad vývoja a činnosti inštitúcie v roku 2013. Čitateľ si môže všimnúť, že rozsiahla časť výročnej správy je venovaná stručnému, ale vyčerpávajúcemu opisu samotnej súdnej činnosti Súdneho dvora, Všeobecného súdu a Súdu pre verejnú službu, ktorý dopĺňajú štatistické údaje. Pri tejto príležitosti si dovoľujem poďakovať kolegom všetkých troch súdov, ako aj všetkým zamestnancom Súdneho dvora za ich výbornú prácu v tomto výnimočnom a náročnom roku.

V. Skouris
predseda Súdneho dvora

Kapitola I

Súdny dvor

A – Vývoj a činnosť Súdneho dvora v roku 2013

Predkladateľ: predseda Súdneho dvora Vassilios Skouris

Táto prvá časť výročnej správy predstavuje súhrnný prehľad činnosti Súdneho dvora Európskej únie v roku 2013. Po prvé podáva prehľad o vývoji tejto inštitúcie v tomto roku s dôrazom na inštitucionálne zmeny, ktoré sa dotkli Súdneho dvora, ako aj na vývoj v rámci jeho vnútornej organizácie a pracovných metód (prvá časť). Po druhé obsahuje štatistickú analýzu vývoja pracovného zaťaženia Súdneho dvora a priemernej dĺžky trvania konaní (druhá časť). Po tretie ako každý rok predstavuje hlavné vývojové smery judikatúry zaradené podľa jednotlivých oblastí (tretia časť).

1. Z hľadiska všeobecného vývoja Súdneho dvora Európskej únie predstavovalo najvýznamnejšiu udalosť minulého roka pristúpenie Chorvátskej republiky k Európskej únii. Na slávnostnom zasadnutí uskutočnenom 4. júla 2013 zložil prísahu prvý chorvátsky sudca Súdneho dvora a prvá chorvátska sudkyňa Všeobecného súdu, ktorí sa v ten istý deň ujali svojich funkcií. Príprava Súdneho dvora na toto siedme rozšírenie Európskej únie mala hladký priebeh a integrácia oboch sudcov, ich spolupracovníkov a všetkých zamestnancov chorvátskej štátnej príslušnosti, ktorí nastúpili do služieb tejto inštitúcie, prebehla bez komplikácií.

Na úrovni súdnej činnosti treba spomenúť, že rozhodnutím Rady 2013/336/EÚ z 25. júna 2013, ktorým sa zvyšuje počet generálnych advokátov Súdneho dvora Európskej únie (Ú. v. EÚ L 179, s. 92), bol s účinnosťou od 1. júla 2013 zvýšený ich počet na deväť a s účinnosťou od 7. októbra 2015 bude tento počet predstavovať jedenásť generálnych advokátov. Po prijatí tohto rozhodnutia zložil 23. októbra 2013 prísahu prvý poľský generálny advokát.

Pokiaľ ide o procesné pravidlá, po nadobudnutí platnosti nového Rokovacieho poriadku Súdneho dvora v roku 2012 predložil Súdny dvor Rade návrh na prijatie nového Doplnkového poriadku, ktorý mal nahradiť Doplnkový poriadok zo 4. decembra 1974 (Ú. v. EÚ L 350, s. 29), naposledy zmenený 21. februára 2006 (Ú. v. EÚ L 72, s. 1). Tento návrh Rada prijala začiatkom roku 2014 (Ú. v. EÚ L 32, s. 37). Súdny dvor zároveň prijal Praktické pokyny pre účastníkov konania v konaniach pred Súdnym dvorom (Ú. v. EÚ L 31, s. 1), ktoré s účinnosťou od 1. februára 2014 nahradili Praktické pokyny týkajúce sa priamych žalôb a odvolaní z 15. októbra 2004 (Ú. v. EÚ L 361, s. 15) v znení zmien a doplnení z 27. januára 2009 (Ú. v. EÚ L 29, s. 51). Oba tieto procesné texty nadobudli účinnosť 1. februára 2014.

2. Súdne štatistiky Súdneho dvora za rok 2013 sa celkovo vyznačujú bezprecedentnými číselnými údajmi. Minulý rok bude totiž v kronikách zaznamenaný ako rok s najvyššou produktivitou v histórii Súdneho dvora a tiež ako rok s vôbec najvyšším počtom začatých vecí.

V roku 2013 Súdny dvor ukončil 635 vecí (čistý počet, ktorý zohľadňuje spojenie vecí), čo predstavuje značný nárast oproti predchádzajúcemu roku (527 vecí ukončených v roku 2012). Z týchto vecí bol v 434 veciach vydaný rozsudok a 201 vecí viedlo k vydaniu uznesenia.

Súdnemu dvoru bolo predložených 699 nových vecí (bez ohľadu na spojenie vecí z dôvodu ich vzájomnej súvislosti), čo znamená zvýšenie približne o 10 % oproti roku 2012, a toto číslo predstavuje v histórii Súdneho dvora najvyšší počet vecí začatých v priebehu jedného roka. Tento nárast celkového počtu začatých vecí treba posudzovať predovšetkým v súvislosti so zvýšením počtu podaných odvolaní a návrhov na začatie prejudiciálneho konania oproti predchádzajúcemu roku. Čo sa týka návrhov na začatie prejudiciálneho konania, počet vecí začatých v roku 2013, teda 450, predstavuje najvyššie číslo, aké kedy bolo v histórii Súdneho dvora dosiahnuté.

Veľmi priaznivé sú štatistické údaje týkajúce sa dĺžky konaní. Pokiaľ ide o návrhy na začatie prejudiciálneho konania, táto dĺžka predstavuje 16,3 mesiaca. Mierne zvýšenie v porovnaní s rokom 2012 (15,6 mesiaca) je štatisticky zanedbateľné. Priemerná dĺžka prejednávania priamych žalôb v minulom roku predstavovala 24,3 mesiaca a pri odvolaniach predstavovala 16,6 mesiaca. Je potrebné uznať, že dĺžka konaní o priamych žalobách sa v roku 2013 oproti predchádzajúcemu roku (19,7 mesiacov) výrazne zvýšila. Hoci Súdny dvor na tento vývoj dôsledne dohliada, prvé štatistické analýzy preukazujú, že ide skôr o nárast vyvolaný momentálnymi výkyvmi, nad ktorými má Súdny dvor len veľmi obmedzenú kontrolu.

Okrem reforiem pracovných metód, ku ktorým došlo v posledných rokoch, zlepšenie efektívnosti práce Súdneho dvora v súvislosti s prejednávaním vecí spočíva aj vo využívaní rôznych procesných prostriedkov, ktoré má Súdny dvor k dispozícii na urýchlenie vybavenia určitých vecí (naliehavé prejudiciálne konanie, prednostné prejednanie vecí, skrátené súdne konanie, zjednodušené konanie a možnosť rozhodovať bez návrhov generálneho advokáta).

Naliehavé prejudiciálne konanie bolo navrhované v piatich veciach a určená komora rozhodla, že podmienky požadované článkom 107 a nasl. rokovacieho poriadku boli splnené v dvoch z týchto prípadov. Tieto veci boli skončené s priemernou dĺžkou trvania konania 2,2 mesiaca.

Skrátené súdne konanie bolo v tomto roku navrhnuté v štrnástich prípadoch, ale podmienky stanovené rokovacím poriadkom neboli splnené v žiadnom z nich. V súlade s praxou zavedenou v roku 2004 o prípustnosti alebo zamietnutí návrhu na skrátené súdne konanie rozhoduje predseda Súdneho dvora odôvodneným uznesením. Okrem toho bolo v piatich veciach rozhodnuté o ich prednostnom prejednaní.

Súdny dvor uplatnil na zodpovedanie určitých prejudiciálnych otázok zjednodušené konanie podľa článku 99 rokovacieho poriadku. Na základe tohto ustanovenia bolo teda uznesením skončených celkovo 33 vecí.

Napokon Súdny dvor často využil možnosť, ktorú mu poskytuje článok 20 štatútu, rozhodnúť bez návrhov generálneho advokáta, ak prejednanie veci nenastoluje novú právnu otázku. Približne 48 % rozsudkov bolo v roku 2013 vyhlásených bez návrhov.

Pokiaľ ide o rozdelenie vecí podľa rozhodovacích zložení Súdneho dvora, v roku 2013 rozhodla veľká komora približne 8 %, päťčlenné komory rozhodli 59 % a trojčlenné komory rozhodli približne 32 % vecí skončených rozsudkom alebo judikujúcim uznesením. V porovnaní s predchádzajúcim rokom možno konštatovať stabilný podiel vecí prejednávaných veľkou komorou (9 % v roku 2012) a zvýšenie podielu vecí prejednávaných päťčlennými komorami (54 % v roku 2012).

Podrobnejšie informácie o štatistických údajoch súdov za rok 2013 sa nachádzajú v časti správy osobitne venovanej tejto tematike.

B – Judikatúra Súdneho dvora v roku 2013

I. Ústavné a inštitucionálne otázky

1. Konania pred súdmi Európskej únie

Súdny dvor mal tak ako v predchádzajúcich rokoch príležitosť poskytnúť prostredníctvom viacerých rozhodnutí dôležité objasnenia podmienok, za ktorých vykonáva svoje súdne právomoci.

a) Žaloba o nesplnenie povinnosti

V rozsudku z 22. októbra 2013, *Komisia/Nemecko* (C-95/12), Súdny dvor rozhodoval o žalobe, ktorú podala Komisia z dôvodu *nevykonania predchádzajúceho rozsudku Súdneho dvora vydaného v konaní o nesplnení povinnosti*¹. V tomto poslednom uvedenom rozsudku Súdny dvor konštatoval, že Nemecko tým, že ponechalo v platnosti niektoré ustanovenia „zákona o Volkswagene“ a konkrétne ustanovenia o menovaní členov dozornej rady výrobcu automobilov značky Volkswagen Nemeckom a Spolkovou krajinou Dolné Sasko, ako aj ustanovenia o strope hlasovacích práv v spojení s ustanoveniami o stanovení 20 % blokujúcej menšiny na prijatie niektorých rozhodnutí akcionármi tohto výrobcu automobilov, porušilo voľný pohyb kapitálu. V nadväznosti na rozsudok Súdneho dvora Nemecko prvé dve ustanovenia zrušilo. Ustanovenie o blokujúcej menšine však ponechalo v platnosti. Keďže Komisia zastávala názor, že z rozsudku vydaného v konaní o nesplnení povinnosti vyplýva, že každé z troch dotknutých ustanovení predstavuje samostatné porušenie voľného pohybu kapitálu, a že v dôsledku toho malo byť zrušené aj ustanovenie o blokujúcej menšine, podala na Súdny dvor novú žalobu a navrhovala, aby bola tomuto členskému štátu uložená povinnosť zaplatiť denné penále a paušálnu pokutu.

V rozsudku vo veci tejto žaloby Súdny dvor rozhodol, že z výroku ako aj z odôvodnenia predchádzajúceho rozsudku vyplýva, že Súdny dvor nekonštatoval nesplnenie povinnosti vyplývajúce z ustanovenia o blokujúcej menšine, posudzovaného samostatne, ale konštatoval nesplnenie povinnosti vyplývajúce z tohto ustanovenia v spojení s ustanovením týkajúcim sa stropu hlasovacích práv. Vzhľadom na to si Nemecko zrušením jednak ustanovenia „zákona o Volkswagene“ o menovaní členov dozornej rady Nemeckom a Spolkovou krajinou Dolné Sasko a jednak ustanovenia o strope hlasovacích práv, čím tak zaniklo spojenie medzi týmto posledným uvedeným ustanovením a ustanovením o blokujúcej menšine, v stanovenej lehote splnilo povinnosti vyplývajúce z rozsudku, ktorý bol proti nemu vydaný. V dôsledku toho Súdny dvor žalobu Komisie zamietol.

b) Žaloba o neplatnosť

Pokiaľ ide o žalobu o neplatnosť, pozornosť si zaslúžia dva rozsudky Súdneho dvora týkajúce sa nového znenia článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, ktorý bol zavedený Lisabonskou zmluvou, pričom prvý z nich sa týka pojmu „regulačný akt“ a druhý pojmu „vykonávacie opatrenia“².

¹ Rozsudok Súdneho dvora z 23. októbra 2007, *Komisia/Nemecko* (C-112/05, Zb. s. I-8995).

² V oblasti žalôb o neplatnosť je tiež potrebné uviesť rozsudky z 23. apríla 2013, *Gbagbo a i./Rada* (C-478/11 P až C-482/11 P), a z 28. mája 2013, *Abdulrahim/Rada a Komisia* (C-239/12 P). Týmto rozsudkom bude pozornosť venovaná v kapitole „Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – Zmrazenie finančných prostriedkov“.

V rozsudku z 3. októbra 2013, *Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada* (C-583/11 P), Súdny dvor potvrdil uznesenie Všeobecného súdu³, ktorým sa rozhodlo o neprípustnosti žaloby podanej niekoľkými fyzickými a právnickými osobami zastupujúcimi záujmy kanadských Inuitov, ktorou sa domáhali zrušenia nariadenia č. 1007/2009⁴.

Súdny dvor pripomenul, že od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy môžu byť niektoré akty so všeobecnou pôsobnosťou napadnuté na súdoch Únie fyzickými a právnickými osobami bez toho, aby tieto osoby museli spĺňať podmienku osobnej dotknutosti. Zmluva však jednoznačne stanovuje, že tieto menej prísne pravidlá prípustnosti sa vzťahujú len na obmedzenú kategóriu týchto aktov, a to na regulačné akty. Konkrétne, ako správne uviedol Všeobecný súd, *hoci aj legislatívne akty majú všeobecnú pôsobnosť, nepatria pod regulačné akty*, a aj naďalej podliehajú prísnejším podmienkam prípustnosti. Z prípravných prác k článku III-365 ods. 4 návrhu Zmluvy o Ústave pre Európu, ktorej obsah bol doslovne prevzatý článkom 263 štvrtým odsekom ZFEÚ, totiž vyplýva, že zmena článku 230 štvrtého odseku ES zavedená týmto ustanovením nebola určená na rozšírenie podmienok prípustnosti žaloby o neplatnosť proti legislatívnym aktom. V prípade legislatívnych aktov teda prípustnosť žaloby podanej fyzickou alebo právnickou osobou aj naďalej podlieha podmienke, že žalobca musí byť napadnutým aktom osobne dotknutý.

V danom prípade Súdny dvor rozhodol, že podmienka nie je splnená, keďže zákaz uvádzať na trh výrobky z tuleňov, ktorý je uvedený v nariadení č. 1007/2009, je formulovaný všeobecne a uplatňuje sa bez rozdielu na všetky ekonomické subjekty, ktoré spadajú do jeho pôsobnosti, pričom sa netýka špecificky žalobcov, ktorí sa preto nemôžu považovať za osobne dotknutých týmto zákazom.

Okrem toho Súdny dvor objasnil, že ochrana, ktorú priznáva článok 47 Charty základných práv Európskej únie, nevyžaduje, aby osoba podliehajúca súdnej právomoci mohla bez toho, aby splnila akékoľvek podmienky, podať žalobu o neplatnosť proti legislatívnym aktom Únie priamo na súd Únie. Naproti tomu členským štátom prináleží, aby vytvorili systém opravných prostriedkov, ktorým môže byť zabezpečené dodržiavanie základného práva na účinnú súdnu ochranu. Ani toto ustanovenie, ani článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, ktorý ukladá takúto povinnosť členským štátom, však nevyžadujú, aby osoba podliehajúca súdnej právomoci mohla podať žalobu proti takýmto aktom v prvom rade na vnútroštátne súdy.

Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ v znení zmenenom a doplnenom Lisabonskou zmluvou bol vyložený aj v rozsudku z 19. decembra 2013, *Telefónica/Komisia* (C-274/12 P), vydanom na základe odvolania podaného proti uzneseniu Všeobecného súdu⁵, ktorým sa rozhodlo o neprípustnosti žaloby podanej proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa ustanovenie španielskeho zákona o dani z príjmov právnických osôb vyhlásilo za opatrenie štátnej pomoci, ktoré je čiastočne nezlučiteľné so spoločným trhom. Súdny dvor bez toho, aby rozhodol o povahe tohto rozhodnutia, považoval za potrebné definovať *kritériá na určenie toho, či právny akt vyžaduje „vykonávacie opatrenia“ v zmysle článku 263 štvrtého odseku poslednej časti vety ZFEÚ*.

Na úvod Súdny dvor pripomenul, že keď právny akt vyžaduje vykonávacie opatrenia, súdne preskúvanie dodržiavania právneho poriadku Únie je zabezpečené buď súdmi Únie, ak vykonanie uvedených aktov prináleží inštitúciám, orgánom alebo organizáciám Únie, alebo vnútroštátnym

³ Uznesenie Všeobecného súdu zo 6. septembra 2011, *Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada* (T-18/10, Zb. s. II-5599).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1007/2009 zo 16. septembra 2009 o obchodovaní s výrobkami z tuleňov (Ú. v. EÚ L 286, s. 36).

⁵ Uznesenie Všeobecného súdu z 21. marca 2012, *Telefónica/Komisia* (T-228/10).

súdom, ak toto vykonanie prináleží členským štátom. Fyzické a právnické osoby sa môžu odvolávať na neplatnosť základného aktu pred vnútroštátnymi súdmi a priviesť tieto súdy k tomu, aby sa obrátili na Súdny dvor na základe článku 267 ZFEÚ.

Pokiaľ ide o otázku, či právny akt vyžaduje vykonávacie opatrenia, Súdny dvor rozhodol, že treba vychádzať z postavenia osoby, ktorá sa odvoláva na právo podať žalobu. Je teda irelevantné, či predmetný akt vyžaduje vykonávacie opatrenia vo vzťahu k ostatným subjektom. Okrem toho treba odkázať výlučne na predmet žaloby a v prípade, že žalobca sa domáha len čiastočného zrušenia aktu, sú to len vykonávacie opatrenia, ktoré táto časť aktu prípadne vyžaduje, ktoré musia byť v prípade potreby zohľadnené.

Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie v konaní vo veci samej, Súdny dvor uviedol, že jeho cieľom je výlučne konštatovať nezlučiteľnosť režimu pomoci tvoreného daňovou právnou úpravou so spoločným trhom a že nedefinuje špecifické dôsledky, ktoré toto vyhlásenie má pre každého z jednotlivcov, a ktoré sa prejavia len formou správnych aktov ako daňový výmer, ktorý predstavuje vykonávacie opatrenie v zmysle článku 263 štvrtého odseku poslednej časti vety ZFEÚ.

Súdny dvor preto dospel k záveru, že Všeobecný súd oprávnene rozhodol, že v prejednávanej veci neboli splnené podmienky prípustnosti stanovené v článku 263 štvrtom odseku poslednej časti vety ZFEÚ.

c) Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Rozsudok z 15. januára 2013, *Križan a i.* (C-416/10)⁶, dal Súdnemu dvoru príležitosť objasniť jednak rozsah možnosti vnútroštátnych súdov obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, ako aj pojem *súd poslednej inštancie*. Súdny dvor pripomenul, že vnútroštátne procesné právo, na základe ktorého sú súdy nižšieho stupňa viazané posúdením súdov vyššieho stupňa, nemôže spochybniť možnosť, ktorú majú tieto súdy nižšieho stupňa, obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, ak majú pochybnosti o výklade práva Únie, keďže tieto súdy musia odmietnuť posúdenie súdu vyššieho stupňa, ak sa v súvislosti s výkladom Súdneho dvora domnievajú, že toto posúdenie nie je v súlade s právom Únie. Súdny dvor uviedol, že tieto zásady platia aj vtedy, pokiaľ ide o právny názor vyjadrený ústavným súdom, keďže z ustálenej judikatúry vyplýva, že nemožno pripustiť, aby pravidlá vnútroštátneho práva, hoci sú ústavnej povahy, ohrozovali jednotu a účinnosť práva Únie.

Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátny súd predstavuje súd, proti ktorého rozhodnutiam nie je prípustný podľa vnútroštátneho práva opravný prostriedok v zmysle článku 267 tretieho odseku ZFEÚ, a ktorý je teda povinný obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania aj vtedy, ak vnútroštátne právo stanovuje možnosť podať na ústavný súd dotknutého členského štátu opravný prostriedok proti rozhodnutiam vnútroštátneho súdu, ktorý sa obmedzuje na preskúmanie prípadného porušenia práv a slobôd zaručených vnútroštátnou ústavou alebo medzinárodným dohovorom.

d) Žaloba o náhradu škody

V rozsudku z 18. apríla 2013, *Komisia/Systran a Systran Luxembourg* (C-103/11 P), mal Súdny dvor rozhodnúť o rozdelení právomocí medzi súdmi Únie a vnútroštátnymi súdmi, pokiaľ ide o žaloby o náhradu škody smerujúce k založeniu mimozmluvnej zodpovednosti Únie. Táto vec vychádza z odvolania, ktoré

⁶ Iný aspekt tohto rozsudku sa uvádza v kapitole „Životné prostredie“.

podala Komisia proti rozsudku Všeobecného súdu⁷, ktorým tento súd rozhodol, že spor týkajúci sa údajných porušení práva duševného vlastníctva, ku ktorým došlo po skončení platnosti zmlúv o systéme automatického prekladu uzavretých medzi skupinou Systran a Komisiou, je mimozmluvnej povahy, a ktorým Komisiu zaviazal, aby uvedenej skupine zaplatila paušálnu náhradu spôsobenej škody.

Súdny dvor dospel k záveru, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri uplatnení zásad, ktorými sa riadi určenie súdnej právomoci v rámci žalôb o náhradu škody smerujúcich proti Únii, ako aj pri právnej kvalifikácii zmluvných vzťahov medzi skupinou Systran a Komisiou. Uviedol, že súdy Únie musia pred rozhodnutím o merite žaloby o náhradu škody určiť, či má uplatňovaná zodpovednosť zmluvnú alebo mimozmluvnú povahu, teda samotnú povahu sporu. Na tento účel nemôžu vychádzať len z noriem, na ktoré sa odvolávajú účastníci konania. Súdy Únie musia z hľadiska analýzy rôznych skutočností v spise overiť, či predmetom žaloby o náhradu škody je návrh na náhradu škody objektívne a vcelku spočívajúci na zmluvných právach a povinnostiach, alebo na právach a povinnostiach mimozmluvnej povahy.

Ak je na vykonanie takejto analýzy potrebné vyložiť obsah jednej alebo viacerých zmlúv uzavretých medzi dotknutými účastníkmi konania, uvedené súdy sú povinné, ak v uvedených zmluvách neexistuje rozhodcovská doložka, vyhlásiť sa za nepríslušné rozhodovať v tomto konaní. Preskúvanie žaloby o náhradu škody totiž v tomto prípade zahŕňa posúdenie práv a povinností zmluvnej povahy, ktoré patria do právomoci vnútroštátnych súdov.

e) Dĺžka konania

Tri rozsudky vyhlásené 26. novembra 2013, *Gascoigne Sack Deutschland* (predtým *Sachsa Verpackung/Komisia* (C-40/12 P)⁸, *Kendrion/Komisia* (C-50/12 P)⁹ a *Groupe Gascoigne/Komisia* (C-58/12 P)¹⁰, dali Súdnemu dvoru príležitosť rozhodnúť o dôsledkoch nedodržania primeranej lehoty na rozhodnutie veci v rámci preskúmania žaloby o neplatnosť podanej proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa ukladá pokuta za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže práva Únie.

Súdny dvor pripomenul, že keď neexistujú indície, podľa ktorých nadmerná dĺžka trvania konania pred Všeobecným súdom mala dopad na riešenie sporu, nedodržanie požiadavky rozhodnutia veci v primeranej lehote nemôže viesť k zrušeniu napadnutého rozsudku.

Pokiaľ ide o účinný prostriedok nápravy finančných dôsledkov, ktoré vyplynuli z nadmernej dĺžky trvania konania pred Všeobecným súdom, Súdny dvor sa odchyľil od riešenia prijatého vo svojom rozsudku zo 17. decembra 1998, *Baustahlgewebe/Komisia*¹¹, pričom v rámci odvolania v tejto súvislosti zamietol návrh na zníženie výšky uložených pokút. Súdny dvor potvrdil riešenie, ktoré

⁷ Rozsudok Všeobecného súdu zo 16. decembra 2010, *Systran a Systran Luxembourg/Komisia* (T-19/07, Zb. s. II-6083).

⁸ Rozsudok vydaný na základe odvolania proti rozsudku Všeobecného súdu zo 16. novembra 2011, *Sachsa Verpackung/Komisia* (T-79/06).

⁹ Rozsudok vydaný na základe odvolania proti rozsudku Všeobecného súdu zo 16. novembra 2011, *Kendrion/Komisia* (T-54/06).

¹⁰ Rozsudok vydaný na základe odvolania proti rozsudku Všeobecného súdu zo 16. novembra 2011, *Groupe Gascoigne/Komisia* (T-72/06).

¹¹ Vec C-185/95 P (Zb. s. I-8417), tento rozsudok bol vydaný na základe odvolania proti rozsudku Všeobecného súdu zo 6. apríla 1995, *Baustahlgewebe/Komisia* (T-145/89, Zb. s. II-987).

prijal vo svojom rozsudku zo 16. júla 2009, *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisija*¹², a rozhodol, že porušenie povinnosti súdu Únie vyplývajúcej z článku 47 druhého odseku Charty základných práv rozhodnúť o veciach, ktoré sú mu predložené, v primeranej lehote, musí byť sankcionované v konaní o žalobe o náhradu škody, pričom takáto žaloba o náhradu škody predstavuje účinný a všeobecný prostriedok nápravy na uplatnenie a sankcionovanie takéhoto porušenia.

Táto žaloba nemôže byť podaná priamo na Súdny dvor, ale na Všeobecný súd na základe článku 268 ZFEÚ a článku 340 druhého odseku ZFEÚ. V tomto kontexte Súdny dvor zdôraznil, že Všeobecný súd musí rozhodovať v inom rozhodovacom zložení, než v ktorom rozhodoval v konaní, ktorého predmetom bola žaloba o neplatnosť a ktorého dĺžka je kritizovaná.

Okrem toho v rámci takejto žaloby o náhradu škody Všeobecnému súdu prináleží v závislosti od okolností vlastných každej veci posúdiť, či bola dodržaná zásada primeranej lehoty. Všeobecnému súdu tiež prináleží posúdiť, či dotknutým účastníkom konania skutočne vznikla škoda z dôvodu porušenia ich práva na účinnú súdnu ochranu. Tento súd musí zohľadniť všeobecné zásady uplatniteľné v právnych poriadkoch členských štátov, pokiaľ ide o rozhodovanie o žalobách založených na podobných porušeníach. Musí sa najmä pokúsiť identifikovať okrem majetkovej ujmy aj nemajetkovú ujmu, ktorú dotknutý účastník konania utrpel prekročením lehoty, a ktorá musí prípadne byť predmetom primeranej náhrady.

Súdny dvor ďalej konštatoval, že dĺžku konania pred Všeobecným súdom v predmetných veciach, ktorá dosahovala približne 5 rokov a 9 mesiacov, nemožno odôvodniť žiadnou z okolností, ktorá by súvisela s týmito vecami. Neprimeranú dĺžku konania totiž nevysvetľuje ani zložitnosť sporov, správanie účastníkov konania či výskyt prekážok v konaní. Za týchto okolností Súdny dvor dospel k záveru, že konania pred Všeobecným súdom porušili právo, ktoré Charta základných práv priznáva účastníkom konania, aby sa o ich veci rozhodlo v primeranej lehote, a že toto porušenie predstavuje dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorá priznáva práva jednotlivcom.

2. Charta základných práv Európskej únie

V oblasti ochrany základných práv Súdny dvor v dvoch rozsudkoch vyhlásených v ten istý deň poskytol dôležité objasnenia článku 51 ods. 1 a článku 53 Charty základných práv, ktoré sa týkajú jej pôsobnosti a úrovne ochrany, ktorú zabezpečuje¹³.

¹² Vec C-385/07 P (Zb. s. I-6155), tento rozsudok bol vydaný na základe odvolania proti rozsudku Všeobecného súdu z 24. mája 2007, *Duales System Deutschland/Komisija* (T-151/01, Zb. s. II-1607).

¹³ Táto časť výročnej správy uvádza len dva zásadné rozsudky týkajúce sa všeobecných ustanovení Charty základných práv. Niekoľko ďalších rozhodnutí, v ktorých Súdny dvor rozhodoval o Charte, sa však uvádza v ďalších kapitolách tejto výročnej správy. V tejto súvislosti je možné spomenúť rozsudky z 26. novembra 2013, *Gascogne Sack Deutschland* (predtým *Sachsa Verpackung*)/*Komisija* (C-40/12 P), *Kendrion/Komisija* (C-50/12 P) a *Groupe Gascogne/Komisija* (C-58/12 P) (pozri kapitolu „Sporové konania Európskej únie“), rozsudky z 27. júna 2013, *Agrokonsulting-04* (C-93/12), a zo 17. októbra 2013, *Schaible* (C-101/12) (pozri kapitolu „Poľnohospodárstvo“), rozsudok zo 17. októbra 2013, *Schwarz* (C-291/12) (pozri kapitolu „Pohyb cez hranice“), rozsudky zo 6. júna 2013, *MA a i.* (C-648/11) a z 10. decembra 2013, *Abdullahi* (C-394/12) (pozri kapitolu „Azylová politika“), rozsudky z 30. mája 2013, *F.* (C-168/13 PPU) a z 29. januára 2013, *Radu* (C-396/11) (pozri kapitolu „Európsky zatykač“), rozsudok z 11. apríla 2013, *Edwards a Pallikaropoulos* (C-260/11) (pozri rozsudok „Životné prostredie“) a rozsudok z 19. septembra 2013, *Komisija/Strack* (C-579/12 RX II) (pozri kapitolu „Európska verejná služba“).

a) Pôsobnosť Charty

V rozsudku z 26. februára 2013, *Åkerberg Fransson* (C-617/10), Súdny dvor najprv s poukazom na svoju ustálenú judikatúru o rozsahu základných práv v Únii a vysvetlenia týkajúce sa článku 51 Charty základných práv uviedol, že základné práva zaručené Chartou musia byť dodržané v prípade, ak vnútroštátna právna úprava patrí do pôsobnosti práva Únie. Nemôže teda nastať prípad, ktorý by spadal pod právo Únie a neuplatnili by sa uvedené základné práva. Z uplatniteľnosti práva Únie vyplýva uplatniteľnosť základných práv zaručených Chartou základných práv.

Pokiaľ ide o daňové sankcie a trestné stíhania pre daňový delikt z dôvodu nesprávnosti údajov poskytnutých v oblasti dane z pridanej hodnoty (DPH), ktoré boli predmetom konania vo veci samej, Súdny dvor rozhodol, že predstavujú vykonanie viacerých ustanovení práva Únie v oblasti DPH a ochrany finančných záujmov Únie¹⁴, a teda vykonanie práva Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty. Skutočnosť, že vnútroštátne právne predpisy, ktoré slúžia ako základ pre uvedené daňové sankcie a trestné stíhania, neboli prijaté na prebratie smernice 2006/112¹⁵, nemôže tento záver spochybniť, lebo ich uplatnením sa má sankcionovať porušenie ustanovení uvedenej smernice, a teda splniť povinnosť spočívajúca v účinnom sankcionovaní konaní poškodzujúcich finančné záujmy Únie, ktorú Zmluva ukladá členským štátom.

Súdny dvor odkázal na rozsudok *Melloni*¹⁶ vyhlásený v ten istý deň, pričom takisto uviedol, že ak má vnútroštátny súd kontrolovať súlad vnútroštátneho ustanovenia alebo opatrenia so základnými právami, ktoré v situácii, keď postup členských štátov nie je úplne vymedzený právom Únie, toto právo vykonáva, vnútroštátne orgány a súdy môžu uplatniť vnútroštátne štandardy ochrany základných práv. Toto uplatnenie však nemôže ohroziť úroveň ochrany vyplývajúcu z Charty základných práv, ako ju vykladá Súdny dvor, ani prednosť, jednotnosť a účinnosť práva Únie.

Ďalej, pokiaľ ide o zásadu *ne bis in idem* uvedenú v článku 50 Charty základných práv, Súdny dvor uviedol, že táto zásada nebráni tomu, aby členský štát za to isté konanie spočívajúce v nesplnení povinnosti podať priznanie k DPH uložil daňovú a následne trestnú sankciu, pokiaľ prvá sankcia nemá trestnú povahu. Trestná povaha daňových sankcií sa posudzuje na základe troch kritérií: právnej kvalifikácie porušenia vo vnútroštátnom práve, samotnej povahy porušenia a povahy a stupňa prísnosti sankcie, ktorá hrozí dotknutej osobe.

Napokon Súdny dvor rozhodol, že právo Únie bráni súdnej praxi, ktorá povinnosť vnútroštátneho súdu upustiť od uplatnenia akéhokoľvek ustanovenia odporujúceho základnému právu zaručenému Chartou základných práv podmieňuje tým, že uvedený rozpor jednoznačne vyplýva z textu tejto Charty alebo z príslušnej judikatúry, lebo táto prax vnútroštátny súd zbavuje možnosti celkovo posúdiť, a to prípadne v spolupráci so Súdnym dvorom, zlučiteľnosť uvedeného ustanovenia s Chartou základných práv.

¹⁴ Pozri článok 325 ZFEÚ a článok 2, článok 250 ods. 1 a článok 273 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, s. 1), predtým články 2 a 22 šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladiení právnych predpisov členských štátov o dani z obratu – spoločnom systéme pre daň z pridanej hodnoty, jednotnom základe jej stanovenia (Ú. v. ES L 145, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 23).

¹⁵ Smernica 2006/112/ES Rady z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, už citovaná.

¹⁶ Rozsudok z 26. februára 2013, *Melloni* (C-399/11), pozri nižšie.

b) Úroveň ochrany základných práv zaručených Chartou

V rozsudku z 26. februára 2013, *Melloni* (C-399/11)¹⁷, mal Súdny dvor prvýkrát príležitosť rozhodovať o výklade článku 53 Charty základných práv. Toto ustanovenie stanovuje, že Charta základných práv neobmedzuje a neporušuje základné práva priznané okrem iného ústavami členských štátov. V tejto veci, ktorá vzišla z návrhu na začatie prejudiciálneho konania španielskeho ústavného súdu, ktorý sa týkal výkonu európskeho zatykača na základe rámcového rozhodnutia 2002/584 v znení zmien a doplnení¹⁸, Súdny dvor uviedol, že článok 53 Charty základných práv neumožňuje členskému štátu podriaďiť odovzdanie osoby odsúdenej v neprítomnosti podmienke možnosti preskúmania odsudzujúceho rozsudku v žiadajúcom štáte, aby sa predišlo obmedzeniu alebo porušeniu práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu zaručeného jeho ústavou. Platí síce, že uvedený článok 53 Charty potvrdzuje, že ak si akt práva Únie vyžaduje vnútroštátne vykonávacie opatrenia, vnútroštátne orgány a súdy môžu uplatniť vnútroštátne štandardy ochrany základných práv, pokiaľ toto uplatnenie neohrozí úroveň ochrany vyplývajúcu z Charty základných práv, ani prednosť, jednotnosť a účinnosť práva Únie. V tomto rámcovom rozhodnutí sa však pristúpilo k harmonizácii podmienok výkonu európskeho zatykača v prípade odsúdenia v neprítomnosti. V dôsledku toho, ak by sa členskému štátu umožnilo dovoľávať sa článku 53 Charty základných práv s cieľom podmieniť odovzdanie osoby podmienke, ktorá nie je stanovená v rámcovom rozhodnutí, viedlo by to – spochybňujúc jednotnosť štandardu ochrany základných práv stanovenú týmto rámcovým rozhodnutím – k narušeniu zásad vzájomnej dôvery a uznávania, ktoré sa toto rámcové rozhodnutie snaží ustanoviť, a v dôsledku toho k ohrozeniu jeho účinnosti.

3. Občianstvo Únie

V rozsudku zo 4. júna 2013, *ZZ* (C-300/11), Súdny dvor rozhodol o výklade článkov 30 a 31 smernice 2004/38 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov¹⁹. V prejednávanom prípade osobitná odvolacia komisia vo veciach prístahovalecva („SIAC“), orgán Spojeného kráľovstva, zamietla odvolanie podané ZZ, ktorý je francúzskym a zároveň alžírskym štátnym príslušníkom, proti rozhodnutiu o odmietnutí vstupu na územie Spojeného kráľovstva z dôvodov verejnej bezpečnosti. SIAC vydala „dôverný“ rozsudok, ktorý odôvodnila vyčerpávajúcim spôsobom a „verejný“ rozsudok, ktorý odôvodnila stručne. ZZ bol oznámený len tento druhý rozsudok. Vnútroštátny súd, na ktorý bolo podané odvolanie proti tomuto rozsudku, položil otázku, v akom rozsahu je vnútroštátny súd povinný oznámiť dotknutej osobe dôvody verejnej bezpečnosti, ktoré tvoria základ rozhodnutia o odopretí vstupu.

Vo svojom rozsudku Súdny dvor rozhodol, že už citované ustanovenia smernice 2004/38 v spojení s článkom 47 Charty základných práv, ktorý sa týka účinnosti súdneho preskúmania, vyžadujú, aby príslušný vnútroštátny súd v prípade, ak príslušný vnútroštátny orgán dotknutej osobe nesprístupní presné a úplné dôvody, na ktorých sa zakladá rozhodnutie o odmietnutí vstupu, ako ani s tým súvisiace dôkazy, zabezpečil, že sa to obmedzí na nevyhnutnú mieru. Vnútroštátny súd však musí

¹⁷ Ďalší aspekt tohto rozsudku je uvedený v kapitole „Policijná a súdna spolupráca v trestných veciach“.

¹⁸ Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím 2009/299/SVV z 26. februára 2009 o posilnení procesných práv osôb, podpore uplatňovania zásady vzájomného uznávania, pokiaľ ide o rozhodnutia vydané v neprítomnosti dotknutej osoby na konaní (Ú. v. EÚ L 190, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34 a Ú. v. EÚ L 81, s. 24).

¹⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

zabezpečiť, aby bola dotknutá osoba o podstate uvedených dôvodov informovaná spôsobom, pri ktorom sa zohľadní nevyhnutný dôverný charakter dôkazov. Súdny dvor tak objasnil, že neexistuje domnienka o existencii a opodstatnenosti dôvodov, ktoré vnútroštátny orgán uvádza, na zamietnutie uvedenia týchto dôvodov. Príslušný súd teda musí nezávisle preskúmať všetky skutkové a právne okolnosti, ktoré uvádza vnútroštátny orgán, a musí posúdiť, či bezpečnosť štátu bráni tomu, aby sa dotknutej osobe oznámili presné a úplné dôvody, na ktorých sa zakladá sporné rozhodnutie o odoprení vstupu.

V prípade, že bezpečnosť štátu skutočne bráni takémuto oznámeniu, súdne preskúmanie zákonnosti rozhodnutia sa musí vykonať v rámci konania, ktoré zabezpečí rovnováhu požiadaviek súvisiacich s bezpečnosťou štátu a požiadaviek vyplývajúcich z práva na účinnú súdnu ochranu, pričom prípadné zásahy do výkonu tohto práva sa obmedzia na minimum. Táto rovnováha však neplatí rovnako pre dôkazy, ktoré sú základom dôvodov predložených príslušnému vnútroštátnemu súdu, keďže zverejnenie týchto dôkazov môže priamo a konkrétne ohroziť bezpečnosť štátu²⁰.

4. Posilnená spolupráca

V rozsudku zo 16. apríla 2013, *Španielsko a Taliansko/Rada* (C-274/11 a C-295/11), mohol Súdny dvor prvýkrát od vytvorenia mechanizmu posilnenej spolupráce Amsterdamskou zmluvou preskúmať zákonnosť povolenia takejto spolupráce. Dva členské štáty podali na Súdny dvor žalobu o neplatnosť proti rozhodnutiu Rady 2011/167, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany medzi 25 členskými štátmi²¹, keďže Španielsko a Taliansko odmietli svoju účasť z dôvodu stanoveného jazykového režimu.

Súdny dvor najprv skúmal tvrdenie žalobcov, podľa ktorého Rada nemá právomoc povoliť takúto posilnenú spoluprácu z dôvodu, že článok 20 ods. 1 ZEÚ vylučuje akúkoľvek posilnenú spoluprácu v rámci výlučných právomocí Únie a že vytvorenie európskych právnych titulov na zabezpečenie jednotnej ochrany práv duševného vlastníctva nie je spojené so spoločnými právomocami členských štátov a Únie, ale s výlučnou právomocou Únie upravenou v článku 3 ods. 1 písm. b) ZFEÚ týkajúcou sa ustanovenia pravidiel hospodárskej súťaže potrebných na fungovanie vnútorného trhu. Súdny dvor s touto argumentáciou nesúhlasil. Rozhodol, že právomoc zriadiť európsky právny titul duševného vlastníctva, ako aj zaviesť, pokiaľ ide o tieto tituly, centralizovaný systém povoľovania, koordinácie a dohľadu na úrovni Únie a právomoc stanoviť ich jazykový režim spadajú do rámca fungovania vnútorného trhu. Tieto právomoci teda spadajú do oblasti spoločných právomocí, a preto majú iný ako výlučný charakter.

Okrem toho Súdny dvor uviedol, že ak je napadnuté rozhodnutie v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 20 ZEÚ, ako aj v článku 326 a nasl. ZFEÚ, nepredstavuje zneužitie právomoci, ale sa z hľadiska nemožnosti prijatia v primeranom čase spoločného režimu pre Úniu ako celok podieľa na integračnom procese. Súdny dvor ďalej zdôraznil, že skutočnosť, že právomoc priznaná článkom 118 ZFEÚ s cieľom vytvorenia európskeho právneho titulu duševného vlastníctva je v danom prípade vykonávaná z titulu posilnenej spolupráce, je vlastné, že takto vytvorený európsky právny titul duševného vlastníctva, ním priznaná jednotná patentová ochrana a režimy s ním súvisiace budú v platnosti nie v Únii ako celku, ale jedine na území zúčastnených členských štátov. Tento

²⁰ Na účely uplatnenia zásad vyvođených z rozsudku ZZ v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky pozri bližšie rozsudok z 18. júla 2013, *Komisia/Kadi* (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P), uvedený v kapitole „Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – Zmrazenie finančných prostriedkov“.

²¹ Rozhodnutie 2011/167/EÚ Rady z 10. marca 2011, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany (Ú. v. EÚ L 76, s. 53).

dôsledok tak nepredstavuje porušenie článku 118 ZFEÚ, ale bezpodmienečne vyplýva z článku 20 ZEÚ, ktorý vo svojom odseku 4 uvádza, že akty prijaté v rámci posilnenej spolupráce sú záväzné len pre zúčastnené členské štáty.

Napokon Súdny dvor rozhodol, že napadnuté rozhodnutie dodržiava podmienku týkajúcu sa prijatia rozhodnutia o povolení posilnenej spolupráce len ako poslednej možnosti, keďže Rada zohľadnila skutočnosť, že legislatívny proces iniciovaný na účely zriadenia jednotného patentu na úrovni Únie bol začatý v priebehu roku 2000, že členské štáty diskutovali o možnosti využívať značný počet rôznych jazykových režimov pre jednotný patent a že žiadny z týchto režimov nevedol k dostatočnej podpore na prijatie úplného „legislatívneho balíka“ týkajúceho sa takéhoto patentu v rámci Únie.

5. Rozdelenie právomocí a právny základ

Pokiaľ ide o rozdelenie právomocí, za zmienku stoja tri rozsudky. Prvé dva rozsudky sa týkajú spoločnej obchodnej politiky a tretí rozsudok sociálnej politiky.

Vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 22. októbra 2013, *Komisia/Rada* (C-137/12), Komisia navrhovala zrušenie rozhodnutia 2011/853 o podpise Európskeho dohovoru o právnej ochrane služieb založených na podmienenom prístupe alebo pozostávajúcich z podmieneného prístupu v mene Európskej únie²². Komisia najmä tvrdila, že uvedené rozhodnutie spadá do oblasti spoločnej obchodnej politiky, a malo sa teda prijať na základe článku 207 ods. 4 ZFEÚ, a nie článku 114 ZFEÚ týkajúceho sa aproximácie právnych predpisov. V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že rozhodnutie 2011/853 sleduje predovšetkým cieľ majúci špecifickú súvislosť so spoločnou obchodnou politikou, ktorý na účely prijatia tohto rozhodnutia vyžaduje použitie právneho základu tvoreného článkom 207 ods. 4 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 5 ZFEÚ, a ktorý okrem iného znamená, že podpis Európskeho dohovoru o právnej ochrane služieb založených na podmienenom prístupe alebo pozostávajúcich z podmieneného prístupu dohovoru²³ v mene Únie spadá podľa článku 3 ods. 1 písm. e) ZFEÚ do jej výlučnej právomoci. Zlepšenie podmienok fungovania vnútorného trhu sa naopak javí ako vedľajší cieľ uvedeného rozhodnutia, ktorý neodôvodňuje, že toto rozhodnutie je založené na článku 114 ZFEÚ.

Súdny dvor pripomenul, že do oblasti spoločnej obchodnej politiky môžu patriť len akty Únie, ktoré majú špecifickú súvislosť s medzinárodným obchodom, a následne poznamenal, že na rozdiel od smernice 98/84²⁴ o právnej ochrane rovnakých služieb založených na podmienenom prístupe v rámci Únie, ktorej právnym základom je článok 100A ES, rozhodnutie 2011/853, tým, že povoľuje podpis vyššie uvedeného dohovoru v mene Únie, smeruje k zavedeniu podobnej ochrany na území európskych štátov, ktoré nie sú členmi Únie, aby sa tak v týchto európskych štátoch podporilo poskytovanie uvedených služieb poskytovateľmi z Únie. Sledovaný cieľ, ktorý sa s ohľadom na odôvodnenia uvedeného rozhodnutia v spojení s dohovorom javí ako hlavný cieľ tohto rozhodnutia, tak predstavuje špecifickú súvislosť s medzinárodným obchodom týkajúcim sa uvedených služieb,

²² Rozhodnutie Rady 2011/853/EÚ z 29. novembra 2011 o podpise Európskeho dohovoru o právnej ochrane služieb založených na podmienenom prístupe alebo pozostávajúcich z podmieneného prístupu v mene Európskej únie (Ú. v. EÚ L 336, s. 1).

²³ Európsky dohovor o právnej ochrane služieb založených na podmienenom prístupe alebo pozostávajúcich z podmieneného prístupu (Ú. v. EÚ L 336, 2011, s. 2).

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/84/ES z 20. novembra 1998 o právnej ochrane služieb založených na podmienenom prístupe alebo pozostávajúcich z podmieneného prístupu (Ú. v. ES L 320, s. 54; Mim. vyd. 06/003, s. 147).

ktorá môže odôvodniť jeho zaradenie do oblasti spoločnej obchodnej politiky. Súdny dvor teda vyhovel žalobe Komisie a zrušil napadnuté rozhodnutie.

Rozdelenie právomocí medzi Úniou a členské štáty bolo jadrom rozsudku z 18. júla 2013, *Daiichi Sankyo a Sanofi-Aventis Deutschland* (C-414/11), ktorý sa týkal *Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPS)*²⁵. Súdny dvor, ktorý mal rozhodovať najmä o otázke, či článok 27 tejto dohody obsahujúci pojem patentovateľný predmet patrí do oblasti, v ktorej naďalej vykonávajú svoju právomoc najmä členské štáty, zdôraznil, že od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy spoločná obchodná politika – ktorá patrí do vonkajšej činnosti Únie a týka sa obchodných vzťahov s tretími štátmi – zahŕňa aj obchodné aspekty duševného vlastníctva²⁶. Ak je teda účelom aktu Únie podporovať, uľahčovať alebo upravovať medzinárodný obchod, spadá do oblasti spoločnej obchodnej politiky. Normy nachádzajúce sa v predmetnej dohode sa však na medzinárodný obchod špecificky vzťahujú. Samotná dohoda je súčasťou liberalizácie medzinárodného obchodu a jej cieľom je posilniť a harmonizovať ochranu duševného vlastníctva na celosvetovej úrovni a znižovať deformácie v medzinárodnom obchode na území členských štátov Svetovej obchodnej organizácie. V dôsledku toho Súdny dvor dospel k záveru, že táto dohoda, a najmä jej článok 27, teraz v celom rozsahu patrí do oblasti spoločnej obchodnej politiky a do výlučnej právomoci Únie.

V rozsudku z 26. septembra 2013, *Spojené kráľovstvo/Rada* (C-431/11), Súdny dvor rozhodoval o žalobe o neplatnosť *rozhodnutia Rady 2011/407* o pozícii, ktorú má Európska únia zaujať v Spoločnom výbore EHP k zmene a doplneniu prílohy VI (Sociálne zabezpečenie) a protokolu 37 k Dohode o EHP²⁷. Na podporu svojej žaloby Spojené kráľovstvo uviedlo, že napadnuté rozhodnutie bolo nesprávne založené na článku 48 ZFEÚ, ktorý sa týka opatrení v oblasti sociálneho zabezpečenia, pričom vhodným právnym základom bol článok 79 ods. 2 ZFEÚ, týkajúci sa prisťahovaleckej politiky.

Súdny dvor rozhodol, že rozhodnutie 2011/407 mohlo byť platne prijaté na základe článku 48 ZFEÚ. Cieľom tohto rozhodnutia je totiž umožniť, aby sa *acquis* Únie týkajúce sa koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia, zmenené a doplnené nariadeniami č. 883/2004²⁸ a 987/2009²⁹, uplatňovali aj na štáty Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO), ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP). Cieľom uvedeného rozhodnutia je priamo upraviť nielen sociálne práva štátnych príslušníkov dotknutých troch štátov EZVO, ale rovnakým spôsobom aj práva štátnych príslušníkov Únie v uvedených štátoch. Rozhodnutie 2011/407 je preto presne jedným z tých opatrení, ktorými sa právo vnútorného trhu Únie musí v najväčšej možnej miere rozšíriť na EHP tak, že štátni príslušníci uvedených členských štátov budú môcť požívať právo na voľný pohyb osôb za rovnakých sociálnych podmienok ako občania Únie. Z toho vyplýva, že modernizácia a zjednodušenie právnej úpravy uplatniteľnej v Únii v oblasti koordinácie systémov sociálneho

²⁵ Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva, ktorá predstavuje prílohu 1 C Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie (WTO), podpísaná v Marakéši 15. apríla 1994 a schválená rozhodnutím Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúcim sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994) (Ú. v. ES L 336, s. 1; Mim. vyd. 11/021, s. 80).

²⁶ Pozri článok 207 ods. 1 ZFEÚ.

²⁷ Rozhodnutie Rady 2011/407/EÚ zo 6. júna 2011 o pozícii, ktorú má Európska únia zaujať v Spoločnom výbore EHP k zmene a doplneniu prílohy VI (Sociálne zabezpečenie) a protokolu 37 k Dohode o EHP (Ú. v. EÚ L 182, s. 12).

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72) zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 zo 16. septembra 2009 (Ú. v. EÚ L 284, s. 43).

²⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup pri vykonávaní nariadenia (ES) č. 883/2004 (Ú. v. EÚ L 284, s. 1).

zabezpečenia, čo sa uskutočnilo nahradením nariadenia č. 1408/71³⁰ a nariadenia č. 883/2004, sa musí nevyhnutne zabezpečiť aj na úrovni EHP.

Okrem toho Súdny dvor uviedol, že článok 79 ods. 2 ZFEÚ nemôže slúžiť ako právny základ pre prijatie takého opatrenia, akým je rozhodnutie 2011/407, keďže so zreteľom na kontext vývoja pridruženia so štátmi EZVO, v ktorom sa nachádza, a predovšetkým na ciele sledované takým pridružením, zjavne nie je zlučiteľné s cieľmi uvedeného článku 79 ods. 2 ZFEÚ, ktorý patrí do kapitoly 2 hlavy V ZFEÚ s názvom „Politiky vzťahujúce sa na hraničné kontroly, azyl a prisťahovalectvo“. Súdny dvor preto žalobu Spojeného kráľovstva zamietol.

II. Poľnohospodárstvo

V oblasti poľnohospodárstva treba uviesť dve rozhodnutia, ktoré sa dotýkajú zásad práva Únie a ochrany základných práv.

V prvom rade v rozsudku z 27. júna 2013, *Agrokonsulting* (C-93/12), mal Súdny dvor rozhodnúť o *prípustnosti pravidla súdnej príslušnosti členského štátu*, na základe ktorého sa jedinému súdu zverujú všetky spory týkajúce sa rozhodnutí vnútroštátneho orgánu povereného vyplácaním poľnohospodárskej podpory, vzhľadom na zásady ekvivalencie a efektivity, ako aj článok 47 Charty základných práv. V prejednávanej veci išlo o ustanovenie bulharského správneho poriadku, v ktorého dôsledku mal vnútroštátny súd povinnosť rozhodovať o všetkých žalobách proti aktom vnútroštátneho orgánu povereného vyplácaním poľnohospodárskej podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Súdny dvor rozhodol, že uvedené zásady ekvivalencie a efektivity, ako aj článok 47 Charty základných práv nebránia takému vnútroštátnemu pravidlu, pokiaľ nie sú žaloby na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, podávané za menej výhodných podmienok než v prípade žalôb na ochranu práv vyplývajúcich z prípadných režimov podpory pre poľnohospodárov stanovených vnútroštátnym právom a pokiaľ predmetné vnútroštátne pravidlo nespôsobuje osobám podliehajúcim súdnej právomoci procesné znevýhodnenia, najmä pokiaľ ide o dĺžku konania, ktorá by mohla nadmieru sťažovať výkon týchto práv vyplývajúcich z práva Únie.

V druhom rade v rozsudku zo 17. októbra 2013, *Schaible* (C-101/12), Súdny dvor skúmal platnosť niektorých ustanovení nariadenia č. 21/2004³¹. Išlo v podstate o otázku, *či povinnosti, ktoré boli uložené chovateľom oviec a kôz na základe týchto ustanovení, ktoré sa týkajú individuálnej identifikácie zvierat, ich individuálnej elektronickej identifikácie a vedenia aktualizovaného registra, sa môžu považovať za také, ktoré sú v súlade s článkom 16 Charty základných práv, ktorý zakotvuje slobodu podnikania, a so zásadou rovnosti zaobchádzania.*

³⁰ Nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodiny, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 149, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 35).

³¹ Nariadenie Rady (ES) č. 21/2004 zo 17. decembra 2003, ktorým sa ustanovuje systém na identifikáciu a registráciu oviec a kôz a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1782/2003 a smernice 92/102/EHS a 64/432/EHS (Ú. v. EÚ L 5, s. 8; Mim. vyd. 03/042, s. 56). Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týkal článku 3 ods. 1, článku 4 ods. 2, článku 5 ods. 1 a článku 9 ods. 3 prvého pododseku, ako aj prílohy B bodu 2 uvedeného nariadenia č. 21/2004.

Vo svojom rozsudku Súdny dvor rozhodol, že neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na platnosť sporných ustanovení z hľadiska uvedenej slobody a zásady. Pokiaľ ide najprv o ich zlučiteľnosť so slobodou podnikania, Súdny dvor uviedol, že ustanovenia nariadenia č. 21/2004, ktoré ukladajú chovateľom oviec a kôz povinnosti týkajúce sa individuálnej elektronickej identifikácie zvierat a vedenia aktualizovaného registra v chove, síce môžu obmedzovať výkon slobody podnikania, tá však nepredstavuje absolútne privilegium. Táto sloboda môže byť predmetom širokej škály zásahov verejnej moci, ktoré sú schopné vo verejnom záujme obmedziť výkon hospodárskej činnosti, pričom však musí byť dodržaná zásada proporcionality. V prejednávanej veci Súdny dvor dospel k záveru, že hoci povinnosti dotknuté vo veci samej môžu obmedzovať výkon slobody podnikania, sú v každom prípade odôvodnené legitímnymi cieľmi všeobecného záujmu. Keďže sa tým uľahčí vysledovateľnosť každého zvieratá a príslušným orgánom sa tak umožní prijať v prípade nálezov nevyhnutné opatrenia na zabránenie šíreniu takejto nákazlivej choroby u oviec a kôz, tieto povinnosti sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie uvedených cieľov, ktorými sú ochrana zdravia, boj proti nákazám a dobré životné podmienky zvierat, ako aj vytvorenie poľnohospodárskeho vnútorného trhu v dotknutej oblasti.

III. Slobody pohybu

1. Voľný pohyb pracovníkov a sociálne zabezpečenie

V oblasti voľného pohybu pracovníkov a sociálneho zabezpečenia si osobitnú pozornosť zaslúžia tri rozsudky.

V prvom rade v rozsudku zo 16. apríla 2013, *Las* (C-202/11), Súdny dvor rozhodoval o *právnej úprave členského štátu, ktorá stanovuje povinnosť používať úradný jazyk v prípade pracovných zmlúv*. V prejednávanom prípade holandský štátny príslušník s bydliskom v Holandsku uzavrel pracovnú zmluvu so spoločnosťou so sídlom v Antverpách (Belgicko). Pracovná zmluva cezhraničnej povahy vyhotovená v angličtine stanovovala, že dotknutá osoba vykonáva svoju pracovnú činnosť v Belgicku. Tento zamestnanec dostal následne listom vyhotoveným tiež v angličtine od tejto spoločnosti výpoveď. Obrátil sa na arbeidsrechtbank, pričom tvrdil, že ustanovenia pracovnej zmluvy sú neplatné z dôvodu porušenia ustanovení dekrétu Flámskeho spoločenstva o používaní jazykov, ktorý ukladá každému podniku sídlacemu v holandskom jazykovom regióne povinnosť vyhotovovať všetky dokumenty týkajúce sa pracovného pomeru v holandskom jazyku v prípade, že s pracovníkom uzatvorí pracovný pomer s cezhraničným prvkom. Súdny dvor vo svojom rozhodnutí rozhodol, že takáto právna úprava môže mať odrádzajúci účinok voči pracovníkom a zamestnávateľom, ktorí neovládajú holandský jazyk, a predstavuje tak obmedzenie voľného pohybu pracovníkov. Súdny dvor takisto objasnil, že v osobitnom kontexte zmluvy s cezhraničným prvkom je takáto jazyková povinnosť neprimeraná vo vzťahu k cieľom, ktoré v prejednávanom prípade uvádza Belgicko, ktorými sú ochrana úradného jazyka, ochrana pracovníkov a zjednodušenie súvisiacich správnych kontrol.

V druhom rade treba poukázať na rozsudok z 20. júna 2013, *Giersch a i.* (C-20/12), týkajúci sa *rovnosti zaobchádzania, pokiaľ ide o sociálne výhody pre cezhraničných pracovníkov a ich rodinných príslušníkov*. V tomto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že článok 7 ods. 2 nariadenia č. 1612/68³² sa má vykladať v tom zmysle, že v zásade bráni právnej úprave členského štátu, ktorá poskytnutie finančnej

³² Nariadenie Rady (EHS) č. 1612/68 z 15. októbra 1968 o slobode pohybu pracovníkov v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 257, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 15), zmeneného a doplneného smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

podpory na vysokoškolské štúdium podmieňuje bydliskom študenta v tomto členskom štáte a stanovuje rozdielne zaobchádzanie s osobami, ktoré bývajú v dotknutom členskom štáte, a osobami, ktoré v tomto členskom štáte nebývajú a sú deťmi cezhraničných pracovníkov vykonávajúcich činnosť v uvedenom členskom štáte, predstavujúce nepriamu diskrimináciu.

Okrem toho Súdny dvor uviedol, že hoci cieľ zvýšiť podiel rezidentov, ktorí sú držiteľmi vysokoškolského diplomu, aby sa tak podporil rozvoj hospodárstva tohto členského štátu, predstavuje legitímny cieľ, ktorým možno takéto rozdielne zaobchádzanie odôvodniť, a hoci podmienka bydliska je vhodná na zabezpečenie dosiahnutia uvedeného cieľa, takáto podmienka presahuje to, čo je na dosiahnutie ňou sledovaného cieľa nevyhnutné. Takáto podmienka totiž bráni tomu, aby sa zohľadnili iné prvky potenciálne preukazujúce skutočnú úroveň väzby žiadateľa o finančnú podporu so spoločnosťou alebo s trhom práce dotknutého členského štátu, ako napríklad skutočnosť, že jeden z rodičov, ktorý má voči študentovi naďalej vyživovaciu povinnosť, je cezhraničným pracovníkom, ktorý má v tomto členskom štáte dlhodobé zamestnanie a už v ňom značne dlhý čas pracoval.

V treťom rade je potrebné spomenúť rozsudok z 21. februára 2013, *Salgado González* (C-282/11), týkajúci sa *postupov na výpočet starobného dôchodku samostatne zárobkovo činnnej osoby vzhľadom na právnu úpravu Únie v oblasti sociálneho zabezpečenia migrujúcich pracovníkov*³³.

Súdny dvor najprv pripomenul, že pri neexistencii harmonizácie na úrovni Únie je úlohou právnej úpravy každého členského štátu, aby stanovila podmienky, ktoré zakladajú nárok na dávky, ale že pri výkone tejto právomoci musia členské štáty dodržiavať právo Únie, najmä ustanovenia Zmluvy FEÚ týkajúce sa slobody pohybu. V tejto súvislosti nariadenie č. 1408/71 stanovuje, že keď právna úprava členského štátu podriaďuje dosiahnutiu dôb poistenia získanie práva na takú dávku, akou je starobný dôchodok, príslušná inštitúcia tohto členského štátu zohľadní v potrebnom rozsahu poistné doby dosiahnuté podľa právnej úpravy ktoréhokoľvek iného členského štátu³⁴. Na tento účel zohľadní tieto doby, akoby boli dosiahnuté podľa jej vlastných právnych predpisov.

Vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej teoretická suma starobného dôchodku samostatne zárobkovo činnnej osoby, či už migranta, alebo nie, sa vždy vypočíta na základe príspevkových základov tohto pracovníka počas pevne stanoveného referenčného obdobia, ktoré predchádza zaplateniu posledného príspevku, je preto v rozpore s požiadavkami, ktoré ukladá nariadenie č. 1408/71³⁵, ak sa táto teoretická výška vypočíta tak, ako keby poistená osoba bola počas celej svojej profesijnej činnosti zamestnaná výhradne v dotknutom členskom štáte. Bolo by to ináč, keby vnútroštátna právna úprava obsahovala mechanizmy na adaptáciu postupov na výpočet teoretickej sumy starobného dôchodku tak, aby sa zohľadnila okolnosť, že pracovník realizoval svoje právo na voľný pohyb, keď pracoval v inom členskom štáte.

2. Sloboda usadiť sa a slobodné poskytovanie služieb

V rozsudku z 8. mája 2013, *Libert a i.* (C-197/11 a C-203/11), mal Súdny dvor príležitosť vyjadriť sa k otázke, či právo Únie bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na jednej strane podriaďuje *prevod nehnuteľností* nachádzajúcich sa v niektorých obciach podmienke, aby hodnotiacia komisia

³³ Nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodiny, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 149, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 35), ktoré bolo viackrát zmenené a doplnené.

³⁴ Pozri článok 45 nariadenia č. 1408/71.

³⁵ Pozri najmä článok 46 písm. a) nariadenia č. 1408/71.

preverila existenciu „dostatočnej väzby“ medzi nadobúdateľom a dotknutými obcami, a na druhej strane ukladá developerom a stavebníkom povinnosť zabezpečiť ponuku sociálneho bývania, pričom stanovuje daňové stimuly a dotačné mechanizmy.

Súdny dvor uviedol, že právna úprava stanovujúca takéto podmienky prevodu predstavuje obmedzenie základných slobôd zaručených právom Únie. Okrem toho zdôraznil, že požiadavky týkajúce sa politiky sociálneho bývania, akou je požiadavka uspokojiť realitné potreby najchudobnejšieho autochtónneho obyvateľstva, môžu predstavovať naliehavé dôvody všeobecného záujmu odôvodňujúce takéto obmedzenie. Tieto opatrenia však zachádzajú nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie sledovaného cieľa, ak podmienky stanovené pre prevod nehnuteľností nie sú v priamom vzťahu so sociálno-ekonomickými aspektmi zodpovedajúcimi cieľu ochraňovať výlučne najchudobnejšie autochtónne obyvateľstvo na realitnom trhu. V takom prípade totiž takéto podmienky môžu zvyhodňovať nielen najchudobnejšie obyvateľstvo, ale aj iné osoby, ktoré majú dostatočné prostriedky a ktoré v dôsledku toho nemajú žiadnu špecifickú potrebu sociálnej ochrany na uvedenom trhu.

Naproti tomu Súdny dvor uviedol, že článok 63 ZFEÚ nebráni tomu, aby sa určitým hospodárskym subjektom, akými sú developeri a stavebníci, pri vydávaní stavebného povolenia alebo povolenia na parceláciu uložila „sociálna povinnosť“, keďže táto povinnosť má zabezpečiť dostatočnú ponuku bývania pre osoby s nízkym príjmom alebo iné znevýhodnené kategórie miestneho obyvateľstva.

V rozsudku z 24. októbra 2013, *LBI* (predtým *Landsbanki Islands*) (C-85/12), Súdny dvor rozhodoval o výklade smernice 2001/24 o reorganizácii a likvidácii úverových inštitúcií³⁶, ktorá bola zahrnutá do *Dohody o Európskom hospodárskom priestore*. Táto smernica stanovuje, že v prípade konkurzu úverovej inštitúcie, ktorá má pobočky zriadené v iných členských štátoch, sú reorganizačné opatrenia a likvidácia súčasťou jedného konkurzného konania v členskom štáte, v ktorom má inštitúcia svoje štatutárne sídlo (domovský štát), a vyvolávajú účinky v súlade s právom domovského štátu v celej únii bez akýchkoľvek ďalších formalít.

V tejto veci išlo o preukázanie toho, či sa uvedená smernica vzťahuje na reorganizačné opatrenia, ktoré prijal Island v dôsledku bankovej a finančnej krízy, ktorá ho postihla. Tieto opatrenia, prijaté vo forme moratória, chránili finančné inštitúcie pred začatím akýchkoľvek súdnych konaní a nariaďovali prerušenie prebiehajúcich konaní počas celého trvania moratória. *LBI*, islandská úverová inštitúcia, na ktorú sa vzťahovalo moratórium na Islande a voči ktorej boli vo Francúzsku prijaté zaistovacie opatrenia, tieto opatrenia napadla na francúzskych súdoch, pričom tvrdila, že podľa smernice je možné reorganizačné opatrenia prijaté na Islande uplatniť priamo voči jej francúzske-
mu veriteľovi, a teda že zaistenia sú neplatné.

Na úvod Súdny dvor uviedol, že cieľom smernice 2001/24 je zaviesť v členských štátoch vzájomné uznávanie nimi prijatých opatrení na obnovenie prosperity úverových inštitúcií, na činnosť ktorých dali oprávnenie. Súdny dvor ďalej konštatoval, že v súlade so smernicou 2001/24³⁷ sú správne a súdne orgány domovského členského štátu ako jediné oprávnené rozhodnúť o vykonaní reorganizačných opatrení v úverovej inštitúcii, ako aj o začatí likvidácie takejto inštitúcie. Tieto opatrenia vyvolávajú vo všetkých členských štátoch účinky, aké im priznáva právo domovského členského štátu. Z toho vyplýva, že predmetom uznania v zmysle smernice 2001/24 sú reorganizačné opatrenia a opatrenia na likvidáciu prijaté správnymi a súdnymi orgánmi domovského členského štátu, spolu

³⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES zo 4. apríla 2001 o reorganizácii a likvidácii úverových inštitúcií (Ú. v. ES L 125, s. 15; Mim. vyd. 06/004, s. 15).

³⁷ Smernica 2001/24/ES, článok 3 ods. 1 a článok 9 ods. 1.

s účinkami, ktoré im priznáva právo tohto členského štátu. Naproti tomu právna úprava tohto členského štátu môže v zásade vyvolávať účinky v iných členských štátoch len prostredníctvom opatrení prijatých správnymi a súdnymi orgánmi tohto členského štátu voči určenej úverovej inštitúcii.

Rozsudok z 24. septembra 2013, *Demirkan* (C-221/11), sa týkal otázky, či *slobodné poskytovanie služieb stanovené v článku 41 ods. 1 dodatkového protokolu*³⁸ *k dohode o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom*³⁹ zahŕňa aj takzvané „pasívne“ slobodné poskytovanie služieb, teda slobodu príjemcov služieb jedného štátu ísť do iného štátu, aby tam využili poskytovanie služieb.

Podľa Súdneho dvora platí, že hoci sa zásady platné v rámci článkov Zmluvy o FEÚ týkajúcich sa slobodného poskytovania služieb musia v maximálnej možnej miere preniesť na tureckých štátnych príslušníkov, aby sa odstránili obmedzenia slobodného poskytovania služieb medzi zmluvnými stranami, výklad ustanovení práva Únie, vrátane ustanovení Zmluvy o vnútornom trhu, nemožno automaticky preniesť na výklad dohody uzatvorenej medzi Úniou a tretím štátom s výnimkou výslovných ustanovení, ktoré samotná dohoda na tieto účely stanovuje. S cieľom určiť, či je takéto prenesenie možné, je potrebné porovnať cieľ a kontext dohody na jednej strane a cieľ a kontext Zmluvy na druhej strane. Medzi dohodou o pridružení, ako aj jej dodatkovým protokolom na jednej strane a Zmluvou na druhej strane však existujú zásadné rozdiely vzhľadom na to, že pridruženie Turecka k EHS má výlučne hospodársky účel a smeruje v podstate k prispievaniu k hospodárskemu rozvoju Turecka. Rozvoj ekonomických slobôd, ktoré by povoľovali všeobecný voľný pohyb osôb porovnateľný s voľným pohybom uplatniteľným na občanov Únie, teda nie je predmetom dohody o pridružení. Okrem toho Súdny dvor zdôraznil, že z časového hľadiska nič nenasvedčuje tomu, že zmluvné strany dohody o pridružení a dodatkového protokolu v čase ich podpisu ponímali slobodné poskytovanie služieb ako zahŕňajúce „pasívne“ slobodné poskytovanie služieb. Vzhľadom na to slobodné poskytovanie služieb v zmysle článku 41 ods. 1 dodatkového protokolu nezahŕňa slobodu tureckých štátnych príslušníkov, príjemcov služieb, ísť do členského štátu, aby tam využili poskytovanie služieb.

3. Voľný pohyb kapitálu

V rozsudku z 22. októbra 2013, *Essent a i.* (C-105/12 až C-107/12), Súdny dvor rozhodoval o otázke, či článok 345 ZFEÚ, ako aj pravidlá týkajúce sa voľného pohybu kapitálu, bránia vnútroštátnej úprave vlastníckych vzťahov prevádzkovateľov elektrickej a plynovej distribučnej sústavy, ktorá stanovuje absolútny zákaz privatizácie takýchto prevádzkovateľov.

Súdny dvor v prvom rade pripomenul, že článok 345 ZFEÚ vyjadruje zásadu neutrality Zmlúv vo vzťahu k úprave vlastníckych vzťahov v členských štátoch. Zmluvy najmä v zásade nebránia ani znárodneniu podnikov, ani ich privatizácii, takže členské štáty môžu legitímne sledovať cieľ, ktorý spočíva v zavedení alebo zachovaní úpravy verejného vlastníctva v prípade niektorých podnikov. Súdny dvor však pripomenul, že účinkom článku 345 ZFEÚ nie je to, aby sa vlastnícke vzťahy existujúce v členských štátoch vyňali z pôsobnosti základných pravidiel Zmluvy o FEÚ, najmä pravidla zákazu diskriminácie, slobody usadiť sa alebo voľného pohybu kapitálu.

³⁸ Protokol, ktorý v súlade so svojím článkom 62 tvorí neoddeliteľnú súčasť dohody o pridružení. Tento protokol bol podpísaný 23. novembra 1970 v Bruseli a uzavretý, schválený a potvrdený v mene Spoločenstva nariadením Rady (EHS) č. 2760/72 z 19. decembra 1972.

³⁹ Podpísaná v Ankare, 12. septembra 1963.

V prejednávanej príhode Súdny dvor konštatoval, že zákaz privatizácie predstavuje z hľadiska svojich účinkov obmedzenie voľného pohybu kapitálu. Dodal, že ciele, ktoré majú zabezpečiť transparentnosť na trhu s elektrickou energiou a plynom a zabrániť narúšaniu hospodárskej súťaže, o ktoré sa opiera výber zákonodarcu, pokiaľ ide o úpravu vlastníckych vzťahov, je možné považovať za naliehavé dôvody všeobecného záujmu, ktoré odôvodňujú obmedzenia voľného pohybu kapitálu. Takisto, pokiaľ ide o zákaz skupiny a zákaz činností, ktoré by mohli byť v rozpore so správou sústavy, Súdny dvor konštatoval, že vyššie uvedené ciele môžu takisto ako naliehavé dôvody všeobecného záujmu odôvodňovať konštatované obmedzenia základných slobôd. V každom prípade je však ešte potrebné, aby boli tieto obmedzenia primerané sledovaným cieľom a nešli nad rámec toho, čo je na dosiahnutie týchto cieľov nevyhnutné.

IV. Kontroly na hraniciach, azyl a prístahovalectvo

1. Pohyb cez hranice

Pokiaľ ide o spoločné pravidlá týkajúce sa noriem a postupov vo vzťahu ku kontrolám na vonkajších hraniciach, jeden nemecký súd položil otázku, či je nariadenie č. 2252/2004⁴⁰ platné v rozsahu, v akom ukladá žiadateľovi o vydanie cestovného pasu povinnosť poskytnúť odtlačky prstov a upravuje ich ukladanie do cestovného pasu, a to najmä z hľadiska Charty základných práv. Súdny dvor vo svojom rozsudku zo 17. októbra 2013, *Schwarz* (C-291/12), odpovedal na túto otázku kladne. Hoci totiž odoberanie takýchto odtlačkov prstov a ich ukladanie do cestovných pasov predstavuje zásah do práv na ochranu súkromia a na ochranu osobných údajov, ktoré sú zakotvené v článkoch 7 a 8 Charty základných práv, tieto opatrenia sú napriek tomu odôvodnené s cieľom zabrániť podvodnému používaniu cestovných pasov.

V rozsudku z 19. decembra 2013, *Koushkaki* (C-84/12), Súdny dvor objasnil svoju judikatúru týkajúcu sa vízovej politiky a, konkrétnejšie, *postupov a podmienok udeľovania jednotných víz*, ako aj voľnú úvahu členských štátov v tomto kontexte. Súdny dvor najprv rozhodol, že článok 23 ods. 4, článok 32 ods. 1 a článok 35 ods. 6 vízového kódexu⁴¹ sa majú vykladať v tom zmysle, že príslušné orgány členského štátu môžu pri skúmaní žiadosti o jednotné vízum zamietnuť udelenie takéhoto víza žiadateľovi len v prípade, ak na tohto žiadateľa možno uplatniť jeden z dôvodov zamietnutia uvedených v týchto ustanoveniach. Tieto orgány majú pri skúmaní tejto žiadosti širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o podmienky uplatňovania týchto ustanovení a hodnotenia relevantných okolností, aby sa určilo, či na žiadateľa možno uplatniť niektorý z týchto dôvodov.

Pokiaľ ide konkrétne o dôvod zamietnutia týkajúci sa prípadnej neexistencie úmyslu žiadateľa opustiť územie členských štátov pred uplynutím platnosti víza, Súdny dvor rozhodol⁴², že príslušné orgány členského štátu nie sú povinné nadobudnúť určitosť, pokiaľ ide o úmysel žiadateľa, ale môžu sa uspokojiť s konštatovaním, že existuje odôvodnená pochybnosť, vzhľadom na všeobecnú situáciu krajiny pobytu žiadateľa a charakteristické okolnosti, ktoré sú mu vlastné, zistené na základe informácií, ktoré poskytol.

⁴⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 2252/2004 z 13. decembra 2004 o normách pre bezpečnostné znaky a biometriu v pasoch a cestovných dokladoch vydávaných členskými štátmi (Ú. v. EÚ L 385, s. 1), zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 444/2009 zo 6. mája 2009 (Ú. v. EÚ L 142, s. 1).

⁴¹ Nariadenie [E]urópskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (vízový kódex) (Ú. v. EÚ L 243, s. 1).

⁴² Súdny dvor sa vyjadril k článku 32 ods. 1 vízového kódexu v spojení s článkom 21 ods. 1 toho istého kódexu.

Napokon Súdny dvor uviedol, že vízový kódex nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že ak sú splnené podmienky na udelenie stanovené týmto kódexom, príslušné orgány majú právomoc udeliť žiadateľovi jednotné vízum, pričom nie je spresnené, že sú povinné udeliť toto vízum, pokiaľ sa takéto vnútroštátne ustanovenie môže vykladať v súlade s uvedeným kódexom. Príslušné vnútroštátne orgány môžu zamietnuť udelenie jednotného víza žiadateľovi len v prípade, ak na tohto žiadateľa možno uplatniť jeden z dôvodov zamietnutia stanovených v týchto článkoch.

2. Azylová politika

V tejto oblasti si pozornosť zaslúžia dva rozsudky týkajúce sa práva na azyl a nariadenia č. 343/2003 („Dublin II“)⁴³.

V prvom rade vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok zo 6. júna 2013, *MA a i.* (C-648/11), bola Súdnu dvoru položená otázka týkajúca sa *určenia členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl*, ak žiadateľ o azyl, maloletá osoba bez sprievodu, ktorá nemá žiadneho rodinného príslušníka oprávneného sa zdržiavajúceho na území Európskej únie, podala žiadosti o azyl vo viacerých členských štátoch. Na tento účel Súdny dvor vyložil článok 6 druhý odsek nariadenia č. 343/2003 v tom zmysle, že za členský štát zodpovedný za posúdenie tejto žiadosti o azyl sa označuje členský štát, v ktorom sa maloletý nachádza po tom, ako v ňom podal žiadosť o azyl. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že výraz „členský štát...“, v ktorom maloletá osoba podala svoju žiadosť o azyl, uvedený v tomto ustanovení, nie je možné chápať tak, že by uvádzal prvý členský štát, v ktorom maloletá osoba podala svoju žiadosť o azyl. Keďže totiž maloleté osoby bez sprievodu tvoria obzvlášť zraniteľnú kategóriu osôb, je dôležité nepredlžovať konanie o určenie zodpovedného členského štátu viac, než je nevyhnutné, ale zabezpečiť im rýchly prístup ku konaniam o určenie postavenia utečenca. Vzhľadom na to, hoci sa záujem maloletého výslovne uvádza len v prvom odseku článku 6 uvedeného nariadenia, článok 24 ods. 2 Charty základných práv v spojení s jej článkom 51 ods. 1 má za následok to, že vo všetkých rozhodnutiach prijatých členskými štátmi o určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl sa musia v prvom rade zobrať do úvahy aj najlepšie záujmy dieťaťa. Z toho vyplýva, že maloleté osoby bez sprievodu, ktoré podali žiadosť o azyl v niektorom z členských štátov, v zásade nemôžu byť premiestnené do iného členského štátu, v ktorom podali svoju prvú žiadosť o azyl.

V druhom rade v rozsudku z 10. decembra 2013, *Abdullahi* (C-394/12), Súdny dvor rozhodol, že článok 19 ods. 2 nariadenia č. 343/2003 sa musí vykladať v tom zmysle, že *za okolností, keď členský štát súhlasil s prevzatím žiadateľa o azyl ako členský štát prvého vstupu žiadateľa o azyl na územie Európskej únie*, tento žiadateľ o azyl môže spochybniť právomoc tohto členského štátu posúdiť žiadosť založenú na kritériách uvedených v článku 10 ods. 1 uvedeného nariadenia len s odkazom na existenciu systémových zlyhaní azylových konaní a na podmienky prijatia žiadateľov o azyl v tomto členskom štáte. Súdny dvor prevzal výklad vyplývajúci z rozsudku z 21. decembra 2011, *NS*⁴⁴, pričom uviedol, že tieto systémové zlyhania a podmienky prijatia žiadateľov o azyl musia predstavovať vážne a preukázané dôvody domnievať sa, že uvedení žiadatelia o azyl budú vystavení skutočnému nebezpečenstvu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty základných práv.

⁴³ Nariadenie Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 50, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 109).

⁴⁴ Spojené veci C-411/10 a C-493/10 (Zb. s. I-13905).

3. Príťahovalecká politika

Súdny dvor mal v rozsudku z 10. septembra 2013, *G. a R.* (C-383/13 PPU), za úlohu vyložiť článok 15 ods. 2 a 6 smernice 2008/115 („smernica o návrate“)⁴⁵, ktorá stanovuje *procesné záruky, ktoré musia spĺňať rozhodnutia o odsune neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín*. V tejto súvislosti smernica 2008/115 členské štáty zaväzuje zaviesť účinné opravné prostriedky proti týmto rozhodnutiam a okrem toho stanovuje, že ak zaistenie nie je zákonné, dotknutý štátny príslušník tretej krajiny je bezodkladne prepustený.

Vo svojom rozsudku, ktorý bol vydaný v naliehavom prejudiciálnom konaní, Súdny dvor rozhodol, že nedodržanie práv na obhajobu pri prijatí rozhodnutia o predĺžení zaistenia neoprávnene sa zdržiavajúceho štátneho príslušníka s cieľom jeho odsunu nevedie automaticky k zrušeniu jeho zaistenia. Vnútroštátny súd však podľa Súdneho dvora musí overiť, či takéto porušenie skutočne zbavilo toho, kto ho namieta, možnosti lepšie uplatniť svoju obhajobu v takej miere, že toto správne konanie mohlo dospieť k inému výsledku.

Rozsudok z 19. septembra 2013, *Filev a Osmani* (C-297/12), sa takisto týka výkladu smernice 2008/115 („smernica o návrate“). Súdny dvor najmä rozhodol, že táto smernica *bráni vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré podriaďuje obmedzenie trvania zákazu vstupu tomu, aby dotknutý štátny príslušník tretieho štátu podal žiadosť o také obmedzenie*. Zo znenia článku 11 ods. 2 tejto smernice totiž vyplýva, že členské štáty musia obmedziť dĺžku trvania celého zákazu vstupu bez ohľadu na žiadosť podanú na tento účel.

Súdny dvor takisto rozhodol, že toto ustanovenie bráni tomu, aby porušenie zákazu vstupu na územie členského štátu alebo pobytu na ňom, ktoré bolo uložené viac než päť rokov buď pred dňom opakovaného vstupu dotknutého štátneho príslušníka tretieho štátu na toto územie, alebo pred dňom nadobudnutia účinnosti vnútroštátnej právnej úpravy preberajúcej túto smernicu, viedlo k trestnoprávnej sankcii, s výnimkou prípadu, keď tento štátny príslušník predstavuje vážnu hrozbu pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť.

Súdny dvor napokon zdôraznil, že členský štát, ktorý sa na základe článku 2 ods. 2 písm. b) „smernice o návrate“ rozhodol neuplatniť túto smernicu na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorým bola uložená trestná sankcia, sa nemôže odvolávať na tieto vnútroštátne pravidlá voči štátnemu príslušníkovi, ktorému bola uložená trestná sankcia pred prebratím smernice do vnútroštátneho práva a ktorý sa na ňu mohol priamo odvolávať.

⁴⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, s. 98).

V. Policajná a súdna spolupráca v trestných veciach

1. Európsky zatykač

V oblasti súdnej spolupráce v trestných veciach si pozornosť zaslúžia tri rozsudky týkajúce sa rámcového rozhodnutia 2002/584 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania medzi členskými štátmi⁴⁶. Dva z nich vychádzajú z prvých prejudiciálnych otázok, ktoré položili španielsky a francúzsky ústavný súd.

V prvej veci položil španielsky ústavný súd Súdnemu dvoru otázku, či rámcové rozhodnutie 2002/584 umožňuje vnútroštátnym súdom – ako to vyžaduje judikatúra španielskeho ústavného súdu – *podriaďiť odovzdanie osoby odsúdenej v neprítomnosti podmienke možnosti preskúmania odsudzujúceho rozsudku v členskom štáte, ktorý vydal zatykač*. Súdny dvor vo svojom už citovanom rozsudku z 26. februára 2013, *Melloni*, najprv pripomenul, že súdny orgán môže vykonanie európskeho zatykača viazať iba na podmienky uvedené v rámcovom rozhodnutí, a následne rozhodol, že keďže článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia uvedenú podmienku nestanovuje, bráni súdnym orgánom, aby odmietli výkon európskeho zatykača vydaného na účely výkonu trestu odňatia slobody v situácii, keď sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila konania, avšak, keďže si bola vedomá plánovaného konania, splnomocnila právneho zástupcu, aby ju obhajoval, pričom tento právny zástupca ju v konaní skutočne obhajoval. Okrem toho Súdny dvor uviedol, že toto ustanovenie rámcového rozhodnutia, ktoré za určitých podmienok umožňuje výkon európskeho zatykača, ak sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila konania, je zlučiteľné s právom na účinný prostriedok nápravy, ako aj s právom na spravodlivý proces, ktoré zaručujú článok 47 a článok 48 ods. 1 Charty základných práv. Hoci totiž právo obvinenej osoby byť prítomná na konaní je podstatným prvkom práva na spravodlivý proces, toto právo nie je absolútne, keďže obvinená osoba sa ho môže vzdať pod podmienkou, že sú zabezpečené určité záruky.

Súdny dvor napokon uviedol, že ani článok 53 Charty základných práv neumožňuje členskému štátu podriaďiť odovzdanie osoby odsúdenej v neprítomnosti podmienke, ktorá sa v rámcovom rozhodnutí neuvádza, možnosti preskúmania odsudzujúceho rozsudku v štáte, ktorý vydal zatykač, aby sa predišlo porušeniu práv zaručených jeho ústavou. Súdny dvor takisto uviedol, že iný výklad článku 53 Charty základných práv by narušal zásadu prednosti práva Únie, a ohrozoval by účinnosť rámcového rozhodnutia 2002/584⁴⁷.

Vo svojom rozsudku z 30. mája 2013, *F* (C-168/13 PPU), ktorým sa rozhodlo o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý bol podaný v rámci prioritnej otázky ústavnosti položenej francúzskym Conseil constitutionnel, sa Súdny dvor zaoberal *možnosťou podať opravný prostriedok s odkladným účinkom proti rozhodnutiu o rozšírení účinkov európskeho zatykača*. Súdny dvor najprv pripomenul, že samotné rámcové rozhodnutie 2002/584 stanovuje postup v súlade s požiadavkami Charty základných práv, a následne uviedol, že neexistencia výslovnej právnej úpravy prípadného práva na opravný prostriedok s odkladným účinkom proti rozhodnutiam týkajúcim sa európskeho zatykača, nebráni členským štátom, aby také právo zakotvili, ani im nenariaďuje, aby ho zaviedli. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že rámcové rozhodnutie nebráni členskému štátu uplatňovať svoje

⁴⁶ Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmenené a doplnené rámcovým rozhodnutím 2009/299/SVV z 26. februára 2009 o posilnení procesných práv osôb, podpore uplatňovania zásady vzájomného uznávania, pokiaľ ide o rozhodnutia vydané v neprítomnosti dotknutej osoby na konaní (Ú. v. EÚ L 190, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34, a Ú. v. EÚ L 81, s. 24).

⁴⁷ Pozri v tejto súvislosti zhrnutie tohto rozsudku v kapitole „Charta základných práv Európskej únie“.

ústavné zásady týkajúce sa okrem iného práva na spravodlivý proces, pokiaľ to nebráni uplatňovaniu uvedeného rámcového rozhodnutia.

Súdny dvor však objasnil, že v súvislosti s voľnou úvahou, ktorú majú členské štáty k dispozícii v tomto ohľade, treba prijať niekoľko obmedzení. Z toho vyplýva, že vzhľadom na význam lehôt sa konečné rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača musí prijať v zásade buď do desiatich dní od udelenia súhlasu s odovzdaním požadovanej osoby, alebo v iných prípadoch do 60 dní odo dňa jej zatknutia. Súdny dvor takisto uviedol, že v súlade s rámcovým rozhodnutím⁴⁸ sa rozhodnutie o rozšírení zatykača alebo o následnom odovzdaní musí v zásade prijať do 30 dní po prijatí žiadosti. V dôsledku toho, ak vnútroštátna právna úprava upravuje prípadný opravný prostriedok s odkladným účinkom proti tomuto rozhodnutiu, uvedený opravný prostriedok musí byť vykonaný vo vyššie uvedených lehotách stanovených pre prijatie konečného rozhodnutia o výkone zatykača.

V tretej veci týkajúcej sa európskeho zatykača Súdny dvor vo svojom rozsudku z 29. januára 2013, *Radu* (C-396/11), rozhodol, že vykonávajúce súdne orgány nemôžu *odmietnuť vykonať európsky zatykač vydaný na účely trestného stíhania z dôvodu, že vyžiadaná osoba nebola pred vydaním tohto zatykača vypočutá vo vydávajúcom členskom štáte*. Po prvé tento dôvod nie je uvedený medzi dôvodmi nevykonania takéhoto zatykača upravenými v ustanoveniach rámcového rozhodnutia 2002/584. Po druhé Súdny dvor konštatoval, že právo byť vypočutý zakotvené v článkoch 47 a 48 Charty základných práv nevyžaduje, aby súdny orgán členského štátu mohol odmietnuť vykonanie európskeho zatykača vydaného na účely trestného stíhania z tohto dôvodu, keďže takáto povinnosť by nevyhnutne ohrozila samotný systém odovzdávania upravený v rámcovom rozhodnutí. Aby sa totiž dotknutej osobe zabránilo v úteku, musí mať takýto zatykač určitý element prekvapenia. Súdny dvor v každom prípade s odkazom na viaceré ustanovenia rámcového rozhodnutia uviedol, že európsky normotvorca zabezpečil dodržiavanie práva byť vypočutý vo vykonávajúcom členskom štáte spôsobom, ktorý neznižuje účinnosť systému európskeho zatykača⁴⁹.

2. Vzájomné uznávanie peňažných sankcií

V rozsudku zo 14. novembra 2013, *Baláž* (C-60/12), Súdny dvor vyložil pojem „súd, ktorý je príslušný rozhodovať predovšetkým v trestných veciach“ v *zmysle rámcového rozhodnutia 2005/214 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné sankcie*⁵⁰. Súdny dvor najprv objasnil, že tento pojem predstavuje autonómny pojem práva Únie. Vzhľadom na skutočnosť, že pôsobnosť rámcového rozhodnutia zahŕňa delikty týkajúce sa „správania porušujúceho pravidlá cestnej premávky“ a že tieto trestné činy nie sú predmetom jednotného zaobchádzania v rôznych členských štátoch, Súdny dvor s cieľom zabezpečiť potrebný účinok rámcového rozhodnutia uviedol, že pod tento pojem spadá každý súd, ktorý uplatňuje konanie, ktoré napĺňa základné znaky trestného konania, pričom sa však nevyžaduje, aby bol tento súd príslušný výlučne v trestných veciach. Súdny dvor ďalej rozhodol, že keďže sa rámcové rozhodnutie vzťahuje aj na peňažné sankcie uložené správnymi orgánmi, je možné v závislosti od osobitostí súdnych systémov členských štátov požadovať, aby najprv prebehla fáza správneho konania. V dôsledku toho je potrebné prijať záver, že určitá osoba mala možnosť, aby sa jej prípad prejednal pred súdom príslušným rozhodovať predovšetkým v trestných veciach, v zmysle rámcového rozhodnutia, v prípade, ak sa pred podaním opravného prostriedku na súd musí uskutočniť predchádzajúce správne konanie. Prístup k príslušnému súdu

⁴⁸ Článok 27 ods. 4 a článok 28 ods. 3 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584.

⁴⁹ Pozri najmä článok 8, články 13 až 15 a článok 19 rámcového rozhodnutia 2002/584.

⁵⁰ Článok 1 písm. a) bod iii) rámcového rozhodnutia Rady 2005/214/SVV z 24. februára 2005 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné sankcie (Ú. v. EÚ L 76, s. 16), zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, s. 24).

však nesmie podliehať podmienkam, ktoré ho znemožňujú alebo nadmerne zaťažujú. Takýto súd musí mať teda neobmedzenú právomoc na preskúmanie vecí po právnej aj skutkovej stránke.

VI. Justičná spolupráca v občianskych veciach

1. Právomoc, uznávanie a výkon rozsudkov

V oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach sa väčšina rozhodnutí prijatých tento rok týkala výkladu nariadenia č. 44/2001 (Brusel I)⁵¹.

Spomedzi nich si osobitnú pozornosť zaslúži najmä rozsudok z 12. septembra 2013, *Sunico a i.* (C-49/12). Tento rozsudok sa týka pojmu „občianske a obchodné veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 uvedeného nariadenia a otázky, či sa má tento pojem vykladať v tom zmysle, že zahŕňa žalobu, ktorou orgán verejnej moci jedného členského štátu požaduje od fyzických a právnických osôb s bydliskom alebo sídlom v inom členskom štáte náhradu škody spôsobenej zločineckou skupinou, ktorej cieľom bolo dopustiť sa podvodu s DPH splatnou v prvom členskom štáte.

Podľa Súdneho dvora hoci niektoré spory medzi orgánom verejnej moci a osobou súkromného práva môžu patriť do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001, neplatí to v prípade, ak verejný orgán koná v rámci výkonu verejnej moci. Keďže sa v danom prípade činnosť orgánu verejnej moci nezakladá na vnútroštátnej právnej úprave v oblasti DPH, ale na údajnej účasti osoby súkromného práva v zločineckej skupine, ktorej cieľom bolo sa dopustiť podvodu, ktorý spadá do vnútroštátneho práva týkajúceho sa občianskoprávnej deliktuálnej a kvázideliktuálnej zodpovednosti, právny vzťah existujúci medzi dvoma stranami nie je právnym vzťahom založeným na verejnom práve zahŕňajúcim výkon právomocí v rámci verejnej moci. Preto takáto činnosť spadá do pojmu „občianske a obchodné veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia č. 44/2001. Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátnemu súdu však prináleží preskúmať, či orgán verejnej moci nepoužil dôkazy získané výkonom právomocí v rámci verejnej moci a či sa v rámci svojich činností nachádza v rovnakom postavení ako osoba súkromného práva.

2. Právo uplatniteľné na zmluvné záväzky

Hoci Súdny dvor v roku 2013 len zriedkavo rozhodoval o sporoch týkajúcich sa kolízie právnych poriadkov, napriek tomu našla táto oblasť svoje dôležité vyjadrenie v rozsudku zo 17. októbra 2013, *Unamar* (C-184/12). Pri rozhodovaní o výklade článku 3 a článku 7 ods. 2 Rímskeho dohovoru⁵² mal Súdny dvor v tejto veci príležitosť objasniť, či súd, ktorý začal konanie, môže odmietnuť uplatnenie zákona zvoleného stranami zmluvy o obchodnom zastúpení v prospech *lex fori* z toho dôvodu, že v právnom poriadku tohto posledného uvedeného členského štátu majú pravidlá upravujúce situáciu nezávislých obchodných zástupcov *kogentnú povahu*.

Súdny dvor rozhodol, že je potrebné rešpektovať voľbu zmluvných strán, pokiaľ ide o uplatniteľné právo, v súlade s článkom 3 ods. 1 Rímskeho dohovoru, takže výnimka týkajúca sa existencie „imperatívnej normy“ v zmysle právnej úpravy dotknutého členského štátu, ktorú uvádza článok 7 ods. 2 tohto dohovoru, sa musí vykladať striktnie. Za imperatívne normy a normy týkajúce sa

⁵¹ Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

⁵² Dohovor o práve aplikovateľnom na zmluvné záväzky otvoreným na podpis v Ríme 19. júna 1980 (Ú. v. ES L 266, s. 1).

bezpečnosti sa považujú ustanovenia, ktorých dodržiavanie sa považuje za natoľko kľúčové pre zachovanie politickej, sociálnej alebo ekonomickej organizácie predmetného členského štátu, že je potrebné stanoviť ich dodržiavanie každou osobou nachádzajúcou sa na vnútroštátnom území. Preto súd, ktorý začal konanie, môže odmietnuť uplatnenie zákona členského štátu zvoleného stranami zmluvy o obchodnom zastúpení, ktorý spĺňa podmienku minimálnej ochrany stanovenú smernicou 86/653⁵³, len ak po podrobnom skúmaní konštatuje, že zákonodarca štátu miesta sídla súdu považoval za kľúčové priznať obchodnému zástupcovi širšiu ochranu, ako je ochrana stanovená uvedenou smernicou, pričom tento súd v tejto súvislosti musí zohľadniť povahu a predmet takýchto kogentných ustanovení.

VII. Doprava

V tejto oblasti boli tento rok prijaté dve dôležité rozhodnutia. Po prvé treba uviesť rozsudok z 26. februára 2013, *Folkerts* (C-11/11), ktorý objasnil *pravidlá uplatniteľné na systém náhrad cestujúcim v leteckej preprave v prípade meškania letu*. Súdny dvor rozhodol, že ak ide o priamo prípojný let, musí sa výška paušálnej náhrady posúdiť s ohľadom na meškanie voči plánovanému času priletu do konečného cieľového miesta, t. j. cieľového miesta posledného letu dotknutého cestujúceho. Cestujúci priamo prípojného letu, ktorého prvý let mal pri odlete kratšie meškanie, ako sú limity stanovené v nariadení č. 261/2004⁵⁴, ale ktorý z dôvodu tohto meškania priletel do svojho konečného cieľového miesta s meškaním tri hodiny alebo viac voči plánovanému času priletu, tak má právo na náhradu.

Po druhé vo veci, ktorá viedla k prijatiu rozsudku zo 7. marca 2013, *Švajčiarsko/Komisia* (C-547/10 P), Súdny dvor rozhodoval o odvolaní proti rozsudku Všeobecného súdu⁵⁵, ktorým sa zamietla žaloba na neplatnosť rozhodnutia 2004/12⁵⁶, ktorým Komisia povolila *obmedzenia prijaté nemeckými orgánmi týkajúce sa nočných preletov nad niektorými oblasťami nemeckého územia nachádzajúcimi sa v blízkosti letiska v Zürichu*.

Súdny dvor v celom rozsahu potvrdil analýzu žaloby, ktorú vykonal Všeobecný súd. Pripomenul, že v súlade s článkom 8 ods. 2 nariadenia č. 2408/92 môže členský štát podriadiť výkon leteckých práv vnútroštátnym, regionálnym alebo miestnym pravidlám výkonu týkajúcim sa najmä ochrany životného prostredia. Prijatie takýchto pravidiel sa nerovná zavedeniu podmienky v zmysle článku 9 ods. 1 nariadenia č. 2408/92⁵⁷, ktorá pozostáva z obmedzenia alebo zamietnutia výkonu prepravných práv. Opačný výklad by zbavil článok 8 ods. 2 tohto nariadenia jeho obsahu. Keďže v prejednávanej veci sporné opatrenia počas ich obdobia uplatnenia neznamenali zákaz, či už podmienený alebo čiastočný, preletu cez nemecký vzdušný priestor pre lety z alebo na letisko Zürich,

⁵³ Smernica Rady 86/653/ES z 18. decembra 1986 o koordinácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa samostatných obchodných zástupcov (Ú. v. ES L 382, s. 17; Mim. vyd. 06/001, s. 177).

⁵⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov (Ú. v. EÚ L 46, s. 1).

⁵⁵ Rozsudok Všeobecného súdu z 9. septembra 2010, *Švajčiarsko/Komisia* (T-319/05, Zb. s. II-4265).

⁵⁶ Rozhodnutia Komisie 2004/12/ES z 5. decembra 2003 týkajúceho sa uplatnenia článku 18 ods. 2 prvej vety dohody medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o leteckej doprave a nariadenia Rady (EHS) č. 2408/92 [neoficiálny preklad] (Ú. v. EÚ L 4, s. 13).

⁵⁷ Nariadenie Rady (EHS) č. 2408/92 z 23. júla 1992 prístupe leteckých dopravcov spoločenstva k letovým trasám v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 240, s. 8; Mim. vyd. 07/001, s. 420).

ale iba zmenu ich trasy po vzlete alebo pred pristátím na tomto letisku, Všeobecný súd sa správne domnieval, že nespádajú do rozsahu pôsobnosti článku 9 ods. 1 nariadenia.

Navyše keďže sa Švajčiarska konfederácia nezačlenila do vnútorného trhu Únie a pri absencii konkrétnych ustanovení v dohode medzi ES a Švajčiarskom o leteckej doprave⁵⁸, podľa ktorých by dotknutí leteckí prepravcovia požívali výhody ustanovení práva Únie o slobode poskytovania služieb, nemožno výklad týchto ustanovení v rámci vnútorného trhu uplatniť na uvedenú dohodu.

VIII. Hospodárska súťaž

1. Kartely

a) Porušenia pravidiel hospodárskej súťaže

Pokiaľ ide o výklad ustanovení v oblasti kartelov, je potrebné poukázať na dva rozsudky⁵⁹. V prvom rade ide o rozsudok z 18. júna 2013, *Schenker & Co a i.* (C-681/11), v ktorom Súdny dvor rozhodol, že podnik, ktorý porušil článok 101 ZFEÚ, sa nemôže odvolávať na porušenie zásady legitímnej dôvery a vyhnúť sa tak uloženiu pokuty s poukázaním na to, že sa dopustil omylu o zákonnosti svojho správania z dôvodu riadenia sa právnym stanoviskom advokáta alebo stanoviskom vyplývajúcim z rozhodnutia vnútroštátneho orgánu hospodárskej súťaže. Súdny dvor totiž uviedol, že skutočnosť, že podnik z právneho hľadiska nesprávne vymedzil svoje správanie, nemôže mať za následok oslobodenie od uloženia pokuty, okrem výnimočného prípadu, ak napríklad všeobecná zásada práva Únie, akou je zásada ochrany legitímnej dôvery, bráni uloženiu pokuty. Na porušenie tejto zásady sa však nemožno odvolať, ak neexistujú presné záruky, ktoré mu poskytol príslušný orgán. Právne stanovisko advokáta tak nemôže zakladať legitímnu dôveru podniku, rovnako vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže, keďže nemajú právomoc na prijatie rozhodnutia konštatujúceho neexistenciu porušenia práva Únie, ale do ich právomocí patrí preskúmanie správania sa podnikov z hľadiska vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže, nemôžu vyvolávať legitímnu dôveru.

Okrem toho sa Súdny dvor vyjadril k právomoci vnútroštátnych orgánov neuložiť pokutu, bez ohľadu na konštatovanie porušenia článku 101 ZFEÚ. Súdny dvor uviedol, že hoci im článok 5 nariadenia č. 1/2003⁶⁰ výslovne takúto právomoc nepriznáva, ani ju nevylučuje. Aby sa však zabezpečilo účinné uplatňovanie článku 101 ZFEÚ vo všeobecnom záujme, je potrebné, aby vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže pristupovali k neuloženiu pokuty v prípade, ak podnik úmyselne alebo z nedbanlivosti porušil uvedené ustanovenie, iba výnimočne a takéto neuloženie pokuty sa v rámci vnútroštátneho programu zhovievavosti priznalo len vtedy, pokiaľ sa uplatňuje spôsobom, ktorý nie je v rozpore s požiadavkou účinného a jednotného uplatňovania článku 101 ZFEÚ.

⁵⁸ Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o leteckej doprave, podpísanej 21. júna 1999 v Luxemburgu, schválenej v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady a Komisie 2002/309/ES, Euratom o dohode o vedeckej a technologickej spolupráci zo 4. apríla 2002 o uzavretí siedmich dohôd so Švajčiarskou konfederáciou (Ú. v. ES L 114, s. 1; Mim. vyd. 11/041, s. 89).

⁵⁹ Pokiaľ ide o súdne konanie týkajúce sa porušenia pravidiel hospodárskej súťaže je potrebné sa zmieniť aj o rozsudkoch z 26. novembra 2013, *Gascogne Sack Deutschland* (predtým *Sachsa Verpackung*)/Komisia (C-40/12 P); *Kendrion*/Komisia (C-50/12 P) a *Groupe Gascogne*/Komisia (C-58/12 P), už citovaných. Tieto rozsudky sú uvedené v časti „Konania pred súdmi Európskej únie“.

⁶⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

V druhom rade sa Súdny dvor v rozsudku zo 4. júla 2013, *Komisía/Aalberts Industries a i.* (C-287/11 P), vyjadril k odvolaniu voči rozsudku Všeobecného súdu⁶¹, ktorým sa ruší rozhodnutie, v ktorom Komisia pripísala materskej spoločnosti zodpovednosť za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, ktorého sa dopustili jej dcérske spoločnosti.

V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul, že správanie dcérskej spoločnosti môže byť pripísané materskej spoločnosti vtedy, keď dcérska spoločnosť napriek tomu, že má vlastnú právnu subjektivitu, neurčuje svoje správanie na trhu samostatne, ale v podstate uplatňuje pokyny, ktoré jej dáva materská spoločnosť, najmä vzhľadom na hospodárske, organizačné a právne väzby, ktoré tieto dva právne subjekty spájajú. Súdny dvor rozhodol, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa obmedzil len na preskúmanie otázky, či možno dcérske spoločnosti považovať na základe preskúmania dôkazov, ktoré sa viažu ku každej z týchto dcérskych spoločností, za spoločnosti, ktoré sa na porušení zúčastnili oddelene, a keď neskúmal žalobný dôvod založený na spochybnení kvalifikácie materskej spoločnosti a dcérskych spoločností za jediný podnik v zmysle článku 81 ES. Súdny dvor však rozhodol, že v prejednávanej veci toto nesprávne právne posúdenie nevedie k zrušeniu napadnutého rozsudku, keďže žaloba o neplatnosť bola v každom prípade dôvodná vzhľadom na skutočnosť, že konštatovania Komisie o účasti dcérskych spoločností na karteli neboli dostatočne právne preukázané.

Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že Všeobecný súd správne, napriek konštatovaniu účasti dotknutých podnikov na stretnutiach organizovaných v rámci kartelu, nepristúpil k čiastočnému zrušeniu rozhodnutia Komisie, keďže táto považovala predmetný kartel za jediný, komplexný a nepretržité porušenie. Podľa Súdneho dvora je totiž čiastočné zrušenie možné len v prípade, ak správanie predstavujúce základnú zložku porušenia je oddeliteľné od ostatných častí tohto porušenia.

b) Prístup k spisu v oblasti kartelov

Vo svojom rozsudku zo 6. júna 2013, *Donau Chemie a i.* (C-536/11), Súdny dvor rozhodoval o zásadách uplatniteľných na prístup osoby poškodenej kartelom, ktorá sa domáha náhrady škody, k dokumentom nachádzajúcim sa v spise týkajúcom sa vnútroštátneho súdneho konania vo veci uplatnenia článku 101 ZFEÚ. V tomto rozhodnutí Súdny dvor uviedol, že právo Únie, najmä zásada efektivity, bráni ustanoveniu vnútroštátneho práva, podľa ktorého takého sprístupnenie je podmienené súhlasom všetkých účastníkov konania, pričom vnútroštátne súdy nemajú nijakú možnosť pristúpiť k zváženiu dotknutých záujmov. Toto sa týka tiež dokumentov predložených v rámci programu zhovievavosti. Vnútroštátne súdy totiž musia prípad od prípadu zvážiť záujem žiadateľa o získanie prístupu k týmto dokumentom v súvislosti s prípravou jeho žaloby o náhradu škody, pričom zohľadnia najmä prípadné iné možnosti, ktoré má k dispozícii, a skutočné škodlivé dôsledky, ku ktorým môže viesť takýto prístup vzhľadom na verejné záujmy alebo legitímne záujmy iných osôb, vrátane verejného záujmu týkajúceho sa účinnosti programov zhovievavosti.

2. Štátna pomoc

a) Pojem štátna pomoc

V rozsudku z 19. marca 2013, *Bouygues a Bouygues Télécom/Komisía a i.* (C-399/10 P a C-401/10 P), Súdny dvor v odvolaní rozhodol, že Všeobecný súd⁶² nesprávne zrušil rozhodnutie, ktorým Komisia

⁶¹ Rozsudok Všeobecného súdu z 24. marca 2011, *Aalberts Industries a i./Komisia* (T-385/06, Zb. s. II-1223).

⁶² Rozsudok Všeobecného súdu z 21. marca 2010, *Francúzsko/Komisía* (T-425/04, T-444/04, T-450/04 a T-456/04, Zb. s. II-2099).

označila akcionársku pôžičku, ktorú Francúzsko poskytlo France Télécom SA (FT) vo forme úverovej linky a oznámilo najmä prostredníctvom tlačovej správy francúzskeho ministra hospodárstva, financií a priemyslu, za štátnu pomoc. Vo svojom rozsudku sa Všeobecný súd domnieval, že finančná výhoda poskytnutá FT nevedla k zodpovedajúcemu zníženiu štátneho rozpočtu, a preto podmienka financovania opatrenia zo štátnych prostriedkov, ktorá je nevyhnutná na označenie daného opatrenia za štátnu pomoc, nebola splnená.

Súdny dvor zrušil rozsudok Všeobecného súdu, pričom pripomenul, že hoci je pravda, že Komisia musí na účely zistenia existencie štátnej pomoci preukázať dostatočne priamu súvislosť medzi výhodou poskytnutou príjemcovi na jednej strane a znížením štátneho rozpočtu, či dokonca dostatočne konkrétnym ekonomickým rizikom výdavkov zaťažujúcich tento rozpočet, nie je nevyhnutné, aby takéto zníženie alebo takéto riziko zodpovedalo alebo bolo rovnocenné uvedenej výhode, ani aby táto výhoda mala za následok takéto zníženie alebo takéto riziko, ani aby mala rovnakú povahu ako záväzok poskytnutia štátnych prostriedkov, ktorý z toho vyplýva.

Súdny dvor tým, že sa vyjadril k podstate žaloby pred Všeobecným súdom, okrem iného rozhodol, že Komisia sa správne domnievala, že oznámenie tohto opatrenia nachádzajúce sa v uvedenej tlačovej správe sa musí z tohto dôvodu považovať za časť konkrétneho opatrenia pomoci v ponuke akcionárskej pôžičky. Viacero po sebe nasledujúcich zásahov štátu sa totiž musí považovať za jediný zásah predovšetkým vtedy, pokiaľ takéto zásahy vykazujú tak úzke väzby medzi sebou, že ich nemožno od seba oddeliť.

V rozsudku z 30. mája 2013, *Doux Élevage a Coopérative agricole UKL-ARREE* (C-677/11), Súdny dvor uviedol, že *rozhodnutie vnútroštátneho orgánu rozširujúce a ukladajúce povinné uplatňovanie dohody*, ktorá stanovuje príspevok v rámci medziodborových organizácií na umožnenie vykonávania činností komunikácie, propagácie, vonkajších vzťahov, zabezpečenia kvality, výskumu a obrany záujmov dotknutého odvetvia, *na všetkých podnikateľov určitého odvetvia poľnohospodárstva* nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

Súdny dvor v prejednávanej veci po prvé konštatoval, že mechanizmus príspevkov nezahŕňa nijaký priamy alebo nepriamy prevod štátnych prostriedkov. Fondy vytvorené z platieb týchto príspevkov totiž ani neprechádzajú cez rozpočet štátu alebo iného verejnoprávneho subjektu a štát sa tak nevzdáva nijakého zdroja z akéhokoľvek dôvodu, či už ide o daň z príjmu, iné dane, odvody alebo iné dávky. Po druhé medziodborové organizácie sú združeniami podľa súkromného práva a nie sú súčasťou verejnej správy. Po tretie vnútroštátne orgány nemôžu používať prostriedky pochádzajúce z takýchto príspevkov na podporu určitých podnikov, keďže o použití týchto prostriedkov rozhoduje dotknutá medziodborová organizácia, pričom sú plne určené na ciele, ktoré sama stanoví. Nakoniec Súdny dvor doplnil, že takéto súkromné zdroje používané medziodborovými organizáciami sa nestávajú verejnými zdrojmi len preto, že sa využívajú spoločne s prostriedkami pochádzajúcimi z verejného rozpočtu.

b) Právomoci Rady a Komisie v oblasti štátnej pomoci

Súdny dvor prijal v priebehu roku 2013 viacero dôležitých rozsudkov, ktoré definujú právomoci Rady a Komisie v oblasti štátnej pomoci.

Prvá skupina rozsudkov sa týka pomoci v sektore poľnohospodárstva. V usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 – 2013⁶³ Komisia členským štátom navrhla, aby zmenili existujúce schémy pomoci na nákup poľnohospodárskej pôdy a zosúladiť ich s týmito usmerneniami najneskôr do 31. decembra 2009. Litva, Poľsko, Lotyšsko a Maďarsko prijali opatrenia navrhnuté Komisiou v roku 2007. V roku 2009 tieto štyri štáty adresovali Rade žiadosti, aby vyhlásila ich schémy pomoci umožňujúce nákup poľnohospodárskej pôdy od 1. januára 2010 za zlučiteľné s vnútorným trhom. Komisia podala voči týmto rozhodnutiam Rady žaloby. Súdny dvor tieto žaloby zamietol v štyroch rozsudkoch zo 4. decembra 2013, *Komisia/Rada* (C-111/10), týkajúci sa Litvy, *Komisia/Rada* (C-117/10), týkajúci sa Poľska, *Komisia/Rada* (C-118/10), týkajúci sa Lotyšska, a *Komisia/Rada* (C-121/10), týkajúci sa Maďarska. V týchto rozsudkoch Súdny dvor definoval rozsah právomocí priznaných Rade článkom 108 ods. 2 tretím pododsekom ZFEÚ vyhlásiť štátnu pomoc za zlučiteľnú so spoločným trhom v prípade výnimočných okolností.

Súdny dvor pripomenul, že Komisia má pri kontrole štátnej pomoci centrálnu úlohu a že právomoc priznaná Rade uvedeným ustanovením je zjavne výnimočnej povahy. Navyše zdôraznil, že z dôvodu ochrany koherencie a efektívnosti akcie Únie a zásady právnej istoty od okamihu, keď jedna z inštitúcií s konečnou platnosťou rozhodla o zlučiteľnosti dotknutej pomoci, druhá nemôže prijať protichodné rozhodnutie. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutia, Súdny dvor uviedol, že vnútroštátne opatrenia prijaté štátmi na zosúladienie ich schém pomoci s usmernením Komisie sa týkajú obdobia pred 1. januárom 2010, a preto sa rozhodnutia Rady týkajú nových schém pomoci.

Súdny dvor však zdôraznil, že Komisia nemá právomoc na povolenie novej schémy pomoci, ktorá je neoddeliteľne spojená s existujúcou schémou pomoci, ktorú sa členský štát zaviazal zmeniť alebo zrušiť prijatím príslušných opatrení navrhnutých Komisiou. V danom prípade však Súdny dvor uviedol, že vzhľadom na významnú zmenu okolností, na ktorú sa odvoláva Rada v odôvodnení napadnutých rozhodnutí, sa nemožno domnievať, že posúdenie Komisie nachádzajúce sa v uvedených usmerneniach prejudikuje posúdenie Rady týkajúce sa radikálne odlišného hospodárskeho kontextu, než bol kontext zohľadňovaný Komisiou v rámci jej posúdenia. Po preskúmaní relevantných hospodárskych okolností Súdny dvor prišiel k záveru, že vzhľadom na nezvyčajnosť a nepredvídateľnosť, ako aj rozsah účinkov hospodárskej a finančnej krízy na poľnohospodárstvo dotknutých členských štátov nemožno tvrdiť, že sa Rada dopustila zjavne nesprávneho posúdenia.

Ďalším dôležitým rozsudkom, pokiaľ ide o rozdelenie právomocí medzi Radou a Komisiou, je rozsudok z 10. decembra 2013, *Komisia/Írsko a i.* (C-272/12 P), týkajúci sa vnútroštátnej právnej úpravy v oblasti spotrebných daní. Súdny dvor zrušil rozsudok Všeobecného súdu⁶⁴, ktorým sa vyhovel žalobe o neplatnosť rozhodnutia Komisie, ktoré kvalifikovalo oslobodenie od spotrebnej dane z minerálnych olejov používaných ako palivo na výrobu oxidu hlinitého za štátnu pomoc. Dané oslobodenia boli prijaté niektorými členskými štátmi na základe rozhodnutia o povolení, ktoré prijala Rada v súlade s článkom 8 ods. 4 smernice 92/81 o zosúladiení štruktúr spotrebných daní z minerálnych olejov⁶⁵. Všeobecný súd sa predovšetkým domnieval, že povolenia priznané Radou tvoria prekážku, aby mohla Komisia kvalifikovať sporné oslobodenia za štátnu pomoc.

⁶³ Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 – 2013 (Ú. v. EÚ C 319, 2006, s. 1).

⁶⁴ Rozsudok Všeobecného súdu z 21. marca 2012, *Írsko a i./Komisia* (T-50/06 RENV, T-56/06 RENV, T-60/06 RENV, T-62/06 RENV a T-69/06 RENV).

⁶⁵ Smernica Rady 92/81/EHS z 19. októbra 1992 o zosúladiení štruktúr spotrebných daní z minerálnych olejov (Ú. v. ES L 316, s. 12).

Súdny dvor naopak rozhodol, že postup upravený v článku 8 ods. 4 smernice 92/81 má odlišný účel a pôsobnosť než režim zavedený v článku 108 ZFEÚ. Preto rozhodnutie Rady povoľujúce členskému štátu v súlade so smernicou 92/81 zaviesť oslobodenie od spotrebných daní, nemôže mať za následok to, že by sa Komisii bránilo začatiu postupu upravenému v článku 108 ZFEÚ na účely posúdenia, či toto oslobodenie predstavuje štátnu pomoc, a ak je to potrebné, ani prijatiu záporného rozhodnutia voči uvedeným oslobodeniam na konci tohto postupu.

Nakoniec Súdny dvor konštatoval, že hoci bola smernica prijatá na návrh Komisie, ktorá sa domnievala, že tieto oslobodenia nepovedú k skresleniu hospodárskej súťaže, táto okolnosť nebráni kvalifikovaniu týchto oslobodení za štátnu pomoc, keďže pojem štátna pomoc zodpovedá objektívnej situácii a nemôže závisieť od správania alebo vyhlásení inštitúcií. Táto okolnosť sa však musí zohľadniť, pokiaľ ide o povinnosť vrátiť nezlučiteľnú pomoc, vzhľadom na zásadu ochrany legitímnej dôvery a zásadu právnej istoty.

IX. Daňové ustanovenia

Vo svojom rozsudku zo 7. novembra 2013, *Tulică* (C-249/12 a C-250/12), Súdny dvor rozhodoval o spôsobe výpočtu zdaniteľného základu DPH v prípade, ak sa pri nezaplatení tejto dane musia vnútroštátne daňové orgány odvolať na transakcie, v ktorých cena stanovená účastníkmi neuvádzala DPH. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že smernica 2006/112 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty⁶⁶, najmä jej články 73 a 78, sa musí vykladať v tom zmysle, že ak bola cena za dodanie veci určená bez akejkolvek zmienky o DPH a dodávateľ uvedenej veci je zdaniteľnou osobou povinnou odviesť daň zo zdaniteľnej transakcie, treba dohodnutú cenu považovať za cenu, ktorá už zahŕňa DPH, ak dodávateľ nemá možnosť od nadobúdateľa získať späť daň vyžadovanú daňovou správou.

Zohľadnenie celej ceny ako zdaniteľného základu by totiž malo za následok, v prípade ak dodávateľ nemôže získať späť od nadobúdateľa DPH následne požadovanú daňovou správou, že DPH by zaťažovala tohto dodávateľa. Takýto spôsob výpočtu zdaniteľného základu by porušoval tak zásadu, podľa ktorej je DPH spotrebnou daňou, ktorú musí znášať konečný spotrebiteľ, ako aj pravidlo, podľa ktorého daňová správa nemôže ako DPH vyberať vyššiu sumu, než je suma, ktorú prijala zdaniteľná osoba.

X. Aproximácia právnych predpisov

1. Duševné vlastníctvo

Pri aproximácii právnych predpisov v oblasti duševného vlastníctva sa spomedzi sporov v roku 2013 vynímali predovšetkým dva rozsudky. Prvý uvedený v časti „Posilnená spolupráca“ sa týka projektu jednotného patentu, druhý nachádzajúci sa v tejto časti sa týka vývoja v oblasti autorských práv a s nimi súvisiacich práv.

V tomto rozsudku z 11. júla 2013, *Amazon.com International Sales a i.* (C-521/11), Súdny dvor objasnil svoju judikatúru týkajúcu sa *financovania primeranej kompenzácie v zmysle článku 5 ods. 2 písm. b)*

⁶⁶ Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, s. 1).

smernice 2001/29⁶⁷ za rozmnoženinu na súkromné použitie. V tejto veci išlo o vnútroštátnu právnu úpravu, podľa ktorej má primeraná kompenzácia formu poplatku za rozmnoženinu na súkromné použitie osôb, ktoré uvádzajú do obehu na komerčné účely a za odplatu nosiče, ktoré môžu slúžiť na vyhotovovanie rozmnoženín.

S odvolaním sa na rozsudok *Padawan*⁶⁸ Súdny dvor v prvom rade uviedol, že právo Únie nebráni systému všeobecného poplatku, ktorým sa uplatňuje bez výnimky poplatok za rozmnoženinu na súkromné účely pri prvom uvedení do obehu uvedených nosičov, ak daný systém umožňuje vrátiť zaplatený poplatok v prípade, ak sa použitie netýka vzniku rozmnožením na súkromné účely. Vnútroštátnemu súdu však prináleží overiť, či vzhľadom na osobitné okolnosti každého vnútroštátneho systému a na obmedzenia stanovené smernicou 2001/29 odôvodňujú praktické ťažkosti taký systém financovania primeranej kompenzácie a či toto právo na vrátenie poplatkov je účinné a neprimerane nesťažuje vrátenie zaplateného poplatku. Podľa Súdneho dvora môžu praktické ťažkosti spojené s určením súkromného účelu použitia nosičov odôvodňovať zavedenie vyvrátenej domnienky takeého používania v prípade ich uvedenia do obehu pre fyzické osoby, pokiaľ stanovená domnienka nevedie k uloženiu povinnosti zaplatiť poplatok za rozmnoženinu na súkromné použitie v prípadoch, keď tieto nosiče sú zjavne použité na iné ako súkromné účely.

Ďalej Súdny dvor zdôraznil, že poplatok za rozmnoženinu na súkromné účely nemožno vylúčiť z dôvodu, že polovica príjmov získaných na tomto základe sa vypláca nie priamo oprávneným osobám, ale spoločenským a kultúrnym zariadeniam, ktoré boli zriadené v prospech týchto oprávnených osôb, pokiaľ tieto zariadenia skutočne slúžia v prospech uvedených oprávnených osôb a spôsoby fungovania uvedených zariadení nie sú diskriminačné. Povinnosť zaplatiť uvedený poplatok tiež nemožno vylúčiť z dôvodu, že podobný poplatok už bol zaplatený v inom členskom štáte. Osoba, ktorá tento poplatok vopred zaplatila v členskom štáte, ktorý nemá územnú právomoc, však môže od tohto členského štátu žiadať jeho vrátenie.

2. Pranie špinavých peňazí

Predchádzanie využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu bolo predmetom rozsudku z 25. apríla 2013, *Jyske Bank Gibraltar* (C-212/11). V tejto veci sa Súdny dvor vyjadril o zlučiteľnosti článku 22 ods. 2 smernice 2005/60⁶⁹ s úpravou členského štátu, ktorá od úverových inštitúcií vykonávajúcich svoje činnosti na území tohto štátu v rámci slobodného poskytovania služieb požaduje, aby oznámili informácie vyžadované z dôvodu boja proti praniu špinavých peňazí priamo finančnej informačnej jednotke tohto štátu.

Podľa Súdneho dvora sa má uvedené ustanovenie vykladať v tom zmysle, že subjekty uvedené v smernici musia poskytnúť vyžadované informácie finančnej informačnej jednotke členského štátu, kde sa nachádzajú, t. j. finančnej informačnej jednotke domovského členského štátu, pokiaľ ide o operácie realizované v rámci režimu slobodného poskytovania služieb. Toto ustanovenie nebráni tomu, aby hostiteľský členský štát vyžadoval od úverovej inštitúcie vykonávajúcej činnosti na jeho území v rámci režimu slobodného poskytovania služieb, aby uvedené informácie poskytla priamo jeho vlastnej finančnej informačnej jednotke, pod podmienkou, že cieľom takej právnej úpravy je posilnenie účinnosti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu pri dodržaní práva Únie.

⁶⁷ Smernica 2001/29/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, s.10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

⁶⁸ Rozsudok z 21. októbra 2010 (C-467/08, Zb. s. I-10055).

⁶⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES z 26. októbra 2005 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu (Ú. v. EÚ L 309, s. 15).

Hoci takáto vnútroštátna právna úprava predstavuje obmedzenie slobodného poskytovania služieb, keďže spôsobuje ťažkosti a dodatočné náklady na činnosti vykonávané v rámci režimu slobodného poskytovania služieb a môže sa priradiť ku kontrolám, ktoré už boli vykonané v domovskom členskom štáte, neznamená to, že je nezlučiteľná s článkom 56 ZFEÚ. To neplatí, ak ju možno považovať za odôvodnenú z naliehavého dôvodu všeobecného záujmu. V tejto súvislosti takáto právna úprava na jednej strane môže byť považovaná za vhodnú na dosiahnutie cieľa predchádzania praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a na strane druhej môže predstavovať primerané opatrenie vo vzťahu k tomuto cieľu vzhľadom na neexistenciu účinného mechanizmu, ktorý by zabezpečoval úplnú a neobmedzenú spoluprácu finančných informačných jednotiek.

3. Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel

Spomedzi rozhodnutí prijatých v priebehu roku, ktoré sa týkajú zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, je potrebné pripomenúť rozsudok z 10. októbra 2013, *Spedition Welter* (C-306/12). Súdny dvor v tejto veci rozhodoval o prejudiciálnej otázke týkajúcej sa výkladu článku 21 ods. 5 smernice 2009/103⁷⁰ vo veci *právomocí, ktoré musí mať likvidačný zástupca*.

V tejto súvislosti Súdny dvor najprv pripomenul, že cieľom smernice 2009/103 je zaručiť, aby osoby poškodené pri dopravných nehodách mali porovnateľnú starostlivosť bez ohľadu na to, kde v Únii sa nehoda stala. Na tieto účely by poškodeným osobám malo byť umožnené, aby vo svojom členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, požiadali o poistné plnenie likvidačného zástupcu, ktorého tam určí poisťovňa zodpovednej osoby. Navyše podľa odôvodnenia 37 uvedenej smernice musia členské štáty zabezpečiť, aby mali likvidační zástupcovia dostatočné právomoci na zastupovanie poisťovne vo vzťahu k poškodeným osobám pri nehodách a taktiež na zastupovanie poisťovne pred vnútroštátnymi orgánmi a tam, kde je to potrebné, aj pred súdmi, a to do takej miery, do akej je to zlučiteľné s pravidlami týkajúcimi sa súdnej právomoci. Preto k právomociam, ktoré musí mať likvidačný zástupca, patrí aj oprávnenie platne prijímať doručované súdne písomnosti. Vylúčenie takéhoto oprávnenia by pripravilo smernicu 2009/103 o jej účel, ktorým je zaručiť poškodeným osobám porovnateľnú starostlivosť na celom území Únie.

4. Klamlivá a porovnávacia reklama

V oblasti klamlivej a porovnávej reklamy je potrebné uviesť rozsudok z 11. júla 2013, *Belgian Electronic Sorting Technology* (C-657/11). Súdny dvor bol vyzvaný vyjasniť *rozsah pojmu reklama* v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 84/450⁷¹, zmenenej a doplnenej smernicou 2009/29, a článku 2 písm. a) smernice 2006/114⁷², pričom objasnil, že ich nemožno vykladať a uplatňovať takým spôsobom, aby sa kroky prijaté obchodníkom na propagáciu predaja jeho výrobkov alebo služieb, ktoré môžu ovplyvniť ekonomické správanie spotrebiteľov, a teda sa dotknúť konkurentov tohto obchodníka, vymykali pravidlám spravodlivej hospodárskej súťaže stanoveným týmito smernicami. Z toho vyplýva, že tento pojem pokrýva používanie názvu domény, ako aj používanie metatagov v metaúdajoch internetovej stránky, ak názov domény alebo metatagov tvorený kľúčovými

⁷⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (Ú. v. EÚ L 263, s. 11).

⁷¹ Smernica Rady 84/450/EHS z 10. septembra 1984 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa klamlivej reklamy (Ú. v. ES L 250, s. 17; Mim. vyd. 15/001, s. 227), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 (Ú. v. EÚ L 149, s. 22).

⁷² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/114/ES z 12. decembra 2006 o klamlivej a porovnávej reklame (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 376, s. 21).

slovami („keyword metatags“) odkazuje na niektoré výrobky alebo služby či na obchodné meno spoločnosti a predstavuje určitú formu komunikácie, ktorá je určená prípadným spotrebiteľom a vyzýva ich, aby pod týmto názvom našli internetovú stránku vzťahujúcu sa na uvedené výrobky alebo služby či na uvedenú spoločnosť. Tento pojem naopak nezahŕňa samotnú registráciu názvu domény, keďže ide o čisto formálny úkon, ktorý sám osebe nevyhnutne neznamena, že potenciálni spotrebitelia sa môžu oboznámiť s názvom domény, a ktorý teda nemôže ovplyvniť ich voľbu.

XI. Sociálna politika

1. Rovnosť zaobchádzania v zamestnaní a povolaní

Rozsudok z 25. apríla 2013, *Asociația ACCEPT (C-81/12)* sa týka *homofóbnych vyhlásení pri prijímaní do zamestnania v profesionálnom futbalovom klube*. Osobitosť tejto veci spočíva v skutočnosti, že verejné vyhlásenia vylučujúce prijatie futbalistu prezentovaného ako homosexuál do zamestnania pochádzali od osoby vystupujúcej a verejnosťou vnímanej ako vedúci predstaviteľ tohto klubu bez toho, aby táto osoba nevyhnutne mala právnu spôsobilosť zaväzovať klub pri prijímaní do zamestnania. Súdny dvor rozhodol, že takéto vyhlásenia môžu byť v zmysle smernice 2000/78⁷³, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, označené za skutočnosti, z ktorých možno vyvodiť, že došlo k diskriminácii na základe sexuálnej orientácie zo strany klubu.

V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že zamestnávateľ nemôže vyvrátiť existenciu skutočností, z ktorých možno vyvodiť, že uskutočňuje diskriminačnú politiku v oblasti zamestnávania, tým, že sa obmedzí na tvrdenie, že homofóbne vyhlásenia naznačujúce existenciu takejto politiky pochádzajú od osoby, ktorá, hoci tvrdí a zdá sa, že zohráva významnú úlohu v rámci riadenia tohto zamestnávateľa, nemá v oblasti prijímania do zamestnania právnu spôsobilosť zaväzovať klub. Takýto predpoklad diskriminácie môže byť naopak vyvrátený prostredníctvom súboru súhlasných nepriamych dôkazov, akými sú jednoznačné dištancovania klubu sa od homofóbnych vyhlásení. Naopak podľa Súdneho dvora dôkazné bremeno uvedené v smernici 2000/78 nevedie k vyžiadaniu dôkazu, ktorý nemožno predložiť bez toho, aby tým bolo porušené právo na ochranu súkromia. Preto nie je nevyhnutné, aby žalovaný zamestnávateľ preukázal, že v minulosti boli do zamestnania prijaté aj osoby s určitou sexuálnou orientáciou.

V rozsudku z 11. apríla 2013, *Ring (C-335/11 a C-337/11)*, sa Súdny dvor vyjadril, stále v zmysle smernice 2000/78, k otázke, či *prepustenie zamestnanca so skrátenou výpovednou lehotou z dôvodu choroby môže viesť k diskriminácii voči zamestnancom so zdravotným postihnutím*.

V tejto súvislosti Súdny dvor predovšetkým zdôraznil, že smernica 2000/78⁷⁴ ukladá zamestnávateľovi povinnosť prijať náležité a primerané prispôsobujúce opatrenia, najmä aby umožnili osobe so zdravotným postihnutím vstúpiť, zúčastňovať sa alebo postupovať v zamestnaní. „Prispôsobujúce opatrenia“ v zmysle tejto smernice predstavujú opatrenia, ktorých cieľom je odstránenie rôznych bariér, ktoré bránia plnej a účinnej účasti osôb so zdravotným postihnutím na profesijnom živote na základe rovnosti s ostatnými zamestnancami. Súdny dvor tak rozhodol, že skrátenie pracovného času, hoci sa nevzťahuje na pojem „pracovné tempo“ výslovne uvedený v smernici 2000/78, možno považovať za jedno z primeraných prispôsobujúcich opatrení v prípadoch, ak skrátenie pracovného

⁷³ Článok 2 ods. 2 a článok 10 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).

⁷⁴ Článok 5 smernice 2000/78.

času umožňuje zamestnancovi, aby mohol pokračovať vo výkone svojho zamestnania, a pod podmienkou, že toto opatrenie nepredstavuje pre zamestnávateľa neprimerané bremeno. Zoznam takýchto opatrení nachádzajúci sa v preambule smernice 2000/78 totiž nie je vyčerpávajúci.

Pokiaľ ide o vnútroštátne ustanovenie upravujúce prepustenie so skrátenou výpovednou lehotou z dôvodu choroby, Súdny dvor zdôraznil, že takéto ustanovenie môže viesť k rozdielnemu zaobchádzaniu nepriamo založenému na zdravotnom postihnutí, keďže zamestnanec so zdravotným postihnutím je vystavený nebezpečenstvu, že sa na neho bude uplatňovať skrátená výpovedná lehota, väčšia než bežný zamestnanec. Súdny dvor pripomenul veľkú mieru voľnej úvahy priznanej štátom v oblasti sociálnej politiky a rozhodol, že vnútroštátnemu súdu prislúcha preskúmať, či vnútroštátny zákonodarca pri sledovaní legitímnych cieľov na jednej strane podpory zamestnávania chorých osôb a na druhej strane primeranej rovnováhy medzi protichodnými záujmami zamestnanca a zamestnávateľa, pokiaľ ide o neprítomnosť v práci z dôvodu choroby, nezohľadnil relevantné okolnosti, ktoré sa týkajú najmä zamestnancov so zdravotným postihnutím a ich osobitných potrieb súvisiacich s ochranou, ktorú si vyžaduje ich stav.

2. Ochrana zamestnancov pri platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa

V rozsudku z 25. apríla 2013, *Hogan a i.* (C-398/11), Súdny dvor rozhodol, že smernica 2008/94 o ochrane zamestnancov pri platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa⁷⁵, sa uplatňuje na nároky bývalých zamestnancov na dávky v starobe z doplnkového dôchodkového systému zriadeného ich zamestnávateľom.

Článok 8 tejto smernice upravuje, že členské štáty musia zabezpečiť, aby sa prijali potrebné opatrenia na ochranu záujmov zamestnancov v súvislosti s ich nárokom na tieto dávky. Podľa Súdneho dvora na uplatnenie tohto ustanovenia postačuje, že doplnkový dôchodkový systém nie je dostatočne financovaný od dátumu platobnej neschopnosti zamestnávateľa a že z dôvodu svojej platobnej neschopnosti nemá zamestnávateľ prostriedky na to, aby prispel dostatočnou sumou do systému, čiže plne pokryl dôchodkové dávky. Na určenie, či členský štát vykonal povinnosti upravené v článku 8 smernice 2008/94, nemožno zohľadniť dávky zákonného charakteru, ktorých sa tento článok netýka.

Írska právna úprava týkajúca sa veci *Hogan* bola týmto členským štátom prijatá po vydaní skoršieho rozsudku Súdneho dvora vo veci *Robins a i.*⁷⁶. Po vydaní tohto rozsudku boli členské štáty upovedomené, že správne prebratie článku 8 smernice 2008/94 vyžaduje, aby zamestnanec získal v prípade platobnej neschopnosti svojho zamestnávateľa aspoň polovicu dotknutých dávok v starobe. Írska právna úprava však obmedzila rozsah ochrany žalobcov vo veci samej na menej ako polovicu hodnoty ich dávok v starobe. Súdny dvor sa domnieval, že takáto právna úprava nielenže nespĺňa povinnosti uložené uvedenou smernicou členským štátom, ale predstavuje tiež závažné porušenie povinností tohto členského štátu, ktoré môže viesť k vzniku zodpovednosti. V tejto súvislosti Súdny dvor dodal, že hospodárska situácia dotknutého členského štátu nepredstavuje výnimočnú okolnosť, ktorá môže odôvodniť zníženie úroveň ochrany záujmov zamestnancov, pokiaľ ide o ich nároky na dávky v starobe.

⁷⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/94/ES z 22. októbra 2008 o ochrane zamestnancov pri platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 283, s. 36).

⁷⁶ Rozsudok Súdneho dvora z 25. apríla 2007, *Robins a i.* (C-278/05, Zb. s. I-1053).

3. Nárok na materskú dovolenku

V rozsudku z 19. septembra 2013, *Betriu Montull* (C-5/12), Súdny dvor rozhodol, že smernice 92/85⁷⁷ a 76/207⁷⁸, ktorých cieľom je jednotlivo ochrana tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode a *rovnosť zaobchádzania medzi pracovníkmi a pracovníčkami*, nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá vyhradzuje nárok na materskú dovolenku upravenú v prvej smernici za obdobie nasledujúce po šiestich týždňoch povinného odpočinku matky po pôrode jedine pre rodičov, ktorý majú obaja postavenie zamestnanca, a ktorá tak vylučuje z nároku otca dieťaťa, ktorého matka nemá takéto postavenie a nie je poistená vo verejnom systéme sociálneho zabezpečenia.

Na jednej strane podľa Súdneho dvora situácia takejto samostatne zárobkovo činnnej osoby nespadá do pôsobnosti smernice 92/85, ktorá sa týka len tehotných pracovníčok, pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok. Na druhej strane, ak takáto vnútroštátna právna úprava upravuje odlišné zaobchádzanie na základe pohlavia, ide o odlišné zaobchádzanie odôvodnené v zmysle smernice 76/207⁷⁹, ktorá uznáva legitímnosť ochrany biologického stavu ženy v priebehu jej tehotenstva a aj po ňom⁸⁰.

XII. Ochrana spotrebiteľov

V oblasti ochrany spotrebiteľov treba uviesť rozsudok zo 14. marca 2013, *Aziz* (C-415/11), týkajúci sa výkladu smernice 93/13⁸¹ o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Vec má svoj pôvod v prejudiciálnej otázke španielskeho súdu, na ktorý sa obrátil spotrebiteľ s cieľom rozhodnúť o *nekalej povahe zmluvnej podmienky v zmluve o úvere zabezpečenom hypotékou* a zrušiť exekučné konanie voči spotrebiteľovi.

Súdny dvor konštatoval, že ak vnútroštátny procesný režim neumožňuje, aby súd rozhodujúci vo veci samej, na ktorý spotrebiteľ podal návrh na vyhlásenie nekalej povahy zmluvnej podmienky, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, prijal predbežné opatrenia, ktoré by umožnili prerušenie alebo predĺženie konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou v prípade, keď prijatie takýchto opatrení je potrebné na zabezpečenie plnej účinnosti jeho konečného rozhodnutia, tento režim môže ohroziť efektivitu ochrany zaručenú smernicou. Bez takejto možnosti by vo všetkých prípadoch, v ktorých sa uskutočnil výkon rozhodnutia týkajúci sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou ešte predtým, než súd rozhodujúci vo veci samej rozhodol o vyhlásení nekalej povahy zmluvnej podmienky tvoriacej základ hypotéky, a teda vyhlásil konanie o výkone rozhodnutia za neplatné, takéto rozhodnutie mohlo uvedenému spotrebiteľovi zabezpečiť ochranu iba formou odškodnenia, čo by bolo len čiastočným a nedostatočným riešením, ktoré nie je primeraným ani účinným prostriedkom na zabránenie uplatňovaniu takejto podmienky, v rozpore s tým, čo stanovuje článok 7 ods. 1 smernice 93/13.

⁷⁷ Smernica Rady 92/85/EHS z 19. októbra 1992 o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok (Ú. v. ES L 348, s. 1; Mim. vyd. 05/002, s. 110).

⁷⁸ Smernica Rady 76/207/EHS z 9. februára 1976 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami, pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a postupu v zamestnaní a o pracovné podmienky (Ú. v. ES L 39, s. 40; Mim. vyd. 05/001, s. 187).

⁷⁹ Článok 2 ods. 1 smernice 76/207.

⁸⁰ Článok 2 ods. 3 smernice 76/207.

⁸¹ Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

Ďalej Súdny dvor zdôraznil, že pojem značná nerovnováha ku škode spotrebiteľa v zmysle článku 3 ods. 1 smernice sa musí posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Zároveň sa zdá, že na tieto účely je relevantné preskúmať právne postavenie uvedeného spotrebiteľa z hľadiska prostriedkov, ktoré má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok.

XIII. Životné prostredie

1. Právo na informácie a prístup k rozhodnutiam v oblasti životného prostredia

V už citovanom rozsudku z 15. januára 2013, *Križan a i.*⁸², sa Súdny dvor vyjadril k právu na *prístup verejnosti k územnému rozhodnutiu* týkajúcemu sa umiestnenia skládky odpadov. Konštatoval, že predmetné rozhodnutie v danej veci na jednej strane predstavuje jedno z opatrení, na základe ktorých sa prijme konečné rozhodnutie o povolení alebo nepovolení tejto prevádzky, a na strane druhej obsahuje relevantné informácie pre povoľovacie konanie. Súdny dvor tak uviedol, že v zmysle Aarhuského dohovoru⁸³ a smernice 96/61 o prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia⁸⁴, ktorá prebrala jeho ustanovenia, má dotknutá verejnosť právo na prístup k tomuto rozhodnutiu. V tomto kontexte Súdny dvor zdôraznil, že odmietnutie dať k dispozícii dotknutej verejnosti územné rozhodnutie nemôže byť odôvodnené odvolaním sa na ochranu dôvernosti obchodných alebo priemyselných informácií. Tento súd však pripustil možnosť nápravy neodôvodneného zamietnutia dať k dispozícii dotknutej verejnosti územné rozhodnutie pod podmienkou, že sú ešte otvorené všetky možnosti a riešenia a že náprava umožní dotknutej verejnosti mať účinný vplyv na výsledok rozhodovacieho konania.

Navyše Súdny dvor konštatoval, že cieľ tejto smernice, ktorým je prevencia a zníženie znečisťovania životného prostredia, by nebolo nemožné dosiahnuť, keby bolo nemožné vyhnúť sa tomu, aby prevádzka, ktorej bolo možno vydané povolenie v rozpore so smernicou, naďalej fungovala, pričom by sa čakalo na konečné rozhodnutie o zákonnosti tohto povolenia. Preto smernica vyžaduje, aby mali členovia dotknutej verejnosti právo žiadať prijatie predbežného opatrenia takej povahy, aby sa predišlo takémuto znečisťovaniu, akým je opatrenie o dočasnom odložení uplatňovanie napadnutého povolenia.

V zmysle smernice 2003/4⁸⁵ musia členské štáty dohliadať na to, aby verejné orgány boli povinné sprístupniť informácie o životnom prostredí, ktoré majú alebo ktoré sú pre ne uchovávané, na požiadanie každému žiadateľovi. V rozsudku z 19. decembra 2013, *Fish Legal a Shirley (C-279/12)*, Súdny dvor objasnil *pojem orgán verejnej moci* v zmysle uvedenej smernice.

⁸² Iný aspekt tohto rozhodnutia je uvedený v časti „Konania pred súdmi Európskej únie“.

⁸³ Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, podpísaný v Aarhuse 25. júna 1998 a schválený v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, s. 1).

⁸⁴ Smernica Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (Ú. v. ES L 257, s. 26; Mim. vyd. 15/003, s. 80), zmenená a doplnená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 z 18. januára 2006 (Ú. v. EÚ L 33, s. 1).

⁸⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, s. 26; Mim. vyd. 15/007, s. 375).

Domnieval sa, že subjekty, akými sú podniky kanalizácie a distribúcie vody, môžu byť označené za právnické osoby vykonávajúce „funkcie verejnej správy“ a z toho dôvodu predstavujú „orgány verejnej moci“ v zmysle smernice⁸⁶, ak sú v zmysle vnútroštátneho práva poverené uskutočnením služieb vo verejnom záujme a na tento účel im boli v zmysle vnútroštátneho práva zverené výsadné právomoci vo vzťahu k pravidlám uplatňujúcim sa na vzťahy osôb podľa súkromného práva. Okrem toho takéto podniky poskytujúce verejné služby v súvislosti so životným prostredím musia byť tiež označené za „orgány verejnej moci“ v zmysle smernice⁸⁷, ak poskytujú tieto služby pod kontrolou orgánu alebo osoby uvedenej v článku 2 bodu 2 písm. a) alebo b) smernice 2003/4 a pokiaľ skutočne autonómne neurčujú spôsob, ktorým vykonávajú tieto služby, vzhľadom na skutočnosť, že uvedený orgán alebo osoba je spôsobilá rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť činnosť uvedených podnikov v oblasti životného prostredia.

Súdny dvor dodal, že takáto osoba vykonávajúca „funkcie verejnej správy“ podľa článku 2 bodu 2 písm. b) smernice 2003/4 a predstavujúca orgán verejnej moci, je povinná sprístupniť všetky informácie o životnom prostredí, ktoré má k dispozícii. Naopak obchodné spoločnosti, ktoré môžu predstavovať orgán verejnej moci podľa článku 2 bodu 2 písm. c) uvedenej smernice jedine v prípade, že poskytujú verejné služby v oblasti životného prostredia a nachádzajú pod kontrolou orgánu verejnej moci, sú povinné poskytovať informácie o životnom prostredí, len pokiaľ sa tieto informácie týkajú poskytovania takýchto služieb.

2. Právo na účinnú súdnu ochranu v oblasti životného prostredia

Vo svojom rozsudku z 11. apríla 2013, *Edwards* (C-260/11), Súdny dvor rozhodoval o otázke *trov súdneho konania*, ktoré môžu ovplyvniť právo na účinnú súdnu ochranu v oblasti životného prostredia. Súdny dvor rozhodol, že požiadavka upravená v práve Únie⁸⁸, podľa ktorej súdne konanie nesmie byť nedostupne drahé, si vyžaduje, aby osobám nebolo zabránené podať návrh na začatie súdneho konania alebo pokračovať v účasti v takomto konaní, ktoré patrí do pôsobnosti ustanovení príslušného práva Únie, z dôvodu finančnej záťaže, ktorá by z toho mohla vyplývať vzhľadom na všetky výdavky. Súdny dvor zdôraznil, že táto požiadavka vyplýva v oblasti životného prostredia z dodržiavania práva na účinný prostriedok nápravy zakotveného v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, ako aj zo zásady efektivity.

Pokiaľ teda vnútroštátny súd rozhoduje o uložení povinnosti náhrady trov konania jednotlivcovi, ktorý ako navrhovateľ nemal úspech v spore v oblasti životného prostredia, musí sa ubezpečiť, že konanie nie je nedostupne drahé, pričom musí zohľadniť tak záujem osoby, ktorá chce brániť svoje práva, ako aj všeobecný záujem spojený s ochranou životného prostredia.

V rámci tohto posúdenia sa vnútroštátny súd nemôže oprieť len o ekonomickú situáciu dotknutej osoby, ale musí vykonať aj objektívnu analýzu výšky trov konania. Trovy konania tak ani nemôžu

⁸⁶ Článok 2 bod 2 písm. b) smernice 2003/4.

⁸⁷ Článok 2 bod 2 písm. c) smernice 2003/4.

⁸⁸ Článok 10a piaty odsek smernice Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. ES L 175, s. 40; Mim. vyd. 15/001, s. 248) a článok 15a piaty odsek smernice Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (Ú. v. ES L 257, s. 26; Mim. vyd. 15/003, s. 80), zmenených a doplnených smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/35/ES z 26. mája 2003, ktorou sa ustanovuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia, a ktorou sa menia a dopĺňajú s ohľadom na účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti, smernice Rady 85/337/EHS a 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 156, s. 17; Mim. vyd. 15/007, s. 466).

presiahnuť finančné možnosti dotknutej osoby, ani sa v každom prípade nemôžu zdať objektívne neprimerané.

XIV. Telekomunikácie

Tohtoročná judikatúra umožnila Súdnemu dvoru venovať sa právnej úprave uplatniteľnej na služby elektronickej komunikácie.

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku z 21. marca 2013, *Belgacom a i.* (C-375/11), Súdny dvor rozhodoval o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý sa týkal *zlučiteľnosti poplatku uplatniteľného na mobilných operátorov* v Belgicku so smernicou 2002/20 o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby⁸⁹.

Po prvé Súdny dvor zdôraznil, že postup predĺženia platnosti práv na používanie rádiových frekvencií sa musí považovať za priznanie nových práv, a teda postup priznávania musí podliehať smernici. Po druhé sa Súdny dvor domnieval, že články 12 a 13 smernice nebránia tomu, aby členský štát uložil mobilným telefónnym operátorom jednorazový poplatok, ktorý sa musí zaplatiť za nové nadobudnutie práv na používanie rádiových frekvencií, ako aj za predĺženie platnosti týchto práv a ktorý je nielen doplnkom ročného poplatku za poskytnutie frekvencií s cieľom podporovať optimálne využívanie zdrojov, ale aj doplnkom poplatku na pokrytie správnych nákladov spojených s povolením, za predpokladu, že tieto poplatky majú skutočne za cieľ zabezpečiť optimálne využívanie rádiových frekvencií a že sú objektívne odôvodnené, transparentné, nediskriminačné a primerané a berú do úvahy ciele uvedené v článku 8 smernice.

Nakoniec Súdny dvor uviedol, že uloženie jednorazového poplatku predstavuje zmenu a doplnenie podmienok uplatniteľných na operátorov, ktorí sú držiteľmi práv na používanie rádiových frekvencií. Preto článok 14 ods. 1 smernice nebráni tomu, aby členský štát uložil mobilnému telefónnemu operátorovi takýto poplatok za predpokladu, že táto zmena je v súlade s podmienkami, ktoré sú v ňom uvedené, je objektívne odôvodnená, vykonaná primeraným spôsobom a že bola vopred oznámená všetkým zainteresovaným stranám, aby mohli vyjadriť svoje názory.

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku zo 7. novembra 2013, *UPC Nederland* (C-518/11), Súdny dvor poskytol objasnenia týkajúce sa *vecnej pôsobnosti smerníc, ktoré tvoria nový právny rámec upravujúci elektronické komunikačné sieťové systémy a služby v práve Únie*⁹⁰.

Súdny dvor rozhodol, že služba, ktorá pozostáva z poskytovania základného balíka televíznych a rozhlasových programov prístupných prostredníctvom káblovej televízie a ktorej fakturácia zahŕňa náklady na prenos, ako aj odmenu rozhlasovým a televíznym organizáciám a poplatky

⁸⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES zo 7. marca 2002 o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby (smernica o povolení) (Ú. v. ES L 108, s. 21; Mim. vyd. 13/029, s. 337).

⁹⁰ Ide o smernicu Európskeho parlamentu a Rady 97/66/ES z 15. decembra 1997 o spracovávaní údajov osobného charakteru a ochrany súkromného života v oblasti telekomunikácií (Ú. v. ES L 24, 1998, s. 1), smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení (Ú. v. ES L 108, s. 7; Mim. vyd. 13/029, s. 323), už citovanú smernicu 2002/20, smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby („rámcová“ smernica) (Ú. v. ES L 108, s. 33; Mim. vyd. 13/029, s. 349) a nakoniec smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (smernica „univerzálnej služby“) (Ú. v. ES L 108, s. 51; Mim. vyd. 13/029, s. 367).

vyplácané organizáciám kolektívnej správy autorských práv za šírenie obsahov diel, spadá pod pojem elektronická komunikačná služba, a z toho dôvodu patrí do vecnej pôsobnosti tejto právnej úpravy upravujúcej elektronickú komunikáciu v práve Únie.

Ďalej pokiaľ ide o právomoci vnútroštátnych orgánov v rámci uplatnenia uvedenej právnej úpravy, Súdny dvor rozhodol, že dotknuté smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že nepovoľujú orgánu, akým je miestny orgán, ktorý nemá postavenie národného regulačného orgánu v zmysle smernice 2002/20, aby priamo zasahoval do cien účtovaných za poskytovanie základného balíka televíznych a rozhlasových programov prístupných prostredníctvom káblovej televízie, ktoré sa účtujú konečnému spotrebiteľovi. Takýto orgán si ani nemôže vzhľadom na zásadu lojálnej spolupráce uplatňovať voči poskytovateľovi základného balíka televíznych a rozhlasových programov prístupných prostredníctvom káblovej televízie ustanovenie, ktoré pochádza zo zmluvy uzavretej pred prijatím nového právneho rámca a ktoré obmedzuje cenovú slobodu tohto poskytovateľa.

Okrem toho smernica 2010/13 týkajúca sa audiovizuálnych služieb⁹¹ bola predmetom dvoch dôležitých rozsudkov Súdneho dvora.

Po prvé v rozsudku z 22. januára 2013, *Sky Österreich* (C-283/11), Súdny dvor posúdil *platnosť článku 15 ods. 6 smernice 2010/13 vzhľadom na právo na súkromné vlastníctvo a slobodu podnikania*. V zmysle tohto ustanovenia smernice je majiteľ povinný umožniť realizáciu krátkeho spravodajstva každému vysielateľovi usadenému v Únii bez možnosti požadovať finančnú náhradu prevyšujúcu dodatočné náklady priamo spôsobené poskytnutím prístupu k tomuto signálu.

Pokiaľ ide o tvrdenie o porušení článku 17 Charty základných práv týkajúceho sa práva na súkromné vlastníctvo, Súdny dvor uviedol, že majiteľ výhradných vysielacích práv spojených s udalosťou veľkého záujmu pre verejnosť sa nemôže dovolávať ochrany priznanej týmto ustanovením, keďže sa nemôže dovolávať nadobudnutého právneho postavenia, aby požadoval náhradu prevyšujúcu dodatočné náklady spôsobené poskytnutím prístupu k signálu.

Ďalej pokiaľ ide o súlad článku 15 ods. 6 smernice 2010/13 so slobodou podnikania upravenou v článku 16 Charty základných práv, Súdny dvor zdôraznil, že v prípade majiteľov výhradných vysielacích práv nepredstavuje táto sloboda absolútne privilégium, ale ju treba posudzovať s ohľadom na jej spoločenskú funkciu. Vzhľadom tak jednak na závažnosť ochrany základnej slobody prijímať informácie, slobody, ako aj pluralizmu médií a jednak na ochranu slobody podnikania Súdny dvor rozhodol, že normotvorca Únie mohol prijať pravidlá, ako tie uvedené v článku 15 smernice 2010/13, ktoré obsahujú obmedzenia slobody podnikania, pričom tým zároveň vzhľadom na nevyhnutnú vyváženosť dotknutých práv a záujmov zvýhodnil právo na prístup verejnosti k informáciám v porovnaní so zmluvnou slobodou.

Po druhé v rozsudku z 18. júla 2013, *Sky Italia* (C-234/12), mal Súdny dvor príležitosť sa vyjadriť k *vnútroštátnej právnej úprave, ktorá prevádzkovateľom plateného televízneho vysielania stanovuje maximálny podiel vysielacieho času určeného na reklamu, ktorý je nižší než podiel stanovený prevádzkovateľom voľne prístupného televízneho vysielania*.

Vo svojom rozsudku Súdny dvor rozhodol, že členský štát môže bez toho, aby porušil zásadu rovnosti zaobchádzania, stanoviť rôzne limity vysielacieho času tejto reklamy, a to v závislosti od toho,

⁹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (Ú. v. EÚ L 95, s. 1).

či ide o prevádzkovateľa plateného alebo voľne prístupného televízneho vysielania. V tejto súvislosti Súdny dvor zdôraznil, že zásady a ciele pravidiel týkajúcich sa vysielacieho času televíznej reklamy, ktoré sú upravené najmä smernicou 2010/13, smerujú k vyváženej ochrane na jednej strane finančných záujmov prevádzkovateľov televízneho vysielania a inzerentov, a na druhej strane záujmov držiteľov práv, to znamená autorov a tvorcov, ako aj televíznych divákov ako spotrebiteľov. Vyvážená ochrana uvedených záujmov sa však líši podľa toho, či prevádzkovateľ televízneho vysielania vysiela svoje programy za poplatok alebo bezplatne, keďže situácia týchto prevádzkovateľov, ako aj ich divákov je objektívne odlišná.

Okrem toho Súdny dvor zdôraznil, že hoci je pravda, že predmetná vnútroštátna právna úprava môže predstavovať obmedzenie slobodného poskytovania služieb stanoveného v článku 56 ZFEÚ, ochrana spotrebiteľov pred nadmierou komerčnej reklamy predstavuje naliehavý dôvod všeobecného záujmu, ktorý môže odôvodniť toto obmedzenie pod podmienkou, že jeho uplatnenie je spôsobilé zaručiť uskutočnenie sledovaného cieľa a nejde nad rámec toho, čo je na jeho dosiahnutie nevyhnutné.

XV. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – Zmrazenie finančných prostriedkov

Súdny dvor vydal v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) viacero rozhodnutí o opatreniach na zmrazenie finančných prostriedkov, ktoré je potrebné uviesť pre ich prínos vzhľadom na vecné podmienky, ktoré musia tieto opatrenia spĺňať, rozsah ich súdneho preskúmania, ako aj procesné pravidlá uplatniteľné na súdne konanie začaté voči týmto opatreniam.

1. Preskúmanie zákonnosti vykonané súdom Únie

V rozsudku z 18. júla 2013, *Komisia/Kadi* (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P) („Kadi II“), sa Súdny dvor vyjadril najmä k rozsahu preskúmania zákonnosti opatrení na zmrazenie finančných prostriedkov, ktoré vykonáva súd Únie.

V konaní, ktoré viedlo k prijatiu rozsudku Všeobecného súdu napadnutého odvolaním, pán Kadi požiadal o zrušenie rozhodnutia prijatého Komisiou po vynesení rozsudku Súdneho dvora z 3. septembra 2008, *Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia*⁹². Odvolával sa najmä na porušenie povinnosti odôvodnenia, ako aj popretie jeho práva na obhajobu. Všeobecný súd rozhodol, že táto žaloba je dôvodná, a napadnuté rozhodnutie zrušil. Hoci Súdny dvor konštatoval, že napadnutý rozsudok Všeobecného súdu obsahuje nesprávne právne posúdenie⁹³, po preskúmaní ho potvrdil, keďže napriek nesprávnemu právnemu posúdeniu výrok rozsudku Všeobecného súdu bol dôvodný.

Súdny dvor pripomenul, že súd Únie sa musí ubezpečiť, či sa rozhodnutie o reštriktívnych opatreniach opiera o dostatočne silný skutkový základ. Je preto potrebné overiť skutočnosti uvádzané v zhrnutí dôvodov, o ktoré sa uvedené rozhodnutie opiera, tak aby súdne preskúmanie nebolo obmedzené len na abstraktné posúdenie pravdepodobnosti uvádzaných dôvodov, ale aby sa týkalo otázok, či sú tieto dôvody podložené.

⁹² Spojené veci C-402/05 P a C-415/05 P (Zb. s. I-6351).

⁹³ Rozsudok Všeobecného súdu z 30. septembra 2010, *Kadi/Komisia* (T-85/09, Zb. s. II-5177).

Na umožnenie takéhoto posúdenia sa nevyžaduje, aby príslušný orgán Únie predložil súdu Únie všetky skutočnosti a dôkazy týkajúce sa dôvodov uvedených v zhrnutí poskytnutom výborom Bezpečnostnej rady OSN pre sankcie. Je však potrebné, aby boli dôvody použité proti dotknutej osobe podložené informáciami a dôkazmi. Ak však príslušný orgán Únie nemôže predložiť tieto informácie súdu Únie, musí sa tento súd opierať len o dôvody, ktoré mu boli oznámené. Ak tieto skutočnosti neumožňujú rozhodnúť o dôvodnosti niektorého z dôvodov, súd Únie ho nemôže prijať ako dôvod na rozhodnutie o predmetnom zápise alebo o jeho zachovaní.

V tejto súvislosti Súdny dvor zdôraznil s odvolaním sa na už citovaný rozsudok ZZ⁹⁴, že naliehavé dôvody týkajúce sa bezpečnosti Únie či jej členských štátov alebo udržiavania ich medzinárodných vzťahov môžu brániť oznámeniu určitých informácií alebo dôkazov dotknutej osobe. V týchto prípadoch musí súd Únie na jednej strane sklbiť legitímne záujmy bezpečnosti štátu týkajúce sa povahy a zdrojov informácií, na ktoré sa prihládalo pri prijímaní aktu, a na strane druhej zaručiť jednotlivcovi dodržanie jeho procesných práv, akým je právo byť vypočutý a zásada kontradiktórnosti. Ak súd Únie dospeje k záveru, že naliehavé dôvody týkajúce sa bezpečnosti nebránia tomu, aby sa dotknutej osobe oznámili predmetné informácie, poskytne príslušnému orgán Únie možnosť, aby jej tieto informácie oznámil. Ak tento orgán tieto informácie a dôkazy neoznámí, súd Únie pristúpi k preskúmaniu zákonnosti napadnutého aktu len na základe skutočností, ktoré boli tejto osobe oznámené.

Ak sa však ukáže, že dôvody uvedené príslušným orgánom skutočne bránia tomu, aby boli informácie alebo dôkazy predložené súdu Únie oznámené dotknutej osobe, je potrebné vhodným spôsobom zabezpečiť rovnováhu požiadaviek vyplývajúcich z práva na účinnú súdnu ochranu, osobitne z dodržiavania zásady kontradiktórnosti, a požiadaviek súvisiacich s bezpečnosťou Únie a jej členských štátov alebo s udržiavaním ich medzinárodných vzťahov. Na tento účel je potrebné posúdiť, či má neoznámenie dôverných informácií dotknutej osobe vplyv na ich dôkaznú silu.

V prejednávanej veci Súdny dvor uviedol, že v rozpore s tým, čo uviedol Všeobecný súd, väčšina dôvodov uvedených voči pánu Kadimu bola dostatočne presná a konkrétna, aby umožnila skutočné uplatnenie práva na obhajobu, ako aj súdneho preskúmania zákonnosti napadnutého aktu. Keďže na preukázanie tvrdení o zapojení pána Kadiho do činností spojených s medzinárodným terorizmom však neboli predložené žiadne informácie alebo dôkazy, tieto tvrdenia tak nemôžu odôvodňovať prijatie reštriktívnych opatrení na úrovni Únie voči nemu.

Podobne s odvolaním sa na výklad ustanovení práva Únie v oblasti SZBP Súdny dvor v rozsudku z 28. novembra 2013, *Rada/Fulmen a Mahmoudian* (C-280/12 P), zamietol odvolanie podané Radou voči rozsudku Všeobecného súdu⁹⁵, ktorým sa rušia reštriktívne opatrenia uložené voči žalobcom v konaní na prvom stupni, ktoré patria medzi vykonávacie opatrenia opatrení prijatých voči Iránu, ktorých cieľom je zabrániť šíreniu jadrových zbraní⁹⁶. Súdny dvor totiž konštatoval, že vzhľadom na skutočnosť, že Rada nepredložila súdu Únie dôkazy, ani súhrn dôverných informácií, tento súd sa musel opierať jedine o informácie, ktoré mu boli predložené, t. j. tvrdenia nachádzajúce sa v odôvodnení dotknutých aktov. Súdny dvor tak konštatoval, že Všeobecný súd sa nedopustil

⁹⁴ Tento rozsudok sa nachádza v časti „Občianstvo Únie“.

⁹⁵ Rozsudok Všeobecného súdu z 21. marca 2012, *Fulmen/Rada* (T-439/10 a T-440/10).

⁹⁶ Všeobecný súd rozhodol, že preskúmania zákonnosti... nie je obmedzené na overenie „pravdepodobnosti“ abstrahovanej od uvádzaných dôvodov, ale musí skúmať, či sú tieto dôvody právne dostatočne podopreté konkrétnymi dôkazmi a informáciami. Potvrdil, že Rada sa nemôže odvolávať na dôkazy pochádzajúce z dôverných zdrojov pri prijatí záveru, že Rada nepreukázala zapojenie žalobcov do činností šírenia jadrových zbraní.

nesprávneho posúdenia, keď rozhodol, že Rada nepreukázala zapojenie pána Fulmena a pána Mahmoudiana do šírenia jadrových zbraní.

Ďalej v rozsudku z 23. apríla 2013, *Gbagbo a i./Rada* (C-478/11 P až C-482/11 P), sa Súdny dvor vyjadril k začiatku plynutia lehoty na podanie žaloby na neplatnosť v oblasti SZBP. Súdny dvor rozhodoval o odvolaní podanom proti uzneseniam Všeobecného súdu⁹⁷, ktorým sa zamietli ako oneskorené žaloby žalobcov na neplatnosť rozhodnutí a nariadení Rady, ktorými sa im ukladajú reštriktívne opatrenia, medzi inými aj tie prijaté voči určitým osobám a subjektom v dôsledku situácie na Pobreží Slonoviny. Žalobcovia pred Všeobecným súdom uviedli, že dvojmesačná lehota na podanie ich žaloby nebola uplatniteľná, pretože im sporné akty neboli oznámené. Naopak podľa Všeobecného súdu táto lehota začala plynúť štrnásť dní po uverejneniach týchto napadnutých aktov v *Úradnom vestníku Európskej únie* a v okamihu podania žalôb na prvom stupni už uplynula.

Podľa Súdneho dvora obsahuje toto právne posúdenie chybu, hoci táto nemá vplyv na prípustnosť žaloby, keďže táto bola v každom prípade podaná neskoro. Súdny dvor totiž pripomenul, že sporné akty mali byť uverejnené nielen v *Úradnom vestníku*, ale mali byť dotknutým osobám aj oznámené buď priamo, ak ich adresy boli známe, alebo v opačnom prípade prostredníctvom uverejnenia oznámenia v *Úradnom vestníku* podľa článku 7 ods. 3 rozhodnutia 2010/656⁹⁸ a článku 11a ods. 3 nariadenia č. 560/2005⁹⁹. Toto oznámenie má takú povahu, že dotknutým osobám umožňuje identifikovať opravný prostriedok, ktorý majú k dispozícii na účely napadnutia ich zaradenia na dotknuté zoznamy, ako aj dátum uplynutia lehoty na podanie žaloby. V prejednávanej veci sa oznámenie napadnutých aktov neuskutočnilo priamo na adrese dotknutých osôb, ale prostredníctvom uverejnenia uvedeného oznámenia. Preto lehota na podanie žaloby na neplatnosť začala pre jednotlivé dotknuté osoby a subjekty plynúť od dňa zverejnenia prostredníctvom uverejnenia oznámenia.

V rozsudku z 28. mája 2013, *Abdulahim/Rada a Komisia* (C-239/12 P), Súdny dvor rozhodoval o otázke, za akých podmienok zotrváva žalobcovi jeho záujem na konaní o zrušenie opatrenia o zmrazení finančných prostriedkov napriek tomu, že účinky tohto opatrenia po podaní žaloby už zanikli.

Pán Abdulrahim sa najprv obrátil na Všeobecný súd, aby získal zrušenie nariadenia o prijatí reštriktívnych opatrení voči nemu, ktoré nasledovalo po jeho zaradení na zoznam spísaný výborom pre sankcie zriadeným v roku 1999 rezolúciou Bezpečnostnej rady Organizácie spojených národov o situácii v Afganistane. Počas konania pred Všeobecným súdom bolo jeho meno vyškrtnuté zo zoznamu výboru pre sankcie a následne vymazané zo zoznamu v nariadení Komisie. Všeobecný súd usúdil, že sa žaloba o neplatnosť jeho zápisu na zoznam stala bezpredmetnou, a rozhodol¹⁰⁰ o zastavení konania.

Súdny dvor zrušil uznesenie Všeobecného súdu a pripomenul, že osoba dotknutá napadnutým aktom si zachováva záujem na jeho zrušení buď s cieľom dosiahnuť uvedenie svojej situácie do pôvodného stavu, alebo aby autor napadnutého aktu v budúcnosti urobil náležité zmeny a zabránil tak nebezpečenstvu, že sa bude opakovať protiprávny stav, alebo nakoniec ako podklad podania

⁹⁷ Uznesenia Všeobecného súdu z 13. júla 2011, *Gbagbo/Rada* (T-348/11), *Koné/Rada* (T-349/11), *Boni-Claverie/Rada* (T-350/11), *Djédjé/Rada* (T-351/11) a *N'Guessan/Rada* (T-352/11).

⁹⁸ Rozhodnutie Rady 2010/656/SZBP z 29. októbra 2010, ktorým sa obnovujú obmedzujúce opatrenia voči Pobrežiu Slonoviny (Ú. v. EÚ L 285, s. 28).

⁹⁹ Nariadenie Rady (ES) č. 560/2005 z 12. apríla 2005, ktorým sa ukladajú určité osobitné obmedzujúce opatrenia namierené proti určitým osobám a subjektom v dôsledku situácie na Pobreží Slonoviny (Ú. v. EÚ L 95, s. 1).

¹⁰⁰ Uznesenie Všeobecného súdu z 28. februára 2012, *Abdulahim/Rada a Komisia* (T-127/09).

prípadnej žaloby o určenie zodpovednosti pri náhrade nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola touto protiprávnosťou spôsobená.

Súdny dvor ďalej potvrdil rozdiel uvedený Všeobecným súdom medzi zrušením aktu, ktoré sa nerovná retroaktívnemu uznaniu jeho nezákonnosti, a zrušovacím rozsudkom, ktorý spôsobuje retroaktívne odstránenie akt z právneho poriadku, na ktorý sa preto prihliada, ako keby nikdy neexistoval. Súdny dvor však konštatoval, že Všeobecný súd prišiel k nesprávnemu záveru, že tento rozdiel nemôže odôvodniť záujem pána Abdulrahima na zrušení nariadenia, ktoré sa ho týka. Súdny dvor zdôraznil najmä skutočnosť, že reštriktívne opatrenia majú závažné negatívne dôsledky a vážny vplyv na práva a slobody dotknutých osôb. Okrem toho pri zmrazení finančných prostriedkov ako takom, ktoré svojím rozsahom narúša pracovný i rodinný život dotknutých osôb a zamedzuje uzavretiu mnohých právnych aktov, treba prihliadať na poníženie a nedôveru, ktoré sprevádzajú verejné označenie dotknutých osôb ako osôb spojených s teroristickou organizáciou¹⁰¹.

2. Miera zapojenia subjektu a uloženie reštriktívnych opatrení

Rozsudkom z 28. novembra 2013, *Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft* (C-348/12 P), Súdny dvor zrušil rozsudok Všeobecného súdu¹⁰² prijatý v oblasti reštriktívnych opatrení voči Iránu s cieľom zabrániť šíreniu jadrových zbraní a týkajúci sa opatrení prijatých voči podniku poskytujúcemu služby určené pre iránsky plynárenský a ropný priemysel. Súdny dvor totiž konštatoval, že Všeobecný súd nezohľadnil vývoj právnej úpravy Únie v oblasti reštriktívnych opatrení a najmä tie po rezolúcii Bezpečnostnej rady Organizácie spojených národov 1929 (2010)¹⁰³. Podľa Súdneho dvora z právne úpravy Únie¹⁰⁴ výslovne vyplýva, že iránsky ropný a plynárenský priemysel môže byť predmetom reštriktívnych opatrení, najmä ak prispieva k obstarávaniu zakázaných tovarov a technológií, keď väzba medzi týmito tovarmi a týmito technológiami a šírením jadrových zbraní bola normotvorcom Únie stanovená vo všeobecných pravidlách.

Vo svetle tejto právnej úpravy a uvedenej rezolúcie Bezpečnostnej rady Súdny dvor konštatoval, že samotné obchodovanie s vybavením a technológiami určenými predovšetkým uvedenému priemyslu možno považovať za podporu nukleárných činností Iránu. Všeobecný súd sa tak dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že predpokladom prijatia reštriktívnych opatrení voči subjektu je, že tento subjekt sa predtým skutočne správal spôsobom, ktorý by bolo možné postihovať, a že samotné riziko, že dotknutý subjekt sa bude takto správať v budúcnosti, nie je dostatočujúce. Potom, čo Súdny dvor prijal prejednávaniu veci na vydanie konečného rozhodnutia, ďalej potvrdil zápis spoločnosti Kala Naft na zoznamy o zmrazení finančných prostriedkov.

¹⁰¹ Súdny dvor sa domnieval, že stav konania nedovoľuje meritórne rozhodnúť a vrátil vec na konanie pred Všeobecným súdom. Prípad stále nie je uzavretý.

¹⁰² Rozsudok Všeobecného súdu z 25. apríla 2012, *Manufacturing Support & Procurement Kala Naft/Rada* (T-509/10).

¹⁰³ Rezolúcia Bezpečnostnej rady 1929 (2010) z 9. júna 2010.

¹⁰⁴ Pozri rozhodnutie Rady 2010/413/SZBP z 26. júla 2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu a o zrušení spoločnej pozície 2007/140/SZBP (Ú. v. EÚ L 195, s. 39) a nariadenie Rady (EÚ) č. 961/2010 z 25. októbra 2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 423/2007 (Ú. v. EÚ L 281, s. 1).

XVI. Európska verejná služba

V oblasti európskej verejnej služby sa Súdny dvor vyjadril k dvom dôležitým otázkam.

V rozsudku z 19. septembra 2013, *Komisija/Strack* (C-579/12 RX II), ktorý je tretím rozsudkom vydaným v rámci preskúmania podľa článku 256 ods. 2 druhého pododseku ZFEÚ, Súdny dvor preskúmal rozsudok Všeobecného súdu, ktorým tento súd zrušil rozsudok Súdu pre verejnú službu, ktorý zrušil rozhodnutie Komisie o zamietnutí žiadosti úradníka o prenesenie platenej dovolenky za kalendárny rok, ktorá nebola vyčerpaná v rámci referenčného obdobia z dôvodu dlhodobého pracovného voľna z dôvodu choroby. Súdny dvor rozhodol, že rozsudok Všeobecného súdu narušil jednotu a vnútorný súlad práva Únie. Keďže Všeobecný súd potvrdil rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o prenos dovolenky, dopustil sa chybného výkladu po prvé článku 1e ods. 2 Služobného poriadku úradníkov Európskej únie („služobný poriadok“)¹⁰⁵ v tom zmysle, že sa tento článok neobsahuje ustanovenia týkajúce sa organizácie pracovného času stanovené smernicou 2003/88 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, a najmä na platenú dovolenku za kalendárny rok, a po druhé článku 4 prílohy V služobného poriadku v tom zmysle, že tento článok stanovuje, že nárok na prenos dovolenky za kalendárny rok prekračujúcej hranicu, ktorú stanovuje uvedené ustanovenie, možno udeliť len v prípade zaneprázdnenia súvisiaceho s činnosťou úradníka z dôvodu výkonu jeho funkcií.

Naopak podľa všeobecnej zásady výkladu, podľa ktorej sa má akt Únie vykladať, pokiaľ je to možné, spôsobom, ktorý nespochybňuje jeho platnosť, a v súlade s celým primárnym právom a najmä s ustanoveniami Charty základných práv, sa má článok 1e ods. 2 služobného poriadku vykladať spôsobom, ktorý umožňuje zabezpečiť jeho súlad s nárokom na platenú dovolenku za kalendárny rok ako zásadu sociálneho práva Únie, ktorá je teraz výslovne zakotvená v článku 31 ods. 2 Charty základných práv. Na to je podľa Súdneho dvora potrebné, aby sa tento článok 1e ods. 2 vykladal v tom zmysle, že dovoľuje, aby do služobného poriadku bola začlenená podstata článku 7 uvedenej smernice 2003/88 ako pravidlo minimálnej ochrany, ktoré prípadne doplní ostatné ustanovenia služobného poriadku upravujúce nárok na platenú dovolenku za kalendárny rok a predovšetkým článok 4 prílohy V tohto služobného poriadku.

V rozsahu, v akom treba totiž uvedený článok 4 prílohy V služobného poriadku vykladať v tom zmysle, že neupravuje otázku prevodu platenej dovolenky za kalendárny rok, ktorú úradník nemohol vyčerpať počas referenčného obdobia, pretože čerpal dlhodobé pracovné voľno z dôvodu choroby, požiadavky vyplývajúce v tejto súvislosti z článku 1e ods. 2 služobného poriadku a konkrétnejšie z článku 7 smernice 2003/88 sa musia zohľadniť ako minimálne požiadavky použiteľné s výhradou priaznivejších ustanovení služobného poriadku.

V rozsudkoch vydaných 19. novembra 2013, *Komisija/Rada* (C-63/12), *Rada/Komisija* (C-66/12) a *Komisija/Rada* (C-196/12) sa Súdny dvor vyjadril k pravidlám služobného poriadku úradníkov Európskej únie týkajúcim sa stanovenia ročnej úpravy odmien a dôchodkov úradníkov. Spory medzi Komisiou a Radou sa týkali otázky, či treba za rok 2011 uplatniť „bežnú“ metódu a automatickú úpravu stanovenú v článku 3 prílohy XI služobného poriadku úradníkov alebo ustanovenie o výnimke stanovené

¹⁰⁵ Nariadenie Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 z 29. februára 1968, ktorým sa ustanovuje Služobný poriadok úradníkov a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev a ukladajú osobitné opatrenia prechodne uplatňované na úradníkov Komisie (Ú. v. ES L 56, s. 1; Mim. vyd. 01/002, s. 5) zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 1080/2010 z 24. novembra 2010 (Ú. v. EÚ L 311, s. 1).

v článku 10 tejto prílohy a uplatniteľné „v prípade vážneho a náhleho zhoršenia ekonomickej a sociálnej situácie v Únii“.

Vzhľadom na špecifické znaky postupov stanovených v prílohe XI služobného poriadku a kontext článku 10 prílohy XI, a najmä úlohu Rady podľa článku 65 služobného poriadku, Súdny dvor rozhodol, že Rade prislúcha posúdiť objektívne údaje poskytnuté Komisiou, aby zistila, či došlo alebo nie k takémuto vážnemu a náhlému zhoršeniu, ktoré by odôvodňovalo použitie ustanovenia o výnimke. Súdny dvor zdôraznil, že pokiaľ Rada konštatuje, že došlo k vážnemu a náhlému zhoršeniu ekonomickej a sociálnej situácie v Únii v zmysle tohto článku 10, Komisia je povinná predložiť Parlamentu a Rade príslušné návrhy na základe uvedeného článku.

Súdny dvor sa nakoniec domnieval, že s ohľadom na konštatovanie Rady, na základe údajov predložených Komisiou, o náhlom a vážnom zhoršení za rok 2011, nebola Rada povinná prijať návrhy predložené Komisiou zakladajúce sa na „bežnej“ metóde úpravy pre tento rok.

C – Zloženie Súdneho dvora

(Protokolárny poriadok k 23. októbru 2013)

Prvý rad zľava doprava:

Predseda komory L. Bay Larsen; predsedníčka komory R. Silva de Lapuerta; podpredseda Súdneho dvora K. Lenaerts; predseda Súdneho dvora V. Skouris; predsedovia komôr A. Tizzano a M. Ilešič.

Druhý rad zľava doprava:

Predsedovia komôr C. G. Fernlund a A. Borg Barthet; prvý generálny advokát P. Cruz Villalón, predsedovia komôr T. von Danwitz, E. Juhász, M. Safjan a J. L. da Cruz Vilaça.

Tretí rad zľava doprava:

Generálny advokát P. Mengozzi; sudcovia J.-C. Bonichot a J. Malenovský, generálna advokátka J. Kokott, sudcovia A. Rosas, G. Arestis a E. Levits, generálna advokátka E. Sharpston.

Štvrtý rad zľava doprava:

Sudkyne A. Prechal, M. Berger a C. Toader; sudca A. Ó Caoimh; generálny advokát Y. Bot; sudcovia A. Arabadžiev a D. Šváby; generálny advokát N. Jääskinen.

Piaty rad zľava doprava:

Generálny advokát M. Szpunar, sudca F. Biltgen, generálni advokáti N. Wahl a M. Wathelet, sudcovia E. Jarašiūnas, C. Vajda a S. Rodin; sudkyňa K. Jürimäe; tajomník A. Calot Escobar.

1. Členovia Súdneho dvora

(podľa poradia nástupu do funkcie)

Vassilios Skouris

narodený v roku 1948; diplom z práva získal na Slobodnej univerzite v Berlíne (1970); doktorát z ústavného a správneho práva ukončil na univerzite v Hamburgu (1973); profesor na univerzite v Hamburgu (1972 – 1977); profesor verejného práva na univerzite v Bielefelde (1978); profesor verejného práva na univerzite v Solúne (1982); minister vnútra (v rokoch 1989 a 1996); člen správnej rady Krétskej univerzity (1983 – 1987); riaditeľ Centra medzinárodného a európskeho hospodárskeho práva v Solúne (1997 – 2005); predseda Gréckeho združenia pre európske právo (1992 – 1994); člen Gréckeho národného výboru pre výskum (1993 – 1995); člen Vyššieho výboru pre výber gréckych úradníkov (1994 – 1996); člen vedeckej rady Akadémie európskeho práva v Trieri (od roku 1995); člen správnej rady Gréckej národnej justičnej akadémie (1995 – 1996); člen vedeckej rady ministerstva zahraničných vecí (1997 – 1999); predseda Gréckej ekonomickej a sociálnej rady v roku 1998; sudca Súdneho dvora od 8. júna 1999; predseda Súdneho dvora od 7. októbra 2003.

Koen Lenaerts

narodený v roku 1954; skončené právnické vzdelanie a doktor práv (Katholieke Universiteit Leuven); Master of Laws, Master in Public Administration (Harvard University); asistent (1979 – 1983), neskôr profesor európskeho práva na Katholieke Universiteit Leuven (od 1983); referendár na Súdnom dvore (1984 – 1985); profesor na Collège d'Europe v Bruggách (1984 – 1989); advokát Bruselskej advokátskej komory (1986 – 1989); „hostujúci profesor“ na Harvard Law School (1989); sudca Súdu prvého stupňa od 25. septembra 1989 do 6. októbra 2003; sudca Súdneho dvora od 7. októbra 2003; podpredseda Súdneho dvora od 9. októbra 2012.

Antonio Tizzano

narodený v roku 1940; profesor práva Európskej únie na univerzite La Sapienza v Ríme; profesor na univerzitách Istituto Orientale (1969 – 1979) a Federico II v Neapoli (1979 – 1992), Katánii (1969 – 1977) a Mogadiše (1967 – 1972); advokát na talianskom Kasačnom súde; právny poradca stáleho talianskeho zastúpenia pri Európskych spoločenských (1984 – 1992); člen talianskej delegácie na rokovaní týkajúci sa pristúpenia Španielskeho kráľovstva a Portugalskej republiky k Európskym spoločnostiam a rokovaní týkajúcich sa Jednotného európskeho aktu a Zmluvy o Európskej únii; autor mnohých publikácií, vrátane komentárov k európskym zmluvám a kódexov Európskej únie; zakladateľ a od roku 1996 riaditeľ revue *Il Diritto dell'Unione Europea*; člen riadiacich alebo redakčných výborov viacerých právnických periodík; pôsobil ako prednášajúci na mnohých medzinárodných kongresoch, konferenciách a prednáškach na viacerých medzinárodných inštitúciách, vrátane Akadémie medzinárodného práva v Haagu (1987); člen skupiny nezávislých expertov určených na preskúmanie hospodárenia Európskej komisie (1999); generálny advokát Súdneho dvora od 7. októbra 2000 do 3. mája 2006; sudca Súdneho dvora od 4. mája 2006.

Allan Rosas

narodený v roku 1948; doktor práv na Turkuskej univerzite (Fínsko); profesor práv na Turkuskej univerzite (1978 – 1981) a v Åbo Akademi (Turku/Åbo) (1981 – 1996); riaditeľ Inštitútu ľudských práv Åbo Akademi (1985 – 1995); rôzne univerzitné posty a národné a medzinárodné funkcie; člen vedeckých spoločností; koordinátor niekoľkých národných a medzinárodných výskumných projektov najmä v oblastiach európskeho práva, medzinárodného práva, ľudských práv a základných práv, ústavného práva a komparatívneho správneho práva; zástupca fínskej vlády ako člen alebo poradca na mnohých medzinárodných konferenciách a stretnutiach; expert na fínsky právny systém, najmä vo vládných alebo v parlamentných právnych komisiách, ako aj pri OSN, UNESCO, OBSE a pri Rade Európy; od roku 1995 hlavný právny poradca právneho oddelenia Európskej komisie, poverený externými vzťahmi; od marca 2001 zástupca generálneho riaditeľa právneho oddelenia Európskej komisie; sudca Súdneho dvora od 17. januára 2002.

Rosario Silva de Lapuerta

narodená v roku 1954; ukončené právnické vzdelanie (Univerzita Complutense v Madride); súdna úradníčka v Malage; abogado del Estado právneho oddelenia ministerstva dopravy, turistického ruchu a komunikácie, neskôr právneho oddelenia ministerstva zahraničných vecí; vedúca súdna úradníčka právneho oddelenia zastupujúceho štát v konaní pred Súdnym dvorom a zástupkyňa generálneho riaditeľa oddelenia právnej pomoci ministerstva spravodlivosti na medzinárodnej a európskej úrovni; členka poradnej skupiny Komisie zaoberajúcej sa perspektívou vývoja súdneho systému Spoločenstva; vedúca španielskej delegácie skupiny Priatelía predsedníctva pre reformu súdneho systému Spoločenstva zmluvou v Nice a ad hoc skupiny pre Súdny dvor vytvorenej Radou; profesorka európskeho práva na Diplomatickej škole v Madride; spoluriaditeľka časopisu Noticias de la Unión Europea; sudkyňa Súdneho dvora od 7. októbra 2003.

Juliane Kokott

narodená v roku 1957; štúdium práva (univerzity v Bonne a Ženeve); LL. M. (American University/Washington DC); doktorka práv (univerzita v Heidelbergu, 1985; Harvardova univerzita, 1990); hosťujúca profesorka na univerzite v Berkeley (1991); profesorka nemeckého a medzinárodného verejného práva a európskeho práva na univerzitách v Augsburgu (1992), Heidelbergu (1993) a Düsseldorfe (1994); zastupujúca sudkyňa nemeckej vlády na Medzinárodnom zmierovacom a arbitrážnom súde pri OBSE; viceprezidentka Spolkovej poradnej rady pre globálne zmeny životného prostredia (WBGU, 1996); profesorka medzinárodného práva, medzinárodného obchodného práva a európskeho práva na univerzite v St. Gallene (1999); riaditeľka Inštitútu európskeho práva a medzinárodného obchodného práva na univerzite v St. Gallene (2000); zástupkyňa riaditeľa študijného odboru špecializovaného na obchodné právo na univerzite v St. Gallene (2001); generálna advokátka Súdneho dvora od 7. októbra 2003.

Endre Juhász

narodený v roku 1944; diplom z práva získal na univerzite v Szegede, Maďarsko (1967); advokátske skúšky (1970); postgraduálne štúdium porovnávacieho práva na Štrasburskej univerzite, Francúzsko (1969, 1970, 1971, 1972); úradník právneho oddelenia ministerstva zahraničného obchodu (1966 – 1974), riaditeľ legislatívneho odboru (1973 – 1974); prvý obchodný atašé maďarského veľvyslanectva v Bruseli, zodpovedný za otázky týkajúce sa Spoločenstva (1974 – 1979); riaditeľ na ministerstve zahraničného obchodu (1979 – 1983); prvý obchodný atašé, potom obchodný poradca maďarského veľvyslanectva vo Washingtone, Spojené štáty (1983 – 1989); generálny riaditeľ ministerstva obchodu a ministerstva medzinárodných obchodných vzťahov (1989 – 1991); hlavný vyjednávač asociačnej dohody medzi Maďarskou republikou, Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi (1990 – 1991); generálny tajomník ministerstva medzinárodných obchodných vzťahov, riaditeľ úradu európskych záležitostí (1992); štátny tajomník ministerstva medzinárodných obchodných vzťahov (1993 – 1994); štátny tajomník, predseda úradu pre európske záležitosti ministerstva priemyslu a obchodu (1994); mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec, vedúci diplomatickej misie Maďarskej republiky pri Európskej únii (január 1995 – máj 2003); hlavný vyjednávač pre pristúpenie Maďarskej republiky k Európskej únii (júl 1998 – apríl 2003); minister bez kresla pre koordináciu otázok európskej integrácie (od mája 2003); sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

George Arestis

narodený v roku 1945; diplom z práva získal na univerzite v Aténach (1968); M. A. Comparative Politics and Government na Kentskej univerzite v Canterbury (1970); vykonával advokátske povolanie na Cypre (1972 – 1982); v roku 1982 vymenovaný za sudcu, v roku 1995 za predsedu District Court; Administrative President District Court Nikózie (1997 – 2003); sudca Najvyššieho súdu Cypru (2003); sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

Anthony Borg Barthet U.O.M.

narodený v roku 1947; doktor práv na Maltskej kráľovskej univerzite v roku 1973; do štátnej správy vstúpil ako Notary to Government v roku 1975; poradca republiky v roku 1978, prvý poradca republiky v roku 1979, zástupca Attorney General v roku 1988, v roku 1989 ho maltský prezident vymenoval za Attorney General; vyučujúci občianskeho práva na polovičný úväzok na Maltskej univerzite (1985 – 1989); člen Maltskej univerzitnej rady (1998 – 2004); člen komisie pre správu spravodlivosti (1994 – 2004); člen výboru guvernérov Arbitrážneho centra Malty (1998 – 2004); sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

Marko Ilešič

narodený v roku 1947; doktor práv (Univerzita v Ľubľane); špecializácia na porovnávacie právo (univerzity v Štrasburgu a Coimbre); justičná skúška; profesor občianskeho, obchodného a medzinárodného súkromného práva; prodekan (1995 – 2001) a dekan Právnickej fakulty Univerzity v Ľubľane (2001 – 2004); autor mnohých právnych publikácií; honorárny sudca a predseda senátu Pracovného súdu v Ľubľane (1975 – 1986); predseda Športového súdu Slovinska (1978 – 1986); predseda Arbitrážnej komory Burzy v Ľubľane; rozhodca pri Obchodnej komore Juhoslávie (do roku 1991) a Slovinska (od roku 1991); rozhodca Medzinárodnej obchodnej komory v Paríži; sudca odvolacieho súdu UEFA a FIFA; predseda Únie združení slovinských advokátov (1993 – 2005); člen International Law Association, Medzinárodného námorného výboru a niekoľkých ďalších medzinárodných právnych združení; sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

Jiří Malenovský

narodený v roku 1950; doktor práv na Karlovej univerzite v Prahe (1975); odborný asistent (1974 – 1990), prodekan (1989 – 1991) a vedúci katedry medzinárodného a európskeho práva (1990 – 1992) na Masarykovej univerzite v Brne; sudca Ústavného súdu ČSFR (1992); veľvyslanec pri Rade Európy (1993 – 1998); predseda Výboru delegátov ministrov Rady Európy (1995); generálny riaditeľ ministerstva zahraničných vecí (1998 – 2000); predseda českej a slovenskej sekcie Asociácie medzinárodného práva (1999 – 2001); sudca Ústavného súdu (2000 – 2004); člen Legislatívnej rady (1998 – 2000); člen Stáleho arbitrážneho súdu v Haagu (od roku 2000); profesor medzinárodného verejného práva na Masarykovej univerzite v Brne (2001); sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

Uno Lõhmus

narodený v roku 1952, doktor práv v roku 1986; člen advokátskej komory (1977 – 1998); hostujúci profesor trestného práva na Tartuskej univerzite; sudca Európskeho súdu pre ľudské práva (1994 – 1998); predseda Najvyššieho súdu Estónska (1998 – 2004); člen právnej komisie pre ústavu; poradca výboru pripravujúceho trestný zákonník; člen pracovnej skupiny pripravujúcej trestný poriadok; autor niekoľkých publikácií o ľudských právach a ústavnom práve; sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004 do 23. októbra 2013.

Egils Levits

narodený v roku 1955; diplom z práva a politických vied získal na Hamburskej univerzite; vedecký spolupracovník na právnickej fakulte univerzity v Kieli; poradca lotyšského parlamentu pre otázky medzinárodného práva, ústavného práva a legislatívnej reformy; veľvyslanec Lotyšska v Nemecku a vo Švajčiarsku (1992 – 1993), v Rakúsku, vo Švajčiarsku a v Maďarsku (1994 – 1995); podpredseda vlády a minister spravodlivosti poverený funkciou ministra zahraničných vecí (1993 – 1994); zmierovací sudca Zmierovacieho a arbitrážneho súdu pre OBSE (od roku 1997); člen Stáleho arbitrážneho súdu (od roku 2001); zvolený za sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva v roku 1995; znovuzvolený v rokoch 1998 a 2001; autor mnohých publikácií v oblasti ústavného a správneho práva, legislatívnej reformy a práva Spoločenstva; sudca Súdneho dvora od 11. mája 2004.

Aindrias Ó Caoimh

narodený v roku 1950; bakalár občianskeho práva (National University of Ireland, University College Dublin, 1971); barrister (King's Inns, 1972); diplom z vyšších štúdií európskeho práva (University College Dublin, 1977); barrister zapísaný v írskej komore (1972 – 1999); prednášateľ európskeho práva (King's Inns v Dubline); Senior Counsel (1994 – 1999); zástupca írskej vlády v mnohých veciach prejednávaných Súdnyim dvorom Európskych spoločenstiev; sudca High Court Írska (od roku 1999); bencher (doyen) Honorable Society of King's Inns (od roku 1999); podpredseda Írskej spoločnosti pre európske právo; člen Asociácie pre medzinárodné právo (írska pobočka); syn Andreasa O'Keeffeho (Aindrias Ó Caoimh), sudcu Súdneho dvora v rokoch 1974 – 1985; sudca Súdneho dvora od 13. októbra 2004.

Lars Bay Larsen

narodený v roku 1953; diplom z politických vied (1976) a práva (1983) na Kodanskej univerzite; úradník ministerstva spravodlivosti (1983 – 1985); prednášajúci (1984 – 1991), neskôr pridružený profesor rodinného práva na Kodanskej univerzite; vedúci sekcie v Advokatsamfund (1985 – 1986); vedúci oddelenia (1986 – 1991) na ministerstve spravodlivosti; prijatý do komory (1991); vedúci divízie (1991 – 1995), vedúci oddelenia polície (1995 – 1999) a vedúci právneho oddelenia (2000 – 2003) ministerstva spravodlivosti; zástupca Dánska vo Výbore K-4 (1995 – 2000), v Schengen Central Group (1996 – 1998) a Europol Management Board (1998 – 2000); sudca Højesteret (2003 – 2006); sudca Súdneho dvora od 11. januára 2006.

Eleanor Sharpston

narodená v roku 1955; štúdium ekonómie, jazykov a práva na King's College v Cambridgei (1973 – 1977); asistentka a vedecká pracovníčka v Corpus Christi College v Oxforde (1977 – 1980); prijatá do komory (Middle Temple, 1980); barrister (1980 – 1987 a 1990 – 2005); referendárka u generálneho advokáta, neskôr u sudcu sira Gordona Slynn (1987 – 1990); profesorka európskeho a porovnávacieho práva (Director of European Legal Studies) na University College London (1990 – 1992); profesorka (Lecturer) na právnickej fakulte (1992 – 1998), neskôr pridružená profesorka (Affiliated Lecturer) (1998 – 2005) na Cambridgeskej univerzite; Fellow of King's College v Cambridgei (1992 – 2010); Emeritus Fellow of King's College v Cambridgei (od roku 2011); pridružená profesorka a vedecká pracovníčka (Senior Research Fellow) v Centre for European Legal Studies na Cambridgeskej univerzite (1998 – 2005); Queen's Counsel (1999); bencher of Middle Temple (2005); Honorary Fellow of Corpus Christi College v Oxforde (2010); LL.D (h.c.) Glasgow (2010) a Nottingham Trent (2011); generálna advokátka Súdneho dvora od 11. januára 2006.

Paolo Mengozzi

narodený v roku 1938; profesor medzinárodného práva a vedúci katedry Jeana Monneta pre právo Európskych spoločenstiev na Bolonskej univerzite; doktor honoris causa univerzity Carlos III v Madride; hosťujúci profesor na univerzitách Johns Hopkins (Bologna Center), St. Johns (New York), v Georgtowne, Paris II, na Georgijskej univerzite (Atény) a na Medzinárodnom univerzitnom inštitúte (Luxemburg); koordinátor European Business Law Pallas Program organizovaného na pôde univerzity v Nijmegene; člen poradného výboru Komisie Európskych spoločenstiev pre verejné obstarávanie; zástupca štátneho tajomníka pre oblasť priemyslu a obchodu v súvislosti s talianskym predsedníctvom Rady; člen analytickej skupiny Európskeho spoločenstva pre Svetovú obchodnú organizáciu (WTO) a riaditeľ v akademickom roku 1997 vo výskumnom centre Akadémie medzinárodného práva v Haagu venovanom WTO; sudca Súdu prvého stupňa od 4. marca 1998 do 3. mája 2006; generálny advokát Súdneho dvora od 4. mája 2006.

Yves Bot

narodený v roku 1947; vyštudoval právnickú fakultu v Rouene; doktor práv (univerzita Paris II); hosťujúci profesor na právnickej fakulte v Le Mans; prokurátor, neskôr prvý prokurátor na prokuratúre v Le Mans (1974 – 1982); prokurátor na Tribunal de grande instance v Dieppe (1982 – 1984); námestník prokurátora na Tribunal de grande instance v Štrasburgu (1984 – 1986); prokurátor na Tribunal de grande instance v Bastii (1986 – 1988); generálny advokát na Odvolacom súde v Caen (1988 – 1991); prokurátor na Tribunal de grande instance v Le Mans (1991 – 1993); chargé de mission na ministerstve spravodlivosti (1993 – 1995); prokurátor na Tribunal de grande instance v Nanterre (1995 – 2002); prokurátor na Tribunal de grande instance v Paríži (2002 – 2004); generálny prokurátor na odvolacom súde v Paríži (2004 – 2006); generálny advokát na Súdnom dvore od 7. októbra 2006.

Jean-Claude Bonichot

narodený v roku 1955; diplom z práva na univerzite v Metz, diplom na Institut d'études politiques de Paris (Inštitút politických vied), bývalý študent École nationale d'administration; spravodajca (1982 – 1985), vládny komisár (1985 – 1987 a 1992 – 1999); prísediaci (1999 – 2000); predseda šiestej podsekcie sporového kolégia na Conseil d'État (2000 – 2006); súdny referent na Súdnom dvore (1987 – 1991); riaditeľ kancelárie ministra práce, zamestnanosti a odborného vzdelávania, neskôr riaditeľ kancelárie štátneho ministra, ministra pre verejnú službu a modernizáciu správy (1991 – 1992); vedúci právnej misie Conseil d'État v Caisse nationale d'assurance maladie des travailleurs salariés (2001 – 2006); hosťujúci profesor na univerzite v Metz (1988 – 2000), neskôr na univerzite Paríž I Panthéon Sorbonne (od roku 2000); autor viacerých publikácií v odbore správneho práva, práva Spoločenstva a európskeho práva ľudských práv; zakladateľ a predseda redakčného výboru *Bulletin de jurisprudence de droit de l'urbanisme*, spoluzakladateľ a člen redakčného výboru *Bulletin juridique des collectivités locales*, predseda vedeckého výboru pre výskum týkajúci sa inštitúcií a práva urbanizmu a bývania; sudca na Súdnom dvore od 7. októbra 2006.

Thomas von Danwitz

narodený v roku 1962; štúdiá v Bonne, Ženeve a Paríži; štátna skúška v odbore práva (1986 a 1992); doktor práv (univerzita v Bonne, 1988); medzinárodný diplom v odbore verejnej správy (École nationale d'administration, 1990); habilitácia (univerzita v Bonne, 1996); profesor nemeckého verejného práva a európskeho práva (1996 – 2003), dekan právnickej fakulty na univerzite Porúria, Bochum (2000 – 2001); profesor nemeckého verejného práva a európskeho práva (univerzita v Kolíne nad Rýnom, 2003 – 2006); riaditeľ Inštitútu verejného práva a správnej vedy (2006); hosťujúci profesor na Fletcher School of Law and Diplomacy (2000), na univerzite François Rabelais (Tours, 2001 – 2006) a na univerzite Paríž I Panthéon Sorbonne (2005 – 2006); titul doctor honoris causa na univerzite François Rabelais (Tours, 2010); sudca na Súdnom dvore od 7. októbra 2006.

Alexander Arabadžiev

narodený v roku 1949; štúdium práva (Univerzita sv. Klimenta Ochridského v Sofii); sudca na Súde prvého stupňa v Blagoevgrade (1975 – 1983); sudca na Krajskom súde v Blagoevgrade (1983 – 1986); sudca na Najvyššom súde (1986 – 1991); sudca na Ústavnom súde (1991 – 2000); člen Európskej komisie pre ľudské práva (1997 – 1999); člen Európskeho konventu o budúcnosti Európy (2002 – 2003); poslanec (2001 – 2006); pozorovateľ pri Európskom parlamente; sudca Súdneho dvora od 12. januára 2007.

Camelia Toader

narodená v roku 1963; magisterka práv (1986), doktorka práv (1997) (univerzita v Bukurešti); justičná čakatelka na Súde prvého stupňa v Buŕteae (1986 – 1988); sudkyňa Súdu prvého stupňa 5. obvodu v Bukurešti (1988 – 1992); zapísaná do advokátskej komory v Bukurešti (1992); docentka (1992 – 2005), neskôr od roku 2005 profesorka občianskeho práva a európskeho zmluvného práva na univerzite v Bukurešti; viacero doktorandských a výskumných štúdií v Inštitúte Maxa Plancka pre medzinárodné právo súkromné v Hamburgu (od 1992 do 2004); vedúca odboru európskej integrácie na ministerstve spravodlivosti (1997 – 1999); sudkyňa Najvyššieho súdu (1999 – 2007); hosťujúca profesorka na univerzite vo Viedni (2000, 2011); lektorka práva Spoločenstva v Národnom justičnom inštitúte (2003, 2005 – 2006); členka redakčnej rady niekoľkých právnych časopisov; od roku 2010 pridružená členka Medzinárodnej akadémie porovnávacieho práva a honorárna výskumníčka strediska pre štúdie európskeho práva Inštitútu pre právny výskum rumunskej Akadémie vied; sudkyňa Súdneho dvora od 12. januára 2007.

Jean-Jacques Kasel

narodený v roku 1946; doktor práv, bakalárska skúška (osobitný diplom) zo správneho práva (ULB, 1970); diplom z IEP v Paríži (Ecofin, 1972); advokátsky koncipient; právny poradca Banque de Paris et des Pays-Bas (1972 – 1973); atašé, neskôr vyslanecký tajomník na ministerstve zahraničných vecí (1973 – 1976); predseda pracovných skupín Rady ministrov (1976); prvý tajomník zastupiteľského úradu (Paríž), zástupca stáleho predstaviteľa pri OECD (styčný úradník pre UNESCO, 1976 – 1979); vedúci kancelárie podpredsedu vlády (1979 – 1980); predseda pracovných skupín EPC (Ázia, Afrika, Latinská Amerika); poradca a neskôr zástupca vedúceho kancelárie predsedu Komisie Európskych spoločenstiev (1981); riaditeľ pre záležitosti rozpočtu a služobného poriadku na generálnom sekretariáte Rady ministrov (1981 – 1984); radca pri stálom zastúpení pri Európskych spoločenstvách (1984 – 1985); predseda rozpočtového výboru; splnomocnený vyslanec, riaditeľ pre politické a kultúrne záležitosti (1986 – 1991); diplomatický poradca predsedu vlády (1986 – 1991); veľvyslanec v Grécku (1989 – 1991, nerezidentný), predseda politického výboru (1991); veľvyslanec, stály zástupca pri Európskych spoločenstvách (1991 – 1998); predseda Coreper (1997); veľvyslanec (Brusel 1998 – 2002); stály predstaviteľ pri NATO (1998 – 2002); dvorný maršal a vedúci kancelárie jeho kráľovskej výsosti veľkoveľkmožnosti (2002 – 2007); sudca Súdneho dvora od 15. januára 2008 do 7. októbra 2013.

Marek Safjan

narodený v roku 1949; doktor práv (univerzita vo Varšave, 1980); doktor právnych vied (univerzita vo Varšave, 1990); profesor práva (1998); riaditeľ Inštitútu občianskeho práva univerzity vo Varšave (1992 – 1996); zástupca rektora univerzity vo Varšave (1994 – 1997); generálny tajomník poľskej sekcie združenia Priatelia francúzskej právnej kultúry Henriho Capitanta (1994 – 1998); zástupca Poľska vo výbore pre bioetiku Rady Európy (1991 – 1997); sudca Ústavného súdu (1997 – 1998), neskôr jeho predseda (1998 – 2006); člen Medzinárodnej akadémie porovnávacieho práva (od roku 1994) a jej podpredseda (od roku 2010), člen Medzinárodného združenia pre právo, etiku a vedu (od roku 1995), člen Poľského helsinského výboru; člen poľskej Akadémie umenia a literatúry; vyznamenanie za zásluhy udelené generálnym tajomníkom Rady Európy (2007); autor mnohých publikácií v oblasti občianskeho práva; lekárskeho práva a európskeho práva; doktor honoris causa Európskeho univerzitného inštitútu (2012); sudca Súdneho dvora od 7. októbra 2009.

Daniel Šváby

narodený v roku 1951; doktor práv (univerzita v Bratislave); sudca Okresného súdu v Bratislave; sudca odvolacieho súdu poverený občianskoprávnou agendou a podpredseda Krajského súdu v Bratislave; člen sekcie občianskeho a rodinného práva pri Inštitúte práva ministerstva spravodlivosti; dočasný sudca Najvyššieho súdu poverený obchodnou agendou; člen Európskej komisie pre ľudské práva (Štrasburg); sudca Ústavného súdu (2000 – 2004); sudca Súdu prvého stupňa od 12. mája 2004 do 6. októbra 2009; sudca Súdneho dvora od 7. októbra 2009.

Maria Berger

narodená v roku 1956; štúdium práva a ekonómie (1975 – 1979), doktorka práv; asistentka a vyučujúca na Inštitúte verejného práva a politických vied Innsbruckej univerzity (1979 – 1984); úradníčka spolkového ministerstva pre vedu a výskum, nakoniec zástupkyňa vedúceho sekcie (1984 – 1988); úradníčka poverená otázkami týkajúcimi sa EÚ na úrade spolkového kancelára (1988 – 1989); vedúca odboru európskej integrácie úradu spolkového kancelára (príprava pristúpenia Rakúska k Európskej únii) (1989 – 1992); riaditeľka Dozorného úradu EZVO v Ženeve a Bruseli (1993 – 1994); podpredsedníčka Donau-Universität v Kremse (1995 – 1996); poslankyňa Európskeho parlamentu (november 1996 – január 2007 a december 2008 – júl 2009) a členka právneho výboru; náhradníčka v Európskom konvente o budúcnosti Európy (február 2002 – júl 2003); členka mestskej rady mesta Perg (september 1997 – september 2009); spolková ministerka spravodlivosti (január 2007 – december 2008); sudkyňa Súdneho dvora od 7. októbra 2009.

Niilo Jääskinen

narodený v roku 1958; magister práv (1980), diplom z práva (1982), doktorát (2008) na Helsinskej univerzite; vyučujúci na Helsinskej univerzite (1980 – 1986); referendár a dočasný sudca Súdu prvého stupňa v Rovaniemi (1983 – 1984); právny poradca (1987 – 1989), neskôr vedúci sekcie európskeho práva ministerstva spravodlivosti (1990 – 1995); právny poradca ministerstva zahraničných vecí (1989 – 1990); poradca a tajomník pre európske záležitosti Veľkého výboru Fínskeho parlamentu (1995 – 2000); dočasný sudca (júl 2000 – december 2002), neskôr sudca (január 2003 – september 2009) Najvyššieho správneho súdu; zodpovedný za právne a ústavné otázky v rámci rokovaní o pristúpení Fínskej republiky k Európskej únii; generálny advokát Súdneho dvora od 7. októbra 2009.

Pedro Cruz Villalón

narodený v roku 1946; diplom z práva (1963 – 1968) a doktorát na Sevillej univerzite (1975); postgraduálne štúdium na univerzite vo Freiburgu im Breisgau (1969 – 1971); asociovaný profesor ústavného práva na Sevillej univerzite (1978 – 1986); vedúci katedry ústavného práva na Sevillej univerzite (1986 – 1992); referendár na španielskom Ústavnom súde (1986 – 1987); sudca španielskeho Ústavného súdu (1992 – 1998); predseda španielskeho Ústavného súdu (1998 – 2001); výskumný pracovník na Wissenschaftskolleg v Berlíne (2001 – 2002); vedúci katedry ústavného práva na Autonómnej univerzite v Madride (2002 – 2009); volený radca Štátnej rady (2004 – 2009); autor mnohých publikácií; generálny advokát Súdneho dvora od 14. decembra 2009.

Alexandra (Sacha) Prechal

narodená v roku 1959; štúdium práva (Groningenská univerzita, 1977 – 1983); doktorka práv (Amsterdamská univerzita, 1995); odborná asistentka na právnickej fakulte v Maastrichte (1983 – 1987); referendárka na Súdnom dvore Európskych spoločností (1987 – 1991); lektorka v Inštitúte Európa Právnickej fakulty Amsterdamskej univerzity (1991 – 1995); profesorka európskeho práva na Tilburskej univerzite (1995 – 2003); profesorka európskeho práva na Právnickej fakulte Utrechtskej univerzity a členka správnej rady Inštitútu Európa Utrechtskej univerzity (od roku 2003); členka redakčných rád niekoľkých národných a medzinárodných právnických časopisov; autorka početných publikácií; členka holandskej Kráľovskej akadémie vied; sudkyňa Súdneho dvora od 10. júna 2010.

Egidijus Jarašiūnas

narodený v roku 1952; diplom z práva získal na Vilniúskej univerzite (1974 – 1979); doktor právnych vied na Litovskej akadémii práva (1999); advokát Litovskej advokátskej komory (1979 – 1990); poslanec Najvyššej rady Litovskej republiky (1990 – 1992), neskôr člen Seimas Litovskej republiky a člen Komisie štátu a práva (1992 – 1996); sudca Ústavného súdu Litovskej republiky (1996 – 2005), neskôr poradca predsedu litovského Ústavného súdu (od roku 2006); asistent na katedre ústavného práva Právnickej fakulty Univerzity Mykolasa Romerisa (1997 – 2000), neskôr hostujúci profesor (2000 – 2004), profesor (od roku 2004) a nakoniec vedúci katedry ústavného práva (2005 – 2007); dekan Právnickej fakulty Univerzity Mykolasa Romerisa (2007 – 2010); člen Benátskej komisie (2006 – 2010), signatár aktu obnovenia nezávislosti Litvy z 11. marca 1990; autor mnohých právnych publikácií; sudca Súdneho dvora od 6. októbra 2010.

Carl Gustav Fernlund

narodený v roku 1950; diplom z práva na Lundskej univerzite (1975); tajomník súdu prvého stupňa v Landskrone (1976 – 1978); prísediaci na odvolacom správnom súde (1978 – 1982); zastupujúci sudca na odvolacom správnom súde (1982); právny radca v stálom ústavnom výbore švédskeho parlamentu (1983 – 1985); právny radca na ministerstve financií (1985 – 1990); riaditeľ odboru dane z príjmov fyzických osôb na ministerstve financií (1990 – 1996); riaditeľ odboru spotrebných daní na ministerstve financií (1996 – 1998); právny radca na stálom zastúpení Švédska pri Európskej únii (1998 – 2000); generálny riaditeľ pre právne záležitosti na daňovej a colnej sekcii ministerstva financií (2000 – 2005); sudca Najvyššieho správneho súdu (2005 – 2009); predseda odvolacieho správneho súdu v Göteborgu (2009 – 2011); sudca Súdneho dvora od 6. októbra 2011.

José Luís da Cruz Vilaça

narodený v roku 1944; diplom z práva a master z politickej ekonómie na univerzite v Coimbre; doktor z medzinárodnej ekonómie (univerzita Paríž I – Panthéon Sorbonne); povinná vojenská služba v rámci ministerstva námorníctva (justičná služba, 1969 – 1972); profesor na katolíckej univerzite a Univerzite Nova v Lisabone; bývalý profesor na univerzite v Coimbre a univerzite Lusíada v Lisabone (riaditeľ inštitútu európskych štúdií); člen portugalskej vlády (1980 – 1983); štátny tajomník na ministerstve vnútra, pri predsedníctve v Rade ministrov a pre európske záležitosti; poslanec portugalského parlamentu, podpredseda skupiny kresťanských demokratov; generálny advokát na Súdnom dvore (1986 – 1988); predseda Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev (1989 – 1995); advokát v Lisabone, špecialista na európske právo a právo hospodárskej súťaže (1996 – 2012); člen pracovnej skupiny k budúcnosti súdneho systému Európskych spoločenstiev „Groupe Due“ (2000); predseda disciplinárnej rady Európskej komisie (2003 – 2007); predseda Portugalského združenia európskeho práva (od roku 1999); sudca Súdneho dvora od 8. októbra 2012.

Melchior Wathelet

narodený v roku 1949; ukončené právnické vzdelanie a vzdelanie z hospodárskych vied (univerzita v Liège); Master of Laws (Harvard University, Spojené štáty americké); doctor honoris causa (univerzita Paris Dauphine); profesor európskeho práva na univerzitách v Louvaine a Liège; poslanec (1977 – 1995); štátny tajomník, minister a ministerský predseda Valónskeho regiónu (1980 – 1988); podpredseda vlády, minister spravodlivosti a stredného a malého podnikania (1988 – 1992); podpredseda vlády, minister spravodlivosti a hospodárstva (1992 – 1995); podpredseda vlády, minister obrany (1995); primátor vo Verviers (1995); sudca Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (1995 – 2003); právny poradca, neskôr advokát (2004 – 2012); štátny minister (2009 – 2012); generálny advokát Súdneho dvora od 8. októbra 2012.

Christopher Vajda

narodený v roku 1955; diplom z práva na Univerzite v Cambridge; bakalárska skúška (osobitný diplom) z európskeho práva na Bruselskej slobodnej univerzite (s vyznamenaním); zapísaný do advokátskej komory Anglicka a Walesu (Gray's Inn, 1979); barrister (1979 – 2012); zapísaný do advokátskej komory Severného Írska (1996); Queen's Counsel (1997); bencher v Gray's Inn (2003); recorder na Crown Court (2003 – 2012); pokladník United Kingdom Association for European Law (2001 – 2012); spoluautor European Community Law of Competition (Bellamy & Child, 3. až 6. vydanie); sudca Súdneho dvora od 8. októbra 2012.

Nils Wahl

narodený v roku 1961; vysokoškolský diplom z práva získal na Štokholmskej univerzite (1987), doktor práv na Štokholmskej univerzite (1995); docent a vedúci katedry Jeana Monneta pre európske právo (1995); profesor európskeho práva na Štokholmskej univerzite (2001); advokátsky koncipient (1997 – 1989); generálny riaditeľ vzdelávacej nadácie (1993 – 2004); predseda švédskeho združenia pre štúdie práva Spoločenstva (Nätverket för europarättslig forskning, 2001 – 2006); člen Rady pre otázky hospodárskej súťaže (Rådet för konkurrensfrågor, 2001 – 2006); zastupujúci sudca na Hovrätten över Skåne och Blekinge (odvolací súd, 2005); sudca Všeobecného súdu od 7. októbra 2006 do 28. novembra 2012; generálny advokát Súdneho dvora od 28. novembra 2012.

Siniša Rodin

narodený v roku 1963; doktor práv (Záhrebská univerzita, 1995); L.L.M. (University of Michigan Law School, 1992); Fulbright Fellow a Visiting Scholar na Harvard Law School (2001 – 2002); asistent a potom profesor na Právnickej fakulte Záhrebskej univerzity od roku 1987; vedúci katedry Jeana Monneta od roku 2006 a vedúci katedry Jeana Monneta ad personam od roku 2011; hosťujúci profesor na Cornell Law School (2012); člen chorvátskej komisie pre ústavnú reformu, predseda pracovnej skupiny pre pristúpenie k Únii (2009 – 2010); člen chorvátskej skupiny, ktorá rokovala o pristúpení Chorvátska k Únii (2006 – 2011); autor mnohých publikácií; sudca Súdneho dvora od 4. júla 2013.

François Biltgen

narodený v roku 1958; diplom magister práv (1981) a diplom DEA z európskeho práva (1982) získal na Univerzite práva, ekonómie a sociálnych vied v Paríži II; ukončil Inštitút politických vied v Paríži (1982); advokát zapísaný v Advokátskej komore pre obvod Luxemburg (1987 – 1999); poslanec poslaneckej snemovne (1994 – 1999); obecný poradca mesta Esch sur Alzette (1987 – 1999); člen mestskej rady mesta Esch sur Alzette (1997 – 1999); náhradný člen luxemburskej delegácie pri Výbore regiónov Európskej únie (1994 – 1999); minister práce a zamestnanosti, minister pre náboženské záležitosti, minister pre vzťahy s parlamentom, poverený minister pre komunikácie (1999 – 2004); minister práce a zamestnanosti, minister pre náboženské záležitosti, minister kultúry, vyššieho vzdelávania a výskumu (2004 – 2009); minister spravodlivosti, minister pre verejnú službu a pre správnu reformu, minister vyššieho vzdelávania a výskumu, minister pre komunikácie a médiá, minister pre náboženské záležitosti (2009 – 2013); spoluprezident ministerskej konferencie Bolonského procesu v rokoch 2005 a 2009; spoluprezident ministerskej konferencie Európskej vesmírnej agentúry (2012 – 2013); sudca Súdneho dvora od 7. októbra 2013.

Küllike Jürimäe

narodená v roku 1962; diplom z práva získala na Tartuskej univerzite (1981 – 1986); asistentka prokurátora v Tallinne (1986 – 1991), diplom na Estónskej škole diplomacie (1991 – 1992); právna poradkyňa (1991 – 1993) a generálna radkyňa obchodnej a priemyselnej komory (1992 – 1993); sudkyňa Odvolacieho súdu v Tallinne (1993 – 2004); European Master ľudských práv a demokratizácie, univerzity v Padove a Nottinghamu (2002 – 2003); sudkyňa Všeobecného súdu od 12. mája 2004 do 23. októbra 2013; sudkyňa Súdneho dvora od 23. októbra 2013.

Maciej Szpunar

narodený v roku 1971; diplom z práva získal na Sliezskej univerzite a na Collège d'Europe v Bruggách; doktor práv (2000); docent právnych vied (2009); profesor práva (2013); hosťujúci profesor na Jesus College, Cambridge (1998), na Univerzite v Liège (1999) a na Európskom univerzitnom inštitúte vo Florencii (2003); advokát (2001 – 2008), člen Výboru pre medzinárodné právo súkromné Komisie pre kodifikáciu občianskeho práva na ministerstve spravodlivosti (2001 – 2008); člen vedeckého výboru Akadémie európskeho práva v Trieri (od roku 2008); člen pracovnej skupiny pre platné komunitárne právo súkromné „Acquis Group“ (od roku 2006); zástupca štátneho tajomníka na Úrade pre európsku integráciu (2008 – 2009), potom na ministerstve zahraničných vecí (2010 – 2013); podpredseda vedeckého výboru Justičného inštitútu; splnomocnenec poľskej vlády v mnohých právnych veciach prejednávaných súdmi Európskej únie; vedúci poľskej delegácie pri rokovaní o Zmluve o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii; člen redakčnej rady viacerých právnych časopisov; autor mnohých publikácií v oblasti európskeho práva a medzinárodného práva súkromného; generálny advokát Súdneho dvora od 23. októbra 2013.

Alfredo Calot Escobar

narodený v roku 1961; právnické vzdelanie na Valencijskej univerzite (1979 – 1984); obchodný analytik v Rade obchodných komôr autonómnej oblasti Valencie (1986); právnik lingvista na Súdnom dvore (1986 – 1990); právnik lingvista poverený revíziou prekladov právnych textov na Súdnom dvore (1990 – 1993); administratívny pracovník na oddelení pre tlač a informácie Súdneho dvora (1993 – 1995); administratívny pracovník na sekretariáte inštitucionálneho výboru Európskeho parlamentu (1995 – 1996); ataše tajomníka Súdneho dvora (1996 – 1999); referendár na Súdnom dvore (1999 – 2000); vedúci prekladateľskej sekcie španielskeho jazyka na Súdnom dvore (2000 – 2001); riaditeľ, neskôr generálny riaditeľ prekladateľského oddelenia na Súdnom dvore (2001 – 2010); tajomník Súdneho dvora od 7. októbra 2010.

2. Zmeny v zložení Súdneho dvora v roku 2013

Slávnostné zasadnutie zo 4. júla 2013

V nadväznosti na pristúpenie Chorvátskej republiky k Európskej únii 1. júla 2013 vymenovali zástupcovia vlád členských štátov Európskej únie rozhodnutím z 1. júla 2013 za sudcu Súdneho dvora Sinišu Rodina na obdobie od 1. júla 2013 do 6. októbra 2015.

Slávnostné zasadnutie zo 7. októbra 2013

Po demisii Jeana-Jacquesa Kasela vymenovali zástupcovia vlád členských štátov Európskej únie rozhodnutím z 26. júna 2013 za sudcu Súdneho dvora François Biltgena na zostávajúce obdobie mandátu Jeana-Jacquesa Kasela, čiže na obdobie do 6. októbra 2015.

Slávnostné zasadnutie z 23. októbra 2013

Rozhodnutím zo 16. októbra 2013 zástupcovia vlád členských štátov vymenovali Macieja Szpunara za generálneho advokáta Súdneho dvora na obdobie od 16. októbra 2013 do 6. októbra 2018.

Okrem toho z dôvodu, že Uno Lõhmus sa vzdal funkcie, zástupcovia vlád členských štátov rozhodnutím z 26. júna 2013 vymenovali sudkyňu Všeobecného súdu Küllike Jürimäeovú za sudkyňu Súdneho dvora na obdobie od 6. októbra 2013 do 31. októbra 2015.

3. Protokolárne poriadky

od 1. januára 2013 do 3. júla 2013

V. SKOURIS, predseda Súdneho dvora
K. LENAERTS, podpredseda Súdneho dvora
A. TIZZANO, predseda prvej komory
R. SILVA DE LAPUERTA, predsedníčka druhej komory
M. ILEŠIČ, predseda tretej komory
L. BAY LARSEN, predseda štvrtej komory
T. von DANWITZ, predseda piatej komory
N. JÄÄSKINEN, prvý generálny advokát
A. ROSAS, predseda desiatej komory
G. ARESTIS, predseda siedmej komory
J. MALENOVSKÝ, predseda deviatej komory
M. BERGER, predsedníčka šiestej komory
E. JARAŠIŪNAS, predseda ôsmej komory
J. KOKOTT, generálna advokátka
E. JUHÁSZ, sudca
A. BORG BARTHET, sudca
U. LÖHMUS, sudca
E. LEVITS, sudca
A. Ó CAOIMH, sudca
E. SHARPSTON, generálna advokátka
P. MENGGOZZI, generálny advokát
Y. BOT, generálny advokát
J.-C. BONICHOT, sudca
A. ARABADŽIEV, sudca
C. TOADER, sudkyňa
J.-J. KASEL, sudca
M. SAFJAN, sudca
D. ŠVÁBY, sudca
P. CRUZ VILLALÓN, generálny advokát
A. PRECHAL, sudkyňa
C. G. FERNLUND, sudca
J. L. DA CRUZ VILAÇA, sudca
M. WATHELET, generálny advokát
C. VAJDA, sudca
N. WAHL, generálny advokát

A. CALOT ESCOBAR, tajomník

od 4. júla 2013 do 7. októbra 2013

V. SKOURIS, predseda Súdneho dvora
K. LENAERTS, podpredseda Súdneho dvora
A. TIZZANO, predseda prvej komory
R. SILVA DE LAPUERTA, predsedníčka druhej komory
M. ILEŠIČ, predseda tretej komory
L. BAY LARSEN, predseda štvrtej komory
T. von DANWITZ, predseda piatej komory
N. JÄÄSKINEN, prvý generálny advokát
A. ROSAS, predseda desiatej komory
G. ARESTIS, predseda siedmej komory
J. MALENOVSKÝ, predseda deviatej komory
M. BERGER, predsedníčka šiestej komory
E. JARAŠIŪNAS, predseda ôsmej komory
J. KOKOTT, generálna advokátka
E. JUHÁSZ, sudca
A. BORG BARTHET, sudca
U. LÖHMUS, sudca
E. LEVITS, sudca
A. Ó CAOIMH, sudca
E. SHARPSTON, generálna advokátka
P. MENGGOZZI, generálny advokát
Y. BOT, generálny advokát
J.-C. BONICHOT, sudca
A. ARABADŽIEV, sudca
C. TOADER, sudkyňa
J.-J. KASEL, sudca
M. SAFJAN, sudca
D. ŠVÁBY, sudca
P. CRUZ VILLALÓN, generálny advokát
A. PRECHAL, sudkyňa
C. G. FERNLUND, sudca
J. L. DA CRUZ VILAÇA, sudca
M. WATHELET, generálny advokát
C. VAJDA, sudca
N. WAHL, generálny advokát
S. RODIN, sudca,

A. CALOT ESCOBAR, tajomník

od 8. októbra 2013 do 22. októbra 2013

V. SKOURIS, predseda Súdneho dvora
K. LENAERTS, podpredseda Súdneho dvora
A. TIZZANO, predseda prvej komory
R. SILVA DE LAPUERTA, predsedníčka druhej komory
M. ILEŠIČ, predseda tretej komory
L. BAY LARSEN, predseda štvrtej komory
T. von DANWITZ, predseda piatej komory
P. CRUZ VILLALÓN, prvý generálny advokát
E. JUHÁSZ, predseda desiatej komory
A. BORG BARTHET, predseda šiestej komory
M. SAFJAN, predseda deviatej komory
C. G. FERNLUND, predseda ôsmej komory
J. L. da CRUZ VILAÇA, predseda siedmej komory
A. ROSAS, sudca
J. KOKOTT, generálna advokátka
G. ARESTIS, sudca
J. MALENOVSKÝ, sudca
U. LÖHMUS, sudca
E. LEVITS, sudca
A. Ó CAOIMH, sudca
E. SHARPSTON, generálna advokátka
P. MENGGOZZI, generálny advokát
Y. BOT, generálny advokát
J.-C. BONICHOT, sudca
A. ARABADŽIEV, sudca
C. TOADER, sudkyňa
D. ŠVÁBY, sudca
M. BERGER, sudkyňa
N. JÄÄSKINEN, generálny advokát
A. PRECHAL, sudkyňa
E. JARAŠIŪNAS, sudca
M. WATHELET, generálny advokát
C. VAJDA, sudca
N. WAHL, generálny advokát
S. RODIN, sudca
F. BILTGEN, sudca

A. CALOT ESCOBAR, tajomník

od 23. októbra 2013 do 31. decembra 2013

V. SKOURIS, predseda Súdneho dvora
K. LENAERTS, podpredseda Súdneho dvora
A. TIZZANO, predseda prvej komory
R. SILVA DE LAPUERTA, predsedníčka druhej komory
M. ILEŠIČ, predseda tretej komory
L. BAY LARSEN, predseda štvrtej komory
T. von DANWITZ, predseda piatej komory
P. CRUZ VILLALÓN, prvý generálny advokát
E. JUHÁSZ, predseda desiatej komory
A. BORG BARTHET, predseda šiestej komory
M. SAFJAN, predseda deviatej komory
C. G. FERNLUND, predseda ôsmej komory
J. L. da CRUZ VILAÇA, predseda siedmej komory
A. ROSAS, sudca
J. KOKOTT, generálna advokátka
G. ARESTIS, sudca
J. MALENOVSKÝ, sudca
E. LEVITS, sudca
A. Ó CAOIMH, sudca
E. SHARPSTON, generálna advokátka
P. MENGGOZZI, generálny advokát
Y. BOT, generálny advokát
J.-C. BONICHOT, sudca
A. ARABADŽIEV, sudca
C. TOADER, sudkyňa
D. ŠVÁBY, sudca
M. BERGER, sudkyňa
N. JÄÄSKINEN, generálny advokát
A. PRECHAL, sudkyňa
E. JARAŠIŪNAS, sudca
M. WATHELET, generálny advokát
C. VAJDA, sudca
N. WAHL, generálny advokát
S. RODIN, sudca
F. BILTGEN, sudca
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
M. SZPUNAR, generálny advokát,

A. CALOT ESCOBAR, tajomník

4. Bývalí členovia Súdneho dvora

Massimo Pilotti, sudca (1952 – 1958), predseda od roku 1952 do roku 1958
Petrus Serrarens, sudca (1952 – 1958)
Adrianus Van Kleffens, sudca (1952 – 1958)
Jacques Rueff, sudca (1952 – 1959 a 1960 – 1962)
Otto Riese, sudca (1952 – 1963)
Maurice Lagrange, generálny advokát (1952 – 1964)
Louis Delvaux, sudca (1952 – 1967)
Charles Léon Hammes, sudca (1952 – 1967), predseda od roku 1964 do roku 1967
Karl Roemer, generálny advokát (1953 – 1973)
Nicola Catalano, sudca (1958 – 1962)
Rino Rossi, sudca (1958 – 1964)
Andreas Matthias Donner, sudca (1958 – 1979), predseda od roku 1958 do roku 1964
Alberto Trabucchi, sudca (1962 – 1972), potom generálny advokát (1973 – 1976)
Robert Lecourt, sudca (1962 – 1976), predseda od roku 1967 do roku 1976
Walter Strauss, sudca (1963 – 1970)
Joseph Gand, generálny advokát (1964 – 1970)
Riccardo Monaco, sudca (1964 – 1976)
Josse J. Mertens de Wilmars, sudca (1967 – 1984), predseda od roku 1980 do roku 1984
Pierre Pescatore, sudca (1967 – 1985)
Alain Louis Dutheillet de Lamothe, generálny advokát (1970 – 1972)
Hans Kutscher, sudca (1970 – 1980), predseda od roku 1976 do roku 1980
Henri Mayras, generálny advokát (1972 – 1981)
Cearbhall O'Dalaigh, sudca (1973 – 1974)
Max Sørensen, sudca (1973 – 1979)
Gerhard Reischl, generálny advokát (1973 – 1981)
Jean-Pierre Warner, generálny advokát (1973 – 1981)
Stuart Alexander J. Mackenzie, sudca (1973 – 1988), predseda od roku 1984 do roku 1988
Aindrias O'Keeffe, sudca (1974 – 1985)
Adolphe Touffait, sudca (1976 – 1982)
Francesco Capotorti, sudca (1976), potom generálny advokát (1976 – 1982)
Giacinto Bosco, sudca (1976 – 1988)
Thymen Koopmans, sudca (1979 – 1990)
Ole Due, sudca (1979 – 1994), predseda od roku 1988 do roku 1994
Ulrich Everling, sudca (1980 – 1988)
Alexandros Chloros, sudca (1981 – 1982)
Simone Rozès, generálna advokátka (1981 – 1984)
Pieter VerLoren van Themaat, generálny advokát (1981 – 1986)
sir Gordon Slynn, generálny advokát (1981 – 1988), potom sudca (1988 – 1992)
Fernand Grévisse, sudca (1981 – 1982 a 1988 – 1994)
Kai Bahlmann, sudca (1982 – 1988)
Yves Galmot, sudca (1982 – 1988)
Federico G. Mancini, generálny advokát (1982 – 1988), potom sudca (1988 – 1999)
Constantinos Kakouris, sudca (1983 – 1997)

Marco Darmon, generálny advokát (1984 – 1994)
René Joliet, sudca (1984 – 1995)
Carl Otto Lenz, generálny advokát (1984 – 1997)
Thomas Francis O'Higgins, sudca (1985 – 1991)
Fernand Schockweiler, sudca (1985 – 1996)
José Luís da Cruz Vilaça, generálny advokát (1986 – 1988)
José Carlos de Carvalho Moitinho de Almeida, sudca (1986 – 2000)
Jean Mischo, generálny advokát (1986 – 1991 a 1997 – 2003)
Gil Carlos Rodríguez Iglesias, sudca (1986 – 2003), predseda od roku 1994 do roku 2003
Manuel Diez de Velasco, sudca (1988 – 1994)
Manfred Zuleeg, sudca (1988 – 1994)
Walter van Gerven, generálny advokát (1988 – 1994)
Giuseppe Tesauro, generálny advokát (1988 – 1998)
Francis Geoffrey Jacobs, generálny advokát (1988 – 2006)
Paul Joan George Kapteyn, sudca (1990 – 2000)
John L. Murray, sudca (1991 – 1999)
Claus Christian Gulmann, generálny advokát (1991 – 1994), potom sudca (1994 – 2006)
Edward David Alexander Ogilvy, sudca (1992 – 2004)
Michael Bendik Elmer, generálny advokát (1994 – 1997)
Günter Hirsch, sudca (1994 – 2000)
Georges Cosmas, generálny advokát (1994 – 2000)
Antonio Mario La Pergola, sudca (1994 a 1999 – 2006), generálny advokát (1995 – 1999)
Jean-Pierre Puissochet, sudca (1994 – 2006)
Philippe Léger, generálny advokát (1994 – 2006)
Hans Ragnemalm, sudca (1995 – 2000)
Nial Fennelly, generálny advokát (1995 – 2000)
Leif Sevón, sudca (1995 – 2002)
Melchior Wathelet, sudca (1995 – 2003)
Peter Jann, sudca (1995 – 2009)
Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer, generálny advokát (1995 – 2009)
Romain Schintgen, sudca (1996 – 2008)
Krateros Ioannou, sudca (1997 – 1999)
Siegbert Alber, generálny advokát (1997 – 2003)
Antonio Saggio, generálny advokát (1998 – 2000)
Fidelma O'Kelly Macken, sudkyňa (1999 – 2004)
Stig von Bahr, sudca (2000 – 2006)
Ninon Colneric, sudkyňa (2000 – 2006)
Leendert A. Geelhoed, generálny advokát (2000 – 2006)
Christine Stix-Hackl, generálna advokátka (2000 – 2006)
Christiaan Willem Anton Timmermans, sudca (2000 – 2010)
José Narciso Da Cunha Rodrigues, sudca (2000 – 2012)
Luís Miguel Póiares Pessoa Maduro, generálny advokát (2003 – 2009)
Jerzy Makarczyk, sudca (2004 – 2009)
Ján Klučka, sudca (2004 – 2009)
Pranas Kūris, sudca (2004 – 2010)
Konrad Hermann Theodor Schiemann, sudca (2004 – 2012)

Uno Lõhmus, sudca (2004 – 2013)
Pernilla Lindh, sudkyňa (2006 – 2011)
Ján Mazák, generálny advokát (2006 – 2012)
Verica Trstenjak, generálna advokátka (2006 – 2012)
Jean-Jacques Kasel, sudca (2008 – 2013)

Predsedia

Massimo Pilotti (1952 – 1958)
Andreas Matthias Donner (1958 – 1964)
Charles Léon Hammes (1964 – 1967)
Robert Lecourt (1967 – 1976)
Hans Kutscher (1976 – 1980)
Josse J. Mertens de Wilmars (1980 – 1984)
Stuart Alexander John Mackenzie (1984 – 1988)
Ole Due (1988 – 1994)
Gil Carlos Rodríguez Iglésias (1994 – 2003)

Tajomníci

Albert van Houtte (1953 – 1982)
Paul Heim (1982 – 1988)
Jean-Guy Giraud (1988 – 1994)
Roger Grass (1994 – 2010)

D – Súdne štatistiky Súdneho dvora

Činnosť Súdneho dvora vo všeobecnosti

1. Začaté, skončené a prebiehajúce konania (2009 – 2013)

Začaté konania

2. Charakteristika konaní (2009 – 2013)
3. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2013)
4. Žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom (2009 – 2013)

Skončené konania

5. Charakteristika konaní (2009 – 2013)
6. Rozsudky, uznesenia, stanoviská (2013)
7. Rozhodovacie zloženie (2009 – 2013)
8. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej (2009 – 2013)
9. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2009 – 2013)
10. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2013)
11. Rozsudky o nesplnení povinnosti členským štátom: výsledok rozhodnutia (2009 – 2013)
12. Dĺžka konaní (rozsudky a uznesenia vo veci samej) (2009 – 2013)

Prebiehajúce konania k 31. decembru

13. Charakteristika konaní (2009 – 2013)
14. Rozhodovacie zloženie (2009 – 2013)

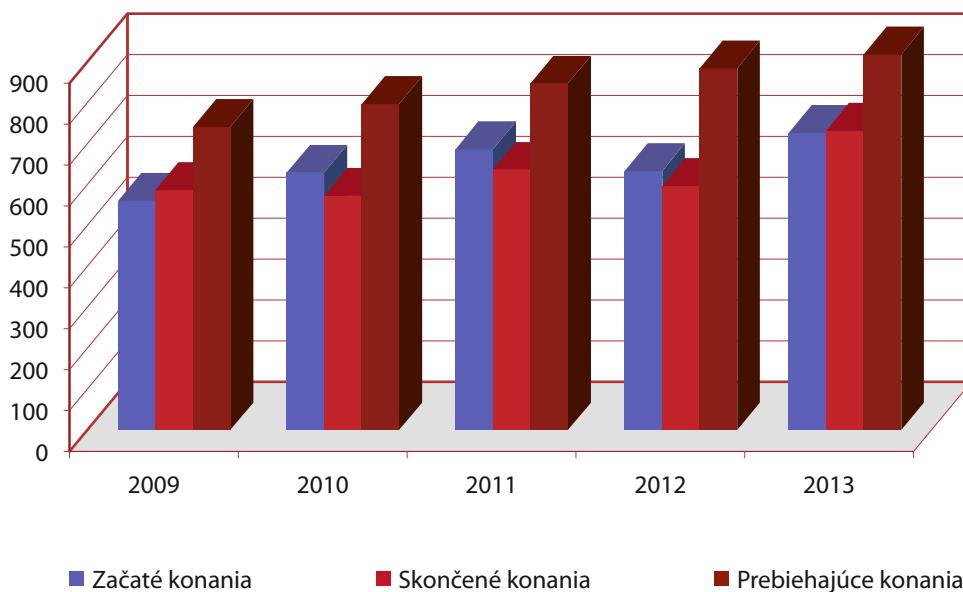
Rôzne

15. Skrátené súdne konania (2009 – 2013)
16. Naliehavé prejudiciálne konania (2009 – 2013)
17. Predbežné opatrenia (2013)

Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2013)

18. Začaté konania a rozsudky
19. Podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania (podľa členských štátov a podľa rokov)
20. Podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania (podľa členských štátov a podľa súdnych orgánov)
21. Podané žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom

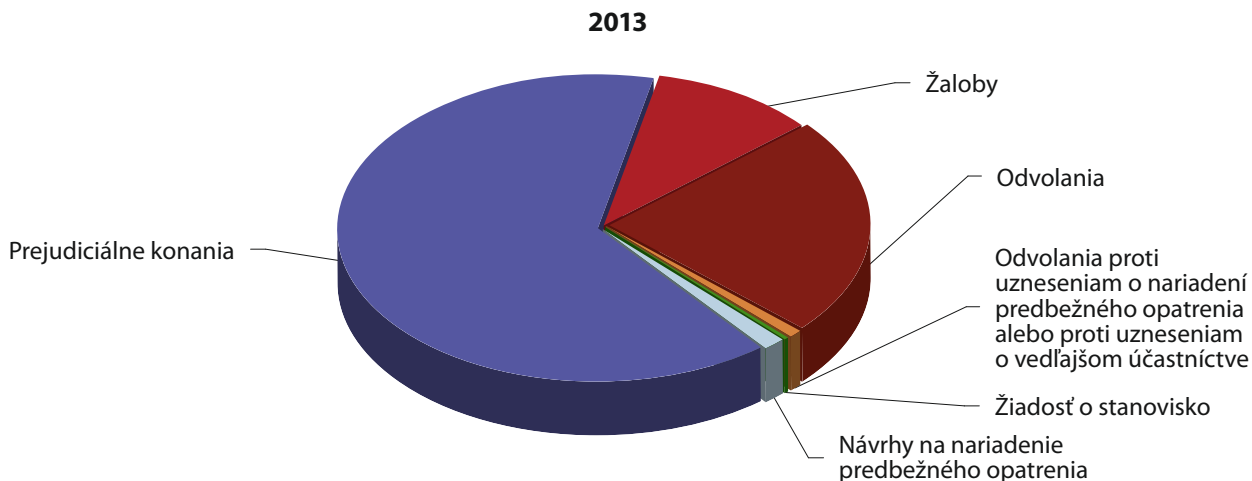
1. Činnosť Súdneho dvora vo všeobecnosti – Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2009 – 2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Začaté konania	562	631	688	632	699
Skončené konania	588	574	638	595	701
Prebiehajúce konania	742	799	849	886	884

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

2. Začaté konania – Charakteristika konaní (2009 – 2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Prejudiciálne konania	302	385	423	404	450
Žaloby	143	136	81	73	72
Odvolania	105	97	162	136	161
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	2	6	13	3	5
Žiadosť o stanovisko	1			1	2
Osobitné konania ²	9	7	9	15	9
Spolu	562	631	688	632	699
Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	1	3	3		1

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

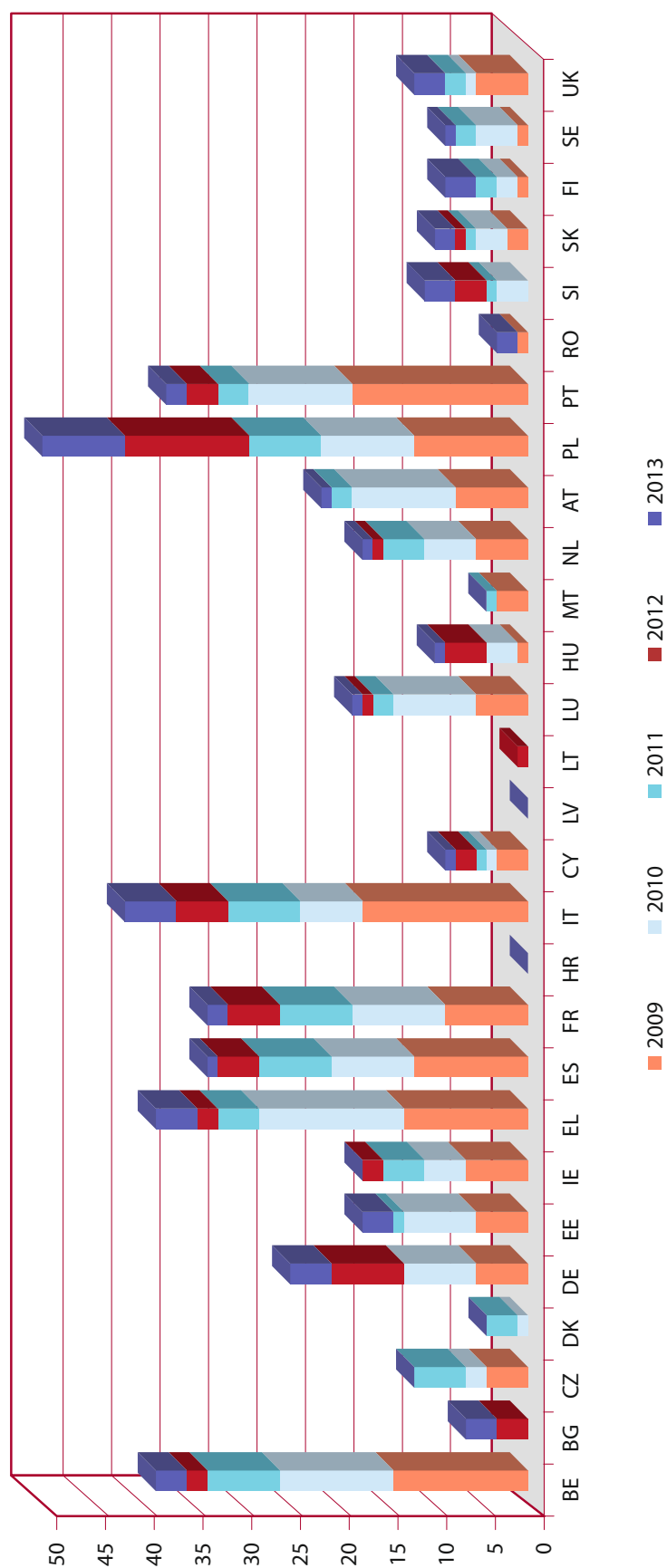
² Za „osobitné konania“ sa považujú: právna pomoc; určenie výšky trov konania; oprava rozsudku; návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie; návrh tretej osoby na zmenu rozsudku; výklad rozsudku; obnova konania; preskúmanie návrhu prvého generálneho advokáta, aby Súdny dvor preskúmal rozhodnutie Všeobecného súdu; konanie o nariadení zákazu nakladať s majetkom; konania vo veci imunity.

3. Začaté konania – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2013)¹

	Žaloby	Prejudiciálne konania	Odvolaania	Odvolaania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Žiadosť o stanovisko	Spolu	Osobitné konania
Aproximácia právnych predpisov	2	24				26	
Colná únia a Spoločný colný sadzobník		17				17	
Dane	8	44				52	
Doprava	3	26				29	
Duševné a priemyselné vlastníctvo	2	22	38			62	
Energia	9	1	1			11	
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom a pod.)	1	2				3	
Hospodárska a menová politika	1	1				2	
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť		2	8			10	
Hospodárska súťaž		6	32		1	39	1
Inštitucionálne právo	12	2	8		1	23	1
Občianstvo Únie		6				6	
Obchodná politika		4	4			8	
Ochrana spotrebiteľa		34				34	
Podnikové právo	1	2				3	
Poľnohospodárstvo	2	20	9			31	
Priemyselná politika	2	9				11	
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	1	57			1	59	
Prístup k dokumentom			8		2	10	
Pristúpenie nových štátov	1					1	
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)			5			5	
Sloboda usadiť sa	2	7				9	
Slobodné poskytovanie služieb		12				12	
Sociálna politika	3	37	3			43	
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov		18				18	
Spoločná politika v oblasti rybolovu	2		2			4	
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika		1	6			7	
Štátna pomoc	1	9	29		1	40	
Verejné obstarávanie	1	13	3			17	
Verejné zdravie		3	2		1	6	
Voľný pohyb kapitálu	1	4				5	
Voľný pohyb osôb	2	22				24	
Voľný pohyb tovaru	1	5				6	
Vonkajšia činnosť Európskej únie		5				5	
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport		1				1	
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor			1			1	
Zásady práva Únie		16				16	
Životné prostredie	12	16	1			29	
ZFEÚ	70	448	160	5	2	685	2
Konanie							7
Služobný poriadok úradníkov	2	2	1			5	
Rôzne	2	2	1			5	7
CELKOVÝ SÚČET	72	450	161	5	2	690	9

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

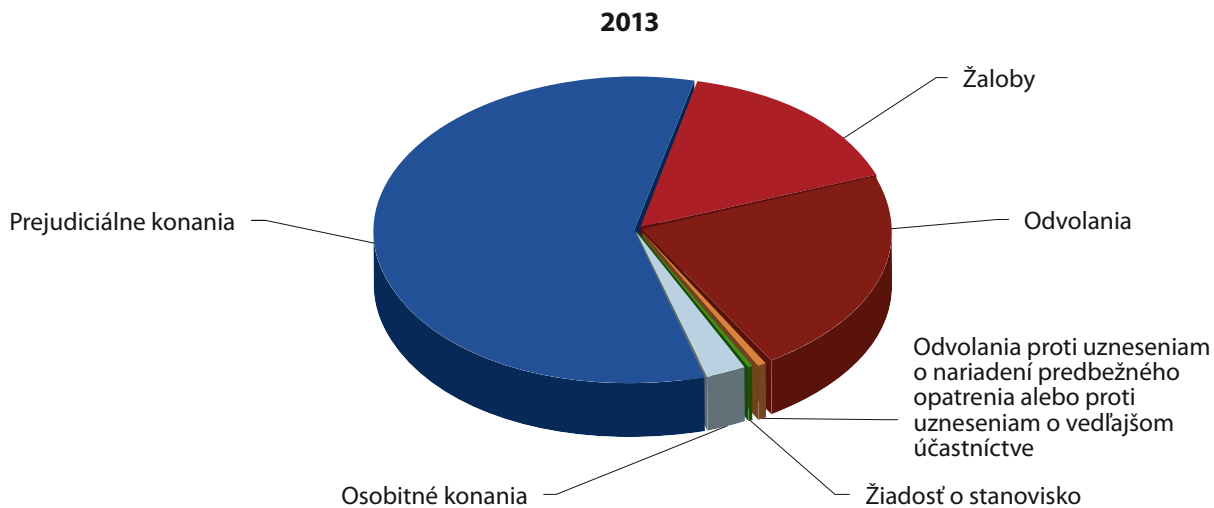
4. Začaté konania – Žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom (2009 – 2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Belgicko	13	11	7	2	3
Bulharsko				3	3
Česká republika	4	2	5		
Dánsko		1	3		
Nemecko	5	7		7	4
Estónsko	5	7	1		3
Írsko	6	4	4	2	
Grécko	12	14	4	2	4
Španielsko	11	8	7	4	1
Francúzsko	8	9	7	5	2
Chorvátsko					
Taliansko	16	6	7	5	5
Cyprus	3	1	1	2	1
Lotyšsko					
Litva				1	
Luxembursko	5	8	2	1	1
Maďarsko	1	3		4	1
Malta	3		1		
Holandsko	5	5	4	1	1
Rakúsko	7	10	2		1
Poľsko	11	9	7	12	8
Portugalsko	17	10	3	3	2
Rumunsko	1				2
Slovinsko		3	1	3	3
Slovensko	2	3	1	1	2
Fínsko	1	2	2		3
Švédsko	1	4	2		1
Spojené kráľovstvo	5	1	2		3
Spolu	142	128	73	58	54

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

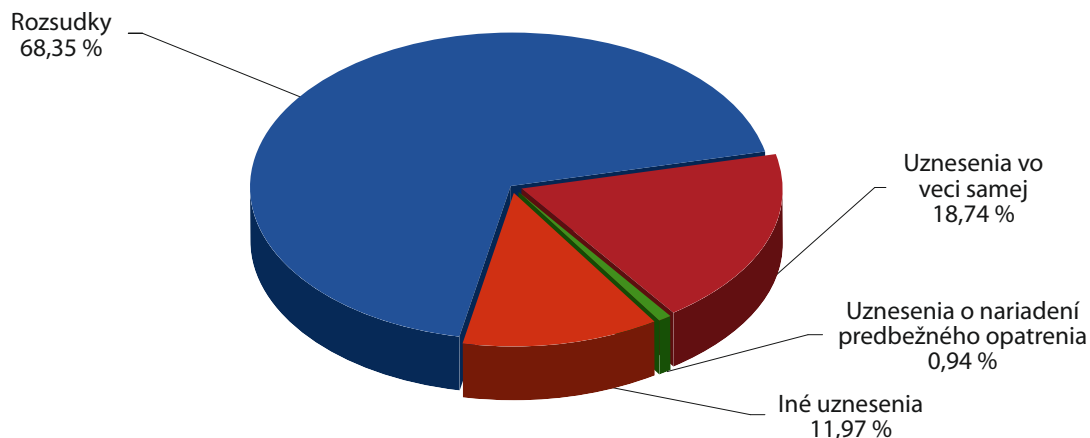
5. Skončené konania – Charakteristika konaní (2009 – 2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Prejudiciálne konania	259	339	388	386	413
Žaloby	215	139	117	70	110
Odvolania	97	84	117	117	155
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	7	4	7	12	5
Žiadosť o stanovisko	1		1		1
Osobitné konania	9	8	8	10	17
Spolu	588	574	638	595	701

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

6. Skončené konania – Rozsudky, uznesenia, stanoviská (2013)¹

	Rozsudky	Uznesenia vo veci samej ²	Uznesenia o nariadení predbežného opatrenia ³	Iné uznesenia ⁴	Žiadosť o stanovisko	Spolu
Prejudiciálne konania	276	51		35		362
Žaloby	74	1		34		109
Odvolania	82	52	1	6		141
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve			5			5
Žiadosť o stanovisko				1		1
Osobitné konania	2	15				17
Spolu	434	119	6	76		635

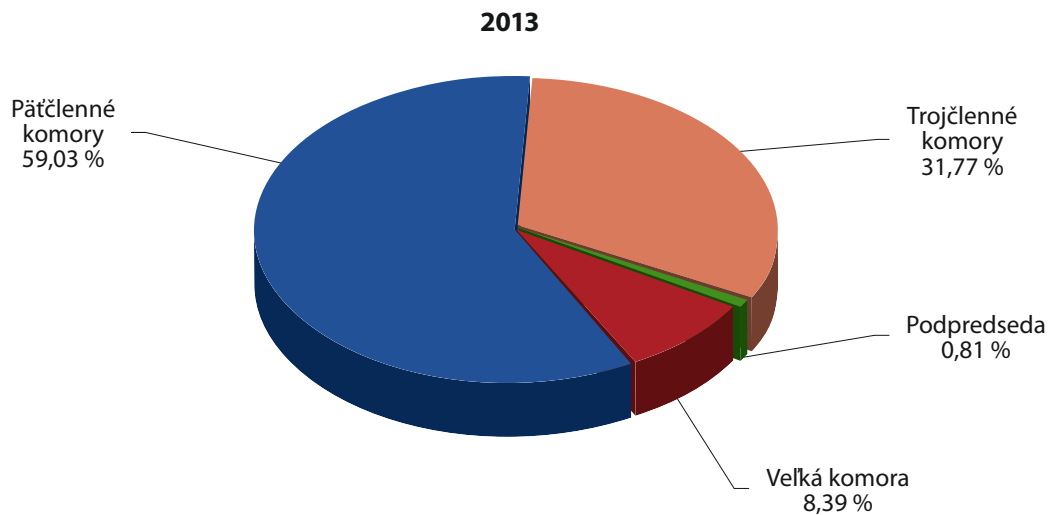
¹ Uvedené číselné údaje (presné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí s ohľadom na spojenie vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedna skupina spojených vecí = jedna vec).

² Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

³ Uznesenia vydané v nadväznosti na návrh podľa článkov 278 ZFEÚ a 279 ZFEÚ (predtým články 242 ES a 243 ES), podľa článku 280 ZFEÚ (predtým článok 244 ES), podľa príslušných ustanovení ZESAE alebo v nadväznosti na odvolanie proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia či proti uzneseniu o vedľajšom účastníctve.

⁴ Uznesenia ukončujúce konanie výmazom, zastavením alebo vrátením veci Všeobecnému súdu.

7. Skončené konania – Rozhodovacie zloženie (2009 – 2013)¹

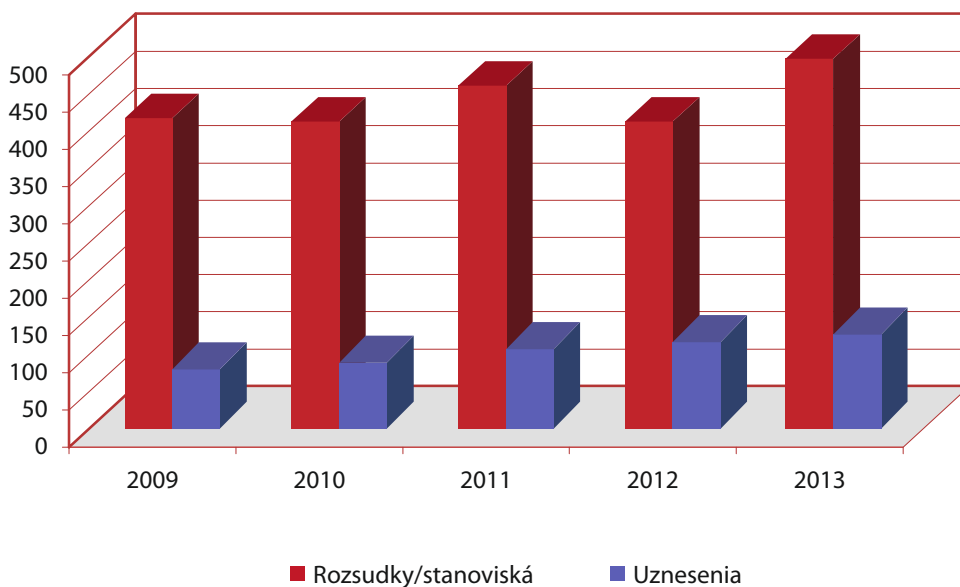

	2009			2010			2011			2012			2013		
	Rozsudky/ stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/ stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/ stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/ stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/ stanoviská	Uznesenia ²	Spolu
Plénum							1		1	1		1			
Veľká komora	41		41	70	1	71	62		62	47		47	52		52
Pätčlenné komory	275	8	283	280	8	288	290	10	300	275	8	283	348	18	366
Trojčlenné komory	96	70	166	56	76	132	91	86	177	83	97	180	91	106	197
Predseda		5	5		5	5		4	4		12	12			
Podpredseda														5	5
Spolu	412	83	495	406	90	496	444	100	544	406	117	523	491	129	620

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

² Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

8. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej (2009 – 2013)^{1, 2}

	2009	2010	2011	2012	2013
Rozsudky/stanoviská	412	406	444	406	491
Uznesenia	83	90	100	117	129
Spolu	495	496	544	523	620

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

² Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

9. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2009 – 2013)^{1,2}

	2009	2010	2011	2012	2013
Aproximácia právnych predpisov	32	15	15	12	24
Bruselský dohovor	2				
Cestovný ruch				1	
Colná únia a Spoločný colný sadzobník ⁴	5	15	19	19	11
Dane	44	66	49	64	74
Doprava	9	4	7	14	17
Duševné a priemyselné vlastníctvo	31	38	47	46	43
Energia	4	2	2		1
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom a pod.) ²		1	4	3	2
Hospodárska a menová politika	1	1		3	
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť				3	6
Hospodárska súťaž	28	13	19	30	43
Inštitucionálne právo	29	26	20	27	31
Občianstvo Únie	3	6	7	8	12
Obchodná politika	5	2	2	8	6
Ochrana spotrebiteľa ³		3	4	9	19
Podnikové právo	17	17	8	1	4
Poľnohospodárstvo	18	15	23	22	33
Priemyselná politika	6	9	9	8	15
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	26	24	24	37	46
Prístup k dokumentom			2	5	6
Pristúpenie nových štátov	1		1	2	
Regionálna politika	3	2			
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)			1		
Rímsky dohovor	1				
Rozpočet Spoločenstiev ²		1			
Sloboda usadiť sa	13	17	21	6	13
Slobodné poskytovanie služieb	17	30	27	29	16
Sociálna politika	33	36	36	28	27
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov	3	6	8	8	12
Spoločná politika v oblasti rybolovu	4	2	1		
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	2	2	3	9	12
Spoločný colný sadzobník ⁴	13	7	2		
Štátna pomoc	10	16	48	10	34
Verejné obstarávanie			7	12	12
Verejné zdravie			3	1	2
Vlastné zdroje Spoločenstiev ²	10	5	2		
Voľný pohyb kapitálu	7	6	14	21	8
Voľný pohyb osôb	19	17	9	18	15
Voľný pohyb tovaru	13	6	8	7	1
Vonkajšia činnosť Európskej únie	8	10	8	5	4

>>>

	2009	2010	2011	2012	2013
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport				1	
Výskum, informácie, vzdelávanie, štatistiky		1			
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor				1	1
Zásady práva Únie	4	4	15	7	17
Životné prostredie ³		9	35	27	35
Životné prostredie a spotrebitelia ³	60	48	25	1	
Zmluva o ES/ZFEÚ	481	482	535	513	602
Zmluva o EÚ	1	4	1		
Zmluva o UO			1		
Výsady a imunity			2	3	
Konanie	5	6	5	7	13
Služobný poriadok úradníkov	8	4			5
Rôzne	13	10	7	10	18
CELKOVÝ SÚČET	495	496	544	523	620

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

² Položky „Rozpočet Spoločenstiev“ a „Vlastné zdroje Spoločenstiev“ boli pre veci začaté po 1. decembri 2009 zlúčené do položky „Finančné predpisy“.

³ Položka „Životné prostredie a spotrebitelia“ bola v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 rozdelená na dve samostatné položky.

⁴ Položky „Spoločný colný sadzobník“ a „Colná únia“ boli v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 zlúčené do jednej položky.

10. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2013)¹

	Rozsudky/ stanoviská	Uznesenia ²	Spolu
Aproximácia právnych predpisov	18	6	24
Colná únia a Spoločný colný sadzobník ⁵	9	2	11
Dane	67	7	74
Doprava	16	1	17
Duševné a priemyselné vlastníctvo	24	19	43
Energia	1		1
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom a pod.) ³	2		2
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	3	3	6
Hospodárska súťaž	38	5	43
Inštitucionálne právo	9	22	31
Občianstvo Únie	11	1	12
Obchodná politika	6		6
Ochrana spotrebiteľa ⁴	15	4	19
Podnikové právo	4		4
Poľnohospodárstvo	30	3	33
Priemyselná politika	14	1	15
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	41	5	46
Prístup k dokumentom	4	2	6
Sloboda usadiť sa	13		13
Slobodné poskytovanie služieb	14	2	16
Sociálna politika	21	6	27
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov	12		12
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	12		12
Štátna pomoc	30	4	34
Verejné obstarávanie	8	4	12
Verejné zdravie	1	1	2
Voľný pohyb kapitálu	8		8
Voľný pohyb osôb	14	1	15
Voľný pohyb tovaru	1		1
Vonkajšia činnosť Európskej únie	4		4
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	1		1
Zásady práva Únie	4	13	17
Životné prostredie ⁴	33	2	35

>>>

	Rozsudky/ stanoviská	Uznesenia²	Spolu
Zmluva o ES/ZFEÚ	488	114	602
Konanie		13	13
Služobný poriadok úradníkov	3	2	5
Rôzne	3	15	18
CELKOVÝ SÚČET	491	129	620

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

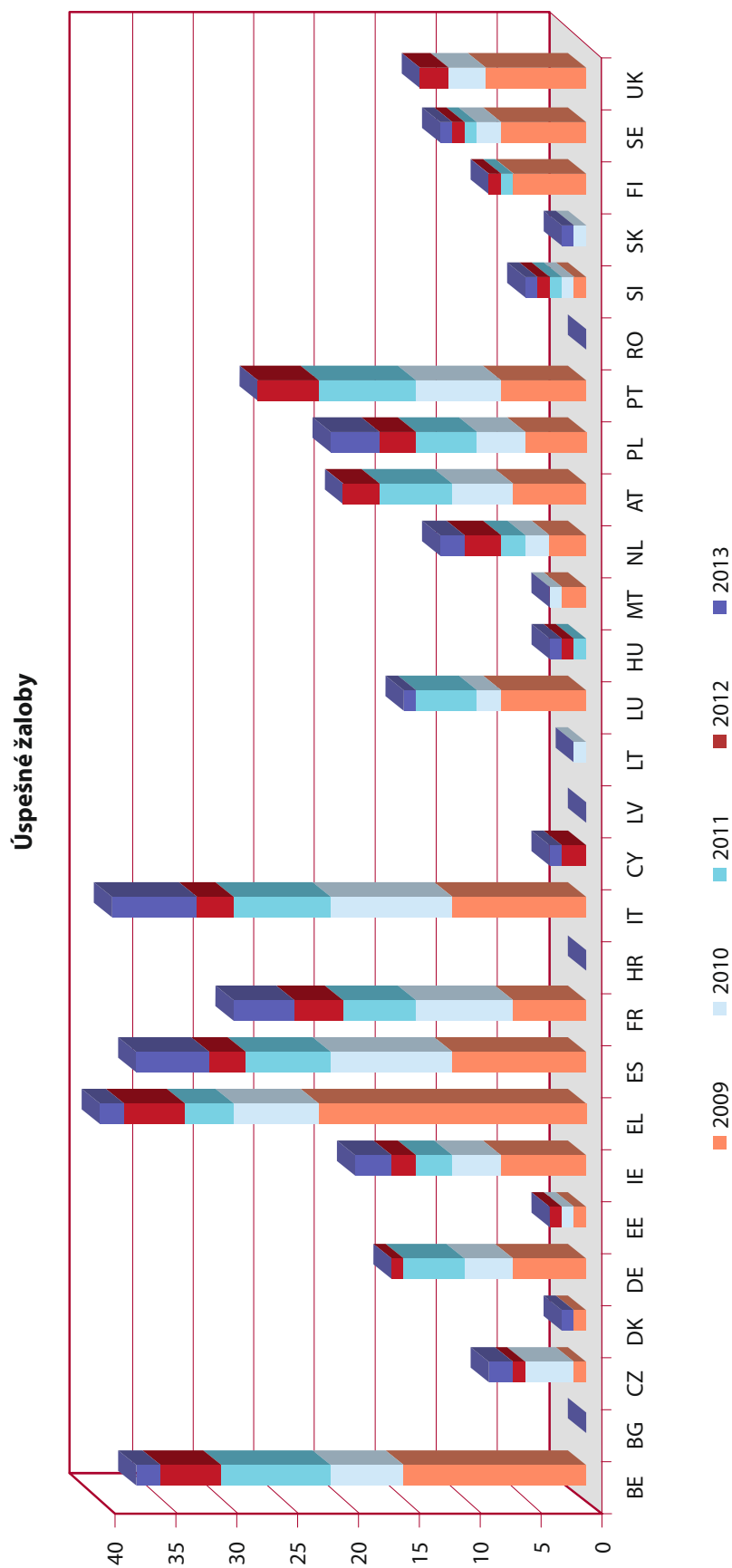
² Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

³ Položky „Rozpočet Spoločenstiev“ a „Vlastné zdroje Spoločenstiev“ boli pre veci začaté po 1. decembri 2009 zlúčené do položky „Finančné predpisy“.

⁴ Položka „Životné prostredie a spotrebitelia“ bola v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 rozdelená na dve samostatné položky.

⁵ Položky „Spoločný colný sadzobník“ a „Colná únia“ boli v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 zlúčené do jednej položky.

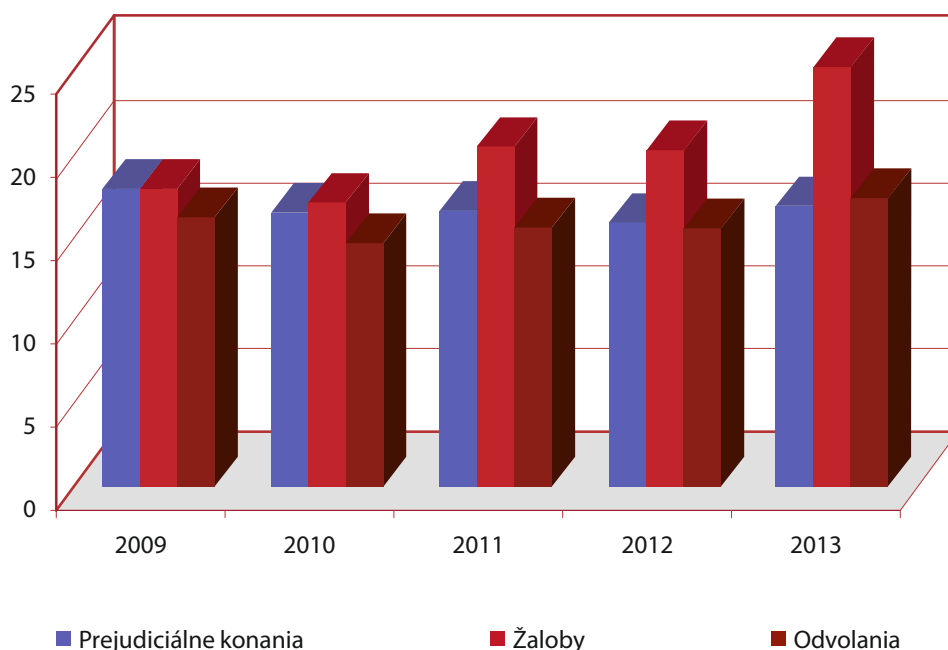
11. Skončené konania – Rozsudky o nesplnení povinnosti členským štátom: výsledok rozhodnutia (2009 – 2013)¹

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Zamietnuté
Belgicko	15	1	6	1	9	1	5	1	2	1
Bulharsko										
Česká republika	1		4				1		2	2
Dánsko	1								1	1
Nemecko	6	2	4	2	5		1	2		2
Estónsko	1		1				1			
Írsko	7		4		3		2		3	1
Grécko	22		7		4		5		2	1
Španielsko	11		10	2	7	1	3		6	
Francúzsko	6		8	2	6		4		5	3
Chorvátsko										
Taliani	11	4	10		8	1	3		7	1
Cyprus						1	2		1	
Lotyšsko										
Litva			1							
Luxembursko	7		2		5				1	1
Maďarsko					1	1	1		1	
Malta	2		1	1		1				
Holandsko	3		2	1	2		3	1	2	2
Rakúsko	6		5		6		3			1
Poľsko	5		4	1	5		3		4	2
Portugalsko	7	1	7	1	8	1	5			1
Rumunsko						1				
Slovinsko	1		1		1		1		1	
Slovensko			1			1		1		
Fínsko	6	1			1		1			2
Švédsko	7		2		1		1		1	1
Spojené kráľovstvo	8	1	3	1			2			1
Spolu	133	10	83	12	72	9	47	5	40	23

¹ Uvedené číselné údaje (presné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí s ohľadom na spojenie vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedna skupina spojených vecí = jedna vec).

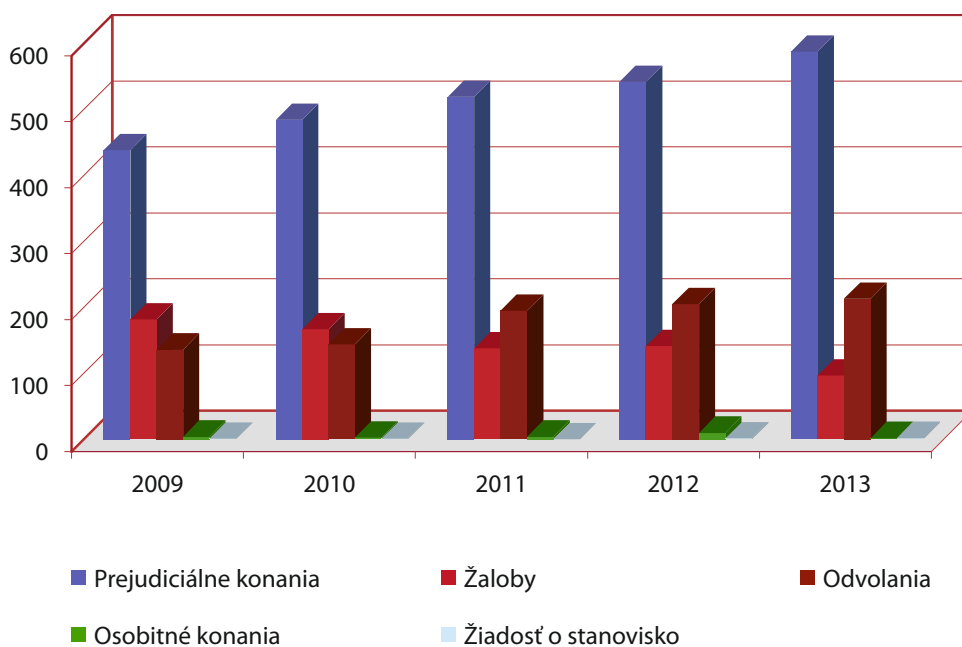
12. Skončené konania – Dĺžka konaní (2009 – 2013)¹ (rozsudky a uznesenia vo veci samej)

	2009	2010	2011	2012	2013
Prejudiciálne konania	17,0	16,1	16,3	15,6	16,3
Naliehavé prejudiciálne konania	2,6	2,2	2,5	1,9	2,2
Žaloby	17,1	16,7	20,3	19,7	24,3
Odvolania	15,5	14,0	15,1	15,2	16,6

¹ Z výpočtu dĺžky konaní sú vylúčené: konania zahŕňajúce medzitýmný rozsudok alebo vykonanie dôkazu; stanoviská; osobitné konania (konkrétne: právna pomoc, určenie výšky trov konania, oprava rozsudku, návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, návrh tretej osoby na zmenu rozsudku, výklad rozsudku, obnova konania, preskúmanie návrhu prvého generálneho advokáta, aby Súdny dvor preskúmal rozhodnutie Všeobecného súdu; konanie o nariadení zákazu nakladať s majetkom a konania vo veci imunity); veci končiacie sa uznesením o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu; konania o nariadení predbežného opatrenia, ako aj odvolania proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia a proti uzneseniu o vedľajšom účastníctve.

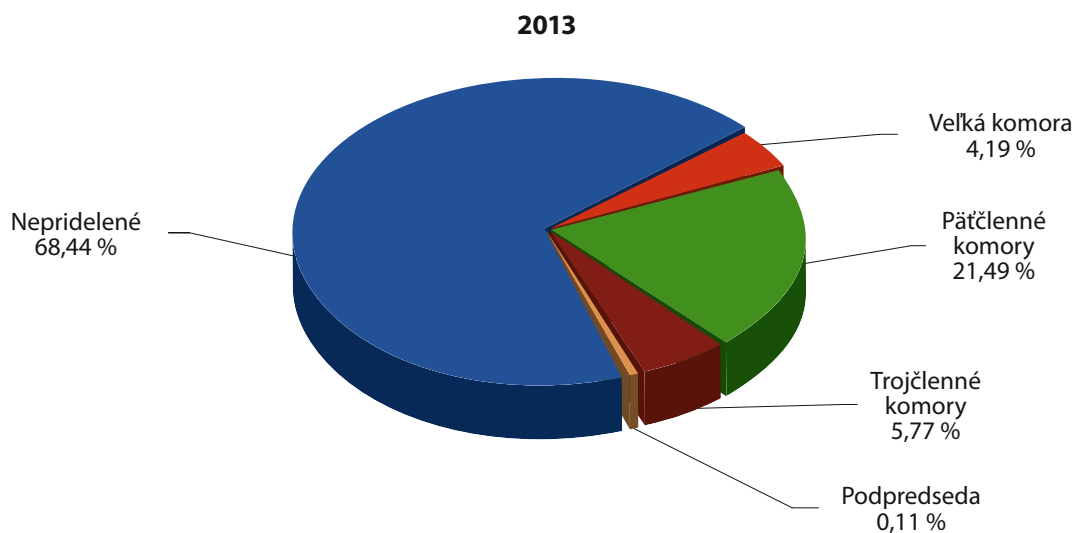
13. *Prebiehajúce konania k 31. decembru – Charakteristika konaní (2009 – 2013)*¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Prejudiciálne konania	438	484	519	537	574
Žaloby	170	167	131	134	96
Odvolania	129	144	195	205	211
Osobitné konania	4	3	4	9	1
Žiadosť o stanovisko	1	1		1	2
Spolu	742	799	849	886	884

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

14. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Rozhodovacie zloženie (2009 – 2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Plénium		1			
Veľká komora	65	49	42	44	37
Päťčlenné komory	169	193	157	239	190
Trojčlenné komory	15	33	23	42	51
Predseda	3	4	10		
Podpredseda				1	1
Nepridelené	490	519	617	560	605
Spolu	742	799	849	886	884

¹ Uvedené číselné údaje (približné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

15. Rôzne – Skrátené súdne konania (2009 – 2013)

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie
Žaloby				1			1			
Prejudiciálne konania	1	3	4	8	2	7	1	4		14
Odvolania		1				5		1		
Osobitné konania		1								
Spolu	1	5	4	9	2	12	2	5		14

16. Rôzne – Naliehavé prejudiciálne konania (2009 – 2013)

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie
Policajná a súdna spolupráca v trestných veciach		1								
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	2		5	4	2	5	4	1	2	3
Spolu	2	1	5	4	2	5	4	1	2	3

17. Rôzne – Konania o nariadení predbežného opatrenia (2013)¹

	Začaté konania o nariadení predbežného opatrenia	Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Výsledok rozhodnutia	
			Zamietnutie	Povolenie
Prístup k dokumentom		2	2	
Štátna pomoc		1		
Hospodárska súťaž		1	2	
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	1		1	
Verejné zdravie		1	1	
CELKOVÝ SÚČET	1	5	6	

¹ Uvedené číselné údaje (presné číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí s ohľadom na spojenie vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedna skupina spojených vecí = jedna vec).

18. Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2013) – Začaté konania a rozsudky

Roky	Začaté konania ¹							Rozsudky/ stanoviska ²
	Prejudiciálne konania	Priame žaloby	Odvovania	Odvovania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Žiadosti o stanovisko	Spolu	Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	
1953		4				4		
1954		10				10		2
1955		9				9	2	4
1956		11				11	2	6
1957		19				19	2	4
1958		43				43		10
1959		46			1	47	5	13
1960		22			1	23	2	18
1961	1	24			1	26	1	11
1962	5	30				35	2	20
1963	6	99				105	7	17
1964	6	49				55	4	31
1965	7	55				62	4	52
1966	1	30				31	2	24
1967	23	14				37		24
1968	9	24				33	1	27
1969	17	60				77	2	30
1970	32	47				79		64
1971	37	59				96	1	60
1972	40	42				82	2	61
1973	61	131				192	6	80
1974	39	63				102	8	63
1975	69	61			1	131	5	78
1976	75	51			1	127	6	88
1977	84	74				158	6	100
1978	123	146			1	270	7	97
1979	106	1 218				1 324	6	138
1980	99	180				279	14	132
1981	108	214				322	17	128
1982	129	217				346	16	185
1983	98	199				297	11	151
1984	129	183				312	17	165
1985	139	294				433	23	211
1986	91	238				329	23	174
1987	144	251				395	21	208
1988	179	193				372	17	238
1989	139	244				383	19	188

>>>

Roky	Začaté konania ¹							Rozsudky/ stanoviska ²
	Prejudiciálne konania	Priame žaloby	Odvolať	Odvolať proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Žiadosti o stanovisko	Spolu	Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	
1990	141	221	15	1		378	12	193
1991	186	140	13	1	2	342	9	204
1992	162	251	24	1	2	440	5	210
1993	204	265	17			486	13	203
1994	203	125	12	1	3	344	4	188
1995	251	109	46	2		408	3	172
1996	256	132	25	3		416	4	193
1997	239	169	30	5		443	1	242
1998	264	147	66	4		481	2	254
1999	255	214	68	4		541	4	235
2000	224	197	66	13	2	502	4	273
2001	237	187	72	7		503	6	244
2002	216	204	46	4		470	1	269
2003	210	277	63	5	1	556	7	308
2004	249	219	52	6	1	527	3	375
2005	221	179	66	1		467	2	362
2006	251	201	80	3		535	1	351
2007	265	221	79	8		573	3	379
2008	288	210	77	8	1	584	3	333
2009	302	143	105	2	1	553	1	376
2010	385	136	97	6		624	3	370
2011	423	81	162	13		679	3	370
2012	404	73	136	3	1	617		357
2013	450	72	161	5	2	690	1	434
Spolu	8 282	8 827	1 578	106	22	18 815	356	9 797

¹ Približné číselné údaje nezahŕňajú osobitné konania.

² Presné číselné údaje.

19. Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2013) – Podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania (podľa členských štátov a podľa rokov)

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Iné ¹	Spolu
1961																			1											1
1962																			5											5
1963																1			5											6
1964												2							4											6
1965					4					2									1											7
1966																			1											1
1967	5				11					3						1			3											23
1968	1				4					1		1							2											9
1969	4				11					1						1														17
1970	4				21					2		2							3											32
1971	1				18					6		5				1			6											37
1972	5				20					1		4							10											40
1973	8				37					4		5				1			6											61
1974	5				15					6		5							7									1		39
1975	7			1	26					15		14				1			4									1		69
1976	11				28					8		12							14									1		75
1977	16			1	30		2			14		7							9									5		84
1978	7			3	46		1			12		11							38									5		123
1979	13			1	33		2			18		19				1			11									8		106
1980	14			2	24		3			14		19							17									6		99
1981	12			1	41					17		11				4			17									5		108
1982	10			1	36					39		18							21									4		129
1983	9			4	36		2			15		7							19									6		98
1984	13			2	38		1			34		10							22									9		129
1985	13				40		2			45		11				6			14									8		139
1986	13			4	18		4	2	1	19		5				1			16									8		91
1987	15			5	32		2	17	1	36		5				3			19									9		144

>>>

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Iné ¹	Spolu
1988	30			4	34				1	38		28				2			26									16		179
1989	13			2	47		1	2	2	28		10				1			18			1						14		139
1990	17			5	34		4	2	6	21		25				4			9			2						12		141
1991	19			2	54		2	3	5	29		36				2			17			3						14		186
1992	16			3	62			1	5	15		22				1			18			1						18		162
1993	22			7	57		1	5	7	22		24				1			43			3						12		204
1994	19			4	44		2		13	36		46				1			13			1						24		203
1995	14			8	51		3	10	10	43		58				2			19	2		5					6	20		251
1996	30			4	66			4	6	24		70				2			10	6		6				3	4	21		256
1997	19			7	46		1	2	9	10		50				3			24	35		2				6	7	18		239
1998	12			7	49		3	5	55	16		39				2			21	16		7				2	6	24		264
1999	13			3	49		2	3	4	17		43				4			23	56		7				4	5	22		255
2000	15			3	47		2	3	5	12		50							12	31		8				5	4	26	1	224
2001	10			5	53		1	4	4	15		40				2			14	57		4				3	4	21		237
2002	18			8	59			7	3	8		37				4			12	31		3				7	5	14		216
2003	18			3	43		2	4	8	9		45				4			28	15		1				4	4	22		210
2004	24			4	50		1	18	8	21		48				1	2		28	12		1				4	5	22		249
2005	21		1	4	51		2	11	10	17		18				2	3		36	15	1	2				4	11	12		221
2006	17		3	3	77		1	14	17	24		34			1	1	4		20	12	2	3			1	5	2	10		251
2007	22	1	2	5	59	2	2	8	14	26		43			1		2		19	20	7	3	1			1	5	6	16	265
2008	24		1	6	71	2	1	9	17	12		39	1	3	3	4	6		34	25	4	1				4	7	14		288
2009	35	8	5	3	59	2		11	11	28		29	1	4	3		10	1	24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302
2010	37	9	3	10	71		4	6	22	33		49		3	2	9	6		24	15	8	10	17	1	5	6	6	29		385
2011	34	22	5	6	83	1	7	9	27	31		44		10	1	2	13		22	24	11	11	14	1	3	12	4	26		423
2012	28	15	7	8	68	5	6	1	16	15		65		5	2	8	18	1	44	23	6	14	13		9	3	8	16		404
2013	26	10	7	6	97	3	4	5	26	24		62	3	5	10		20		46	19	11	14	17	1	4	4	12	14		450
Spolu	739	65	34	155	2 050	15	72	166	313	886		1 227	5	30	23	83	84	2	879	429	60	116	63	5	24	83	111	561	2	8 282

¹ Vec C-265/00, Campina Melkunie (Cour de justice Benelux/Benelux Gerichtshof).

Vec C-196/09, Miles a. i. (Chambre de recours des écoles européennes/Rada pre sťažnosti európskych škôl).

20. Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2013) – Podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania (podľa členských štátov a podľa súdov)

			Spolu
Belgicko	Cour constitutionnelle	28	
	Cour de cassation	90	
	Conseil d'État	68	
	Iné súdne orgány	553	739
Bulharsko	Върховен касационен съд	1	
	Върховен административен съд	10	
	Iné súdne orgány	54	65
Česká republika	Ústavní soud		
	Nejvyšší soud	2	
	Nejvyšší správní soud	16	
	Iné súdne orgány	16	34
Dánsko	Højesteret	33	
	Iné súdne orgány	122	155
Nemecko	Bundesverfassungsgericht		
	Bundesgerichtshof	184	
	Bundesverwaltungsgericht	109	
	Bundesfinanzhof	295	
	Bundesarbeitsgericht	26	
	Bundessozialgericht	75	
	Iné súdne orgány	1 361	2 050
Estónsko	Riigikohus	5	
	Iné súdne orgány	10	15
Írsko	Supreme Court	23	
	High Court	23	
	Iné súdne orgány	26	72
Grécko	Άρειος Πάγος	10	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	51	
	Iné súdne orgány	105	166
Španielsko	Tribunal Constitucional	1	
	Tribunal Supremo	49	
	Iné súdne orgány	263	313
Francúzsko	Conseil constitutionnel	1	
	Cour de cassation	107	
	Conseil d'État	83	
	Iné súdne orgány	695	886
Chorvátsko	Ustavni sud		
	Vrhovni sud		
	Visoki upravni sud		
	Visoki prekršajni sud		

>>>

			Spolu
Taliansko	Corte Costituzionale	2	
	Corte suprema di Cassazione	119	
	Consiglio di Stato	101	
	Iné súdne orgány	1 005	1 227
Cyprus	Ανώτατο Δικαστήριο	4	
	Iné súdne orgány	1	5
Lotyšsko	Augstākā tiesa	21	
	Satversmes tiesa		
	Iné súdne orgány	9	30
Litva	Konstitucinis Teismas	1	
	Aukščiausiasis Teismas	9	
	Vyriausiasis administracinis teismas	7	
	Iné súdne orgány	6	23
Luxembursko	Cour supérieure de justice	10	
	Cour de cassation	12	
	Cour administrative	10	
	Iné súdne orgány	51	83
Maďarsko	Kúria	15	
	Fővárosi Ítéltábla	4	
	Szegedi Ítéltábla	2	
	Iné súdne orgány	63	84
Malta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti ta' l- Appel		
	Iné súdne orgány	2	2
Holandsko	Hoge Raad	239	
	Raad van State	95	
	Centrale Raad van Beroep	58	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	148	
	Tariefcommissie	35	
	Iné súdne orgány	304	879
Rakúsko	Verfassungsgerichtshof	5	
	Oberster Gerichtshof	98	
	Verwaltungsgerichtshof	76	
	Iné súdne orgány	250	429
Poľsko	Trybunał Konstytucyjny		
	Sąd Najwyższy	6	
	Naczelny Sąd Administracyjny	24	
	Iné súdne orgány	30	60
Portugalsko	Supremo Tribunal de Justiça	3	
	Supremo Tribunal Administrativo	51	
	Iné súdne orgány	62	116

>>>

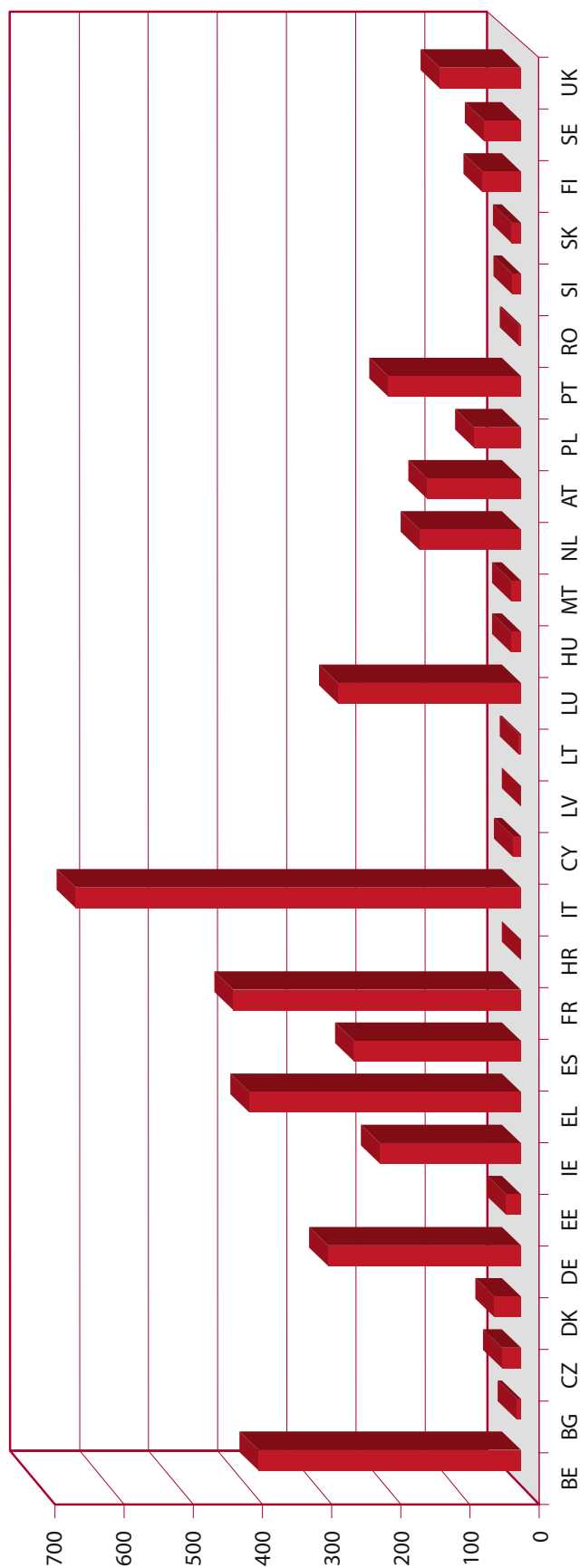
			Spolu
Rumunsko	Înalta Curte de Casație și Justiție	6	
	Curtea de Apel	31	
	Iné súdne orgány	26	63
Slovinsko	Ustavno sodišče		
	Vrhovno sodišče	2	
	Iné súdne orgány	3	5
Slovensko	Ústavný súd		
	Najvyšší súd	9	
	Iné súdne orgány	15	24
Fínsko	Korkein oikeus	13	
	Korkein hallinto-oikeus	42	
	Työtuomioistuin	3	
	Iné súdne orgány	25	83
Švédsko	Högsta Domstolen	17	
	Högsta förvaltningsdomstolen	5	
	Marknadsdomstolen	5	
	Arbetsdomstolen	3	
	Iné súdne orgány	81	111
Spojené kráľovstvo	House of Lords	40	
	Supreme Court	5	
	Court of Appeal	73	
	Iné súdne orgány	443	561
Iné	Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof ¹	1	
	Rada pre sťažnosti európskych škôl ²	1	2
Spolu			8 282

¹ Vec C-265/00, Campina Melkunie.

² Vec C-196/09, Miles a i.

21. Celkový vývoj súdnej činnosti (1952 – 2013) – Podané žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom

1952 – 2013

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Spolu
1952-2013	376	6	27	38	276	21	202	389	239	412		638	11		3	262	14	14	145	134	67	190	3	12	13	55	53	134	3 734

Kapitola II

Všeobecný súd

A – Činnosť Všeobecného súdu v roku 2013

Predkladateľ: predseda Všeobecného súdu Marc Jaeger

V roku 2013 pristúpila k Európskej únii Chorvátska republika a kolégium Všeobecného súdu privítalo 4. júla 2013 prvú chorvátsku členku súdu, V. Tomljenović. Tomuto vymenovaniu predchádzalo vymenovanie C. Wettera, ktorý nastúpil do funkcie 18. marca 2013, čím nahradil N. Wahla, ktorý bol 28. novembra 2012 vymenovaný za generálneho advokáta na Súdnom dvore. Okrem toho 16. septembra 2013 boli po odchode J. Aziziho (sudcu Všeobecného súdu od roku 1995), V. Vadalasa (sudcu Všeobecného súdu od roku 2004), S. Soldevila Fragosa, L. Truchota (obaja sudcovia Všeobecného súdu od roku 2007) a K. O'Higginsa (sudcu Všeobecného súdu od roku 2008), vymenovaní za ich príslušných nástupcov V. Kreuschitz, E. Bieliūnas, I. Ulloa Rubio, S. Gervasoni a A. M. Collins. Napokon po odstúpení K. Jürimäe (sudkyne Všeobecného súdu od roku 2004) a jej vymenovaní za sudkyňu Súdneho dvora, L. Madise nastúpil 23. októbra 2013 do funkcie na Všeobecnom súde.

Táto rozsiahla obmena (predstavujúca štvrtinu kolégia) znovu ilustruje výraznú nestabilitu v zložení Všeobecného súdu, ktorý si musel poradiť s úlohou spočívajúcou v začlenení 8 nových členov do súdu zloženého z 28 členov. Nech by mali tieto okolnosti akúkoľvek obnovnú povahu, nevyhnutne ovplyvnia činnosť súdu v roku 2014.

V roku 2013, ako roku obmeny uskutočňovanej každé tri roky, došlo tiež k voľbe predsedu a po prvýkrát podpredsedu M. H. Kanninena, ako aj predsedov komôr, M. E. Martins Ribeiro a S. Papasavvasa, M. Preka, A. Dittricha, S. Frimodt Nielsena, M. van der Woudea, D. Gratsiasa a G. Berardisa. Pri tejto príležitosti bola na účely ďalšieho zvýšenia výkonnosti Všeobecného súdu vytvorená deviata komora.

Zo štatistického hľadiska bol rok 2013 bohatý na skúsenosti. Na jednej strane Všeobecný súd preukázal, už tretí rok za sebou, zlepšenie svojej schopnosti prejednávať veci vyplývajúce z vykonaných interných reforiem a neustálej optimalizácie svojich pracovných metód. V roku 2013 sa tak mohlo rozhodnúť o 702 veciach (aj napriek značným organizačným obmedzeniam v súvislosti s obmenou uskutočňovanou každé tri roky), čo predstavuje ročný priemer rozhodnutých vecí za posledné tri roky približne 700 vecí. Na porovnanie, ten istý priemer bol v roku 2008 približne 480 vecí. Počas piatich rokov tak zlepšenie efektívnosti umožnilo zvýšiť produktivitu súdu o 45 %. Na druhej strane predložené veci, s počtom 790 nových vecí, boli na historickom maxime, čo predstavuje skok o takmer 30 % v porovnaní s rokom 2012. Celková tendencia nárastu súdnej agendy Všeobecného súdu, najmä v oblasti duševného vlastníctva, je tak obzvlášť potvrdená. Z toho vyplýva značné zvýšenie počtu prejednávaných vecí, ktorý prekročil hranicu 1 300 vecí (1 325). Napokon, čo sa týka dĺžky konaní, hoci sa táto dĺžka – posudzovaná ako celok (to znamená vrátane vecí rozhodnutých uzneseniami) – vyznačovala krátkodobým predĺžením o 10 % (táto dĺžka tak dosiahla 26,9 mesiaca), treba zdôrazniť, že v prípade vecí rozhodnutých rozsudkom možno v porovnaní s rokom 2012 zaznamenať skrátenie približne o mesiac, s priemernou dĺžkou 30,6 mesiaca.

Preskúmanie týchto rôznych skutočností ukazuje, že aj keď kroky, ktoré podnikol Všeobecný súd na účely zlepšenia svojej efektivity, priniesli ovocie, tento súd nemá kontrolu nad stabilitou svojho zloženia, ani nad svojím pracovným zaťažením. Viac ako inokedy je tak na príslušných orgánoch Únie, aby si uvedomili absolútnu nevyhnutnosť poskytnúť Všeobecnému súdu prostriedky, ktoré mu umožnia plniť základnú úlohu, ktorá mu prislúcha, a to zaručiť právo na účinnú súdnu ochranu, ktoré kladie na súd Únie požiadavky týkajúce sa kvality a intenzity súdneho preskúmania, ako aj rýchlosti.

Prepracované znenie Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, ktoré bude predložené Rade Európskej únie na začiatku roku 2014, umožní modernizáciu jeho procesného mechanizmu, ako aj nové zvýšenie efektivity. Je však zrejmé, že nemôže ísť o odpoveď, ktorá by mohla zvrátiť značný rozdiel, ktorý existuje medzi rozhodovacou kapacitou súdu a objemom súdnej agendy predkladanej tomuto súdu.

Nasledujúce strany sa snažia poskytnúť nutne selektívny prehľad vývoja judikatúry v roku 2013, a preukazujú význam funkcie európskeho všeobecného súdu príslušného pre priame žaloby, a to tak v hospodárskej oblasti, ako aj v oblastiach, ako sú verejné zdravie, zahraničná a bezpečnostná politika a životné prostredie.

I. Súdna agenda v oblasti preskúmavania zákonnosti

Prípustnosť žalôb podaných podľa článku 263 ZFEÚ

1. Pojem „akt, ktorý možno napadnúť žalobou“

Vo veci *European Dynamics Luxembourg a i./ÚHVT* (uznesenie z 12. septembra 2013, T-556/11), mal Všeobecný súd príležitosť vyjadriť sa k otázke, či rozhodnutie predsedu Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT) o pridelení predmetnej zákazky iným uchádzačom, ktoré bolo prijaté v rámci verejného obstarávania, predstavuje akt, ktorý možno napadnúť žalobou o neplatnosť, čo ÚHVT spochybňoval.

Všeobecný súd najprv zdôraznil, že článok 263 prvý odsek druhá veta ZFEÚ predstavuje nové ustanovenie primárneho práva, na základe ktorého súd Európskej únie preskúmava aj zákonnosť aktov orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie, ktoré zakladajú právne účinky voči tretím stranám. Toto ustanovenie je určené na vyplnenie dôležitej medzery textu predchádzajúcej verzie článku 230 prvého odseku ES tým, že okrem podania žaloby proti aktom inštitúcií Únie v zmysle článku 13 ZEÚ výslovne umožňuje podanie žaloby na súd Únie proti právne záväzným aktom orgánov, úradov alebo agentúr Únie. Treba pritom konštatovať, že na základe článku 115 ods. 1 nariadenia (ES) č. 207/2009¹ ÚHVT predstavuje orgán Únie v zmysle článku 263 prvého odseku druhej vety ZFEÚ. V dôsledku toho má Všeobecný súd právomoc prejednávať žaloby podané proti aktom ÚHVT, vrátane aktov jeho predsedu v záležitostiach verejného obstarávania, ktoré vyvolávajú právne účinky voči tretím stranám.

Všeobecný súd ďalej pripomína, že článok 122 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 stanovuje, že „Komisia kontroluje zákonnosť tých úkonov predsedu [ÚHVT], pre ktoré právo Spoločenstva nestanovuje žiadnu kontrolu zákonnosti iným orgánom“. Rozsah pôsobnosti uvedeného ustanovenia je tak výslovne podmienený neexistenciou kontroly zákonnosti aktov predsedu ÚHVT iným orgánom. Všeobecný súd však zastáva názor, že sa musí sám považovať za takýto „iný orgán“ keďže vykonáva takéto preskúmavanie. Od nadobudnutia účinnosti článku 263 prvého odseku druhej vety ZFEÚ však cieľ spočívajúci v tom, aby sa umožnilo rozhodovanie Európskej komisie tak, aby akty prijaté orgánmi, úradmi alebo agentúrami Únie mohli byť aspoň nepriamo podrobené opravnému prostriedku pred súdom Únie, stratil dôvod svojej existencie a nemôže odôvodňovať údajnú povinnosť postupu podľa článku 122 uvedeného nariadenia ako etapy predchádzajúcej predloženiu veci súdu Únie.

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 78, s. 1).

2. Pojem „regulačný akt, ktorý nevyžaduje vykonávacie opatrenia“

V roku 2013 Všeobecný súd podstatným spôsobom objasnil pojem „regulačný akt, ktorý nevyžaduje vykonávacie opatrenia“ v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ.

V uznesení z 5. februára 2013, *BSI/Rada* (T-551/11), ktorého predmetom bol návrh na zrušenie vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 723/11², ktorým sa rozširuje antidumpingové clo uložené nariadením (ES) č. 91/2009³, Všeobecný súd po tom, čo konštatoval, že napadnuté rozhodnutie je regulačným aktom v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, uviedol, že v rámci preskúmania pojmu „akt, ktorý nevyžaduje vykonávacie opatrenia“ treba zohľadniť cieľ, ktorý sleduje článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ. Týmto cieľom je umožniť fyzickej alebo právnickej osobe podať žalobu proti regulačným aktom, ktoré sa jej priamo týkajú a nevyžadujú vykonávacie opatrenia, aby sa tak predišlo prípadom, že by takáto osoba na to, aby sa mohla obrátiť na súd, musela porušiť právo.

V tejto veci Všeobecný súd zastával názor, že keďže rozhodnutia, ktoré žalobkyni doručili príslušné vnútroštátne colné orgány, boli v každom prípade prijaté na základe napadnutého nariadenia, toto nariadenie vyžadovalo prijatie vykonávacích opatrení v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. Tento záver nebol spochybnený cieľom sledovaným týmto ustanovením, keďže žalobkyňa v zásade mohla napadnúť vnútroštátne opatrenia vykonávajúce napadnuté nariadenie a v tejto súvislosti namietnuť jeho nezákonnosť pred vnútroštátnymi súdmi, ktoré môžu pred vydaním rozhodnutia použiť ustanovenia článku 267 ZFEÚ bez toho, aby predtým musela porušiť napadnuté nariadenie. To isté platí aj pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyne, ktoré je založené na tom, že ochrana jej individuálnych práv by bola porušená, keďže konanie o prejudiciálnej otázke podľa článku 267 ZFEÚ by jej nezabezpečilo úplnú a účinnú súdnu ochranu. Podľa ustálenej judikatúry totiž súdy Únie nemôžu bez prekročenia svojich právomocí vykladať podmienky, podľa ktorých môže jednotlivец podať žalobu proti nariadeniu, tak, že sa odchýli od týchto podmienok, ktoré sú výslovne uvedené v Zmluve, a to ani s prihliadnutím na zásadu účinnej súdnej ochrany.

Všeobecný súd sa tiež zaoberal výkladom tohto pojmu v rozsudku zo 7. marca 2013, *Bilbaína de Alquitranes a i./ECHA* (T-93/10, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), ktorého predmetom bol návrh na zrušenie rozhodnutia Európskej chemickej agentúry (ECHA), ktorým bola látka smola, uhoľnodedtová, vysokoteplotná identifikovaná ako látka vzbudzujúca veľmi veľké obavy, ktorá spĺňa kritériá uvedené v článku 57 písm. a), d) a e) nariadenia (ES) č. 1907/2006⁴.

Všeobecný súd pripomína, že pojem „regulačný akt“ v zmysle tohto ustanovenia sa má chápať tak, že sa vzťahuje na každý všeobecne záväzný akt s výnimkou legislatívnych aktov. To je prípad rozhodnutia, o aké ide v prejednávanej veci. Takéto rozhodnutie má všeobecnú pôsobnosť, keďže sa uplatňuje na určené situácie a vyvoláva právne účinky voči kategórii osôb vymedzených všeobecným a abstraktným spôsobom, teda najmä voči každej fyzickej alebo právnickej osobe spadajúcej do pôsobnosti článku 31 ods. 9 písm. a) a článku 34 písm. a) nariadenia č. 1907/2006. Okrem toho

² Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) č. 723/2011 z 18. júla 2011, ktorým sa rozširuje konečné antidumpingové clo uložené nariadením (ES) č. 91/2009 na dovoz určitých spojovacích materiálov zo železa alebo ocele s pôvodom v Čínskej ľudovej republike, na dovoz určitých spojovacích materiálov zo železa alebo ocele zasielaných z Malajzie bez ohľadu na to, či sú deklarované ako výrobky s pôvodom v Malajzii, alebo nie (Ú. v. EÚ L 194, s. 6).

³ Nariadenie Rady (ES) č. 91/2009 z 26. januára 2009, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz určitých spojovacích materiálov zo železa alebo ocele s pôvodom v Čínskej ľudovej republike (Ú. v. EÚ L 29, s. 1).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, s. 1).

takéto rozhodnutie nie je legislatívnym aktom, lebo nebolo prijaté na základe riadneho legislatívneho postupu ani mimoriadneho legislatívneho postupu v zmysle článku 289 ods. 1 až 3 ZFEÚ. Napokon napadnutý akt, prijatý na základe článku 59 nariadenia č. 1907/2006, nevyžaduje nijaké vykonávacie opatrenie, keďže identifikácia látky ako látky vzbudzujúcej veľmi veľké obavy má za následok vznik informačnej povinnosti bez toho, aby boli nevyhnutné ešte ďalšie opatrenia.

Všeobecný súd okrem iného konštatuje, že článok 263 prvý odsek ZFEÚ výslovne uvádza preskúmanie zákonnosti aktov orgánov alebo úradov či agentúr Únie, ktoré vyvolávajú právne účinky voči tretím stranám. Zámerom autorov Zmluvy teda bolo v zásade podrobiť súdnemu preskúmaniu súdom Únie aj akty ECHA ako agentúry Únie. Navyše úloha ECHA na základe článku 75 ods. 1 nariadenia č. 1907/2006, teda riadenie a v niektorých prípadoch vykonávanie technických, vedeckých a administratívnych aspektov nariadenia č. 1907/2006 a zabezpečenie súladu týchto aspektov na úrovni Únie, nevyklučuje právomoc prijať regulačný akt.

Napokon vo veci *Altadis/Komisia* (uznesenie z 9. septembra 2013, T-400/11) išlo o návrh na čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie vyhlasujúceho schému pomoci umožňujúcu odpisovanie finančného goodwillu na daňové účely pri nadobúdaní podielu v zahraničných subjektoch za nezlučiteľnú s vnútorným trhom. Komisia tvrdila, že viaceré vnútroštátne vykonávacie opatrenia sa museli prijať na základe napadnutého rozhodnutia, a to konkrétne zrušenie spornej schémy vnútroštátnym zákonodarcom, vymáhanie protiprávnej pomoci poskytnutej na základe spornej schémy daňovými orgánmi od jej príjemcov, ako aj priznanie alebo odmietnutie priznať dotknutú daňovú výhodu týmito orgánmi.

Všeobecný súd uvádza, že podľa článku 288 štvrtého odseku ZFEÚ je také rozhodnutie, ako je rozhodnutie dotknuté v prejednávanej veci, záväzné vo svojej celistvosti iba pre tých, ktorým je určené. Preto sú povinnosť odmietnuť poskytnutie výhody podľa spornej schémy, zrušiť poskytnuté daňové výhody a vymáhať pomoc vyplatenú podľa tejto schémy, záväznými právnymi účinkami napadnutého rozhodnutia voči členskému štátu, ktorému je toto rozhodnutie určené. Napadnuté rozhodnutie však nemalo voči príjemcom spornej schémy takéto právne účinky. Článok 1 ods. 1 napadnutého rozhodnutia nevymedzoval následky nezlučiteľnosti spornej schémy s vnútorným trhom vo vzťahu k príjemcom tejto schémy, pretože toto vyhlásenie nezlučiteľnosti samo osebe neukladalo voči uvedeným príjemcom žiadny zákaz ani príkaz. Navyše nezlučiteľnosť nemusela mať na každého z príjemcov spornej schémy rovnaký dopad. Následky nezlučiteľnosti museli byť teda odlišné právnym aktom vydaným príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, ako bol daňový výmer, ktorý bol vykonávacím opatrením podľa článku 1 ods. 1 napadnutého rozhodnutia v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. V tejto súvislosti nebolo podstatné, že predmetný členský štát nemal žiadny priestor pre voľnú úvahu pri vykonaní napadnutého, pretože aj keď neexistencia diskrečnej právomoci bola kritériom, ktoré sa muselo preskúmať pred preskúmaním toho, či je splnená podmienka priamej dotknutosti žalobcu, existencia aktu nevyžadujúceho vykonávacie opatrenia predstavovala podmienku odlišnú od podmienky súvisiacej s priamou dotknutosťou.

Pravidlá hospodárskej súťaže platné pre podniky

1. Všeobecné otázky

a) Sťažnosť – Preskúmanie

Spojené veci *BVG/D/Komisia* (rozsudok z 11. júla 2013, T-104/07 a T-339/08) umožnili Všeobecnému súdu rozhodnúť o tom, či Komisia po tom, čo rozhodnutím zamietla sťažnosť, môže začať doplňujúce konanie s cieľom opätovne preskúmať situáciu, ktorá už bola predmetom uvedeného rozhodnutia. Základom týchto vecí bola sťažnosť, ktorú Komisii predložilo belgické združenie obchodníkov,

dovozcov a vývozcov opracovaných diamantov Belgische Vereniging van handelaars in- en uitvoerders geslepen diamant (BGVD), smerujúca proti istej spoločnosti pôsobiacej v tomto odvetví. BVGD v nej uviedlo, že dohody, ktoré uvedená spoločnosť uzavrela so svojimi zákazníkmi, týkajúce sa zavedenia systému dodávok surových diamantov, sú v rozpore s článkami 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ. Komisia po tom, čo túto sťažnosť zamietla z dôvodu neexistencie záujmu Spoločenstva pokračovať v jej preskúmaní, sa na základe rozsudku z 11. júla 2007, *Alrosa/Komisia*⁵, ktorý medzitým vydal Všeobecný súd, rozhodla opätovne ju preskúmať a na tento účel začala doplňujúce konanie.

Všeobecný súd v rámci preskúmania tvrdenia žalobkyne, podľa ktorého je Komisia oprávnená preskúmať rozhodnutia len vtedy, ak ukladajú povinnosti alebo sankcie, čo nebol prípad tejto veci, pripomenul, že už v prvých rozsudkoch Súdneho dvora bola uznaná všeobecná právna zásada vychádzajúca z právnych systémov členských štátov, podľa ktorej majú správne orgány možnosť správny akt preskúmať a prípadne ho vziať späť. Späťvzatie protiprávneho správneho aktu, ktorý je priaznivý alebo ktorým boli vytvorené subjektívne práva, je tak prípustné s výhradou, že inštitúcia, ktorá vydala akt, splní podmienky týkajúce sa dodržania primeranej lehoty a legitímnej dôvery adresáta aktu, ktorý sa mohol spoliehať na jeho zákonnosť.

Komisii okrem toho nemožno vytýkať, že nevzala späť pôvodné zamietavé rozhodnutie a následne neprijala nové zamietavé rozhodnutie, lebo takéto späťvzatie by bolo v rozpore s judikatúrou týkajúcou sa všeobecnej zásady o späťvzatí správnych aktov. Aj keď totiž predmetný akt nepriznáva subjektívne práva, ako je tomu v prípade zamietavého rozhodnutia, súd Únie obmedzuje možnosť späťvzatia len na protiprávne akty, pričom vychádza najmä zo zásady riadnej správy vecí verejných a zásady právnej istoty. Keďže vyššie citovaným rozsudkom *Alrosa/Komisia* bol pritom vyhlásený za protiprávny a následne zrušený len jeden z prvkov odôvodňujúcich zamietavé rozhodnutie, mohlo sa doplňujúce konanie týkať len tohto prvku a zamietavé rozhodnutie mohlo byť vzaté späť len vtedy, ak by Komisia z neexistencie záväzkov spoločností, ktoré uzavreli spornú zmluvu, vyvodila nevyhnutnosť pokračovať vo vyšetrovaní tejto dohody, keďže predmetnou protiprávnosťou by tak bolo dotknuté aj rozhodnutie zamietnuť sťažnosť. Komisia týmto postupom nezamenila prvky týkajúce sa postupu o späťvzatí a meritum veci, ktoré sa vyznačuje neexistenciou dostatočného záujmu Spoločenstva, ale iba preskúmala, či bola podmienka pre späťvzatie aktu, a teda jeho protiprávnosť, v tejto veci splnená.

b) Inšpekcie – Zákonnosť systému inšpekcii (článok 20 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1/2003)

Spojené veci *Deutsche Bahn a i./Komisia* (rozsudok zo 6. septembra 2013, T-289/11, T-290/11 a T-521/11, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), poskytl Všeobecnému súdu príležitosť posúdiť zákonnosť systému inšpekcii zavedeného článkom 20 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1/2003⁶ v rámci žalôb smerujúcich proti viacerým rozhodnutiam Komisie týkajúcim sa odvetvia železničnej dopravy, ktoré žalobkyniam ukladali, aby sa podrobili inšpekciam. Žalobkyne tvrdili, že sporné rozhodnutia, ktoré boli prijaté bez prechádzajúceho súdneho povolenia, nerešpektujú záruky stanovené zásadou nedotknuteľnosti obydlia. V tejto súvislosti uplatňovali tiež námietku nezákonnosti týkajúcu sa najmä vyššie uvedeného ustanovenia nariadenia č. 1/2003.

Všeobecný súd v tomto ohľade najprv konštatoval, že výkon právomocí v oblasti inšpekcii vykonávaných v podniku zverených Komisii týmto ustanovením predstavuje evidentný zásah do práva tohto podniku na rešpektovanie súkromného života, obydlia a korešpondencie. Systém zavedený

⁵ T-170/06, Zb. s. II-2601.

⁶ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101 ZFEÚ] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

nariadením č. 1/2003, najmä článkom 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003, pritom poskytuje primerané a dostatočné záruky zodpovedajúce dostatočne striktnému vymedzeniu týchto právomocí prostredníctvom piatich kategórií záruk, ktoré môžu kompenzovať chýbajúci prechádzajúci súdny príkaz. Všeobecný súd zastával názor, že spôsob, akým sa systém zavedený nariadením č. 1/2003 v tejto veci vykonal, umožnil zaručiť všetkých päť vyššie uvedených kategórií záruk. Rozhodnutia o inšpekcii obsahovali najmä prvky stanovené v článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003.

Po prvé, rozhodnutie o inšpekcii musí vymedziť predmet a účel inšpekcie, stanoviť dátum, kedy má začať, uvádzať sankcie podľa článkov 23 a 24 nariadenia č. 1/2003, ako aj právo na podanie žaloby proti tomuto rozhodnutiu na súd Únie. Odôvodnenie musí obsahovať aj predpoklady a domnienky, ktoré Komisia chce preveriť. Po druhé z kontroly začatej Komisiou sú vylúčené dokumenty neobchodnej povahy, t. j. dokumenty, ktoré nesúvisia s činnosťou podniku na trhu, a podniky, v ktorých sa uskutočňuje inšpekcia nariadená rozhodnutím o inšpekcii, majú možnosť získať právnu pomoc alebo aj možnosť zachovať dôvernú korešpondenciu medzi advokátmi a klientmi. Navyše Komisia nemôže uložiť dotknutému podniku povinnosť poskytnúť odpovede, ktoré by tento podnik viedli k priznaniu existencie porušenia, ktorú má preukázať Komisia. Táto zásada sa uplatňuje aj na otázky, ktoré inšpektori môžu položiť v rámci inšpekcie vykonávanej podľa článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003. Po tretie Komisia nepoužíva neprimerané donucovacie prostriedky, ktoré by fakticky znemožnili brániť sa inšpekcii v zmysle článku 20 ods. 6 nariadenia č. 1/2003. Úradníci Komisie si tak nemôžu násilne vynútiť vstup do priestorov alebo nahliadanie do vybavenia kancelárií, resp. nemôžu prinútiť personál podniku k tomu, aby im takýto prístup umožnil, ani vykonať prehliadku bez povolenia osôb zodpovedných za vedenie podniku. Po štvrté má Komisia povinnosť využiť pomoc vnútroštátnych orgánov štátu, na ktorého území sa má uskutočniť inšpekcia. Toto konanie spúšťa uplatnenie kontrolných mechanizmov, prípadne uplatnenie súdneho preskúmania existujúceho v dotknutom členskom štáte. Nakoniec po piate vymedzenie zásahu, ktorý predstavuje inšpekcia, spočíva aj na preskúmaní a *posteriori* zákonnosti rozhodnutia nariaďujúceho inšpekciu zo strany súdu Únie, pričom existencia takéhoto preskúmania je mimoriadne dôležitá, pretože môže kompenzovať chýbajúci prechádzajúci súdny príkaz.

c) Súdne preskúmanie – Neobmedzená právomoc

V rozsudku zo 16. septembra 2013, *Galp Energía España a i./Komisia* (T-462/07, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd objasnil, že nemožnosť vziať v rámci preskúmania zákonnosti do úvahy dôkaz nezohľadnený v napadnutom rozhodnutí, akým bolo v prejednávanej veci vyhlásenie riaditeľa pre predaj bitúmenov spoločnosti Petrogal Española, SA (teraz Galp Energía España, SA), ktoré tvorí prílohu žaloby, neplatí v rámci neobmedzenej súdnej právomoci.

Táto právomoc oprávňuje Všeobecný súd zmeniť napadnutý akt pri zohľadnení všetkých skutkových okolností uvedených účastníkmi konania. Z toho vyplýva, že skutočnosť, že Komisia nemôže v rámci preskúmania zákonnosti dosiahnuť nahradenie odôvodnenia, nebráni tomu, aby Všeobecný súd v rámci výkonu svojej neobmedzenej právomoci zohľadnil sporné vyhlásenie umožňujúce preukázať vedomosti, ktoré žalobkyne mali o jednom z prvkov vytýkaného porušenia, pokiaľ všetky písomnosti v spise boli predmetom kontradiktórnej diskusie medzi účastníkmi konania.

To platí o to viac, že posúdenie primeranosti výšky pokút môže odôvodniť predloženie a zohľadnenie doplňujúcich informácií, ktorých uvedenie v rozhodnutí sa na základe povinnosti odôvodnenia stanovenej v článku 296 ZFEÚ samo osebe nevyžaduje. To je najmä prípad informácií týkajúcich sa pripísania určitých protiprávných konaní podniku za dané obdobie. Navyše nemožno ani vylúčiť, že doplňujúce informácie sa môžu týkať konštatovania porušenia. Neobmedzená právomoc, ktorá umožňuje Všeobecnému súdu zohľadniť takéto informácie, môže byť vykonávaná aj vtedy, ak sa uvádzaná výhrada týka konštatovania porušenia, pretože takáto výhrada, ak je dôvodná,

môže viesť k zmene výšky pokuty. Navyše uplatňovanie neobmedzenej právomoci Všeobecným súdom, vrátane prípadov, keď je spochybňované konštatovanie porušenia, mu môže umožniť, aby znížil výšku pokuty aj v prípade, že by nebolo možné ani čiastočné zrušenie sporného rozhodnutia. K tomu dochádza napríklad vtedy, ak aj napriek tomu, že určité informácie, o ktoré sa Komisia opierala, aby konštatovala účasť žalobkyne na porušení, sa nepreukázu, toto konštatovanie nemôže odôvodniť zrušenie sporného rozhodnutia, ale len zníženie výšky pokuty, ktoré zohľadňuje menej aktívnu alebo menej pravidelnú účasť žalobkyne.

d) Primeraná dĺžka – Súdne konanie

V rozsudku zo 16. septembra 2013, *CEPSA/Komisia* (T-497/07, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd rozhodol, že výhrada založená na neprimeranej dĺžke súdneho konania je neprípustná, aj je predložená v rámci tej istej žaloby, v súvislosti s ktorou sa tvrdilo, že došlo k porušeniu zásady primeranej dĺžky. Keby to tak nebolo, komora rozhodujúca o žalobe by pri preskúmaní tejto výhrady musela rozhodnúť o chybnnej alebo protiprávnej povahe jej vlastného správania, čo by mohlo u žalobkyne vyvolať legitímne pochybnosti týkajúce sa objektívnej nestrannosti tejto komory. Všeobecný súd okrem iného v tejto veci uviedol, že neprípustnosť dotknutej výhrady nijako nezasahuje do práva žalobkyne na prístup k súdu, pretože by mohla takúto výhradu uplatniť v rámci odvolania smerujúceho proti jeho rozsudku, prípade v rámci žaloby o určení mimozmluvnej zodpovednosti na základe článkov 268 ZFEÚ a 340 ZFEÚ.

2. Prínosy v oblasti článku 101 ZFEÚ

a) Dôkaz o existencii zosúladeného postupu

Vec *Säveltäjän Tekijänoikeustoimisto Teosto/Komisia* (rozsudok z 12. apríla 2013, T-401/08⁷) umožnila Všeobecnému súdu objasniť dosah požiadaviek dokazovania uložených Komisii pri preukazovaní existencie zosúladeného postupu.

Všeobecný súd v tomto ohľade pripomína, že ak sa úvahy Komisie o konštatovaní existencie zosúladeného postupu opierajú o predpoklad, že skutočnosti preukázané v jej rozhodnutí možno vysvetliť jedine existenciou zosúladeného postupu medzi podnikmi, stačí, aby dotknuté podniky preukázali existenciu okolností, ktoré poskytujú iné vysvetlenie skutkových okolností, než zistila Komisia, ktorým možno nahradiť vysvetlenie skutkových okolností predložené Komisiou. Táto zásada sa však neuplatní, pokiaľ dôkaz o zosúladenom postupe medzi spoločnosťami nevyplýva len zo zistenia paralelného správania na trhu, ale z dokumentov, z ktorých vyplýva, že konanie bolo výsledkom zosúladenia. Za takých okolností prináleží dotknutým podnikom, aby nielen predložili iné údajné vysvetlenie skutočností konštatovaných Komisiou, ale aby tiež spochybnili existenciu týchto skutočností preukázaných dôkazmi predloženými Komisiou.

Vzhľadom na tieto úvahy Všeobecný súd zastával v prejednávanej veci názor, že pred posúdením existencie iných vysvetlení paralelného konania, než je zosúladený postup, treba preskúmať otázku, či Komisia preukázala existenciu porušenia týkajúceho sa vymedzenia vnútroštátnej územnej pôsobnosti obsiahnutého v sporných dohodách, ktoré sa žalobkyni vytyka, na základe dôkazov presahujúcich samotné konštatovanie paralelného konania. Všeobecný súd zdôrazňuje, že preskúmanie tejto otázky totiž predchádza preskúmaniu dôvodnosti iných vysvetlení, než že ide

⁷ Táto vec patrí do skupiny 22 vecí týkajúcich sa podmienok správy práv na verejné predvádzanie hudobných diel a udeľovania zodpovedajúcich licencií organizáciami kolektívnej správy. Pokiaľ ide o žalobcov, napadnuté rozhodnutie bolo zrušené v 21 z týchto vecí.

o zosúladený postup, pretože ak by Všeobecný súd dospel k záveru, že takého dôkazy boli uvedené v napadnutom rozhodnutí, tieto vysvetlenia, aj keby boli opodstatnené, by nevyvracali konštatovanie tohto porušenia.

Pokiaľ ide o dôkaznú hodnotu dôkazov, ktoré Komisia predložila s cieľom preukázať zosúladený postup nezávisle od paralelného konania dotknutých organizácií kolektívnej správy, Všeobecný súd v súvislosti s diskusiami vedenými uvedenými organizáciami v rámci činností, ktoré riadila Medzinárodná konfederácia spoločností autorov a skladateľov (CISAC), najmä uviedol, že samotná Komisia zdôraznila, že napadnuté rozhodnutie nezakazuje systém recipročného zastúpenia medzi organizáciami kolektívnej správy ani nijaký spôsob vymedzenia územnej pôsobnosti zastúpení, ktoré si udeľovali. Komisia organizáciám kolektívnej správy tiež nevytýkala, že v rámci činností riadených konfederáciou CISAC spolu určitým spôsobom spolupracovali. Výhrady Komisie sa týkajú len koordinovanej povahy prístupu pri vymedzovaní územnej pôsobnosti, ktorý prijali všetky organizácie kolektívnej správy. Preto samotná skutočnosť, že sa organizácie kolektívnej správy stretávali v rámci činností, ktoré riadi CISAC, a že existovali formy ich vzájomnej spolupráce, nepredstavuje sama osebe nepriamy dôkaz o zakázanom zosúladenom postupe. Keďže zo súvislostí, za akých sa konajú zasadnutia medzi spoločnosťami, o ktorých sa tvrdí, že porušili právo hospodárskej súťaže, vyplýva, že tieto zasadnutia boli nevyhnutné na spoločné riešenie otázok nesúvisiacich s porušením daného práva, Komisia nemôže dospieť k záveru, že predmetom uvedených zasadnutí bolo zosúladenie postupu, ktorý porušuje hospodársku súťaž. V tejto súvislosti Všeobecný súd usúdil, že Komisia nepredložila nijaký dôkaz o tom, že by sa stretnutia organizované konfederáciou CISAC, na ktorých sa žalobkyňa zúčastnila, týkali obmedzovania hospodárskej súťaže v súvislosti s vnútroštátnym vymedzením územnej pôsobnosti.

Pokiaľ ide o hodnovernosť iných vysvetlení paralelného konania organizácií kolektívnej správy, než je existencia zosúladeného postupu, Všeobecný súd zastával najmä názor, že Komisia nemôže vyvrátiť vysvetlenie paralelného konania týchto organizácií, ktoré predložila žalobkyňa a ktoré ho odôvodňuje potrebou bojovať proti nezákonnému používaniu hudobných diel, len samotným tvrdením, že pokiaľ ide o spôsoby používania uvedené v napadnutom rozhodnutí, existujú technické riešenia, ktoré umožňujú dohľad na diaľku. V tomto ohľade, ak Komisia použije určité príklady s cieľom zbaviť tvrdenie dotknutého podniku hodnovernosti, musí preukázať, prečo sú tieto príklady relevantné. Navyše Komisia nemôže tomuto podniku vytýkať, že nepredložil ďalšie presnejšie údaje, pretože je to práve ona, kto musí predložiť dôkaz o porušení. Ak sa teda Komisia v správnej fáze konania domnieva, že dotknutý podnik dostatočne nepodložil svoje vysvetlenie, musí pokračovať vo vyšetrovaní spisu alebo konštatovať, že dotknutý subjekt nedokázal predložiť potrebné údaje. Všeobecný súd tak rozhodol, že z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by nedostatočné preskúmanie zo strany Komisie bolo dôsledkom toho, že nemohla od organizácií kolektívnej správy alebo od konfederácie CISAC, ktorej členmi sú tieto organizácie, získať informácie, ktoré potrebovala na preskúmanie, či existovali hodnoverné vysvetlenia paralelného konania organizácií kolektívnej správy.

b) Účasť na jedinom porušení

i) Skreslenie hospodárskej súťaže

V rozsudku zo 16. septembra 2013, *Wabco Europe a i./Komisia* (T-380/10), týkajúcom sa kartelov na belgickom, nemeckom, francúzskom, talianskom, holandskom a rakúskom trhu s kúpeľňovými doplnkami a príslušenstvom, Všeobecný súd zamietol tvrdenia, ktoré Komisia uviedla na pojednávaní a podľa ktorých táto inštitúcia nebola povinná preukázať narušenie hospodárskej súťaže vyplývajúce z každého stretnutia združenia, keďže keramika bola súčasťou podskupín výrobkov, na ktoré sa vzťahovalo jediné porušenie. Takéto vymedzenie nezbavuje Komisiu povinnosti preukázať

existenciu narušenia hospodárskej súťaže vo vzťahu ku každej z troch podskupín výrobkov, na ktoré sa vzťahuje uvedené porušenie. Ak totiž existuje jediné porušenie, pri ktorom dohody alebo zosúladené postupy, hoci sa týkajú odlišných výrobkov, služieb alebo území, vystupujú v rámci spoločného plánu vedome zavedeného podnikmi s cieľom dosiahnuť jediný protisúťažný cieľ, konštatovanie takéhoto porušenia nemôže viesť k zrušeniu nevyhnutnej podmienky týkajúcej sa existencie narušenia hospodárskej súťaže, ktoré sa týka každého z dotknutých trhov výrobkov, na ktoré sa vzťahuje uvedené jediné porušenie.

ii) Pojem „opakované porušenie“

Vo veci *Trelleborg Industrie a Trelleborg/Komisia* (rozsudok zo 17. mája 2013, T-147/09 a T-148/09), mal Všeobecný súd po tom, čo vylúčil kvalifikáciu predmetného porušenia ako jediného a pokračujúceho porušenia, príležitosť rozhodnúť o dôvodnosti kvalifikácie uvedeného porušenia ako jediného a opakujúceho sa porušenia.

V tomto ohľade objasňuje, že pojem opakované porušenie je pojmom odlišným od pojmu pokračujúce porušenie, pričom toto rozlišovanie bolo potvrdené použitím spojky „alebo“ v článku 25 ods. 2 nariadenia č. 1/2003. Ak sa teda možno domnievať, že účasť podniku na porušení sa prerušila a že sa podnik zapojil do porušenia pred týmto porušením a po ňom, také porušenie možno kvalifikovať ako opakované, ak – rovnako ako v prípade pokračujúceho porušenia – existuje jediný cieľ, ktorý sleduje pred prerušením a po ňom, čo možno vyvodiť zo zhodnosti cieľov dohodnutých postupov, dotknutých výrobkov, ako aj podnikov zapojených do tajnej dohody, základných spôsobov jej vykonávania, fyzických osôb zastupujúcich jednotlivé podniky a napokon geografickej oblasti uvedených praktík. V takom prípade je porušenie jediné a pokračujúce a hoci Komisia môže uložiť pokutu za celé obdobie porušenia, nemôže ju naopak uložiť za obdobie, počas ktorého sa porušenie prerušilo. Takže rozdielne obdobia porušenia, na ktorých sa zúčastnil ten istý podnik, ale s ohľadom na ktoré nemožno preukázať spoločný cieľ, nemožno kvalifikovať ako jediné – pokračujúce či opakované – porušenie a predstavujú samostatné porušenia. Vzhľadom na tieto úvahy Všeobecný súd dospel v prejednávanej veci k záveru, že nesprávna kvalifikácia predmetného porušenia zo strany Komisie ako pokračujúceho porušenia mu nebráni prekvalifikovať toto porušenie so zreteľom na skutkové okolnosti vyplývajúce zo správneho spisu, na ktorých sa zakladá napadnuté rozhodnutie, na opakované porušenie.

c) Stanovenie pokuty

i) Dĺžka trvania porušenia

V rozsudku z 13. septembra 2013, *Total Raffinage Marketing/Komisia* (T-566/08, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), týkajúcom sa kartelov na trhu parafrínových voskov, Všeobecný súd poukázal na to, že na základe bodu 24 usmernení k metóde stanovenia pokút z roku 2006⁸ Komisia považovala pri určovaní dĺžky účasti žalobkyne na porušení účasť v trvaní siedmich mesiacov a ôsmich dní za účasť v trvaní celého roka, a že takéto trvanie určila aj v prípade dvoch ďalších spoločností zúčastnených na karteli, ktorých dĺžka účasti na porušení bola jedenásť mesiacov a dvadsať dní, resp. jedenásť mesiacov a dvadsať sedem dní, čo znamená, že sa s rôznymi situáciami zaobchádzalo rovnakým spôsobom. Vzhľadom na to, že jediným zdrojom tohto rovnakého zaobchádzania je metóda výpočtu stanovená v bode 24 usmernení k metóde stanovenia pokút z roku 2006, nemožno takéto zaobchádzanie považovať za objektívne odôvodnené. Keďže cieľom tohto ustanovenia

⁸ Usmernenia k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2).

je totiž zabezpečiť, aby bola výška pokuty primeraná dĺžke účasti na porušení, nemôže predstavovať objektívne odôvodnenie nerovnakého zaobchádzania, keďže výsledkom jeho striktného uplatnenia v tejto veci je určenie dĺžky účasti, ktorá je zjavne neprimeraná vo vzťahu k skutočnej dĺžke účasti žalobkyne na karteli, ako aj k zaobchádzaniu s ostatnými účastníkmi.

ii) Spolupráca

– Právo neusvedčovať sám seba

Vec, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok *Galp Energia España a i./Komisia*, poskytla Všeobecnému súdu príležitosť zdôrazniť, že aj keď Komisia nemôže podniku uložiť povinnosť poskytnúť odpovede, ktoré by tento podnik viedli k priznaniu existencie porušenia, ktoré má preukázať Komisia, riziko dotknutého podniku, že nezíska úplnú výhodu na základe oznámenia o spolupráci z roku 2002⁹, ktoré ho podnecuje k úprimnej spolupráci s Komisiou, vrátane predloženia informácií alebo vyhlásení idúcich proti jeho záujmom, nemožno zamieňať s donucovacím opatrením, ktorým sa od tohto podniku vyžaduje, aby priznal existenciu porušenia. Uplatnenie oznámenia o spolupráci z roku 2002 totiž prvotne vyplýva z iniciatívy dotknutého podniku, ktorý žiada, aby sa vo vzťahu k nemu uplatnili ustanovenia tohto oznámenia, a nie z jednostranného kroku Komisie, ktorý bol tomuto podniku vnútený. Preto v prípade, že neexistuje donucovacie opatrenie vyžadujúce od podniku, aby prispel k preukázaniu protiprávnosti vlastného konania, nie sú vyhlásenia tohto podniku pripúšťajúce existenciu porušenia zbavené dôkaznej hodnoty.

– Konanie spolupracujúceho podniku

V rámci veci *Roca/Commission* (rozsudok zo 16. septembra 2013, T-412/10, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) Komisia tvrdila, že žalobkyňa svojím správaním v čase po podaní žiadosti o zníženie pokuty znížila významnú pridanú hodnotu informácií, ktoré poskytla, najmä z dôvodu, že ne-preukázala skutočné odhodlanie spolupracovať počas správneho konania a že sama znížila mieru užitočnosti týchto informácií tým, že spochybnila ich dôveryhodnosť.

V tejto súvislosti Všeobecný súd uviedol, že napadnuté rozhodnutie neodhalilo nijaké spochybnenie informácií, ktoré poskytla žalobkyňa v rámci svojej žiadosti o zníženie pokuty, pokiaľ ide o predmetný trh, v prejednávanej veci francúzsky trh. Ďalej zdôraznil, že keďže vyhlásenia, z ktorých Komisia vychádzala pri tvrdení, že žalobkyňa spochybnila významnú pridanú hodnotu informácií, ktoré poskytla, sa týkali protiprávných praktík súvisiacich s armatúrami, ku ktorým došlo na tomto trhu, nemohli tieto vyhlásenia spochybniť pridanú hodnotu uvedených informácií, ktoré sa týkali iba porušenia v súvislosti s keramickými výrobkami vo Francúzsku. Keďže žiadna z týchto skutočností uvedených Komisiou v napadnutom rozhodnutí alebo rozvinutých v rámci súdneho konania navyše neumožňuje prijať záver, že žalobkyňa zdiskreditovala informácie, ktoré poskytla, Všeobecný súd zastával názor, že Komisia sa nesprávne domnievala, že žalobkyňa svojím správaním v čase po podaní žiadosti o zníženie pokuty, znížila hodnotu dôkazov, ktoré pôvodne predložila.

⁹ Oznámenie Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov (Ú. v. ES C 45, 2002, s. 3; Mim. vyd. 08/002, s. 155).

d) Pripísanie protiprávneho správania – Uloženie povinnosti zaplatiť pokutu spoločne a nerozdielne

Vec *Roca Sanitario/Komisia* (rozsudok zo 16. septembra 2013, T-408/10, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) umožnila Všeobecnému súdu zdôrazniť, že ak sa zodpovednosť materskej spoločnosti zakladá iba na účasti jej dcérskej spoločnosti na karteli, potom je zodpovednosť materskej spoločnosti v danom prípade úplne odvodená, vedľajšia a závisí od zodpovednosti jej dcérskej spoločnosti, a teda nemôže ísť nad rámec zodpovednosti tejto dcérskej spoločnosti. Za týchto podmienok môže Všeobecný súd v rámci žaloby podanej materskou spoločnosťou a v rozsahu, v akom to táto spoločnosť navrhla, uplatniť na uvedenú materskú spoločnosť akékoľvek prípadné zníženie pokuty priznané jej dcérskej spoločnosti v konaní o žalobe, ktorú táto dcérska spoločnosť podala. Všeobecný súd teda nerozhodne *ultra petita*, aj keď materská spoločnosť nepoukázala na nijaké pochybenie, ktorého sa dopustila Komisia pri stanovení výšky pokuty.

Štátna pomoc

1. Prípustnosť

V roku 2013 poskytol Všeobecný súd objasnenia týkajúce sa pojmov napadnuteľný akt, aktívna legitimácia a osobná dotknutosť v oblasti štátnej pomoci.

Všeobecný súd mal príležitosť zaoberať sa prvými dvoma pojmami najmä vo veci *Aiscat/Komisia* (rozsudok z 15. januára 2013, T-182/10).

Všeobecný súd rozhodol, že rozhodnutie Komisie odložiť sťažnosť prijatú vo forme listu generálneho riaditeľstva predstavuje akt, proti ktorému možno podať žalobu na základe článku 263 ZFEÚ. Skúmanie sťažnosti v oblasti štátnej pomoci totiž nevyhnutne prináša začatie fázy predbežného preskúmania, ktorú je Komisia povinná uzavrieť prijatím rozhodnutia v zmysle článku 4 nariadenia č. 659/1999¹⁰, pričom implicitné zamietnutie začatia konania vo veci formálneho zisťovania nemožno označiť za predbežné opatrenie. Okrem toho na určenie, či akt Komisie predstavuje takéto rozhodnutie, treba zohľadniť výlučne jeho obsah a nie skutočnosť, či zodpovedá určitým formálnym požiadavkám. Povinnosť Komisie prijať rozhodnutie na záver fázy predbežného preskúmania navyše nepodlieha podmienke týkajúcej sa hodnoty informácií poskytnutých sťažovateľom. Nízka úroveň hodnoty týchto informácií teda nemôže zbaviť Komisiu povinnosti začať fázu predbežného preskúmania a ukončiť ho rozhodnutím. Táto povinnosť nezaväzuje Komisiu na neprimerané preskúmanie v prípade, ak sú predložené informácie nejasné alebo ak sa týkajú príliš širokej oblasti. Keďže Komisia v danom prípade jasne uviedla, že oznámené opatrenia nepredstavujú pomoc, Všeobecný súd prišiel z záveru, že napadnuté rozhodnutie musí byť označené za rozhodnutie prijaté podľa článku 4 ods. 2 nariadenia č. 659/1999.

Pokiaľ ide o aktívnu legitimáciu žalobkyne, ktorá bola odborným združením povereným zastupovaním skupinových záujmov svojich členov, Všeobecný súd pripomenul, že takéto združenie je oprávnené podať žalobu o neplatnosť konečného rozhodnutia Komisie v oblasti štátnej pomoci, najmä ak podniky, ktoré zastupuje, alebo niektoré z nich majú samostatnú aktívnu legitimáciu. Všeobecný súd zdôraznil, že v tomto kontexte nie je nevyhnutné, aby malo združenie, ktorého úlohy podľa stanov zahŕňajú obranu záujmov jej členov, navyše osobitné oprávnenie vydané členmi, aby mu bola priznaná aktívna legitimácia pred súdmi Únie. Rovnako z dôvodu, že podanie žaloby

¹⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).

na súde vychádza z úloh žalobkyne podľa stanov, skutočnosť, že niektorí z jej členov sa môžu od podania žaloby neskôr dištancovať, nemôže mať za následok stratu jej aktívnej legitimácie.

V uznesení z 9. septembra 2013, *Altadis/Komisia* (T-400/11), sa Všeobecný súd zaoberal pojmom osobná dotknutosť¹¹. V prejednávanom prípade išlo o osobnú dotknutosť žalobkyne ako príjemkyne pomoci poskytnutej na základe systému pomoci rozhodnutím Komisie, ktoré označilo tento systém za nezlučiteľný s vnútorným trhom. Pri rozhodovaní o žalobe o neplatnosť uvedeného rozhodnutia Všeobecný súd uviedol, že hoci žalobkyňa preukázala svoje postavenie skutočnej príjemkyne sporného systému pomoci, nepostačuje na to, aby mohla byť považovaná za osobne dotknutú rozhodnutím Komisie. Osobná dotknutosť skutočného príjemcu individuálnej pomoci pridelennej na základe systému pomoci, ktorej vymáhanie nariadila Komisia, vyžaduje, aby príjemca poberal pomoc spadajúcu do rozsahu pôsobnosti povinnosti stanoveného vymáhania. Vymáhanie tak musí smerovať voči konkrétnej pomoci, ktorej príjemkyňou bola predmetná žalobkyňa, a nie všeobecne voči pomoci poskytnutej na základe predmetného systému pomoci. Z toho vyplýva, že postavenie skutočného príjemcu systému pomoci nepostačuje na individualizovanie tohto príjemcu, ak ako v prejednávanej veci sa ho netýka povinnosť vymáhania pomoci poskytnutej na základe uvedeného systému upraveného v napadnutom rozhodnutí.

2. Hmotnoprávne otázky

a) Pojem štátna pomoc

Vec *MOL/Komisia* (rozsudok z 12. novembra 2013, T-499/10) bola pre Všeobecný súd príležitosťou sa vrátiť k podmienke selektívnosti zakladajúcej pojem štátna pomoc. V prejednávanom prípade bola predmetom sporu zmluva medzi maďarským štátom a ropnou spoločnosťou podpísaná v roku 2005 a upravujúca poplatok za ťažbu pre uvedenú spoločnosť, ako aj zmeny maďarského banského zákona v roku 2007 v rozsahu, v akom zvýšil poplatok uplatniteľný pre konkurentov uvedenej spoločnosti.

Pri rozhodovaní o žalobe podanej touto spoločnosťou voči rozhodnutiu Komisie, ktorým sa označili tieto dve opatrenia štátnej pomoci za nezlučiteľné so spoločným trhom, Všeobecný súd najprv uviedol, že uplatnenie článku 107 ods. 1 ZFEÚ vyžaduje, aby sa určilo, či v rámci daného právneho režimu má štátne opatrenie takú povahu, že zvyhodňuje určitých podnikateľov v porovnaní s inými, ktorí sa nachádzajú v porovnateľnej skutkovej a právnej situácii vzhľadom na cieľ sledovaný predmetným režimom. Ak štát uzavrie s hospodárskym subjektom dohodu, ktorá neobsahuje prvok štátnej pomoci, skutočnosť, že následne sa zmenia vonkajšie podmienky takej dohody, a preto sa predmetný subjekt dostane do zvyhodneného postavenia v porovnaní s inými subjektmi, ktoré neuzavreli podobnú dohodu, nemôže postačovať na to, aby dohoda a neskoršia zmena jej vonkajších podmienok mohli byť ako celok považované za štátnu pomoc. Naopak kombinácia prvkov, o akú išlo v predmetnom prípade, môže byť označená za štátnu pomoc vtedy, keď štát koná tak, aby chránil jeden alebo viacero subjektov, ktoré už sú prítomné na trhu, a uzavrie s nimi dohodu, ktorou im poskytne garantované sadzby poplatkov na celé jej trvanie, hoci má pritom v úmysle neskôr vykonať svoju normotvornú právomoc a zvýšiť sadzbu poplatku tak, aby ostatné subjekty na trhu boli znevýhodnené.

Vzhľadom na tieto odôvodnenia Všeobecný súd poukázal na skutočnosť, že sporná právna úprava umožňuje každej banskej spoločnosti požiadať o predĺženie o predĺženie svojich ťažobných práv

¹¹ O výklade tohto pojmu pozri tiež uznesenia vydané v ten istý deň vo veciach *Banco Bilbao Vizcaya Argentaria/Komisia* (T-429/11) a *Telefónica/Komisia* (T-430/11) (v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní).

na jednom alebo viacerých poliach alebo ložiskách, ktoré neuviedla do prevádzky v lehote piatich rokov od vydania povolenia. Na tomto názore nič nemení skutočnosť, že žalobkyňa bola jediným podnikom, ktorý v praxi uzatvoril dohodu o predĺžení ťažobného práva v odvetví uhľovodíkov, keďže túto skutočnosť možno vysvetliť chýbajúcim záujmom zo strany ostatných subjektov, a teda neexistenciou žiadosti o predĺženie, alebo nedosiahnutím dohody medzi účastníkmi o sadzbách poplatku za predĺženie. Z toho vyplýva, že kritériá stanovené spornou právnou úpravou na uzatvorenie dohody o predĺžení ťažobného práva sú objektívne a uplatniteľné na každý subjekt s potenciálnym záujmom.

Vzhľadom na absenciu selektivity, ktorá charakterizuje právny rámec upravujúci uzatváranie dohôd o predĺžení, a na absenciu akéhokoľvek čiastkového dôkazu o tom, že by maďarské orgány vyhradili žalobkyni zvýhodnené zaobchádzanie v porovnaní s akýmkoľvek iným podnikom nachádzajúcim sa v porovnateľnej situácii, sa tak Všeobecný súd domnieval, že selektívna povaha zmluvy z roku 2005 sa nepreukázala. Keďže Komisia navyše neuviedla, že dohoda z roku 2005 bola uzatvorená v očakávaní zvýšenia poplatkov za ťažbu, nemožno kombináciu tejto dohody so spornou právnou úpravou platne označovať za štátnu pomoc v zmysle článku 107 ZFEÚ.

V rozsudku z 12. septembra 2013, *Nemecko/Komisia* (T-347/09), Všeobecný súd potvrdil rozhodnutie Komisie označujúce bezplatný prevod území národného prírodného bohatstva Spolkovou republikou Nemecko na organizácie ochrany životného prostredia za štátnu pomoc. Vec, ktorá viedla k prijatiu tohto rozsudku, má svoj pôvod v žalobe podanej proti uvedenému rozhodnutiu Spolkovou republikou Nemecko, ktorá uviedla, že Komisia nesprávne považovala uvedené organizácie za zvýhodnené podniky.

Povaha predmetných činností musí byť skúmaná najmä vo svetle zásady, podľa ktorej v rozsahu, v akom verejný subjekt vykonáva hospodársku činnosť, ktorá môže byť oddelená od jeho výkonu verejnej moci, koná ako podnik, zatiaľ čo v prípade, že uvedená hospodárska činnosť je neoddeliteľná od výkonu verejnej moci, si všetky činnosti, ktoré uvedený subjekt vykonáva, zachovávajú povahu činností, ktoré sa viažu k výkonu tejto moci. Ak má činnosť, ktorej predmetom je ochrana životného prostredia, výlučne sociálnu povahu, Všeobecný súd zastával názor, že Komisia sa správne domnievala, že predmetné organizácie vykonávajú aj iné činnosti, ktoré spadajú do hospodárskych činností a s ohľadom na ktoré musia byť tieto organizácie považované za podniky. Činnosťami povolenými v rámci predmetných opatrení, akými sú predaj dreva, prenájom práva poľovníctva a rybolovu, ako aj turizmus, totiž uvedené organizácie ponúkajú priamo výrobky a služby na konkurenčných trhoch a sledujú tak záujem oddelený od výlučne sociálneho cieľa ochrany životného prostredia. Preto, ak sa tieto organizácie pri výkone svojich činností nachádzajú v konkurenčnom postavení so subjektami, ktorých cieľom je dosiahnutie zisku, skutočnosť, že ponúkajú aj tovary a služby bez dosiahnutia zisku, je irelevantná.

Všeobecný súd ďalej skúmal, či uvedené organizácie mali zo sporných opatrení prospech. Prišiel k záveru, že mali, pričom sa domnieval, že bezplatný prevod pozemkov im umožnil výhodnejší výkon obchodných činností v porovnaní s ostatnými podnikmi činnými v dotknutom sektore, ktoré museli pri výkone rovnakých činností investovať do pozemkov. Komisia preto správne poukázala na existenciu zvýhodnenia poskytnutého organizáciám na ochranu životného prostredia.

b) Služby všeobecného hospodárskeho záujmu

Veci *Orange/Komisia* (rozsudok zo 16. septembra 2013, T-258/10, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), *Iliad a i./Komisia* (rozsudok zo 16. septembra 2013, T-325/10, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) a *Colt Télécommunications France/Komisia* (rozsudok zo 16. septembra 2013, T-79/10) umožnili Všeobecnému súdu sa vyjadriť k relevantnosti kritéria zlyhania trhu v rámci

konštatovania existencie služby všeobecného hospodárskeho záujmu a (ďalej len „SVHZ“) v oblasti vybudovania a prevádzkovania vysokorýchlostnej elektronickej komunikačnej siete.

V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôrazňuje, že hoci sa kritérium zlyhania trhu zohľadňuje pri posúdení zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom, zohráva tiež úlohu aj pri určení samotnej existencie pomoci a najmä pri určení SVHZ. Podľa uplatniteľných pravidiel, ak sa orgány verejnej moci domnievajú, že poskytovanie niektorých služieb je všeobecným záujmom a trhové mechanizmy ich dostatočné poskytovanie nemôžu zabezpečiť, môžu zaviesť určitý počet služieb, aby naplnili tieto potreby vo forme povinností poskytovať služby všeobecného záujmu. Naopak v oblastiach, kde súkromní investori už investovali do konkrétnej infraštruktúry a už tu poskytujú konkurencieschopné služby, by sa zavádzanie paralelnej konkurenčnej infraštruktúry z verejných prostriedkov nemalo pokladať za SVHZ.

Domnievajúc sa, že zo všetkých týchto pravidiel vyplýva, že posúdenie existencie zlyhania trhu predstavuje predpoklad na označenie činnosti SVHZ, ako aj na konštatovanie neexistencie štátnej pomoci, Všeobecný súd zdôraznil, že toto posúdenie sa musí vykonať na začiatku poskytovania služby určenej na riešenie zlyhania trhu. Posúdenie musí tiež obsahovať prognostickú analýzu trhovej situácie pre celé obdobie uplatnenia SVHZ, počas ktorého musí byť zlyhanie trhu rovnako overené.

V už citovanej veci *Iliad a i./Komisia* mal Všeobecný súd tiež príležitosť ujasniť pojem zlyhanie trhu, pričom ho označil za objektívny pojem, ktorého posúdenie sa zakladá na analýze konkrétnej trhovej situácie¹².

Pokiaľ ide o rozmiestňovanie komunikačných širokopásmových a vysokorýchlostných sietí, zlyhanie trhu, ktoré môže viesť k vytvoreniu SVHZ, nastane, ak sa preukáže, že súkromní investori nemusia byť v blízkej budúcnosti, t. j. v období troch rokov, schopní zabezpečiť primerané pokrytie pre všetkých občanov alebo používateľov a riskujú tak, že značná časť populácie zostane nepripojená. Z objektívnej povahy posúdenia existencie zlyhania trhu vyplýva, že dôvody absencie súkromnej iniciatívy sú na účely tohto posúdenia irelevantné. Všeobecný súd prišiel k záveru, že z konkrétnej príčiny konštatovaného zlyhania trhu nemožno vyvodiť, že je vylúčené vytvorenie SVHZ.

V už citovanom rozsudku *Iliad a i./Komisia* sa Všeobecný súd okrem iného vrátil k požiadavke uloženej v judikatúre, ktorá viedla k prijatiu rozsudku *Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg*¹³, podľa ktorej, aby sa kompenzácia poskytnutá štátom vyhlá označeniu štátnej pomoci, musí sa prijímajúci podnik poveriť výkonom SVHZ prostredníctvom aktu verejnej moci, ktorý musí jasne definovať povinnosti predmetnej SVHZ. Všeobecný súd zdôraznil, že hoci sa Komisia domnievala, že povinnosti predmetnej verejnej služby boli jasne definované tak v zmluve o prenesení právomoci v oblasti verejných služieb týkajúcich sa sporného projektu, ako aj v konzultačnom programe poskytnutom kandidátom v rámci výberového konania, ktoré viedlo k voľbe podniku povereného výkonom uvedeného projektu, tento program je nutné považovať iba za prípravný akt v rámci konania, ktoré viedlo k prijatiu uvedenej zmluvy. Vzhľadom na skutočnosť, že osobu poverenú výkonom SVHZ určuje zmluva, a nie konzultačný program, musí táto obsahovať jasnú definíciu povinností osoby poverenej výkonom verejnej služby. Keďže konzultačný program nepredstavuje relevantný dokument, Všeobecný súd zamietol ako neúčinné tvrdenie žalobcov založené na existencii rozporu medzi definíciou týchto povinností uvedenou v zmluve o prenesení právomoci v oblasti verejných služieb a definíciou uvedenou v konzultačnom programe.

¹² Pozri tiež v tomto zmysle rozsudok *Colt Télécommunications France/Komisija*, už citovaný.

¹³ Rozsudok Súdneho dvora z 24. júla 2003, C-280/00, Zb. s. I-7747.

Nakoniec už citované veci *Orange/Komisía*, *Iliad/Komisía* a *Colt Télécommunications France/Komisía* viedli Všeobecný súd k preskúmaniu problematiky kompenzácie nákladov, ktoré vznikli pri plnení povinností vo verejnom záujme. Pripomínajúc, že takáto kompenzácia nemôže presiahnuť sumu nevyhnutnú na pokrytie všetkých uvedených nákladov alebo ich časti, pričom sa zohľadnia s tým súvisiace príjmy, ako aj primeraný zisk súvisiaci s vykonaním predmetných povinností, Všeobecný súd konštatoval, že hoci má kompenzácia pokrývať len náklady na rozmiestnenie infraštruktúry v nerentabilných oblastiach, príjmy z obchodnej prevádzky infraštruktúry v rentabilných oblastiach môžu byť ovplyvnené financovaním SVHZ v nerentabilných oblastiach. Preto z danej situácie nevyplýva, že priznaná dotácia je neprimeraná, keďže pokrytie rentabilných oblastí nevyhnutne neznamená, že je zdrojom príjmov, ktorý mohol slúžiť na financovanie pokrytia nerentabilných oblastí, ako aj na zníženie výšky priznanej dotácie.

c) Pojem závažné ťažkosti

V už citovanom rozsudku *Orange/Komisía* Všeobecný súd okrem iného rozvinul úvahy týkajúce sa pojmu závažné ťažkosti, ktoré v rámci uplatnenia pravidiel štátnej pomoci vyžadujú začatie fázy formálneho zisťovania.

Všeobecný súd pripomína, že pojem závažné ťažkosti má objektívny charakter. Existencia takýchto ťažkostí musí byť posúdená tak vo vzťahu k okolnostiam prijatia napadnutého aktu, ako aj vo vzťahu k jeho obsahu, a to objektívnym spôsobom, dajúc do vzťahu odôvodnenia rozhodnutia s informáciami, ktorými Komisia mohla disponovať v čase, keď sa vyjadrovala ku kvalifikácii sporného opatrenia ako pomoci. Z toho vyplýva, že na účely preukázania existencie závažných ťažkostí nemožno zohľadniť počet a rozsah pripomienok konkurenčných subjektov voči projektu. Táto úvaha platí tým skôr, ak ako v danom prípade sa aspoň jeden z operátorov, ktorý vyjadril dané pripomienky, zúčastnil výberového konania na operátora povereného vykonaním sporného projektu bez toho, aby bol vybraný. Zohľadnenie množstva a rozsahu pripomienok voči takémuto projektu by viedlo k tomu, že začatie konania vo veci formálneho zisťovania by záviselo od námietok vyvolaných národným projektom a nie od závažných ťažkostí, s ktorými sa stretla Komisia v rámci svojho preskúmania. Predovšetkým by viedlo k skutočnosti, že odporcovia projektu by mohli ľahko oddialiť jeho preskúmanie Komisiou, keďže by ju prinútili svojím zásahom začať konanie vo veci formálneho zisťovania¹⁴.

Nakoniec k rovnakej problematike Všeobecný súd v už citovaných rozsudkoch *Orange/Komisía* a *Iliad a i./Komisia* zdôraznil, že v rámci žaloby proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa konštatovala absencia pomoci, to boli žalobcovia, kto bol povinný preukázať existenciu závažných ťažkostí, s ktorými sa stretla Komisia, odôvodňujúc tak začatie konania vo veci formálneho zisťovania. Všeobecný súd pripustil, že žalobcovia odvolávajúci sa na porušenie procesných práv, ktoré vyplýva zo skutočnosti, že Komisia nezačala konania vo veci formálneho zisťovania, môžu uvádzať každý žalobný dôvod schopný preukázať, že posúdenie informácií, ktorými počas fázy predbežného preskúmania disponovala Komisia, malo viesť k pochybnostiam, pokiaľ ide o označenie oznámeného opatrenia za štátnu pomoc a jeho súlad so Zmluvou. Z toho však vyplýva, že hoci súdu Únie prislúcha posúdiť žalobné dôvody, ktoré spochybňujú súlad opatrenia so Zmluvou vzhľadom na existenciu závažných ťažkostí, žalobcom prináleží identifikovať skutočnosti umožňujúce preukázať existenciu takýchto ťažkostí. Ak sa žalobca odvoláva na tvrdenia uvedené v inom žalobnom dôvode týkajúcom sa podstaty, prináleží mu presne identifikovať tie z tvrdení uvedených v tomto dôvode, ktoré môžu preukázať existenciu závažných ťažkostí. Keďže sa v danom prípade žalobkyňa obmedzila na tvrdenie, že skutočnosti uvedené v rámci jedného z jej vecných žalobných dôvodov

¹⁴ Pozri tiež rozsudky *Colt Télécommunications France/Komisía* a *Iliad a i./Komisia*, už citované.

poukazujú na mnohé nezrovnalosti a nepresnosti, ktoré sú charakteristické pre analýzu Komisie, sa Všeobecný súd domnieval, že toto nejasné a nepodložené odvolanie mu neumožňuje identifikovať reálne skutočnosti preukazujúce existenciu závažných ťažkostí.

d) Kritérium súkromného investora v trhovom hospodárstve

Vo veci *Poste Italiane/Komisia* (rozsudok z 13. septembra 2013, T-525/08) Všeobecný súd rozhodoval o žalobe na neplatnosť podanej proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa za štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom označuje odmena za fondy pochádzajúce z bežných poštových účtov a umiestnené v talianskej štátnej pokladnici. Na preukázanie existencie výhody v prospech príjemcu pomoci Komisia pri uplatnení kritéria súkromného investora v trhovom hospodárstve vychádzala z porovnania úrokovej sadzby, ktorú štátna pokladnica poskytla žalobkyni v zmysle zmluvy medzi týmito dvoma stranami, a sadzby, ktorá bola podľa Komisie stanovená v prípade súkromnej pôžičky za bežných trhových podmienok.

Všeobecný súd sa domnieval, že štátny zásah, ktorý podľa Komisie zvýhodnil žalobkyňu, t. j. stanovenie úrokovej sadzby v zmysle zmluvy, nemožno oddeliť od povinnosti, ktorá bola uložená štátom žalobkyni, vkladať na úročené bežné účty finančné prostriedky. V skutočnosti ide o jediný štátny zásah, ktorý pozostáva súčasne z odmeny za uloženie prostriedkov pochádzajúcich z bežných poštových účtov v štátnej pokladnici a povinnosti žalobkyne uskutočniť vklad. Z ekonomického hľadiska mal tento štátny zásah pre žalobkyňu dva odlišné následky. Na jednej strane bola zbavená možnosti, ktorou disponovala každá iná banka, používať prostriedky pochádzajúce z bežných poštových účtov, ktoré spravovala na uskutočnenie všetkých investícií, ktoré považovala za primerané. Na druhej strane jej bola udelená odmena. Všeobecný súd prišiel preto k záveru, že žalobkyňa mohla byť zvýhodnená, len ak pri uplatnení úrokovej sadzby určenej v zmluve poberala z titulu vkladu týchto prostriedkov odmenu vyššiu než výnos, ktorý mohla odôvodnene získať v rámci ich slobodnej a obozretnej správy. Komisia sa tak dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď založila existenciu štátnej pomoci iba na tvrdení o kladnom rozdieli medzi úrokovou sadzbou stanovenou zmluvou a sadzbou pri súkromnej pôžičke.

Vec *Rousse Industry/Komisia* (rozsudok z 20. marca 2013, T-489/11, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) umožnila Všeobecnému súdu potvrdiť zásadu, podľa ktorej, ak v oblasti štátnej pomoci umožní verejný veriteľ uľahčenie platby, musí byť jeho správanie porovnané so správaním súkromného veriteľa, ktorý sa snaží, aby mu boli dlžníkom s finančnými ťažkosťami vrátené dlžné sumy. Podstatu tejto veci tvoria zmluvy o pôžičkách uzatvorené medzi žalobkyňou a bulharským verejným fondom, ktorého pohľadávky neskôr prevzal bulharský štát, ktorý odsúhlasil žalobkyni reštrukturalizáciu jej dlhu. Keďže žalobkyňa nebola po uplynutí stanovenej lehoty schopná zaplatiť všetky splátky vyplývajúce z tejto reštrukturalizácie, požiadala bulharské orgány o nový plán reštrukturalizácie, s ktorým bulharské orgány oboznámili Komisiu ako s pomocou na reštrukturalizáciu. Toto oznámenie viedlo Komisiu k rozhodnutiu, podľa ktorého skutočnosť, že bulharský štát sa počas viacerých rokov vzdal možnosti efektívne požadovať zaplatenie dlžných súm, predstavuje štátnu pomoc a je nezlučiteľná s vnútorným trhom. Žalobkyňa toto rozhodnutie napadla z dôvodu, že bulharské orgány vystupovali v postavení súkromného veriteľa, a preto nemožno ich konanie označiť za štátnu pomoc.

Rozhodujúc o tejto žalobe Všeobecný súd konštatoval, že žalobkyňa sa systematicky počas celého dotknutého obdobia oneskorovala s platením značných súm, že jej obrat neustále klesal a straty rástli bez perspektívy obnovenia jej životaschopnosti, pričom nakoniec tento súd dospel k záveru, že Komisia sa správne domnievala, že súkromný veriteľ by už prijal opatrenia núteného výkonu voči žalobkyni s cieľom získať späť aspoň časť svojej pohľadávky. Samotné výzvy na zaplatenie, po ktorých napriek pretrvávajúcemu nezaplateniu nenasledovali prísnejšie opatrenia, nemožno označiť

za opatrenie efektívneho vymáhania pohľadávky. V rozsahu, v akom žalobkyňa tvrdila, že takéto opatrenia by definitívne ohrozili vymáhanie pohľadávky, sa Všeobecný súd domnieval, že mu nepredložila žiadnu informáciu, ktorá by mohla preukázať, že počas príslušného obdobia existovali konkrétne a vierohodné indicie o blízkom návrate jej životaschopnosti, ktoré by boli schopné presvedčiť súkromného veriteľa vzdať sa prijatia exekučných opatrení.

e) Štátna pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom

Vec *Andersen/Komisia* (rozsudok z 20. marca 2013, T-92/11, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) sa týkala rozhodnutia Komisie, ktorým verejné zákazky na poskytnutie služby v železničnej doprave uzatvorené medzi dánskym ministerstvom dopravy a verejným podnikom vyhlásila za zlučiteľné s vnútorným trhom. Všeobecný súd rozhodoval o žalobe o neplatnosť proti tomuto rozhodnutiu, ktorú podal konkurent uvedeného podniku, ktorý vytýka Komisii, že preskúmala predmetné zákazky vo svetle nariadenia (ES) č. 1370/2007¹⁵ platného v čase prijatia napadnutého rozhodnutia. Keďže sa toto rozhodnutie týkalo neoznámenej pomoci, žalobkyňa tvrdí, že mala uplatniť hmotnoprávne ustanovenia v platnosti v čase poskytnutia uvedenej pomoci, t. j. nariadenie (EHS) č. 1191/69¹⁶.

Všeobecný súd sa domnieval, že na určenie hmotnoprávnych ustanovení uplatniteľných na posúdenie zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom je potrebné vykonať základné rozlíšenie medzi oznámenou, ale neposkytnutou pomocou na jednej strane a pomocou poskytnutou bez oznámenia na druhej strane. Pokiaľ ide o prvú uvedenú pomoc, zhoduje sa okamih vzniku účinkov plánovanej pomoci s okamihom rozhodnutia Komisie o zlučiteľnosti tejto pomoci so spoločným trhom. Predmetná pomoc má totiž za následok skutočné výhody alebo nevýhody na vnútornom trhu až od okamihu jej schválenia Komisiou. Pokiaľ ide o druhý druh pomoci, platné hmotnoprávne normy sú tie, ktoré sú účinné v okamihu poskytnutia pomoci, pretože výhody a nevýhody vyvolané takou pomocou sa prejavujú v období, počas ktorého bola dotknutá pomoc poskytovaná. Preto keďže predmetné opatrenia neboli pred ich vykonaním predmetom oznámenia Komisii, sa Všeobecný súd domnieval, že zlučiteľnosť opatrení s vnútorným trhom sa musí posúdiť na základe hmotnoprávnych ustanovení platných v okamihu poskytnutia pomoci, okrem situácií, keď sú splnené výnimkové podmienky na retroaktívne uplatňovanie. Všeobecný súd konštatoval, že v prejednávanom prípade nemohli byť nové pravidlá upravené v nariadení č. 1370/2007 uplatnené retroaktívne, keďže z ich znenia, účelu alebo štruktúry jasne nevyplýva, že im má byť takýto účinok priznaný. Preto Všeobecný súd zrušil rozhodnutie Komisie.

Vo veci *TF1/Komisia* (rozsudok zo 16. októbra 2013, T-275/11) Všeobecný súd skúmal otázku zlučiteľnosti mechanizmu dlhodobého financovania šiestich verejnoprávnych televíznych kanálov spoločnosti France Télévisions, ktorá je pod ekonomickou a finančnou kontrolou francúzskeho štátu, s vnútorným trhom. Toto financovanie vo forme ročnej dotácie zo štátneho rozpočtu pre spoločnosť France Télévisions bolo schválené Komisiou, ktorá v tomto kontexte tiež skúmala prípadný účinok novej dane upravenej vo vnútroštátnom nariadení o reklamných oznamoch a elektronickej komunikácii na predmetnú dotáciu.

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70 (Ú. v. EÚ L 315, s. 1).

¹⁶ Nariadenie Rady (EHS) č. 1191/69 z 26. júna 1969 o postupe členských štátov, ktorý sa týka záväzkov obsiahnutých v koncepcii služieb vo verejnom záujme v oblasti železničnej, cestnej a vnútrozemskej vodnej dopravy (Ú. v. ES L 156, s. 1; Mim. vyd. 07/001, s. 19).

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomenul, že na to, aby sa daň mohla považovať za neoddeliteľnú súčasť opatrenia pomoci, musí medzi ňou a pomocou existovať vzťah záväzného určenia tom zmysle, že výnos z dane má byť povinne určený na financovanie pomoci a priamo ovplyvňuje jej výšku. Z toho vyplýva, že vo vnútroštátnom práve musí nevyhnutne existovať záväzné ustanovenia upravujúce určenie dane na financovanie pomoci. Existencia takéhoto ustanovenia však nemôže sama osebe predstavovať dostatočnú podmienku na preukázanie, že daň je neoddeliteľnou súčasťou opatrenia pomoci. Navyše treba totiž skúmať, či má výnos z dane priamy vplyv na výšku pomoci. Vzhľadom na tieto zásady sa Všeobecný súd domnieval, že Komisia zastávala správny názor, podľa ktorého v zmysle francúzskej právnej úpravy nebola nová daň v prípade absencie ustanovenia, ktoré ju upravuje, nevyhnutne určená na financovanie spornej dotácie. Tento záver nebol spochybnený existenciou určitého vzťahu medzi novou daňou a financovaním predmetného opatrenia pomoci. Skutočnosť, že daň prijatá na účely všeobecného pokrytia financovania verejnoprávneho vysielania slúžila najmä na financovanie pomoci, totiž neznamená, že výnos z dane bol nevyhnutne pre ňu určený, keďže mohol byť na základe posúdenia príslušnými orgánmi prerozdelený na rozdielne účely a použitý na financovanie nákladov odlišujúcich sa od predmetného opatrenia pomoci.

V už citovanej veci *TF1/Komisia* mal Všeobecný súd tiež príležitosť zdôrazniť, že na hospodársku efektívnosť podniku v rámci plnenia jeho úloh vo verejnom záujme sa nemožno účinne odvolávať pri namietaní posúdenia Komisie vo veci zlučiteľnosti štátnej pomoci určenej podniku s vnútorným trhom. Test uskutočnený na základe už citovaného rozsudku *Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg* na preukázanie, či kompenzácia verejnej služby môže byť označená za štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, nemožno zamieňať s testom uskutočneným na základe článku 106 ods. 2 ZFEÚ, ktorý umožňuje preukázať, či sa kompenzačné opatrenie SVHZ, ktoré predstavuje štátnu pomoc, môže považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom. V tejto súvislosti hospodárska efektívnosť podniku povereného verejnou službou pri samotnom jej výkone nie je relevantná na posúdenie zlučiteľnosti takejto kompenzácie s vnútorným trhom vo svetle článku 106 ods. 2 ZFEÚ. Toto ustanovenie sa tým, že umožňuje za istých podmienok odchýlky od všeobecných pravidiel Zmluvy, snaží o zosúladenie záujmu členských štátov využívať určité podniky, predovšetkým z verejného sektora, ako nástroj hospodárskej alebo sociálnej politiky so záujmom Únie na dodržiavaní pravidiel hospodárskej súťaže a zachovaní jednoty vnútorného trhu. Na splnenie podmienok uplatnenia článku 106 ods. 2 ZFEÚ nie je nevyhnutné, aby bola ohrozená finančná stabilita podniku povereného správou verejnej služby. Stačí, aby v prípade neexistencie sporných práv nebolo možné plniť zvláštne úlohy zverené podniku, alebo aby ponechanie týchto práv bolo nevyhnutné na to, aby podnik mohol splniť úlohy za prijateľných hospodárskych podmienok. Navyše pri neexistencii harmonizovanej právnej úpravy v danej oblasti, ako je tomu v prejednávanej veci, nie je Komisia oprávnená rozhodnúť o rozsahu úloh vo verejnom záujme prislúchajúcich verejnému prevádzkovateľovi, teda o výške nákladov spojených s touto službou, ani o vhodnosti politických rozhodnutí prijatých v tejto súvislosti vnútroštátnymi orgánmi, ani o hospodárskej efektívnosti verejného prevádzkovateľa. Z toho vyplýva, že otázka, či podnik poverený výkonom verejného vysielania mohol splniť svoje povinnosti vyplývajúce z verejnej služby aj pri nižších nákladoch, nie je pri posúdení zlučiteľnosti štátneho financovania tejto služby vzhľadom na pravidlá Zmluvy v oblasti štátnej pomoci relevantná.

Duševné vlastníctvo

1. Ochranná známka Spoločenstva

a) Absolútne dôvody zamietnutia

Všeobecný súd mal v roku 2013 príležitosť sa vyjadriť k viacerým absolútnym dôvodom zamietnutia uvedeným v článku 7 ods. 1 nariadenia (ES) č. 207/2009¹⁷.

V rozsudku z 15. januára 2013, *BSH/ÚHVT (ecoDoor)* (T-625/11, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd uviedol, že v rozsahu, v akom sa jednak prvok „eco“ vníma ako „ekologický“ prvok, a jednak sa prvok „door“ vykladá tak, že odkazuje na „dvere“, odvolací senát sa správne domnieval, že výraz „ecodoor“ bude dotknutá verejnosť okamžite chápať ako „eko dvere“ alebo „dvere, ktorých konštrukcia a spôsob používania sú ekologické“. Všeobecný súd tiež zdôraznil, že označenie, ktoré opisuje znak časti integrovanej do výrobku, môže byť opisné aj pre tento výrobok. O takúto situáciu ide vtedy, ak znak tejto časti opísanej označením môže mať výrazný vplyv na podstatné vlastnosti samotného výrobku vo vnímaní dotknutej verejnosti.

Vo veci *ultra air/ÚHVT – Donaldson Filtration Deutschland (ultrafilter international)* (rozsudok z 30. mája 2013, T-396/11, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) Všeobecný súd skúmal zákonnosť rozhodnutia štvrtého odvolacieho senátu ÚHVT, ktorým tento senát potom, čo zrušil rozhodnutie výmazového oddelenia ÚHVT, ktoré vyhovel návrhu na vyhlásenie neplatnosti spornej ochrannej známky, zamietol uvedený návrh ako neprípustný z dôvodu zneužitia práva.

Všeobecný súd pripomína, že správne konanie upravené v článku 56 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 207/2009 v spojení s článkom 52 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia má najmä za cieľ umožniť ÚHVT, aby preskúmal platnosť zápisu ochrannej známky a prijal stanovisko, ktoré mal prípadne prijať z úradnej povinnosti na základe článku 37 ods. 1 nariadenia č. 207/2009. V tomto kontexte musí ÚHVT posúdiť, či je skúmaná ochranná známka opisná, alebo nemá rozlišovaciu spôsobilosť, bez toho, aby dôvody alebo predchádzajúce správanie osoby, ktorá podala návrh na vyhlásenie neplatnosti, mohli ovplyvniť rozsah poslanca ÚHVT, pokiaľ ide o všeobecné záujmy, na ktorých je založený článok 7 ods. 1 písm. b) a c) a článok 56 ods. 1 písm. a) rovnakého nariadenia. Vzhľadom na to, že ÚHVT sa pri uplatnení predmetných ustanovení v rámci konania o vyhlásenie neplatnosti nevyjadruje k otázke, či má právo majiteľa ochrannej známky prednosť pred právom osoby, ktorá podala návrh na vyhlásenie neplatnosti, ale overuje, či právo majiteľa ochrannej známky právoplatne vzniklo s ohľadom na pravidlá upravujúce jej spôsobilosť na zápis, nemôže ísť o „zneužitie práva“ zo strany osoby, ktorá podala návrh na vyhlásenie neplatnosti. Skutočnosť, že osoba požadujúca vyhlásenie neplatnosti môže podať svoj návrh s cieľom umiestniť neskôr na svoje výrobky predmetné označenie, tak presne zodpovedá všeobecnému záujmu disponibility a voľného používania chránenému článkom 7 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 207/2009. Preto sa Všeobecný súd domnieval, že takáto skutočnosť nemôže v žiadnom prípade predstavovať zneužitie práva, pričom toto posúdenie potvrdzuje článok 52 ods. 1 nariadenia č. 207/2009, podľa ktorého možno ochrannú známku Spoločenstva vyhlásiť za neplatnú na základe vzájomného návrhu v konaní o porušení práv, čo predpokladá, že žalovaný v rámci tohto konania môže dosiahnuť vyhlásenie neplatnosti aj v prípade, že používal predmetnú ochrannú známku a má v úmysle ju aj naďalej používať.

Vo veci *Kreyenberg/ÚHVT – Komisia (MEMBER OF €e euro experts)* (rozsudok z 10. júla 2013, T-3/12) sa Všeobecný súd vyjadril k dôvodnosti žaloby podanej proti rozhodnutiu druhého odvolacieho

¹⁷ Nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 78, s. 1).

senátu týkajúcemu sa konania o vyhlásenie neplatnosti obrazovej ochrannej známky MEMBER OF €e euro experts, v rámci ktorého sa uvedený odvolací senát vyjadril k vzťahu medzi článkom 7 ods. 1 písm. i) a článkom 7 ods. 1 písm. h) nariadenia č. 207/2009. Všeobecný súd rozhodol, že článok 7 ods. 1 písm. i) uvedeného nariadenia sa musí za určitých podmienok chápať v tom zmysle, že zakazuje zápis iných symbolov než uvedených v článku 7 ods. 1 písm. h) tohto nariadenia ako ochranných známok alebo ich prvkov, či už by tieto symboly boli identickými kópiami alebo len napodobneninami. Všeobecný súd prišiel k tomuto záveru na základe znenia článku 7 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 207/2009 a dvoch dodatočných odôvodnení. V prvom rade uvádza, že uvedené ustanovenie výslovne neobmedzuje rozsah zákazu, ktorý zavádza vo vzťahu k ochranným známkam identicky reprodukujúcim určitý symbol. Znenie tohto ustanovenia umožňuje vykladať tento zákaz v tom zmysle, že zakazuje nielen identickú kópiu, ale aj napodobeninu symbolu v ochrannej známke. Všeobecný súd dodáva, že ak by sa neprijal takýto výklad, potrebný účinok tohto ustanovenia by bol značným spôsobom znížený, keďže na to, aby symbol mohol byť zapísaný ako ochranná známka alebo prvok ochrannej známky, by stačilo, aby bol mierne zmenený, hoci len spôsobom, ktorý je nebadateľný pre osobu, ktorá nie je odborníkom v oblasti heraldiky. V druhom rade zdôrazňuje, že normotvorca Únie nijako nespresnil, že by podľa článku 7 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 207/2009 mohol byť zakázaný len zápis ochrannej známky výlučne tvorenej symbolom. Použitím pojmu „ktorých súčasťou je“ v dotknutom ustanovení normotvorca stanovil, že za podmienok stanovených v uvedenom ustanovení je použitie iných symbolov než uvedených v článku 7 ods. 1 písm. h) nariadenia č. 207/2009 zakázané nielen ako ochranných známok, ale aj ako prvkov ochrannej známky. To je navyše v súlade aj s potrebným účinkom článku 7 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 207/2009, ktorého cieľom je zaručiť čo najúplnejšiu ochranu symbolov, na ktoré odkazuje. Analogicky s judikatúrou týkajúcou sa článku 7 ods. 1 písm. h) nariadenia č. 207/2009 vo veci symbolov medzinárodných medzivládnych organizácií, ktoré sú pravidelne oznamované zmluvným štátom Parížskeho dohovoru¹⁸, Všeobecný súd prišiel k záveru, že ochrana poskytovaná symbolom uvedeným v článku 7 ods. 1 písm. i) uvedeného nariadenia sa uplatní len v prípade, keď ochranná známka, ktorej súčasťou je symbol, môže ako celok uviesť verejnosť do omylu, pokiaľ ide o súvislosť existujúcu medzi jednou jej majiteľom alebo jej používateľom a jednak orgánom, na ktorý dotknutý symbol odkazuje.

b) Relatívne dôvody zamietnutia

Vo veci *Sanco/ÚHVT – Marsalman (Zobrazenie kurčťa)* (rozsudok zo 14. mája 2013, T-249/11, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd skúmal otázku posúdenia doplnkovej povahy tovarov a služieb uvedených v prihláške na zápis.

V prvom rade Všeobecný súd pripomenul, že len vtedy, ak sa preukáže, že neexistuje žiadna podobnosť medzi tovarmi a službami, na ktoré sa vzťahujú dve ochranné známky, možno dospieť k záveru, že medzi uvedenými ochrannými známkami neexistuje pravdepodobnosť zámeny, bez toho, aby bolo potrebné zohľadniť všetky relevantné okolnosti pri celkovom posúdení vnímania predmetných označení a tovarov alebo služieb príslušnou skupinou verejnosti. Pri posudzovaní podobnosti medzi tovarmi alebo službami treba v zásade zohľadniť všetky relevantné okolnosti, ktorými sa vzťah medzi nimi vyznačuje. Na účely posúdenia doplnkovej povahy tovarov a služieb tak treba zohľadniť vnímanie dôležitosti príslušnou skupinou verejnosti pri použití tovaru alebo služby pre iný tovar alebo službu.

Preto dopĺňanie sa tovarov a služieb v kontexte pravdepodobnosti zámeny sa neposudzuje na základe toho, či pre uvedenú skupinu verejnosti existuje súvislosť medzi predmetnými tovarmi

¹⁸ Parížsky dohovor na ochranu priemyslového vlastníctva z 20. marca 1883 v zmenenom a doplnenom znení.

a službami z hľadiska ich povahy, používania a distribučných kanálov, ale na základe existencie úzkej súvislosti medzi uvedenými tovarmi a službami, čiže nevyhnutnej alebo dôležitej povahy jedného pri používaní druhého, tak, že uvedená skupina verejnosti by si mohla myslieť, že zodpovednosť za výrobu týchto tovarov alebo za poskytovanie týchto služieb má ten istý podnik. Zo skutočnosti, že používanie tovaru alebo služby nemá súvislosť s používaním iného tovaru alebo inej služby, vo všetkých prípadoch nevyplýva, že používanie jedného nie je dôležité alebo nevyhnutné pri používaní druhého. Vzhľadom na tieto odôvodnenia Všeobecný súd v danom prípade rozhodol, že odvolací senát sa tým, že nezohľadnil tieto parametre, dopustil nesprávneho posúdenia doplnkovej povahy medzi tovarmi, na ktoré sa vzťahuje skoršia ochranná známka, a reklamnými službami, službami obchodného zastúpenia, službami týkajúcimi sa udelenia licencií, ako aj exportom a importom, na ktoré sa vzťahuje prihlasovaná ochranná známka, a že dôsledkom tohto nesprávneho posúdenia je, že odvolací senát nezohľadnil všetky okolnosti relevantné pri posúdení podobnosti predmetných tovarov a služieb.

V rozsudku z 11. júla 2013, *S.A. PAR./ÚHVT – Salini Costruttori (GRUPPO SALINI)* (T-321/10), Všeobecný súd objasnil výklad pojmu zlá viera uvedený v článku 52 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 207/2009. Uviedol, že podľa tohto ustanovenia sa ochranná známka Spoločenstva vyhlási za neplatnú na základe návrhu podaného na ÚHVT alebo na základe vzájomného návrhu v konaní o porušení práv, ak prihlasovateľ nekonal pri podávaní prihlášky ochrannej známky v dobrej viere, pričom jej preukázanie prináleží osobe, ktorá podala návrh na vyhlásenie neplatnosti. Všeobecný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že pojem zlá viera nachádzajúci sa v uvedenom článku nie je ani definovaný, ani vymedzený, ani len akokoľvek opísaný v právnych predpisoch Únie. Treba teda vysloviť záver, že v rámci globálneho posúdenia vykonaného na základe tohto ustanovenia možno tiež prihliadnuť na obchodnú logiku, ktorá viedla k podaniu prihlášky na zápis tohto označenia ako ochrannej známky Spoločenstva, ako aj na chronológiu udalostí, ktoré charakterizovali uvedené podanie. Napríklad tak treba zohľadniť skutočnosť, že, po prvé, prihlasovateľ vie alebo musí vedieť, že tretia osoba používa najmenej v jednom členskom štáte zhodné alebo podobné označenie pre zhodný alebo podobný výrobok alebo službu, ktoré by mohlo viesť k zámene s prihlasovaným označením, po druhé, úmysel prihlasovateľa zabrániť tejto tretej osobe pokračovať v používaní takéhoto označenia, ako aj, po tretie, stupeň právnej ochrany, ktorú požíva označenie tejto tretej osoby a prihlasované označenie. Preto vedomosť prihlasovateľa ochrannej známky o hospodárskej situácii a situácii v spoločnosti majiteľa skoršieho označenia, vrátane existencie fázy expanzie spoločnosti uvedeného majiteľa, nie je sama osebe dostatočná na preukázanie existencie zlej viery prihlasovateľa ochrannej známky. Treba totiž tiež zohľadniť jeho úmysel v okamihu podania prihlášky. Hoci je tento úmysel prirodzene subjektívna okolnosť, musí sa určiť s prihliadnutím na objektívne okolnosti prejednávanej veci. Preto na účely posúdenia eventuálnej zlej viery prihlasovateľa ochrannej známky treba preskúmať jeho úmysly, ktoré možno dedukovať z objektívnych okolností a jeho konkrétnych konaní, jeho úlohy alebo postavenia, z vedomosti, ktorú mal v súvislosti s používaním skoršieho označenia, zo zmluvného, predzmluvného alebo pozmluvného prepojenia, ktoré udržiaval s navrhovateľom vyhlásenia neplatnosti, z existencie recipročných povinností alebo záväzkov, a vo všeobecnejšej rovine, zo všetkých objektívnych situácií konfliktu záujmov, v ktorých prihlasovateľ ochrannej známky pôsobil. Medzi všetkými objektívnymi okolnosťami, ktoré môžu objasniť úmysly prihlasovateľa ochrannej známky, sa tak nachádzajú najmä chronológia udalostí, ktoré charakterizovali vznik prihlášky napadnutej ochrannej známky, potenciálny konflikt záujmov medzi prihlasovateľom ochrannej známky a majiteľom skoršieho označenia, povaha ochrannej známky, o ktorej zápis sa žiada, alebo stupeň všeobecnej známosti označenia v okamihu podania prihlášky na účely zápisu. Vzhľadom na tieto odôvodnenia sa Všeobecný súd domnieval, že odvolací senát správne dospel k záveru o neplatnosti napadnutej ochrannej známky na základe článku 52 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 207/2009.

c) Dôkazné bremeno – Preskúmanie *ex officio* zo strany ÚHVT

V rozsudku z 20. marca 2013, *El Corte Inglés/ÚHVT – Chez Gerard (CLUB GOURMET)* (T-571/11, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd v rámci uplatnenia nariadenia č. 207/2009 zdôraznil, že vymedzenie a výklad vnútroštátnych právnych predpisov v rozsahu, v akom sú nevyhnutné na výkon činnosti inštitúcií Únie, v podstate spočíva v preukázaní skutkových okolností, a nie v uplatnení práva.

Všeobecný súd rozhodol, že hoci je pravda, že článok 65 ods. 2 nariadenia č. 207/2009 treba chápať v tom zmysle, že právne predpisy, ktorých porušenie možno napadnúť žalobou na Všeobecnom súde, môžu vyplývať tak z vnútroštátneho práva, ako aj z práva Spoločenstva, len právo Spoločenstva spadá pod právnu oblasť, na ktorú sa uplatňuje zásada *iura novit curia*, zatiaľ čo vnútroštátne právo je relevantné skôr v rovine skúmania skutkových okolností, ktoré sa uvádzajú v rámci konania a podliehajú požiadavkám dôkazného bremena, pričom jeho obsah musí byť prípadne preukázaný podloženými dôkazmi. Z toho vyplýva, že v rámci konania pred inštitúciami Únie v zásade prináleží účastníkovi konania, ktorý sa odvoláva na vnútroštátne právo, preukázať, že toto právo podporuje jeho tvrdenia. Hoci je pravda, že ÚHVT sa musí *ex officio*, prostriedkami, ktoré považuje za užitočné na tento účel, oboznámiť s vnútroštátnym právom daného členského štátu, ak sú takéto informácie potrebné na posúdenie podmienok uplatnenia dôvodu zamietnutia zápisu a najmä vecnej správnosti predkladaných skutkových okolností alebo dôkaznej sily predložených dokumentov, platí to len za predpokladu, že ÚHVT má už k dispozícii informácie týkajúce sa vnútroštátneho práva, buď vo forme tvrdení týkajúcich sa jeho obsahu alebo dôkazov poskytnutých v rámci diskusie, o ktorých sa tvrdí, že majú dôkaznú silu.

V rozsudku zo 7. mája 2013, *macros consult/OHMI – MIP Metro (makro)* (T-579/10), Všeobecný súd zdôraznil, že v prípade návrhu predloženého podľa článku 53 ods. 2 nariadenia č. 207/2009, ktorý sa zakladá na skoršom práve chránenom vnútroštátnym právom, z pravidla 37 nariadenia č. 2868/95¹⁹ vyplýva, že prináleží prihlasovateľovi predložiť relevantné dôkazy preukazujúce, že je v zmysle uplatniteľnej vnútroštátnej právnej úpravy oprávnený odvolávať sa na uplatnenie tohto práva.

Toto pravidlo predstavuje pre prihlasovateľa bremeno predložiť ÚHVT nielen dôkazy preukazujúce, že v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou spĺňa požadované podmienky, aby sa mohol domôcť vydania zákazu používania ochrannej známky Spoločenstva na základe skoršieho práva, ale aj dôkazy stanovujúce obsah tejto právnej úpravy. Navyše keďže článok 53 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 207/2009 obsahuje výslovný odkaz na článok 8 ods. 4 toho istého nariadenia a toto posledné uvedené ustanovenie sa týka skorších práv chránených právnou úpravou Únie alebo právom členského štátu, ktoré sa uplatňuje na predmetné označenie, tieto zásady sa takisto uplatňujú v prípade odkazu na vnútroštátne právo na základe článku 53 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 207/2009. Pravidlo 37 písm. b) bod ii) nariadenia č. 2868/95 totiž zakotvuje analogické ustanovenia v oblasti dokazovania skoršieho práva v prípade prihlášky predloženej na základe článku 53 ods. 1 nariadenia č. 207/2009. Otázka existencie vnútroštátneho práva je tak otázkou týkajúcou sa skutkových okolností a prináleží subjektu, ktorý sa odvoláva na existenciu práva spĺňajúceho podmienky zakotvené v článku 8 ods. 4 nariadenia č. 207/2009, aby preukázal na ÚHVT nielen to, že toto právo vyplýva z vnútroštátnej právnej úpravy, ale ešte aj dosah tejto samotnej právnej úpravy.

Nakoniec sa vo veci *Fürstlich Castell'sches Domänenamt/ÚHVT – Castel Frères (CASTEL)* (rozsudok z 13. septembra 2013, T-320/10, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) Všeobecný súd vyjadril

¹⁹ Nariadenie Komisie (ES) č. 2868/95 z 13. decembra 1995, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 40/94 o ochrannej známke spoločenstva (Ú. v. ES L 303, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 189).

k otázke, či má odvolací senát skúmať *ex offio* absolútny dôvod zamietnutia zápisu podľa článku 7 ods. 1 písm. d) nariadenia č. 207/2009, hoci sa žalobkyňa na tento dôvod v rámci konania pred ním neodvolala.

V prvom rade Všeobecný súd pripomína, že v súlade s článkom 76 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 pri skúmaní absolútnych dôvodov zamietnutia musia prieskumoví pracovníci ÚHVT a v odvolacom konaní odvolacie senáty pristúpiť k preskúmaniu skutočností *ex offio* s cieľom určiť, či sa na ochrannú známku, ktorej zápis sa žiada, vzťahuje jeden z dôvodov zamietnutia zápisu uvedených v článku 7 uvedeného nariadenia. Z toho vyplýva, že príslušné orgány ÚHVT môžu byť k odôvodneniu svojich rozhodnutí vedené skutočnosťami, ktoré prihlasovateľ neuviedol. Všeobecný súd však zdôrazňuje, že v rámci konania o vyhlásenie neplatnosti ÚHVT nemá povinnosť opätovne *ex offio* preskúmať relevantné skutočnosti, na základe ktorých by mohol uplatniť absolútne dôvody zamietnutia, čo je úlohou prieskumového pracovníka. Z ustanovení článkov 52 a 55 nariadenia č. 207/2009 totiž vyplýva, že ochranná známka Spoločenstva sa považuje za platnú dovtedy, kým ju ÚHVT nevyhlási za neplatnú na základe konania o vyhlásenie neplatnosti. Uplatní sa na ňu teda domnienka platnosti, ktorá je logickým dôsledkom kontroly, ktorú vykonáva ÚHVT v rámci skúmania prihlášky.

Všeobecný súd rozhodol, že táto domnienka platnosti obmedzuje povinnosť ÚHVT uvedenú v článku 76 ods. 1 nariadenia č. 207/2009, podľa ktorej musí *ex offio* preskúmať relevantné skutočnosti, na základe ktorých by mohol uplatniť absolútne dôvody zamietnutia, na preskúmanie prihlášky ochrannej známky Spoločenstva vykonávané prieskumovými pracovníkmi ÚHVT a odvolacími senátmi v rámci konania o zápise uvedenej ochrannej známky. Vzhľadom na to, že sa na zapísanú ochrannú známku Spoločenstva uplatní domnienka platnosti, prihlasovateľovi potom v rámci konania o vyhlásenie neplatnosti prináleží, aby v konaní pred ÚHVT uviedol konkrétne skutočnosti, ktoré spochybňujú jej platnosť. V rámci konania o vyhlásenie neplatnosti odvolací senát ÚHVT nemal povinnosť *ex offio* preskúmať relevantné skutočnosti, na základe ktorých by mohol uplatniť absolútny dôvod zamietnutia vyplývajúci z článku 7 ods. 1 písm. d) nariadenia č. 207/2009.

d) Právomoc zmeniť rozhodnutie

V rozsudku zo 4. júna 2013, *i-content/ÚHVT – Decathlon (BETWIN)* (T-514/11), Všeobecný súd skúmal podmienky upravujúce právomoc zmeniť rozhodnutie, ktorá je priznaná Všeobecnému súdu v zmysle článku 65 ods. 3 nariadenia č. 207/2009.

Všeobecný súd zdôraznil, že táto právomoc, ktorú mu priznáva článok 65 ods. 3 nariadenia č. 207/2009, totiž neznamená, že mu je priznaná právomoc vykonať posúdenie, ktoré ešte nevykonával uvedený odvolací senát. Výkon právomoci zmeniť rozhodnutie preto v zásade musí byť obmedzený na situácie, v ktorých Všeobecný súd po preskúmaní posúdenia vykonaného odvolacím senátom môže na základe preukázaných skutkových a právnych okolností stanoviť, aké rozhodnutie mal odvolací senát povinnosť prijať. V prejednávanom prípade sa Všeobecný súd domnieval, že podmienky na výkon právomoci na zmenu rozhodnutia boli splnené. Podľa jeho názoru odvolací senát musel konštatovať, že v rozpore so záverom námietkového oddelenia neexistovala žiadna pravdepodobnosť zámeny pre výrobky uvedené v prihláške. Z toho dôvodu Všeobecný súd zmenil napadnuté rozhodnutie.

V rozsudku z 3. júla 2013, *Airbus/ÚHVT (NEO)* (T-236/12), sa Všeobecný súd vyjadril k rozsahu preskúmania, ktoré musí uskutočniť odvolací senát.

V tejto súvislosti Všeobecný súd uviedol, že podľa článku 64 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 odvolací senát v nadväznosti na skúmanie veci samej rozhodne o odvolaní, a že pri takomto postupe môže vykonávať právomoci oddelenia, ktoré vydalo napadnuté rozhodnutie. Táto právomoc vykonať

nové úplné skúmanie veci samej vo vzťahu k prihláške tak z hľadiska právneho stavu, ako aj z hľadiska skutkového stavu však podlieha prípustnosti odvolania na odvolací senát. Pokiaľ tak ako v prejednávanej veci prieskumový pracovník zamietol prihlášku ochrannej známky Spoločenstva len pre tovary uvedené v tejto prihláške, pričom povolil zápis pre služby uvedené v tejto prihláške, odvolanie podané prihlasovateľom ochrannej známky na odvolací senát sa môže platne vzťahovať len na skutočnosť, že prieskumový pracovník zamietol povolenie zápisu pre tovary uvedené v prihláške. Uvedený prihlasovateľ sa naopak nemôže platne odvolať na odvolací senát proti povoleniu takéhoto zápisu pre služby zo strany prieskumového pracovníka. Z toho dôvodu Všeobecný súd zdôraznil, že hoci je pravda, že v tomto prípade podal žalobca na odvolací senát odvolanie, ktorým navrhoval zrušenie rozhodnutia prieskumového pracovníka v celom rozsahu, platí tiež, že na základe článku 59 prvej vety nariadenia č. 207/2009 bol na odvolací senát platne podaný návrh len v rozsahu, v akom boli v nižšom stupni návrhy žalobcu zamietnuté. Preto Všeobecný súd rozhodol, že odvolací senát prekročil hranice svojej právomoci, keďže *ex officio* znova preskúmal prihlášku ochrannej známky Spoločenstva pre služby uvedené v tejto prihláške z hľadiska absolútnych dôvodov zamietnutia uvedených v článku 7 nariadenia č. 207/2009, a keďže určil, že prihlasovaná ochranná známka nemá žiadnu rozlišovaciu spôsobilosť umožňujúcu odlíšiť tieto služby v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) a c) a ods. 2 toho istého nariadenia.

e) Dôkaz o riadnom používaní ochrannej známky

V rozsudku z 28. novembra 2013, *Herbacin cosmetic/ÚHVT – Laboratoire Garnier (HERBA SHINE)* (T-34/12), Všeobecný súd objasnil rozsah povinnosti odôvodnenia odvolacieho senátu, pokiaľ ide o uplatnenie článku 15 ods. 1 druhého pododseku písm. b) nariadenia č. 207/2009. Toto ustanovenie upravuje, že umiestnenie ochrannej známky Spoločenstva na tovary alebo ich obaly v Európskom spoločenstve výhradne na účely vývozu sa tiež považuje za používanie v zmysle článku 15 ods. 1 prvého pododseku nariadenia č. 207/2009. V prejednávanom prípade Všeobecný súd rozhodol, že nemohol vykonať preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom dôvody, ktoré viedli odvolací senát k vylúčeniu faktúr adresovaných subjektom so sídlom mimo Únie, nevyplývajú, ani len implicitne, z napadnutého rozhodnutia. Navyše Všeobecný súd konštatoval, že preskúmanie otázky, či dôkazy predložené žalobkyňou boli dostatočné na preukázanie splnenia podmienok upravených v článku 15 ods. 1 druhom pododseku písm. b) nariadenia č. 2007/2009, si vyžaduje analýzu všetkých dôkazov predložených žalobkyňou, ktorú odvolací senát nevykonával a ktorú ani nemal vykonať ako prvý. Všeobecný súd tak zrušil napadnuté rozhodnutie pre nedostatok odôvodnenia.

2. Dizajny

Jeden rozsudok z oblasti dizajnov Spoločenstva si obzvlášť zaslúži pozornosť, a to rozsudok zo 6. júna 2013, *Kastenholz/ÚHVT – Qwatchme (Ciferníky hodín)* (T-68/11, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), týkajúci sa najmä požiadaviek novosti a osobitého charakteru, od ktorých závisí ochrana dizajnov Spoločenstva. Všeobecný súd uviedol, že z článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 6/2002²⁰ vyplýva, že oba dizajny sa považujú za zhodné, ak sa ich znaky odlišujú iba v nepodstatných detailoch, teda detailoch, ktoré nie sú okamžite spozorovateľné a ktoré tak nevytvárajú rozdiely, hoci aj malé, medzi uvedenými dizajnmi. *A contrario*, pri posúdení novosti dizajnu je potrebné zohľadniť existenciu nie nepodstatných rozdielov medzi kolidujúcimi dizajnmi, aj keby boli malé. V tejto súvislosti Všeobecný súd rozhodol, že znenie článku 6 nariadenia č. 6/2002 ide nad rámec znenia článku 5 tohto nariadenia. Rozdiely konštatované medzi kolidujúcimi dizajnmi

²⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o dizajnoch spoločenstva (Ú. v. ES L 3, 2002, s. 1; Mim. vyd. 13/027, s. 142).

v rámci tohto článku tak nemusia, najmä ak sú malé, postačovať na vytvorenie rozdielneho celkového dojmu u informovaného užívateľa v zmysle článku 6 toho istého nariadenia. V takom prípade sa môže sporný dizajn považovať za nový v zmysle článku 5 nariadenia č. 6/2002, pričom však jeho charakter nemožno považovať za osobitý v zmysle článku 6 toho istého nariadenia. Naproti tomu v rozsahu, v akom ide podmienka stanovená v tomto článku nad rámec podmienky stanovenej v článku 5 nariadenia č. 6/2002, sa nemôže rozdielny celkový dojem u informovaného užívateľa v zmysle článku 6 toho istého nariadenia zakladať len na existencii objektívnych odlišností kolidujúcich dizajnov. Tieto objektívne odlišnosti tak musia postačovať na splnenie podmienky novosti podľa článku 5 nariadenia č. 6/2002.

Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – reštriktívne opatrenia

Všeobecný súd v roku 2013 rozhodol 40 vecí týkajúcich sa zmrazenia finančných prostriedkov, ktorých väčšina sa týkala opatrení prijatých Radou proti osobám a subjektom zapojeným do jadrového programu Iránskej islamskej republiky. Rozsudky vyhlásené na základe žalôb, ktoré dva z týchto subjektov podali na Všeobecný súd, si zasluhujú osobitnú zmienku.

V prvom rade v rozsudku z 5. februára 2013, *Bank Saderat Iran/Rada* (T-494/10, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd zdôraznil, že právnická osoba, ktorá predstavuje inštitúciu tretieho štátu, sa môže dovolávať záruk spojených s ochranou základných práv. V prejednávanej veci bola spochybnená zákonnosť reštriktívnych opatrení, ktoré Rada prijala proti iránskej komerčnej banke z dôvodu, že ju čiastočne vlastnila iránska vláda. Rada, ktorú podporovala Komisia, tvrdila, že ako inštitúcia iránskeho štátu sa nemôže dovolávať ochrany a záruk spojených so základnými právami.

Všeobecný súd odmietol toto tvrdenie a uviedol, že ani Charta základných práv Európskej únie, ani zmluvy neobsahujú ustanovenia, ktoré by vylučovali právnické osoby predstavujúce štátne inštitúcie z ochrany základných práv. Naopak, ustanovenia Charty základných práv a predovšetkým jej články 17, 41 a 47 zabezpečujú práva „každému“, takže táto formulácia zahŕňa aj právnické osoby, akou je žalobkyňa. Také vylúčenie z pôsobnosti základných práv nemožno oprieť ani o článok 34 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 – čo je ustanovenie, ktoré vylučuje prípustnosť žalôb podaných vládnymi organizáciami na Európsky súd pre ľudské práva –, ktorý sa pred súdom Únie neuplatňuje. Na základné práva sa teda pred týmto súdom môžu odvolávať osoby, ktoré sú štátnymi inštitúciami, ak sú tieto práva zlučiteľné s ich postavením právnických osôb.

V druhom rade v rozsudku zo 6. septembra 2013, *Persia International Bank/Rada* (T-493/10), Všeobecný súd objasnil pôsobnosť zásady dodržiavania práva na obhajobu v rámci prijatia reštriktívnych opatrení. Žalobkyňou v tejto veci bola spoločnosť, ktorú vlastnili dve iránske banky, zapísaná na zoznam nariaďujúci zmrazenie finančných prostriedkov osôb alebo subjektov, ktoré sa považovali za zapojené do iránskeho programu šírenia jadrových zbraní, keďže Rada sa domnievala, že ju treba považovať za patriacu jednej z uvedených bánk s názvom Bank Mellat. Žalobkyňa sa dovolávala porušenia svojho práva na obhajobu a svojho práva na účinnú súdnu ochranu v tom, že nedostala dostatočné informácie týkajúce sa údajného zapojenia Bank Mellat do šírenia jadrových zbraní.

V tomto ohľade Všeobecný súd uviedol, že pokiaľ sa Rada zamýšľa pri prijatí reštriktívnych opatrení voči subjektu opierať o dôkazy, ktoré poskytol členský štát, je síce povinná pred prijatím uvedených opatrení zabezpečiť, že predmetné dôkazy môžu byť včas oznámené dotknutému subjektu, aby sa k nim mohol účinne vyjadriť, avšak oneskorené oznámenie dokumentu, o ktorý sa opiera pri prijatí alebo zachovaní reštriktívnych opatrení voči subjektu, nepredstavuje nevyhnutne

porušenie práva na obhajobu, ktoré by odôvodňovalo zrušenie predtým prijatých aktov. Toto riešenie je opodstatnené iba vtedy, ak sa preukáže, že dotknuté reštriktívne opatrenia by nemohli byť oprávnené prijaté alebo zachované, ak by sa oneskorene oznámený dokument nesmel zohľadniť ako priťažujúci dôkaz. Všeobecný súd usúdil, že v prejednávanej veci to tak nebolo, lebo informácie, ktoré Rada oneskorene oznámila, neobsahovali dodatočné dôkazy vo vzťahu k predchádzajúcim opatreniam, a preto ich nezohľadnenie ako priťažujúci dôkaz nemohlo ovplyvniť dôvodnosť prijatia alebo zachovania uvedených opatrení. Pokiaľ ide konkrétnejšie o neoznámenie dôkazov, tento súd poznamenal, že na základe zásady dodržiavania práva na obhajobu Rada nebola povinná oznámiť iné dôkazy, než tie, čo sa nachádzali v jej spise. V prejednávanej veci bolo pritom nesporné, že spis Rady neobsahoval dodatočné dôkazy o zapojení Bank Mellat alebo samotnej žalobkyne do šírenia jadrových zbraní, takže jej nemožno vytýkať, že porušila právo žalobkyne na obhajobu alebo jej právo na účinnú súdnu ochranu tým, že jej také dôkazy neoznámila.

Výsady a imunity

V spojených veciach *Gollnisch/Parlament* (rozsudok zo 17. januára 2013, T-346/11 a T-347/11) rozhodol Všeobecný súd o žalobe, ktorej predmetom bolo zrušenie rozhodnutia Európskeho parlamentu zbaviť imunitu jedného z jeho členov a rozhodnutia Parlamentu nechrániť túto imunitu. Tieto rozhodnutia boli prijaté na základe žiadosti o zbavenie žalobcu poslaneckej imunity, ktorú podal francúzsky minister spravodlivosti a slobôd na základe návrhu od prokuratúry tohto štátu s cieľom prešetriť podnet podaný proti žalobcovi za údajné podnecovanie k rasovej nenávisti a prípadne umožniť jeho predvedenie pred príslušné súdy.

Všeobecný súd rozlišuje medzi zbavením imunity poslanca Parlamentu na jednej strane a ochranou imunity tohto poslanca na druhej strane. Zatiaľ čo zbavenie imunity je výslovne upravené v článku 9 Protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Európskej únie²¹, nie je to tak v prípade ochrany imunity, ktorá vyplýva iba z článku 6 ods. 3 Rokovacieho poriadku Parlamentu²², ktorý tento pojem nevymedzuje, pričom rozhodnutie o ochrane predstavuje len stanovisko, ktoré nie je pre vnútroštátne súdne orgány záväzné. Keďže nedotknuteľnosť stanovená v článku 9 protokolu č. 7 vyplýva priamo z právneho predpisu a poslancovi ju možno odňať len vtedy, ak ho nedotknuteľnosti zbaví Parlament, ochrana imunity v rámci ustanovení tohto článku 9 prichádza do úvahy len v prípade, ak nebola podaná žiadosť o zbavenie poslanca imunity a nedotknuteľnosť – tak, ako vyplýva z ustanovení vnútroštátneho práva členského štátu pôvodu poslanca Parlamentu – je ohrozená najmä postupom policajných orgánov alebo súdnych orgánov členského štátu pôvodu uvedeného poslanca. Za takých okolností môže poslanec požiadať Parlament, aby ochránil jeho imunitu, ako to stanovuje článok 6 ods. 3 Rokovacieho poriadku Parlamentu. Ochrana imunity teda predstavuje spôsob, akým Parlament môže na žiadosť poslanca zasiahnuť, ak vnútroštátne orgány porušujú alebo zamýšľajú porušiť imunitu jedného z jeho členov. Naopak, ak vnútroštátne orgány podajú žiadosť o zbavenie imunity, Parlament musí prijať rozhodnutie o zbavení alebo nezbavení imunity. V takom prípade ochrana imunity už nemá opodstatnenie, keďže Parlament buď zbaví poslanca imunity a jej ochrana už neprichádza do úvahy, alebo odmietne zbaviť poslanca tejto imunity a jej ochrana je zbytočná, lebo vnútroštátne orgány sú informované o tom, že Parlament zamietol ich žiadosť o zbavenie imunity, a teda že imunita bráni opatreniam, ktoré by tieto orgány mohli alebo chceli prijať. Ochrana imunity v dôsledku toho stráca svoj účel, ak vnútroštátne orgány podajú žiadosť o zbavenie imunity. Parlament už nie je povinný konať z vlastnej iniciatívy z dôvodu neexistencie formálnej žiadosti príslušných orgánov členského štátu, ale naopak musí prijať rozhodnutie, a tak vybaviť túto žiadosť.

²¹ Ú. v. EÚ C 83, 2010, s. 266.

²² Ú. v. EÚ L 116, 2011, s. 1.

Navyše na to, aby sa na názor vzťahovala imunita, ho poslanec Parlamentu musí vysloviť pri výkone svojich úloh, čo predpokladá spojitosť medzi vyjadreným názorom a poslaneckými úlohami, a to nie je prípad názorov, o aké ide v prejednávanej veci, ktoré vyslovil poslanec Parlamentu mimo parlamentných priestorov v rámci úloh, ktoré tento poslanec vykonáva ako člen regionálneho orgánu členského štátu a ako predseda politickej skupiny v rámci tohto orgánu. Neexistuje totiž súvislosť medzi spornými výroky a úlohami poslanca Parlamentu, a tým skôr ani priama a jednoznačná súvislosť medzi uvedenými výroky a touto funkciou, ktorá by mohla odôvodniť uplatnenie článku 8 Protokolu č. 7 o výsadách a imunitách. Všeobecný súd teda rozhodol, že Parlamentu nemožno vytýkať, že vzhľadom na okolnosti veci a na žiadosť francúzskych orgánov rozhodol o zbavení žalobcu imunity s cieľom umožniť vyšetrovanie vedené týmito orgánmi.

Verejné zdravie

Vo veci *Laboratoires CTRS/Komisía* (rozsudok zo 4. júla 2013, T-301/12) sa Všeobecný súd vyjadril k prípadom výnimiek zo zásadných podmienok, ktoré treba splniť na získanie povolenia na uvedenie humánnych liekov na trh. Predmetom žaloby bol návrh na zrušenie vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa zamietlo povolenie na uvedenie na trh v zmysle nariadenia (ES) č. 726/2004²³ pre humánnu liek na ojedinelé ochorenia, ktorého účinnou látkou je kyselina cholová určená na liečenie dvoch zriedkavých, ale veľmi závažných ochorení pečene, ktoré môžu spôsobiť smrť, ak sa neliečia vhodným spôsobom v prvých týždňoch alebo mesiacoch života. Žalobkyňa napadla toto rozhodnutie pred Všeobecným súdom, pričom najmä tvrdila, že Komisia nesprávne usúdila, že sa nepreukázalo osvedčené lekárske použitie kyseliny cholinej v zmysle článku 10a smernice 2001/83/ES²⁴ a že bibliografické údaje predložené v žiadosti o povolenie neboli úplné.

Všeobecný súd predovšetkým uviedol, že kyselina cholová sa používala na liečenie pacientov vo Francúzsku v období medzi rokom 1993 a októbrom 2007 v nemocničných liečebných prípravkoch vydávaných na základe lekárskeho predpisu, ktoré sa pripravovali individuálne podľa pokynov liekopisu a v súlade so správnym postupom podľa vnútroštátnej právnej úpravy. Tieto nemocničné liečebné prípravky s obsahom kyseliny cholinej jednak mali zodpovedať osobitným požiadavkám (najmä boli nevyhnutné pre potreby pacientov vzhľadom na skutočnosť, že na trhu neexistoval žiadny liek, ktorý by liečil predmetné ochorenia pečene) a jednak boli predpísané lekárom po skutočnom preskúmaní zdravotného stavu pacienta a na základe výlučne liečebných dôvodov. Všeobecný súd z toho vyvodil záver, že Komisia sa nesprávne domnievala, že použitie kyseliny cholinej v nemocničných liečebných prípravkoch vo Francúzsku v období medzi rokom 1993 a októbrom 2007 nepreukazuje osvedčené lekárske použitie v zmysle článku 10a smernice 2001/83.

Okrem toho Všeobecný súd usúdil, že žalobkyňa preukázala, že nemohla predložiť úplné údaje o účinnosti a bezpečnosti lieku pri jeho bežnom užívaní z dôvodu výnimočných okolností. Konštatoval, že žalobkyňa riadne uviedla v súhrnoch dôvody, pre ktoré nebolo možné poskytnúť úplné informácie o účinnosti a bezpečnosti lieku (vzhľadom na zriedkavosť choroby a lekársku etiku) a poskytla odôvodnenie pomeru riziko/prínosy pre daný liek. Preto rozhodol, že Komisia sa vo svojom rozhodnutí nesprávne domnievala, že údaje predložené žalobkyňou mali byť úplné a že tá sa v rámci žiadosti založenej na osvedčenom lekárskom použití nemôže odvolávať na výnimočné okolnosti.

²³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 726/2004 z 31. marca 2004, ktorým sa stanovujú postupy spoločenstva pri povoľovaní liekov na humánne použitie a na veterinárne použitie a pri vykonávaní dozoru nad týmito liekmi a ktorým sa zriaďuje Európska agentúra pre lieky (Ú. v. EÚ L 136, s. 1; Mim. vyd. 13/034, s. 229).

²⁴ Smernica 2001/83/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 6. novembra 2001, ktorou sa ustanovuje zákonník spoločenstva o humánných liekoch (Ú. v. ES L 311, s. 67; Mim. vyd. 13/027, s. 69).

Všeobecný súd navyše uviedol, že Komisia takisto bez platného dôvodu v napadnutom rozhodnutí usúdila, že udelenie povolenia na uvedenie na trh by v prejednávanej veci ohrozilo ciele nariadenia (ES) č. 1901/2006²⁵ a ochranu inovácií, a preto dospel k záveru, že zamietnutie tohto povolenia nebolo dôvodné a zrušil uvedené rozhodnutie.

Životné prostredie

V rozsudku zo 7. marca 2013, *Poľsko/Komisia* (T-370/11), sa Všeobecný súd vyjadril k systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov, ktorý zaviedla smernica 2003/87/ES²⁶. Žaloba, ktorú podala Poľská republika, smerovala proti rozhodnutiu Komisie o stanovení prechodných pravidiel pre celú Úniu týkajúcich sa bezodplatného pridelovania takých kvót²⁷. Poľská republika spochybňovala referenčné úrovne, ktoré Komisia použila na výpočet pridelovania týchto kvót.

Všeobecný súd najprv uviedol, že napadnuté rozhodnutie predstavuje opatrenie na vykonanie smernice 2003/87, ktorá zase bola prijatá na základe ustanovení Zmluvy FEÚ týkajúcich sa politiky životného prostredia. Preto zamietol tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého rozhodnutie Komisie bolo prijaté v rozpore s článkom 194 ods. 2 ZFEÚ, ktorý zakotvuje právomoc členských štátov v oblasti energetickej politiky.

Ďalej Všeobecný súd usúdil, že rovnaké zaobchádzanie s priemyselnými zariadeniami, ktoré sa nachádzajú sa v rozdielnych situáciách z dôvodu využívania rozdielnych palív, pri vymedzovaní referenčných úrovní výrobkov na účely pridelovania kvót v napadnutom rozhodnutí možno považovať za objektívne odôvodnené. Podľa neho rozlišovanie uvedených referenčných úrovní podľa použitého paliva by nepodnecovalo priemyselné zariadenia využívajúce palivá, ktoré produkujú veľké množstvo CO₂, hľadať riešenia umožňujúce znížiť ich emisie, ale práve naopak by ich podnecovalo zachovať doterajší stav, čo by bolo v rozpore s článkom 10a ods. 1 tretím pododsekom smernice 2003/87. Okrem toho by takéto rozlišovanie znamenalo nebezpečenstvo zvyšovania emisií, lebo priemyselné zariadenia využívajúce palivá, ktoré produkujú malé množstvo CO₂, by mohli byť vedené k ich nahrádzaniu palivami produkujúcimi väčšie množstvá CO₂, aby mohli bezodplatne získať viac emisných kvót. Rovnako Všeobecný súd usúdil, že cieľom voľby zemného plynu, ako paliva produkujúceho menej CO₂, na určenie referenčných úrovní tepla a palív bolo zníženie emisií skleníkových plynov.

Všeobecný súd okrem toho konštatoval, že napadnuté rozhodnutie zodpovedajúcim spôsobom zohľadnilo hospodárske a sociálne dôsledky opatrení, ktoré majú viesť k zníženiu emisií CO₂. Na jednej strane sa uplatniteľné pravidlá fungovania zavedú postupne od roku 2013. V tomto kontexte zariadenia produkujúce veľké množstvá CO₂, ako sú zariadenia využívajúce uhlie v Poľsku, ktoré pre svoju výrobu potrebujú veľké množstvo kvót, spočiatku bezodplatne získajú väčšie množstvo kvót na pokrytie svojich potrieb. Na druhej strane normotvorca Únie zaviedol mechanizmy, ktoré umožňujú podporiť snahy členských štátov s relatívne nižším príjmom na obyvateľa a intenzívnejším očakávaným rastom na zníženie používania uhlíka v ich hospodárstve do roku 2020.

²⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1901/2006 z 12. decembra 2006 o liekoch na pediatrické použitie, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1768/92, smernica 2001/20/ES, smernica 2001/83/ES a nariadenie (ES) č. 726/2004 (Ú. v. EÚ L 378, s. 1).

²⁶ Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003, o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, s. 32; Mim. vyd. 15/007, s. 631).

²⁷ Rozhodnutie Komisie 2011/278/EÚ z 27. apríla 2011, ktorým sa ustanovujú prechodné pravidlá harmonizácie bezodplatného pridelovania emisných kvót podľa článku 10a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, platné v celej Únii (Ú. v. EÚ L 130, s. 1).

Napokon Všeobecný súd objasnil, že systém prideľovania emisných kvót CO₂ vychádza od roku 2013 zo zásady predaja na dražbe. Členské štáty teda môžu ponúknuť na dražbe všetky kvóty, ktoré neboli poskytnuté bezodplatne, aby zariadenia mohli kúpiť chýbajúce kvóty. Tento systém je navyše v súlade so zásadou znečisťovateľ platí, keďže zariadenia produkujúce najviac CO₂ budú nútené platiť za kvóty alebo znížiť svoje emisie.

Prístup k dokumentom inštitúcií

V roku 2013 sa judikatúra v oblasti prístupu k dokumentom zaoberala najmä rozsahom výnimky týkajúcej sa ochrany medzinárodných vzťahov, ako ju upravuje nariadenie (ES) č. 1049/2001²⁸, ako aj výkladom nariadenia (ES) č. 1367/2006²⁹ v špecifickejšom rámci prístupu k informáciám v oblasti životného prostredia.

1. Ochrana medzinárodných vzťahov

V rozsudku z 19. marca 2013, *In't Veld/Komisia* (T-301/10), sa Všeobecný súd vyjadril k dôvodnosti rozhodnutia, ktorým sa okrem iného uplatnila výnimka týkajúca sa ochrany medzinárodných vzťahov uvedená v článku 4 ods. 1 písm. a) tretej zarážky nariadenia č. 1049/2001 na zamietnutie žiadosti, ktorú podala žalobkyňa s cieľom získať od Komisie prístup k istému počtu dokumentov týkajúcich sa návrhu medzinárodnej obchodnej dohody o boji proti falšovaniu.

V tomto ohľade Všeobecný súd v podstate uviedol, že inštitúcia Únie môže oprávnené založiť svoje zamietnutie prístupu verejnosti k dokumentom na článku 4 ods. 1 písm. a) tretej zarážky nariadenia č. 1049/2001, aby zachovala dôvernosc postojov zaujatých v rokovaní o medzinárodných dohodách, keďže také rokovanie môže odôvodňovať – s cieľom zabezpečiť jeho účinnosť – zachovávanie určitej miery diskretnosti, ktorá umožňuje zaručiť vzájomnú dôveru rokujúcich zástupcov, ako aj rozvinutie slobodnej a účinnej diskusie. Iniciatíva a vedenie rokovaní smerujúcich k uzatvoreniu medzinárodnej dohody patria v zásade do oblasti výkonnej moci a účasť verejnosti na procese rokovania a uzatvorenia medzinárodnej zmluvy je nevyhnutne obmedzená, a to vzhľadom na legitímny záujem nepreziadiť strategické informácie z rokovaní.

V tomto kontexte zverejnenie postojov Únie alebo ostatných strán rokovaní o medzinárodnej obchodnej dohode o boji proti falšovaniu môže poškodiť záujmy chránené v článku 4 ods. 1 písm. a) tretej zarážky nariadenia č. 1049/2001. Na jednej strane totiž nie je vylúčené, že v dôsledku tohto zverejnenia by bolo možné sa nepriamo dozvedieť postoje ostatných strán rokovaní. Na druhej strane v kontexte medzinárodných rokovaní sa postoje Únie v každom prípade môžu vyvíjať v závislosti od priebehu týchto rokovaní, ústupkov a kompromisov dosiahnutých v tejto súvislosti stranami rokovaní. Formulácia postojov v rokovaní môže zahŕňať určité taktické úvahy zo strany rokujúcich zástupcov, a to aj zo strany samotnej Únie. Navyše nemožno vylúčiť, že ak by Únia prezradila verejnosti svoje postoje zaujaté v rokovaní, hoci by postoje ostatných strán ostali utajené, mohlo by to mať za dôsledok, že schopnosť Únie vyjednávať by bola v praxi negatívne ovplyvnená.

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

²⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 zo 6. septembra 2006 o uplatňovaní ustanovení Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia na inštitúcie a orgány Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 264, s. 13).

Okrem toho v kontexte medzinárodných rokovaní môže skutočnosť, že niektorá zo strán rokovaní jednostranne zverejnila postoj, ktorý v rokovaníach zastávala jedna alebo viaceré strany, aj keby boli v tomto zverejnení tieto strany zdanlivo anonymné, vážne poškodiť atmosféru vzájomnej dôvery, ktorá je nevyhnutná pre účinné vedenie rokovaní, s ohľadom na stranu rokovaní, ktorej postoj je zverejnený, aj s ohľadom na ostatné strany rokovaní, ktoré sa o tomto zverejnení dozvedia. Také zverejnenie by navyše mohlo ovplyvniť tak dôveryhodnosť Komisie ako partnera rokovaní voči ostatným stranám rokovaní, ako aj vzťahy všetkých strán rokovaní, a teda aj Únie, s akýmikoľvek prípadnými tretími krajinami, ktoré sa chcú zapojiť do rokovaní.

2. Prístup k informáciám v oblasti životného prostredia

V rozsudku z 8. októbra 2013, *Stichting Greenpeace Nederland a PAN Europe/Komisia* (T-545/11, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd preskúmal podmienky prístupu verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ako aj prepojenie medzi nariadením č. 1367/2006, ktoré upravuje prístup k takým informáciám, a režimom, ktorý vyplýva z nariadenia č. 1049/2001.

Všeobecný súd rozhodol, že pokiaľ ide o žiadosť o prístup, ktorá sa vzťahuje na informácie o životnom prostredí alebo informácie týkajúce sa emisií do životného prostredia, z odôvodnení 8 a 15 nariadenia č. 1367/2006 v spojení s jeho článkami 3 a 6 vyplýva, že toto nariadenie obsahuje ustanovenia, ktoré nahrádzajú, menia alebo spresňujú niektoré ustanovenia nariadenia č. 1049/2001. V tomto prípade je povinnosť reštriktívneho výkladu výnimiek, ktoré sú stanovené v nariadení č. 1049/2001, posilnená jednak potrebou dotknutej inštitúcie zohľadniť verejný záujem na sprístupnení takýchto informácií, ako aj odkazom na skutočnosť, či sa tieto informácie týkajú emisií do životného prostredia, a jednak tým, že uvedené nariadenie neobsahuje analogické spresnenia týkajúce sa uplatnenia uvedených výnimiek v tejto oblasti.

Článok 6 ods. 1 prvá veta nariadenia č. 1367/2006 stanovuje právnu domnienku, podľa ktorej existuje prevažujúci verejný záujem na sprístupnení, ak sa požadované informácie týkajú emisií do životného prostredia, okrem informácií, ktoré sa týkajú vyšetrovania, a to najmä vyšetrovania vzťahujúceho sa na možné nesplnenie si povinnosti vyplývajúcej z práva Únie. Dotknutá inštitúcia je teda povinná sprístupniť dokument, ak sa požadované informácie týkajú emisií do životného prostredia, a to aj vtedy, keď hrozí, že také sprístupnenie naruší ochranu obchodných záujmov danej fyzickej alebo právnickej osoby, vrátane jej práv duševného vlastníctva. Pokiaľ ide konkrétne o žiadosť o sprístupnenie dokumentov týkajúcich sa prvého povolenia na uvedenie účinnej látky uvedenej v prílohe I smernice 91/414/EHS³⁰ na trh, o akú išlo v tejto veci, táto smernica síce obsahuje ustanovenia určené na ochranu dôvernosti informácií, ktoré patria do priemyselného a obchodného tajomstva, ale existencia takých pravidiel neumožňuje namietat voči nevyvrátiteľnej domnienke vyplývajúcej z nariadenia č. 1367/2006. Okrem toho články 16 a 17 Charty základných práv Európskej únie síce zakotvujú slobodu podnikania a právo vlastníť majetok, avšak na účely zabezpečenia koherentného výkladu práva Únie nemožno pripustiť, aby bola spochybnená platnosť jasného a bezpodmienečného ustanovenia sekundárneho práva. Nie je ani možné, aby sa ustanovenia článku 6 ods. 1 prvej vety nariadenia č. 1367/2006 neuplatnili s cieľom dosiahnuť ich súlad s článkom 39 ods. 2 a 3 Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPS) z 15. apríla 1994³¹, čo je ustanovenie, ktoré chráni pred zverejnením informácie s obchodnou hodnotou. Taký prístup by v skutočnosti viedol k spochybneniu legality článku 6 ods. 1 prvej vety nariadenia č. 1367/2006 vzhľadom na uvedené ustanovenia dohody TRIPS.

³⁰ Smernica Rady 91/414/EHS z 15. júla 1991 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh (Ú. v. ES L 230, s. 1; Mim. vyd. 03/011, s. 332).

³¹ Ú. v. ES L 336, s. 214; Mim. vyd. 11/021, s. 305.

Okrem toho vo veci *ClientEarth/Komisia* (rozsudok z 13. septembra 2013, T-111/11, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) vznikla otázka, či spôsob, akým Komisia uplatňovala výnimku uvedenú v článku 4 ods. 2 tretej zarážke nariadenia č. 1049/2001, ktorá sa týka ochrany účelu vyšetrovania, je zlučiteľný s Dohovorom o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor). Žalobkyňa totiž tvrdila, že tento dohovor neupravuje nijakú výnimku z práva na prístup k dokumentom, ktorá by chránila účel iného typu vyšetrovania než vyšetrovania trestnoprávnej alebo disciplinárnej povahy. Dokumenty, ku ktorým Komisia zamietla prístup, sa pritom týkali súladu právnych úprav členských štátov s právom Únie v oblasti životného prostredia a Komisia ich vypracovala najmä preto, aby mohla skontrolovať, či členské štáty prebrali viaceré smernice, a prípadne začať konanie o nesplnení povinností.

V tomto ohľade Všeobecný súd uvádza, že Európska únia je Aarhuským dohovorom viazaná. Pokiaľ však ide o dôvody zamietnutia žiadosti o prístup k informáciám o životnom prostredí, nie je tento dohovor z hľadiska svojho obsahu bezpodmienečný a dostatočne presný, lebo stanovuje, že každá strana musí prijať nevyhnutné opatrenia s cieľom vytvoriť a udržiavať jasný, transparentný a ucelený rámec na vykonanie jeho ustanovení, takže každá strana má širokú mieru voľnej úvahy pri úprave podmienok sprístupňovania informácií o životnom prostredí verejnosti, ktoré sa od orgánov verejnej moci požadujú.

Osobitne článok 4 ods. 4 písm. c) Aarhuského dohovoru nie je dostatočne presný na to, aby bol priamo uplatniteľný, prinajmenšom pokiaľ ide o regionálne hospodárske integračné organizácie, na ktoré sa poukazuje v článku 2 písm. d) uvedeného dohovoru. Tento dohovor, a najmä jeho článok 4 ods. 4 písm. c), bol totiž zjavne koncipovaný tak, aby sa uplatňoval predovšetkým na orgány zmluvných štátov a používa pojmy, ktoré sú im vlastné, ako vyplýva z odkazu na rámec vnútroštátnych právnych predpisov v jeho článku 4 ods. 1. Naproti tomu tento dohovor nezohľadňuje osobitosti, ktoré sú charakteristické pre regionálne hospodárske integračné organizácie, ktoré však môžu byť stranami dohovoru. Konkrétne žiadny údaj v článku 4 ods. 4 písm. c) ani v iných ustanoveniach Aarhuského dohovoru neumožňuje vyložiť pojmy použité v tomto ustanovení a určiť, či medzi ne môže patriť vyšetrovanie súvisiace s konaním o nesplnení povinností.

Keďže na tento účel chýba akékoľvek spresnenie, nemožno dospieť k záveru, že Aarhuský dohovor zamedzuje normotvorcovi Únie upraviť výnimku zo zásady prístupu k dokumentom inštitúcií v oblasti životného prostredia, pokiaľ sa týkajú konania o nesplnení povinností, ktoré je súčasťou základných mechanizmov práva Únie, ako ich stanovujú Zmluvy.

Povolenie na uvedenie geneticky modifikovaných organizmov na trh

Vec *Maďarsko/Komisia* (rozsudok z 13. decembra 2013, T-240/10), viedla k objasneniam týkajúcim sa konania, ktoré sa uplatní v oblasti povolenia na uvedenie geneticky modifikovaných organizmov na trh. Táto vec vychádzala z dvoch rozhodnutí Komisie, z ktorých prvé povoľovalo uvedenie geneticky modifikovaného zemiaka na trh a druhé povoľovalo uvedenie krmív vyrobených z uvedeného zemiaka na trh a jeho náhodný alebo z technických príčin nezamedziteľný výskyt v potravinárskych a ostatných krmovinárskych výrobkoch. Maďarsko sa domnievalo, že tento zemiak predstavuje riziko pre ľudské zdravie a zdravie zvierat, ako aj pre životné prostredie, a preto podalo žalobu o neplatnosť proti týmto dvom rozhodnutiam.

Všeobecný súd najprv zdôraznil, že Komisiou navrhnuté opatrenia, ktoré sa týkajú uvedenia geneticky modifikovaných organizmov na trh, mali byť prijaté podľa regulačného postupu stanoveného

v článku 5 rozhodnutia 1999/468/ES³². Tento postup stanovuje povinnosť Komisie predložiť príslušnému regulačnému výboru návrh opatrení, ktoré sa majú prijať. V prejednávanej veci Komisia tým, že sa rozhodla požiadať o konsolidované stanovisko Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) a napadnuté rozhodnutia založila najmä na tomto stanovisku bez toho, aby umožnila príslušným výborom zaujať postoj, pokiaľ ide o toto stanovisko alebo návrhy zmenených rozhodnutí, túto povinnosť nedodržala.

V tomto kontexte Všeobecný súd usúdil, že výsledok konania alebo obsah napadnutých rozhodnutí mohol byť podstatne rozdielny, keby Komisia dodržala uplatniteľnú právnu úpravu. Keďže totiž hlasovanie o predchádzajúcich návrhoch v rámci výborov bolo veľmi nejednotné a závery vyššie spomínaného stanoviska vyjadrovali viac pochybností než predchádzajúce stanoviská EFSA a boli k nemu pripojené menšinové stanoviská, nebolo vylúčené, že členovia príslušných výborov by mohli prehodnotiť svoj postoj. Navyše v prípade nesúhlasného stanoviska alebo neexistencie stanoviska výborov bola Komisia povinná predložiť návrhy na povolenie Rade, ktorá mohla rozhodnúť, že zaujme postoj za alebo proti predmetnému povoleniu. Až po tomto konaní by Komisia v prípade, ak by Rada nerozhodla, mohla prijať svoje rozhodnutia.

Všeobecný súd teda vyhovel žalobe a zrušil napadnuté rozhodnutia.

II. Odvolania

Spomedzi rozhodnutí, ktoré vydala odvolacia komora Všeobecného súdu v priebehu roka 2013, si osobitnú zmienku zasluhujú tri rozsudky.

Po prvé v rozsudku z 11. septembra 2013, *L/Parlament* (T-317/10 P), Všeobecný súd objasnil, že pokiaľ ide o dôvod prepustenia spočívajúci v strate alebo narušení vzájomnej dôvery medzi dočasným zamestnancom a politickou skupinou Európskeho parlamentu, pri ktorej bol zamestnaný, síce má dočasný zamestnanec, ktorý je zamestnaný u nezaradených členov, záujem ubezpečiť sa, že skutočne bol narušený vzťah dôvery medzi ním a jeho priamym nadriadeným, ale inak je to v prípade zamestnanca, ktorý je zamestnaný u klasickej politickej skupiny, ktorá nie je skupinou nezaradených členov, lebo tá je typická predpokladaným spoločným politickým presvedčením. Ak je narušený vzťah dôvery v takom prípade, neexistuje už so skupinou ako celkom a otázka, ktoré osoby stratili dôveru, už nie je relevantná. Po tom, čo Všeobecný súd pripomenul, že otázka vzťahu dôvery sa neopiera o objektívne skutočnosti a zo svojej podstaty nepatrí do súdneho preskúmania, takže súd Únie nemôže nahrádzať svojím posúdením posúdenie orgánu oprávneného uzatvárať pracovné zmluvy, o to skôr v politickej oblasti, kde je strata dôvery široký pojem, však uviedol, že ak inštitúcia, ktorá rozhodne o výpovedi zmluvy s dočasným zamestnancom, odkazuje konkrétne na presné skutkové okolnosti, ktoré sú východiskom rozhodnutia o prepustení zo zamestnania pre stratu dôvery, súd je povinný overiť správnosť týchto skutkových okolností. Súď pritom nenahrádza svojím posúdením posúdenie príslušného orgánu, podľa ktorého došlo k strate dôvery, ale sa obmedzuje na preskúmanie toho, či sú vecne správne skutkové okolnosti, ktoré sú východiskom rozhodnutia a inštitúcia ich výslovne uviedla.

Po druhé v rozsudku z 23. októbra 2013, *Komisija/Moschonaki* (T-476/11 P), Všeobecný súd objasnil pôsobnosť pravidla zhody medzi sťažnosťou v zmysle článku 91 ods. 2 prvej zarážky Služobného poriadku Európskej únie a následnou žalobou. Poznamenáva, že okolnosť, že dôvody uvedené

³² Rozhodnutie Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu (Ú. v. ES L 184, s. 23; Mim. vyd. 01/003, s. 124).

v žalobe a sťažnosti napádajú vnútornú zákonnosť alebo alternatívne vonkajšiu zákonnosť aktu, neumožňuje sama osebe preukázať, že medzi týmito dôvodmi existuje dostatočne úzka väzba. To by mohlo žalobcovi umožniť, aby uviedol po prvýkrát pred Súdom pre verejnú službu žalobný dôvod, ktorý nemá nijakú väzbu s dôvodmi uvedenými v jeho sťažnosti, len čo by sa tieto dôvody ako celok týkali buď vnútornej zákonnosti, alebo vonkajšej zákonnosti predmetného aktu. Za týchto okolností by menovací orgán bol v rámci sťažnosti oboznámený iba s časťou výhrad voči administratíve. Nepoznal by s dostatočnou presnosťou výhrady alebo úvahy dotknutej osoby, takže by sa nemohol pokúšať o zmier. Pojmy vnútorná zákonnosť a vonkajšia zákonnosť sú totiž vzhľadom na presný predmet sporu príliš široké a abstraktné, aby zabezpečili, že by taká úzka väzba mohla existovať medzi dôvodmi, ktoré patria výlučne do jedného alebo druhého z týchto pojmov.

No hoci je nemennosť predmetu a dôvodu sporu medzi sťažnosťou a žalobou nevyhnutná na to, aby sa umožnilo urovnanie sporov zmierom tým, že menovací orgán bude od konania o sťažnosti informovaný o výhradách dotknutej osoby, výklad týchto pojmov nemôže viesť k obmedzeniu možností dotknutej osoby účinne napadnúť rozhodnutie, ktoré jej spôsobuje ujmu. Za predpokladu, že sťažovateľ sa oboznámi s odôvodnením aktu, ktorý mu spôsobuje ujmu, prostredníctvom odpovede na svoju sťažnosť, alebo za predpokladu, že odôvodnenie uvedenej odpovede podstatne zmení alebo doplní odôvodnenie uvedené v tomto akte, sa teda každý dôvod uvedený po prvýkrát v žalobe, ktorý spochybňuje dôvodnosť odôvodnenia uvedeného v odpovedi na sťažnosť, musí považovať za prípustný.

Po tretie v rozsudku zo 4. decembra 2013, *ETF/Schuerings* (T-107/11 P), Všeobecný súd objasnil povahu povinnosti, ktorú má inštitúcia za predpokladu výpovede zmluvy s dočasným zamestnancom na neurčitý čas. V prejednávanej veci rozhodol, že pokiaľ existuje platný dôvod prepustenia, konkrétne obmedzenie rozsahu činností agentúry, Európska nadácia pre odborné vzdelávanie (ETF) nemala povinnosť skúmať, či dočasného zamestnanca možno previesť na inú pozíciu, ktorá existuje alebo má byť čoskoro vytvorená v dôsledku pridelenia nových kompetencií ETF. Aj keď je totiž pravda, že pracovné zmluvy na neurčitý čas sa z hľadiska istoty zamestnania odlišujú od pracovných zmlúv na určitú dobu, zamestnanci verejnej služby Únie, ktorí boli zamestnaní na základe zmluvy na neurčitý čas, nemôžu ignorovať dočasný charakter ich pracovného vzťahu a skutočnosť, že to im nedáva záruku zamestnania, keďže pojem „miesto pre zamestnancov jednej z inštitúcií Spoločenstiev“ v zmysle článku 1a ods. 1 služobného poriadku zahŕňa iba pracovné miesta, ktoré sú v rozpočte výslovne označené za „stále“ alebo sú pomenované podobným spôsobom.

III. Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia

V tomto roku bolo na Všeobecný súd podaných 31 návrhov na nariadenie predbežného opatrenia, čo predstavuje podstatné zvýšenie v porovnaní s počtom návrhov podaných v roku 2012 (21 návrhov). V roku 2013 predseda Všeobecného súdu rozhodol o 27 veciach, oproti 23 v roku 2012. Čiastočne alebo úplne vyhovel trom návrhom, ktoré viedli k uzneseniam z 11. marca 2013, *Pilkington Group/Komisía* (T-462/12 R, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), z 25. apríla 2013, *AbbVie/EMA* (T-44/13 R, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) a *InterMune UK a i./EMA* (T-73/13 R, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), a z 15. mája 2013, *Nemecko/Komisía* (T-198/12 R, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní). Prvé tri uznesenia, ktoré sa týkajú problematiky súvisiacej so

zverejnením údajne dôverných informácií Komisiou a Európskou agentúrou pre lieky (EMA), sledujú prístup zaujatý v troch uzneseniach z roku 2012³³.

V už citovanej veci *Nemecko/Komisia* sa nemecká vláda domnievala, že hraničné hodnoty, ktoré sa uplatňujú v Nemecku pre určité ťažké kovy prítomné v hračkách, predstavujú lepšiu ochranu než hodnoty, ktoré zaviedla smernica 2009/48/ES³⁴, a preto požiadala Komisiu o povolenie zachovať si svoje vnútroštátne hodnoty. Komisia túto žiadosť v podstate zamietla. Nemecká vláda po tom, čo podala žalobu o neplatnosť proti tomuto zamietnutiu, požiadala o nariadenie predbežných opatrení, ktoré by jej povolili pokračovať v používaní vlastných hraničných hodnôt až do vyhlásenia rozsudku vo veci samej. Predseda Všeobecného súdu vo svojom uznesení z 15. mája 2013 rozhodol, že návrh, aby sa Komisii nariadilo poskytnúť také povolenie, je prípustný. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorého predmetom je iba odklad výkonu čisto negatívneho rozhodnutia, je síce v zásade neprípustný, lebo taký odklad nemôže sám osebe zmeniť situáciu navrhovateľa. Nemecká vláda však nenavrhovala odklad výkonu zamietavého rozhodnutia, ale nariadenie predbežných opatrení v zmysle článku 279 ZFEÚ. Táto možnosť existuje aj v rámci žaloby o neplatnosť proti negatívne rozhodnutiu, takže ani článok 279 ZFEÚ, ani článok 104 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, a to viac ani článok 47 Charty základných práv Európskej únie neumožňujú vyhlásiť taký návrh za neprípustný. Predseda Všeobecného súdu dodal, že v oblasti predbežných opatrení disponuje sudca nariaďujúci predbežné opatrenia právomocami, ktorých dosah na dotknuté inštitúcie Únie prekračuje účinky, ktoré sú spojené s rozsudkom o zrušení, pod podmienkou, že tieto predbežné opatrenia sa uplatňujú iba počas trvania konania vo veci samej, majú dostatočne úzku väzbu so žalobou vo veci samej, neprejudikujú rozhodnutie vo veci samej a nebránia jeho potrebnému účinku. Predseda Všeobecného súdu rozhodol, že tieto podmienky boli v prejednávanej veci splnené.

Čo sa týka právnej podstaty sporu, predseda Všeobecného súdu konštatoval, že nemecká vláda preukázala skutkovú i právnu nevyhnutnosť nariadenia predbežných opatrení, ktoré majú chrániť zdravie detí, ako aj naliehavosť týchto opatrení. Osobitne zdôraznil, že spor medzi nemeckou vládou a Komisiou, ktorého predmetom sú „správne“ hraničné hodnoty pre olovo, baryum, antimón, arzén a ortuť, prináša vysoko technické komplexné otázky, ktoré nemožno na prvý pohľad považovať za irelevantné, ale si vyžadujú podrobné preskúmanie, ktoré sa musí uskutočniť v rámci konania vo veci samej. V dôsledku toho predseda Všeobecného súdu Komisii nariadil, aby povolila zachovanie nemeckých hraničných hodnôt³⁵.

Všetky ostatné návrhy na nariadenie predbežných opatrení boli s výnimkou niekoľkých prípadov, keď došlo k zastaveniu konania, zamietnuté, najčastejšie pre nedostatok naliehavosti.

Vec *Francúzsko/Komisia* (uznesenie z 29. augusta 2013, T-366/13 R, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) sa týkala rozhodnutia Komisie, ktorým nariadila, aby sa od Société nationale Corse

³³ Podstatný obsah týchto uznesení zo 16. novembra 2012, *Evonik Degussa/Komisia* (T-341/12 R, neuverejnené) a *Akzo Nobel a i./Komisia* (T-345/12 R), ako aj z 29. novembra 2012, *Alstom/Komisia* (T-164/12 R), voči ktorým nebolo podané odvolanie, bol podrobne opísaný vo výročnej správe 2012 (s. 161 a 162). Odvolanie podané Komisiou proti už citovanému uzneseniu *Pilkington Group/Komisia*, bolo zamietnuté uznesením podpredsedu Súdneho dvora z 10. septembra 2013, *Komisia/Pilkington Group* [C-278/13 P(R)]. V dôsledku odvolaní, ktoré podala EMA, podpredseda Súdneho dvora uzneseniami z 28. novembra 2013, *EMA/AbbVie* [C-389/13 P(R)] a *EMA/InterMune UK a i.* [C-390/13 P(R)], zrušil už citované uznesenia *AbbVie/EMA* a *InterMune UK a i./EMA*, a vrátil tieto veci Všeobecnému súdu.

³⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/48/ES z 18. júna 2009 o bezpečnosti hračiek (Ú. v. EÚ L 170, s. 1).

³⁵ Odvolanie proti tomuto uzneseniu bolo zamietnuté uznesením podpredsedu Súdneho dvora z 19. decembra 2013, *Komisia/Nemecko* [C-426/13 P(R)].

Méditerranée (SNCM) vymáhala štátna pomoc vo výške viac než 220 miliónov eur, ktorú poskytla Francúzska republika. Podľa nej by vrátenie takej sumy zo strany SNCM nevyhnutne viedlo k platobnej neschopnosti a likvidácii tejto spoločnosti, čo by jej spôsobilo rôzne vážne a nenapraviteľné ujmy, akými sú narušenie územnej kontinuity, problémy s verejným poriadkom a negatívne hospodárske následky na Korzike. Predseda Všeobecného súdu pripomenul, že napadnuté rozhodnutie je záväzné iba pre francúzske orgány, a potom konštatoval, že toto rozhodnutie nemôže samo osebe prinútiť SNCM vrátiť štátnu pomoc. Francúzske orgány pritom neprijali nijaké právne záväzné opatrenie, ktoré by smerovalo k výkonu napadnutého rozhodnutia, takže riziko vstupu SNCM do likvidácie nemožno považovať za dostatočne bezprostredné na to, aby odôvodňovalo požadovaný odklad výkonu. V každom prípade, pokiaľ ide o vnútroštátne opravné prostriedky, ktorými sa SNCM môže brániť proti vnútroštátnemu postupu vymáhania, Francúzska republika nepreukázala, že tieto opravné prostriedky by SNCM neumožnili vyhnúť sa vstupu do likvidácie tým, že by pred vnútroštátnym súdom poukázala na svoju individuálnu finančnú situáciu a svoju povinnosť zabezpečiť námorné spojenia medzi Marseille a Korzikou. Predseda Všeobecného súdu teda mohol iba konštatovať, že nedošlo k preukázaniu nedostatočnosti francúzskych opravných prostriedkov v tejto oblasti. Navyše v prejednávanej veci sa podanie žaloby na francúzsky súd zo strany SNCM musí kvalifikovať ako nevyhnutný predbežný úkon, takže Francúzska republika nemôže odôvodniť naliehavosť, kým jej vnútroštátne orgány neprijali záväzné vykonávacie opatrenia a na vnútroštátny súd nebol podaný prípadný návrh na odklad výkonu.

Vec *Tilly-Sabco/Komisia* (uznesenie z 26. septembra 2013, T-397/13 R) sa týkala podniku špecializovaného na vývoz mrazených kurčiat, ktoré majú nižšiu jednotkovú váhu než kurčatá predávané na európskom trhu, do krajín Stredného východu. Jeho rentabilita závisela predovšetkým od poskytnutia verejnej subvencie vo forme vývozných náhrad, ktorých účelom bolo uľahčiť v prípade potreby vývoz v rámci dosahovania cieľov spoločnej poľnohospodárskej politiky. Žalobkyňa tvrdí, že v dôsledku toho, že nariadením Komisie bola suma vývozných náhrad za mrazené kurčatá stanovená na nulu, sa jej celkový obrat znížil o 80 % a jej finančná udržateľnosť bola ohrozená. Vo svojom uznesení z 26. septembra 2013 predseda Všeobecného súdu zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu, že žalobkyňa ako opatrný a informovaný hospodársky subjekt nemohla nevedieť, že oblasť spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov je vysoko regulovaná, keďže Komisia každé tri mesiace zasahuje, aby stanovila sumu vývozných náhrad, pričom ju prispôsobuje zmenám hospodárskej situácie. V dôsledku toho sa žalobkyňa nemôže dovolávať právneho nároku na zachovanie náhrady stanovenej v určitej výške, ktorú poberala v istom momente, tým skôr, že vývozné náhrady majú podľa relevantnej právnej úpravy fakultatívny charakter, takže neexistovala nijaká právna povinnosť stále udržiavať režim týchto náhrad, čo má za následok, že môžu byť v závislosti od výkyvov trhov znížené alebo úplne pozastavené. Za týchto okolností by žalobkyni prináležalo, aby predložila dôkaz o primeranej starostlivosti tým, že prijala preventívne opatrenia, ktorými mala diverzifikovať svoju produkciu a odbyť. Pokiaľ dôkaz o takej starostlivosti nepredložila, musí sama znášať ujmu, ktorú spôsobilo stanovenie vývozných náhrad na nulu, ako súčasť podnikateľského rizika.

B – Zloženie Všeobecného súdu

(Protokolárny poriadok k 23. októbru 2013)

Prvý rad zľava doprava:

Predsedia komôr G. Berardis, M. van der Woude, A. Dittrich, S. Papasavvas, podpredseda Všeobecného súdu H. Kanninen; predseda Všeobecného súdu M. Jaeger; predsedníčka komory M. E. Martins Ribeiro; predsedovia komôr M. Prek, S. Frimodt Nielsen a D. Gratsias.

Druhý rad zľava doprava:

Sudcovia E. Buttigieg a A. Popescu; sudkyne I. Labucka a I. Wiszniewska-Białecka; sudcovia F. Dehousse, N. J. Forwood a O. Czúcz; sudkyňa I. Pelikánová; sudca J. Schwarcz; sudkyňa M. Kančeva.

Tretí rad zľava doprava:

Sudcovia L. Madise, I. Ulloa Rubio a V. Kreuschitz; sudkyňa V. Tomljenović, sudcovia C. Wetter, E. Bieliūnas, A. M. Collins a S. Gervasoni; tajomník E. Coulon.

1. Členovia Všeobecného súdu

(podľa poradia nástupu do funkcie)

Marc Jaeger

narodený v roku 1954; diplom z práva získal na Univerzite Roberta Schumana v Štrasburgu; štúdium na Collège d'Europe; do zoznamu advokátov Luxemburskej advokátskej komory bol zapísaný v roku 1981; pracovník ministerstva spravodlivosti vyslaný na generálnu prokuratúru v Luxembursku (1983); sudca Okresného súdu v Luxemburgu (1984); referendár na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (1986 – 1996); predseda Univerzitného centra v Luxemburgu (IUIL); sudca Všeobecného súdu od 11. júla 1996; predseda Všeobecného súdu od 17. septembra 2007.

Heikki Kanninen

narodený v roku 1952; diplom na Vysokej škole obchodu v Helsinkách a na Právnickej fakulte Helsinskej univerzity; referendár na Najvyššom správnom súde Fínska; generálny tajomník výboru pre reformu právnej ochrany vo verejnej správe; hlavný radca Najvyššieho správneho súdu; generálny tajomník výboru pre reformu správneho sporového konania, poradca riaditeľstva pre legislatívu ministerstva spravodlivosti; zástupca tajomníka Súdneho dvora EZVO; referendár na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev; sudca Najvyššieho správneho súdu (1998 – 2005); člen odvolacej komisie pre utečencov; podpredseda výboru pre rozvoj fínskych súdnych inštitúcií; sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2005 do 6. októbra 2009; sudca Všeobecného súdu od 7. októbra 2009; podpredseda Všeobecného súdu od 17. septembra 2013.

Josef Azizi

narodený v roku 1948; doktor práv a držiteľ vysokoškolského diplomu v odbore sociálnych a ekonomických vied na Viedenskej univerzite; poverený vedením prednášok a vyučovaním na Viedenskej univerzite ekonomických vied, na Právnickej fakulte Viedenskej univerzity a na niekoľkých ďalších univerzitách; čestný profesor Právnickej fakulty Viedenskej univerzity; ministerský radca a vedúci odboru úradu spolkového kancelára; člen Riadiaceho výboru pre právnu spoluprácu s Radou Európy (CDCJ); splnomocnenec ad litem pred Ústavným súdom v súdnych konaniach týkajúcich sa kontroly súladu spolkových zákonov s ústavou; koordinátor zodpovedný za harmonizáciu rakúskeho spolkového práva s právom Spoločenstva; sudca Všeobecného súdu od 18. januára 1995 do 16. septembra 2013.

Nicholas James Forwood

narodený v roku 1948; diplomy z mechanických vied a práva získal na Cambridgeskej univerzite (BA v roku 1969, MA v roku 1973); v roku 1970 zapísaný ako barrister v Anglicku, potom výkon povolania barristra v Londýne (1971 – 1999) a advokátskeho povolania v Bruseli (1979 – 1999); v roku 1981 zapísaný ako barrister v Írsku, v roku 1987 vymenovaný za Queen's Counsel; v roku 1998 bencher of Middle Temple; zástupca Bar of England and Wales v Rade advokátskych komôr Európskej únie (CCBE) a predseda stálej delegácie CCBE pri Súdnom dvore (1995 – 1999); člen úradu World Trade Law Association a European Maritime Law Organisation (1993 – 2002); sudca Všeobecného súdu od 15. decembra 1999.

Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro

narodená v roku 1956; štúdium v Lisabone, Bruseli a Štrasburgu; advogada v Portugalsku a Bruseli, výskumná pracovníčka na Inštitúte európskych štúdií Slobodnej univerzity v Bruseli; referendárka v kancelárii portugalského sudcu Súdneho dvora Moitinha de Almeida (1986 – 2000), potom predsedu Súdu prvého stupňa Boa Vesterdorfa (2000 – 2003); sudkyňa Všeobecného súdu od 31. marca 2003.

Franklin Dehousse

narodený v roku 1959; právnické vzdelanie ukončil na Univerzite v Liège (1981); ašpirant (Národný fond vedeckého výskumu, 1985 – 1989); právny poradca v Komore zástupcov (1981 – 1990); doktor práv (Štrasburská univerzita, 1990); profesor (Univerzita v Liège, Štrasburská univerzita, Collège d'Europe, Institut royal supérieur de Défense, Univerzita Montesquieu v Bordeaux, Collège Michel Servet Parížskych univerzít; Facultés universitaires Notre-Dame de la Paix v Namure); osobitný zástupca ministra zahraničných vecí (1995 – 1999); riaditeľ európskych štúdií na Institut royal des relations internationales (1998 – 2003); prísediaci na Conseil d'État (2001 – 2003); poradca pri Európskej komisii (1990 – 2003); člen Observatoire Internet (2001 – 2003); sudca Všeobecného súdu od 7. októbra 2003.

Ottó Czúcz

narodený v roku 1946; doktor práv na univerzite v Szegede (1971); radca na ministerstve práce (1971 – 1974); vyučujúci a profesor (1974 – 1989); dekan právnickej fakulty (1989 – 1990), prorektor (1992 – 1997) univerzity v Szegede; advokát; člen predsedníctva Národnej dôchodkovej poisťovne; viceprezident Európskeho inštitútu sociálneho zabezpečenia (1998 – 2002); člen vedeckej rady Medzinárodnej asociácie sociálneho zabezpečenia; sudca Ústavného súdu (1998 – 2004); sudca Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Irena Wiszniewska-Białecka

narodená v roku 1947; diplom z práva získala na Varšavskej univerzite (1965 – 1969); výskumná pracovníčka (asistentka, docentka, profesorka) na Inštitúte právnych vied Poľskej akadémie vied (1969 – 2004); hosťujúca výskumná pracovníčka v Inštitúte Maxa Plancka pre zahraničné a medzinárodné patentové právo, autorské právo a právo hospodárskej súťaže v Mníchove (štipendium Nadácie AvH – 1985/1986); advokátka (1992 – 2000); sudkyňa Najvyššieho správneho súdu (2001 – 2004); sudkyňa Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Irena Pelikánová

narodená v roku 1949; doktorka práv, asistentka hospodárskeho práva (pred rokom 1989), potom doktorka vied, profesorka obchodného práva (od roku 1993) na Právnickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe; členka riadiaceho orgánu Komisie cenných papierov (1999 – 2002); advokátka; členka Legislatívnej rady českej vlády (1998 – 2004); sudkyňa Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Vilenas Vadapalas

narodený v roku 1954; doktor práv (Moskovská univerzita); habilitovaný doktor práv (Varšavská univerzita); profesor na Vilniusej univerzite pôsobiaci v odbore medzinárodného práva (od roku 1981), ľudských práv (od roku 1991) a práva Spoločenstva (od roku 2000); poradca vlády pre zahraničné veci (1991 – 1993); člen koordinačnej skupiny delegácie pre vyjednávanie o pristúpení k Európskej únii; generálny riaditeľ odboru európskeho práva na úrade vlády (1997 – 2004); profesor európskeho práva na Vilniusej univerzite a vedúci katedry Jeana Monneta; predseda Litovskej asociácie štúdií o Európskej únii; spravodajca parlamentnej pracovnej skupiny pre ústavnú reformu týkajúcu sa pristúpenia Litvy; člen Medzinárodnej komisie právnikov (apríl 2003); sudca Všeobecného súdu od 12. mája 2004 do 16. septembra 2013.

Küllike Jürimäe

narodená v roku 1962; diplom z práva získala na Tartuskej univerzite (1981 – 1986); asistentka prokurátora v Tallinne (1986 – 1991), diplom na Estónskej škole diplomacie (1991 – 1992); právna poradkyňa (1991 – 1993) a generálna radkyňa obchodnej a priemyselnej komory (1992 – 1993); sudkyňa Odvolacieho súdu v Tallinne (1993 – 2004); European Master ľudských práv a demokratizácie, univerzity v Padove a Nottinghamu (2002 – 2003); sudkyňa Všeobecného súdu od 12. mája 2004 do 23. októbra 2013; sudkyňa Súdneho dvora od 23. októbra 2013.

Ingrida Labucka

narodená v roku 1963; diplom z práva získala na Lotyšskej univerzite (1986); inšpektorka ministerstva vnútra pre región Kirov a mesto Riga (1986 – 1989); sudkyňa Súdu prvého stupňa v Rige (1990 – 1994); advokátka (1994 – 1998 a júl 1999 – máj 2000); ministerka spravodlivosti (november 1998 – júl 1999 a máj 2000 – október 2002); členka Medzinárodného rozhodcovského súdu v Haagu (2001 – 2004); parlamentná poslankyňa (2002 – 2004); sudkyňa Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Savvas S. Papasavvas

narodený v roku 1969; štúdium na univerzite v Aténach (Ptychion v roku 1991); postgraduálne štúdium na univerzite Paris II (DEA z verejného práva v roku 1992) a na univerzite Aix-Marseille III (doktorát práv v roku 1995); zapísaný do Cyperskej advokátskej komory; člen Nikózij-skej advokátskej komory od roku 1993; lektor na Cyperskej univerzite (1997 – 2002), docent ústavného práva od septembra 2002; výskumný pracovník Európskeho centra verejného práva (2001 – 2002); sudca Všeobecného súdu od 12. mája 2004.

Miro Prek

narodený v roku 1965; diplom z práva (1989); člen advokátskej komory (1994); rôzne úlohy a funkcie vo verejnej správe, predovšetkým poverený legislatívou na úrade vlády (zástupca štátneho tajomníka a zástupca riaditeľa, riaditeľ odboru európskeho a porovnávacieho práva) a na úrade pre európske záležitosti (zástupca štátneho tajomníka); člen vyjednávacieho tímu pre dohodu o pridružení (1994 – 1996) a pre pristúpenie k Európskej únii (1998 – 2003), zodpovedný za právne záležitosti; advokát; vedúci projektu prispôsobovania sa európskej legislatíve a projektu európskej integrácie predovšetkým na západnom Balkáne; riaditeľ sekcie na Súdnom dvore Európskych spoločností (2004 – 2006); sudca Všeobecného súdu od 7. októbra 2006.

Alfred Dittrich

narodený v roku 1950; štúdium práva na Univerzite Erlangen-Norimberg (1970 – 1975); Rechtsreferendar na Vyššom oblastnom súde v Norimbergu (1975 – 1978); úradník spolkového ministerstva hospodárstva (1978 – 1982); úradník na Stálom zastúpení Spolkovej republiky Nemecko pri Európskych spoločnostiach (1982); úradník spolkového ministerstva hospodárstva poverený záležitosťami práva Spoločenstva a hospodárskej súťaže (1983 – 1992); vedúci odboru práva Európskej únie (1992 – 2007) na ministerstve spravodlivosti; vedúci nemeckej delegácie pracovnej skupiny pre Súdny dvor Rady; splnomocnený zástupca spolkovej vlády v mnohých veciach prebiehajúcich na Súdnom dvore Európskych spoločností; sudca Všeobecného súdu od 17. septembra 2007.

Santiago Soldevila Frago

narodený v roku 1960; diplom z práva získal na Universidad Autónoma v Barcelone (1983); sudca (1985); od roku 1992 sudca v správnych senátoch Najvyššieho súdu autonómnej oblasti Kanárske ostrovy v Santa Cruz de Tenerife (1992 a 1993) a Audiencia Nacional v Madride (máj 1998 – august 2007) s rozhodovacou praxou najmä v daňovej oblasti (DPH), žaloby proti všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným ministerstvom hospodárstva a proti jeho rozhodnutiam v oblasti štátnej pomoci a zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej správy, žaloby proti rozhodnutiam ústredných regulačných orgánov v bankovej, burzovej a energetickej oblasti a v oblasti poisťovníctva a ochrany hospodárskej súťaže; referendár na Ústavnom súde (1993 – 1998); sudca Všeobecného súdu od 17. septembra 2007 do 16. septembra 2013.

Laurent Truchot

narodený v roku 1962; diplom získal na Inštitúte politických vied v Paríži (1984); bývalý študent na Národnej sudcovskej škole (1986 – 1988); sudca Súdu prvého stupňa v Marseille (január 1988 – január 1990); sudca na sťaži na riaditeľstve pre občianske veci a pečať ministerstva spravodlivosti (január 1990 – jún 1992); zástupca vedúceho úradu, neskôr vedúci úradu Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž, spotrebu a potláčanie podvodov ministerstva hospodárstva, financií a priemyslu (jún 1992 – september 1994); technický poradca Garde des Sceaux, ministra spravodlivosti (september 1994 – máj 1995); sudca Súdu prvého stupňa v Nîmes (máj 1995 – máj 1996); referendár na Súdnom dvore v kabinete generálneho advokáta Légera (máj 1996 – december 2001); súdny poradca na Kasačnom súde (december 2001 – august 2007); sudca Všeobecného súdu od 17. septembra 2007 do 16. septembra 2013.

Sten Frimodt Nielsen

narodený v roku 1963; právnické vzdelanie na Kodanskej univerzite (1988); úradník na ministerstve zahraničných vecí (1988 – 1991); lektor medzinárodného a európskeho práva na Kodanskej univerzite (1988 – 1991); veľvyslanec tajomník na stálom zastúpení Dánska pri OSN v New Yorku (1991 – 1994); úradník právneho oddelenia ministerstva zahraničných vecí (1994 – 1995); hostujúci profesor na Kodanskej univerzite (1995); poradca, neskôr hlavný poradca na úrade predsedu vlády (1995 – 1998); ministerský poradca na Stálom zastúpení Dánska pri Európskej únii (1998 – 2001); osobitný poradca na úrade predsedu vlády pre právne otázky (2001 – 2002); vedúci odboru a právny poradca na úrade predsedu vlády (marec 2002 – júl 2004); štátny tajomník a právny poradca na úrade predsedu vlády (august 2004 – august 2007); sudca Všeobecného súdu od 17. septembra 2007.

Kevin O'Higgins

narodený v roku 1946; štúdium na Crescent College Limerick, Clongowes Wood College, University College Dublin (bakalársky titul a diplom z európskeho práva) a na Kings Inns; v roku 1968 zapísaný do Írskej advokátskej komory; barrister (1968 – 1982); Senior Counsel (Inner Bar of Ireland, 1982 – 1986); sudca Circuit court (1986 – 1997); sudca Najvyššieho súdu Írska (1997 – 2008); bencher of Kings Inns; zástupca Írska v Poradnom výbore európskych sudcov (2000 – 2008); sudca Všeobecného súdu od 15. septembra 2008 do 16. septembra 2013.

Juraj Schwarcz

narodený v roku 1952; doktor práv (Univerzita Komenského v Bratislave, 1979); podnikový právnik (1975 – 1990); tajomník poverený obchodným registrom pri Mestskom súde v Košiciach (1991); sudca Mestského súdu v Košiciach (január – október 1992); sudca a predseda senátu Krajského súdu v Košiciach (november 1992 – 2009); sudca pridelený na Najvyšší súd Slovenskej republiky, obchodný senát (október 2004 – september 2005); predseda obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Košiciach (október 2005 – september 2009); externý člen Katedry obchodného a hospodárskeho práva Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach (1997 – 2009); externý člen pedagogického zboru Justičnej akadémie (2005 – 2009); sudca Všeobecného súdu od 7. októbra 2009.

Marc van der Woude

narodený v roku 1960; bakalár práv (univerzita v Groningene, 1983); štúdium na Collège d'Europe (1983 – 1984); asistent na Collège d'Europe (1984 – 1986); prednášajúci na univerzite v Leidene (1986 – 1987); referent generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž Komisie Európskych spoločenstiev (1987 – 1989); referendár na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (1989 – 1992); koordinátor politik generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž Komisie Európskych spoločenstiev (1992 – 1993); člen právneho servisu Komisie Európskych spoločenstiev (1993 – 1995); od roku 1995 advokát v advokátskej komore v Bruseli; profesor na Univerzite Erasma v Rotterdame od roku 2000; autor mnohých publikácií; Sudca Všeobecného súdu od 13. septembra 2010.

Dimitrios Gratsias

Narodený v roku 1957; diplom práva získal na Univerzite v Aténach (1980); „Diplôme d'études approfondies“ z verejného práva získal na Univerzite Paríž I, Panthéon Sorbonne (1981); certifikát univerzitného centra štúdií komunitárneho a európskeho práva (Univerzita Paríž I) (1982); referent gréckej Štátnej rady (1985 – 1992); odborný referent gréckej Štátnej rady (1992 – 2005); referendár na Súdnom dvore Európskych spoločností (1994 – 1996); pridružený člen Špeciálneho najvyššieho súdu Grécka (1998 a 1999); radca gréckej Štátnej rady (2005); člen Špeciálneho súdu príslušného pre disciplinárne konania sudcov (2006); člen Vyššej rady správneho súdnictva (2008); kontrolór pre správne súdnictvo (2009 – 2010); sudca na Všeobecnom súde od 25. októbra 2010.

Andrei Popescu

narodený v roku 1948; štúdium práva na Univerzite v Bukurešti (1971); postgraduálne štúdium medzinárodného pracovného práva a európskeho sociálneho práva, Univerzita v Ženeve (1973 – 1974); doktor práv na Univerzite v Bukurešti (1980); asistent stážista (1971 – 1973), asistent (1974 – 1985), neskôr poverený vyučovaním pracovného práva na Univerzite v Bukurešti (1985 – 1990); hlavný výskumník na Inštitúte vedeckého výskumu v oblasti práce a sociálnej ochrany (1990 – 1991); zástupca generálneho riaditeľa (1991 – 1992), neskôr riaditeľ (1992 – 1996) na Ministerstve práce a sociálnej ochrany; prednášateľ (1997), neskôr profesor v Národnej škole politických a správnych štúdií, Bukurešť (2000); štátny tajomník Ministerstva pre Európsku integráciu (2001 – 2005); vedúci odboru Legislatívnej rady Rumunska (1996 – 2001 a 2005 – 2009); zakladajúci riaditeľ Rumunského časopisu pre európske právo; predseda Rumunskej spoločnosti Európskeho práva (2009 – 2010); splnomocnený zástupca rumunskej vlády pred súdmi Európskej únie (2009 – 2010); sudca Všeobecného súdu od 26. novembra 2010.

Mariyana Kančeva

narodená v roku 1958; diplom z práva na univerzite v Sofii (1979 – 1984); master complémentaire z európskeho práva na inštitúte európskych štúdií slobodnej univerzity v Bruseli (2008 – 2009); špecializácia na hospodárske právo a právo duševného vlastníctva; justičná čakatelka na regionálnom súde v Sofii (1985 – 1986); právna poradkyňa (1986 – 1988); advokátka zapísaná v advokátskej komore v Sofii (1988 – 1992); generálna riaditeľka úradu služieb diplomatického zboru na ministerstve zahraničných vecí (1992 – 1994); výkon činnosti advokátky v Sofii (1994 – 2011) a Bruseli (2007 – 2011); rozhodkyňa v Sofii pri riešení obchodných sporov; účasť na príprave rôznych legislatívnych textov ako právna poradkyňa bulharského parlamentu; sudkyňa Všeobecného súdu od 19. septembra 2011.

Guido Berardis

narodený v roku 1950; diplom z práva (Univerzita v Ríme, La Sapienza, 1973); diplom z európskych štúdií na Collège d'Europe (Bruggy, 1974 – 1975); úradník Komisie Európskych spoločností (riaditeľstvo „Zahraničné veci“ generálneho riaditeľstva Poľnohospodárstvo, 1975 – 1976); člen právnej služby Komisie Európskych spoločností (1976 – 1991 a 1994 – 1995); zástupca právnej služby Komisie Európskych spoločností v Luxemburgu (1990 – 1991); referendár u sudcu G. F. Manciniho na Súdnom dvore Európskych spoločností (1991 – 1994); právny poradca členov Komisie Európskych spoločností M. Montiho (1995 – 1997) a F. Bolkesteina (2000 – 2002); riaditeľ riaditeľstva „Politika spoločných trhov“ (2002 – 2003), riaditeľstva „Služby, duševné a priemyselné vlastníctvo, médiá a ochrana údajov“ (2003 – 2005) a riaditeľstva „Služby“ (2005 – 2011) Generálneho riaditeľstva „Vnútny trh“ Komisie Európskych spoločností; hlavný právny poradca a riaditeľ skupiny „Spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť, občianske právo a trestné právo“ právnej služby Európskej komisie (2011 – 2012); sudca Všeobecného súdu od 17. septembra 2012.

Eugène Buttigieg

narodený v roku 1961; doktor práv na Maltskej univerzite; master európskeho práva (Exeterská univerzita); doktor práva hospodárskej súťaže (Londýnska univerzita); právnik na ministerstve spravodlivosti (1987 – 1990); hlavný právnik na ministerstve zahraničných vecí (1990 – 1994); člen Copyright Board (Komisia pre autorské právo) (1994 – 2005); právnik revízor na ministerstve spravodlivosti a miestnej správy (2001 – 2002); referent na Malta Resources Authority (Úrad pre správu zdrojov Malty) (2001 – 2009); poradca pre európske právo (od roku 1994); poradca pre právo hospodárskej súťaže a spotrebiteľské právo na ministerstve financií, hospodárstva a investícií (2000 – 2010); poradca predsedu vlády pre právo hospodárskej súťaže a spotrebiteľské právo (2010 – 2011), poradca pri Malta Competition and Consumer Affairs Authority (Maltský úrad pre hospodársku súťaž a spotrebiteľské veci) (2012); vyučujúci (1994 – 2001), prednášateľ (2001 – 2006), potom docent (od roku 2007) a vedúci katedry Jeana Monneta pre európske právo (od roku 2009) na Maltskej univerzite; spoluzakladateľ a podpredseda Maltese Association for European Law (Maltské združenie pre európske právo); sudca Všeobecného súdu od 8. októbra 2012.

Carl Wetter

narodený v roku 1949; diplomy z ekonómie (Bachelor of Arts, 1974) a z práva (Master of Laws, 1977) získal na univerzite v Uppsale; úradník na Ministerstve zahraničných vecí (1977); člen švédskej advokátskej komory (od roku 1983); člen švédskej pracovnej skupiny pre právo hospodárskej súťaže pri Medzinárodnej obchodnej komore (ICC); prednášajúci práva hospodárskej súťaže (univerzity v Lunde a v Štokholme); autor mnohých publikácií; sudca Všeobecného súdu od 18. marca 2013.

Vesna Tomljenović

narodená v roku 1956; diplom na Rijeckej univerzite (magisterka v roku 1979) a na Záhrebskej univerzite (LL.M. v roku 1984, doktorka práv v roku 1996); asistentka (1980 – 1998), docentka (2003 – 2009) a profesorka (2009 – 2013) na Právnickej fakulte Rijeckej univerzity; asistentka na Ekonomickej fakulte Rijeckej univerzity (1990 – 2013); predsedníčka Chorvátskeho združenia porovnávacieho práva (2006 – 2013); sudkyňa Všeobecného súdu od 4. júla 2013.

Egidijus Bieliūnas

narodený v roku 1950; právnický diplom získal na Vilniuskej univerzite (1973); doktorát práv (1978); asistent, prednášateľ a neskôr docent na Právnickej fakulte Vilniuskej univerzity (1977 – 1992); poradca na právnom oddelení parlamentu Litovskej republiky (1990 – 1992); poradca na veľvyslanectve Litvy v Belgicku (1992 – 1994); poradca na veľvyslanectve Litvy vo Francúzsku (1994 – 1996); člen Európskej komisie pre ľudské práva (1996 – 1999); sudca Najvyššieho súdu Litvy (1999 – 2011); docent na katedre trestného práva Vilniuskej univerzity (2003 – 2013); zástupca Litovskej republiky na orgáne spoločnej kontroly Eurojust (2004 – 2011); sudca Ústavného súdu Litovskej republiky (2011 – 2013); sudca Všeobecného súdu od 16. septembra 2013.

Viktor Kreuschitz

narodený v roku 1952; diplom doktora práv získal na Viedenskej univerzite (1981); úradník na federálnom kancelárstve, oddelení ústavných záležitostí (1981 – 1997); právny poradca v právnej službe Európskej komisie (1997 – 2013); sudca Všeobecného súdu od 16. septembra 2013.

Anthony Michael Collins

narodený v roku 1960; diplom získal na Trinity College v Dubline (právo na veda) (1984) a na Honourable Society of the King's Inns v Dubline (Barrister-at-Law) (1986); vykonával činnosť ako Barrister-at-Law (1986 – 1990 a 1997 – 2003) a Senior Counsel (2003 – 2013) zapísaný v komore Írska; súdny referendár na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (1990 – 1997); riaditeľ Írskeho centra pre európske právo (1997 – 2000) a v súčasnosti ešte člen jeho správnej rady; podpredseda Rady európskych národných výborov mládeže (1979 – 1981); generálny tajomník Organizačnej kancelárie združení študentov európskych škôl (1977 – 1984); generálny tajomník Írskej únie študentov (1977 – 1979); medzinárodný podpredseda Únie študentov v Írsku (1982 – 1983); člen správneho výboru združenia Amicale des référendaires v Luxemburgu (1992 – 2000); člen Stáleho zastúpenia Rady európskych právnických komôr a právnických spoločností (CCBE) pri Súdnom dvore EÚ a Súdnom dvore EZVO (2006 – 2013); sudca Všeobecného súdu od 16. septembra 2013.

Ignacio Ulloa Rubio

narodený v roku 1967; úspešne absolvoval štúdium práva (1985 – 1990) a doktorandské štúdium (1990 – 1993) na Univerzite Complutense v Madride; prokurátor v Girone (2000 – 2003); poradca Dočasného koalického úradu pre spravodlivosť a ľudské práva v Bagdade, Irak (2003 – 2004); sudca prvostupňového súdu v občianskoprávných veciach a vyšetrovací sudca (2003 – 2007) neskôr odvolací sudca v Girone (2008); zástupca riaditeľa EUJUST LEX – misie Rady Európskej únie pre integrovaný rozvoj právneho štátu v Iraku (2005 – 2006); právny poradca Ústavného súdu Španielska (2006 – 2011 a 2013); štátny tajomník pre bezpečnosť (2012 – 2013); expert Rady Európskej únie pre oblasť právneho štátu a reformu bezpečnostného sektora (2005 – 2011); externý expert Európskej komisie pre základné práva a trestné súdnictvo (2011 – 2013); prednášateľ a autor početných publikácií; sudca Všeobecného súdu od 16. septembra 2013.

Stéphane Gervasoni

narodený v roku 1967; diplom získal na Inštitúte politických štúdií v Grenoble (1988) a na Národnej škole pre verejnú správu (1993); audítor v Štátnej rade [(sudca spravodajca na sekcii súdnych sporov (1993 – 1997) a sudca na sekcii pre sociálne záležitosti (1996 – 1997)]; maître des requêtes v Štátnej rade (1996 – 2008); docent na Inštitúte politických štúdií v Paríži (1993 – 1995); prokurátor pred osobitnou dôchodkovou kasačnou komisiou (1994 – 1996); právny poradca ministerstva pre verejnú službu a mesta Paríž (1995 – 1997); generálny tajomník prefektúry departementu Yonne, podprefekt okresu Auxerre (1997 – 1999); generálny tajomník prefektúry departementu Savojsko, podprefekt okresu Chambéry (1999 – 2001); súdny referendár na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (2001 – 2005); riadny člen odvolacej komisie Organizácie Severoatlantickej zmluvy (NATO) (2001 – 2005); sudca Súdu pre verejnú službu Európskej únie (2005 – 2011, predseda komory 2008 – 2011); štátny poradca, zástupca predsedu ôsmej komory sekcie súdnych sporov (2011 – 2013); člen odvolacej komisie Európskej vesmírnej agentúry (2011 – 2013); sudca Všeobecného súdu od 16. septembra 2013.

Lauri Madise

narodený v roku 1974; diplom v odbore právo (univerzity v Tartu a Poitiers); poradca na ministerstve spravodlivosti (1995 – 1999); vedúci sekretariátu ústavného výboru estónskeho parlamentu (1999 – 2000); sudca Odvolacieho súdu v Tallinne (od roku 2002); člen skúšobnej komisie pre výber sudcov (od roku 2005); účasť na legislatívnych prácach v oblasti ústavného a správneho práva; sudca Všeobecného súdu od 23. októbra 2013.

Emmanuel Coulon

narodený v roku 1968; štúdium práva na univerzite Panthéon-Assas v Paríži; štúdium manažmentu na univerzite Paris-Dauphine; Collège d'Europe (1992); vstupná skúška do miestneho vzdelávacieho centra advokátskej profesie v Paríži; advokátska licencia Bruselskej advokátskej komory; výkon profesie advokáta v Bruseli; úspešný uchádzač vo verejnom výberovom konaní Komisie Európskych spoločenstiev; referendár na Súde prvého stupňa (kancelária predsedu Saggia, 1996 – 1998; kancelária predsedu Vesterdorfa, 1998 – 2002); vedúci kancelárie predsedu Súdu prvého stupňa (2003 – 2005); tajomník Všeobecného súdu od 6. októbra 2005.

2. Zmeny v zložení Všeobecného súdu v roku 2013

Slávnostné zasadnutie z 18. marca 2013

Po demisii Nilsa Wahla, ktorý sa stal generálnym advokátom na Súdnom dvore, vymenovali zástupcovia vlád členských štátov rozhodnutím zo 6. marca 2013 za sudcu Všeobecného súdu Carla Wettera na zostávajúce obdobie mandátu Nilsa Wahla, čiže do 31. augusta 2013.

Slávnostné zasadnutie zo 4. júla 2013

V nadväznosti na pristúpenie Chorvátskej republiky k Európskej únii 1. júla 2013 vymenovali zástupcovia vlád členských štátov Európskej únie rozhodnutím z 1. júla 2013 sudkyňu Všeobecného súdu Vesnu Tomljenovićovú na obdobie od 1. júla 2013 do 31. augusta 2015.

Slávnostné zasadnutie zo 16. septembra 2013

V rámci čiastočnej obmeny členov Všeobecného súdu zástupcovia vlád členských štátov vymenovali rozhodnutiami z 26. júna a 24. júla 2013 za sudcov Všeobecného súdu na obdobie od 1. septembra 2013 do 31. augusta 2019 Egidijusa Bieliūnasa, Anthonyho Collinsa, Ignacia Ullou Rubiu a Stéphana Gervasoniho, ktorí nahradili Laurenta Truchota, Vilenasa Vadapalasa, Santiagu Soldevilu Fragosa a Kevina O'Higginsa.

Rozhodnutiami zo 6. marca, 26. júna a 24. júla 2013 zástupcovia vlád členských štátov obnovili na to isté obdobie mandáty Nicholasa Jamesa Forwooda, Alfreda Dittricha, Ingridy Labuckej, Mira Preka, Mariyany Kančevy, Guida Berardisa, Eugèna Buttigiega a Carla Wettera a Vesny Tomljenovićovej.

Po demisii Josefa Aziziho zástupcovia vlád členských štátov vymenovali rozhodnutím z 26. júna 2013 Viktora Kreuschitza za sudcu Všeobecného súdu na obdobie od 1. septembra 2013 do 31. augusta 2016.

Slávnostné zasadnutie z 23. októbra 2013

Rozhodnutím zo 16. októbra 2013 bol za sudcu Všeobecného súdu na obdobie od 6. októbra 2013 do 31. augusta 2016 zvolený Lauri Madise.

V rámci čiastočnej obmeny členov Všeobecného súdu zástupcovia vlád členských štátov rozhodnutím zo 16. októbra 2013 opätovne zvolili za sudkyňu na obdobie od 1. septembra 2013 do 31. augusta 2019 Irenu Pelikánovú.

3. Protokolárne poriadky

od 1. januára 2013 do 17. marca 2013

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
J. AZIZI, predseda komory
N. J. FORWOOD, predseda komory
O. CZÚCZ, predseda komory
I. PELIKÁNOVÁ, predsedníčka komory
S. PAPASAVVAS, predseda komory
A. DITTRICH, predseda komory
L. TRUCHOT, predseda komory
H. KANNINEN, predseda komory
M. E. MARTINS RIBEIRO, sudkyňa
F. DEHOUSSE, sudca
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sudkyňa
V. VADAPALAS, sudca
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
I. LABUCKA, sudkyňa
M. PREK, sudca
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sudca
S. FRIMODT NIELSEN, sudca
K. O'HIGGINS, sudca
J. SCHWARCZ, sudca
M. VAN DER WOUDE, sudca
D. GRATSIAS, sudca
A. POPESCU, sudca
M. KANČEVA, sudkyňa
G. BERARDIS, sudca
E. BUTTIGIEG, sudca

E. COULON, tajomník

od 18. marca 2013 do 3. júla 2013

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
J. AZIZI, predseda komory
N. J. FORWOOD, predseda komory
O. CZÚCZ, predseda komory
I. PELIKÁNOVÁ, predsedníčka komory
S. PAPASAVVAS, predseda komory
A. DITTRICH, predseda komory
L. TRUCHOT, predseda komory
H. KANNINEN, predseda komory
M. E. MARTINS RIBEIRO, sudkyňa
F. DEHOUSSE, sudca
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sudkyňa
V. VADAPALAS, sudca
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
I. LABUCKA, sudkyňa
M. PREK, sudca
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sudca
S. FRIMODT NIELSEN, sudca
K. O'HIGGINS, sudca
J. SCHWARCZ, sudca
M. VAN DER WOUDE, sudca
D. GRATSIAS, sudca
A. POPESCU, sudca
M. KANČEVA, sudkyňa
G. BERARDIS, sudca
E. BUTTIGIEG, sudca
C. WETTER, sudca

E. COULON, tajomník

od 4. júla 2013 do 17. septembra 2013

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
J. AZIZI, predseda komory
N. J. FORWOOD, predseda komory
O. CZÚCZ, predseda komory
I. PELIKÁNOVÁ, predsedníčka komory
S. PAPASAVVAS, predseda komory
A. DITTRICH, predseda komory
L. TRUCHOT, predseda komory
H. KANNINEN, predseda komory
M. E. MARTINS RIBEIRO, sudkyňa
F. DEHOUSSE, sudca
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sudkyňa
V. VADAPALAS, sudca
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
I. LABUCKA, sudkyňa
M. PREK, sudca
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sudca
S. FRIMODT NIELSEN, sudca
K. O'HIGGINS, sudca
J. SCHWARCZ, sudca
M. VAN DER WOUDE, sudca
D. GRATSIAS, sudca
A. POPESCU, sudca
M. KANČEVA, sudkyňa
G. BERARDIS, sudca
E. BUTTIGIEG, sudca
C. WETTER, sudca
V. TOMLJENOVIC, sudkyňa

E. COULON, tajomník

od 18. septembra 2013 do 22. októbra 2013

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
H. KANNINEN, podpredseda
E. MARTINS RIBEIRO, predsedníčka komory
S. PAPASAVVAS, predseda komory
M. PREK, predseda komory
A. DITTRICH, predseda komory
S. FRIMODT NIELSEN, predseda komory
M. VAN DER WOUDE, predseda komory
D. GRATSIAS, predseda komory
G. BERARDIS, predseda komory
N. J. FORWOOD, sudca
F. DEHOUSSE, sudca
O. CZÚCZ, sudca
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sudkyňa
I. PELIKÁNOVÁ, sudkyňa
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
I. LABUCKA, sudkyňa
J. SCHWARCZ, sudca
A. POPESCU, sudca
M. KANČEVA, sudkyňa
E. BUTTIGIEG, sudca
C. WETTER, sudca
V. TOMLJENOVIC, sudkyňa
E. BIELIŪNAS, sudca
V. KREUSCHITZ, sudca
A. COLLINS, sudca
I. ULLOA RUBIO, sudca
S. GERVASONI, sudca

E. COULON, tajomník

od 23. októbra 2013 do 31. decembra 2013

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
H. KANNINEN, podpredseda
E. MARTINS RIBEIRO, predsedníčka komory
S. PAPASAVVAS, predseda komory
M. PREK, predseda komory
A. DITTRICH, predseda komory
S. FRIMODT NIELSEN, predseda komory
M. VAN DER WOUDE, predseda komory
D. GRATSIAS, predseda komory
G. BERARDIS, predseda komory
N. J. FORWOOD, sudca
F. DEHOUSSE, sudca
O. CZÚCZ, sudca
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sudkyňa
I. PELIKÁNOVÁ, sudkyňa
I. LABUCKA, sudkyňa
J. SCHWARCZ, sudca
A. POPESCU, sudca
M. KANČEVA, sudkyňa
E. BUTTIGIEG, sudca
C. WETTER, sudca
V. TOMLJENOVIC, sudkyňa
E. BIELIŪNAS, sudca
V. KREUSCHITZ, sudca
A. COLLINS, sudca
I. ULLOA RUBIO, sudca
S. GERVASONI, sudca
L. MADISE, sudca

E. COULON, tajomník

4. Bývalí členovia Všeobecného súdu

Edward David Alexander Ogilvy (1989 – 1992)
Christos Yeraris (1989 – 1992)
José Luís da Cruz Vilaça (1989 – 1995), predseda od roku 1989 do roku 1995
Jacques Biancarelli (1989 – 1995)
Donal Patrick Michael Barrington (1989 – 1996)
Romain Alphonse Schintgen (1989 – 1996)
Heinrich Kirschner (1989 – 1997)
Antonio Saggio (1989 – 1998), predseda od roku 1995 do roku 1998
Cornelis Paulus Briët (1989 – 1998)
Koen Lenaerts (1989 – 2003)
Bo Vesterdorf (1989 – 2007), predseda od roku 1998 do roku 2007
Rafael García-Valdecasas y Fernández (1989 – 2007)
Andreas Kalogeropoulos (1992 – 1998)
Christopher William Bellamy (1992 – 1999)
André Potocki (1995 – 2001)
Rui Manuel Gens de Moura Ramos (1995 – 2003)
Pernilla Lindh (1995 – 2006)
Virpi Tiili (1995 – 2009)
Josef Azizi (1995 – 2013)
John D. Cooke (1996 – 2008)
Jörg Pirrung (1997 – 2007)
Paolo Mengozzi (1998 – 2006)
Arjen W. H. Meij (1998 – 2010)
Mihalis Vilaras (1998 – 2010)
Hubert Legal (2001 – 2007)
Verica Trstenjak (2004 – 2006)
Daniel Šváby (2004 – 2009)
Ena Cremona (2004 – 2012)
Vilenas Vadapalas (2004 – 2013)
Küllike Jürimäe (2004 – 2013)
Enzo Moavero Milanesi (2006 – 2011)
Nils Wahl (2006 – 2012)
Teodor Čipev (2007 – 2010)
Valeriu M. Ciucă (2007 – 2010)
Santiago Soldevila Fragoso (2007 – 2013)
Laurent Truchot (2007 – 2013)
Kevin O'Higgins (2008 – 2013)

Predsedomia

José Luís da Cruz Vilaça (1989 – 1995)

Antonio Saggio (1995 – 1998)

Bo Vesterdorf (1998 – 2007)

Tajomník

Hans Jung (1989 – 2005)

C – Súdne štatistiky Všeobecného súdu

Činnosť Všeobecného súdu vo všeobecnosti

1. Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2009 – 2013)

Začaté konania

2. Charakteristika konaní (2009 – 2013)
3. Charakteristika žalôb (2009 – 2013)
4. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2009 – 2013)

Skončené konania

5. Charakteristika konaní (2009 – 2013)
6. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2013)
7. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2009 – 2013) (rozsudky a uznesenia)
8. Rozhodovacie zloženie (2009 – 2013)
9. Dĺžka konaní v mesiacoch (2009 – 2013) (rozsudky a uznesenia)

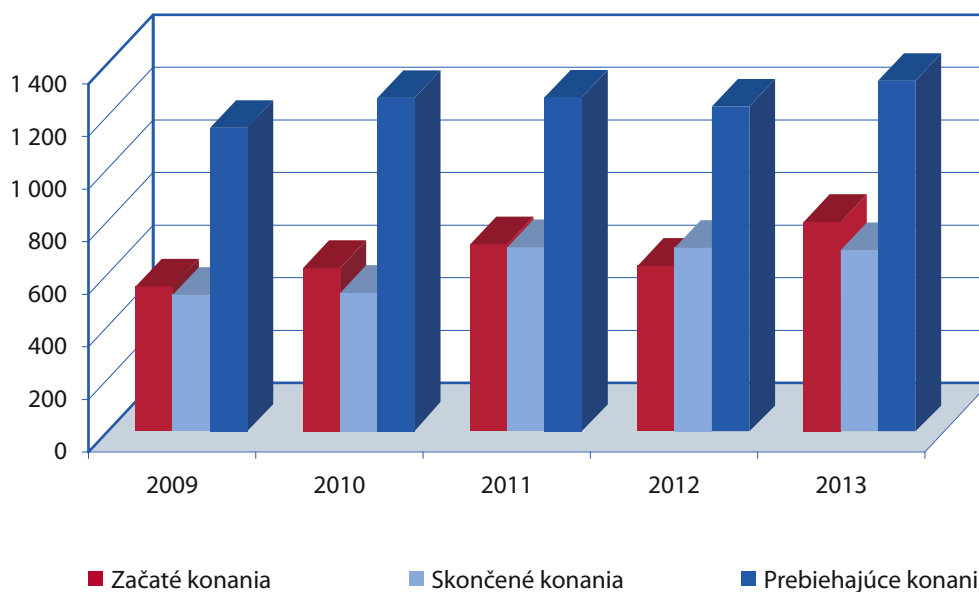
Prebiehajúce konania k 31. decembru

10. Charakteristika konaní (2009 – 2013)
11. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2009 – 2013)
12. Rozhodovacie zloženie (2009 – 2013)

Rôzne

13. Predbežné opatrenia (2009 – 2013)
14. Skrátené súdne konania (2009 – 2013)
15. Rozhodnutia Všeobecného súdu, proti ktorým bolo podané odvolanie na Súdny dvor (1990 – 2013)
16. Rozdelenie odvolaní podaných na Súdny dvor podľa povahy konania (2009 – 2013)
17. Výsledky odvolaní podaných na Súdny dvor (2013) (rozsudky a uznesenia)
18. Výsledky odvolaní podaných na Súdny dvor (2009 – 2013) (rozsudky a uznesenia)
19. Celkový vývoj (1989 – 2013) (začaté, skončené, prebiehajúce konania)

1. Činnosť Všeobecného súdu vo všeobecnosti – Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2009 – 2013)¹²

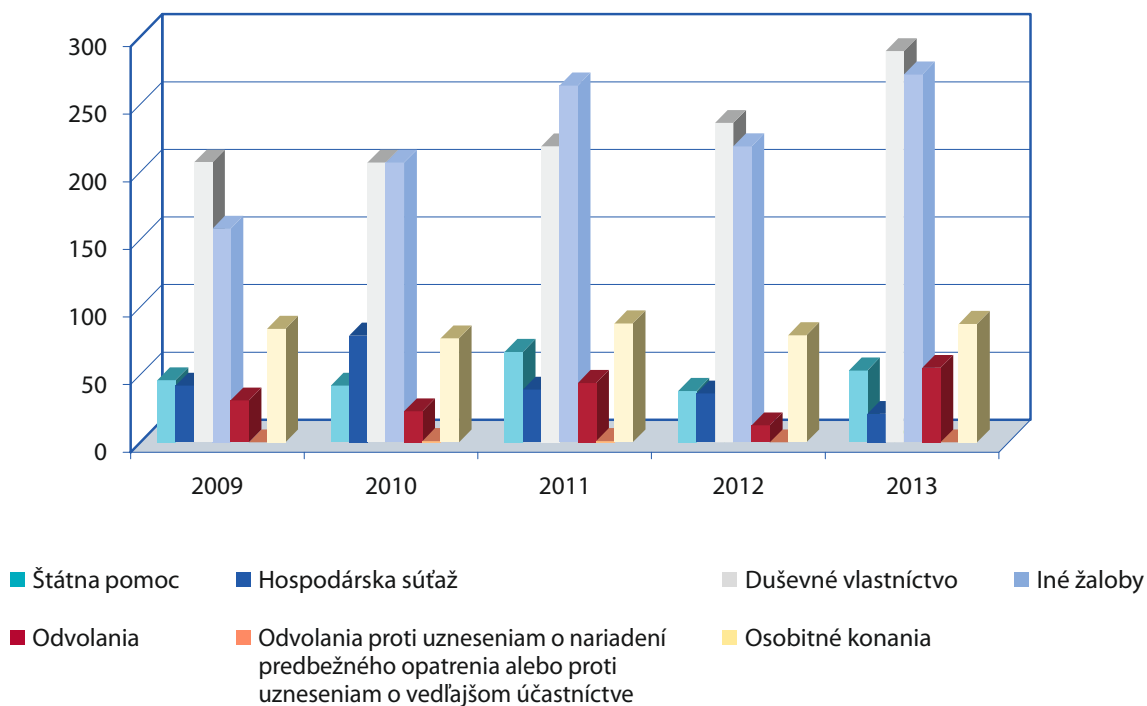
	2009	2010	2011	2012	2013
Začaté konania	568	636	722	617	790
Skončené konania	555	527	714	688	702
Prebiehajúce konania	1 191	1 300	1 308	1 237	1 325

¹ Pokiaľ nie je uvedené inak, táto tabuľka a tabuľky na nasledujúcich stranách zohľadňujú osobitné konania.

Za „osobitné konania“ sa považujú: návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (článok 41 Štatútu Súdneho dvora, článok 122 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); návrh tretej osoby na zmenu rozsudku (článok 42 Štatútu Súdneho dvora, článok 123 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); obnova konania (článok 44 Štatútu Súdneho dvora, článok 125 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); výklad rozsudku (článok 43 Štatútu Súdneho dvora, článok 129 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); určenie výšky trov konania (článok 92 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); právna pomoc (článok 96 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu) a oprava rozsudku (článok 84 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu).

² Pokiaľ nie je uvedené inak, táto tabuľka a tabuľky na nasledujúcich stranách nezohľadňujú konania o nariadení predbežného opatrenia.

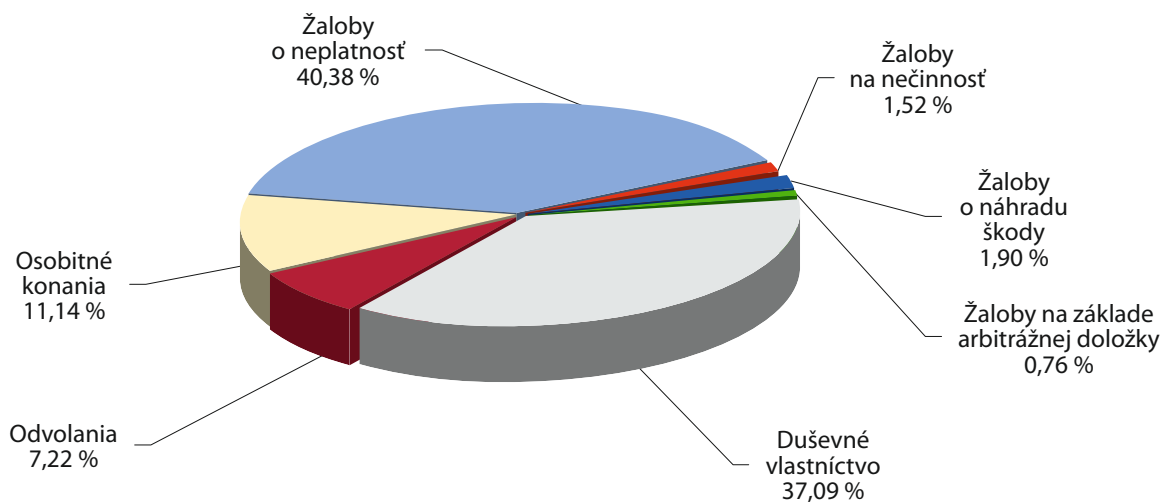
2. Začaté konania – Charakteristika konaní (2009 – 2013)

	2009	2010	2011	2012	2013
Štátna pomoc	46	42	67	36	54
Hospodárska súťaž	42	79	39	34	23
Duševné vlastníctvo	207	207	219	238	293
Iné žaloby	158	207	264	220	275
Odvolania	31	23	44	10	57
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve		1	1	1	
Osobitné konania	84	77	88	78	88
Spolu	568	636	722	617	790

3. Začaté konania – Charakteristika žalôb (2009 – 2013)

Rozdelenie v roku 2013

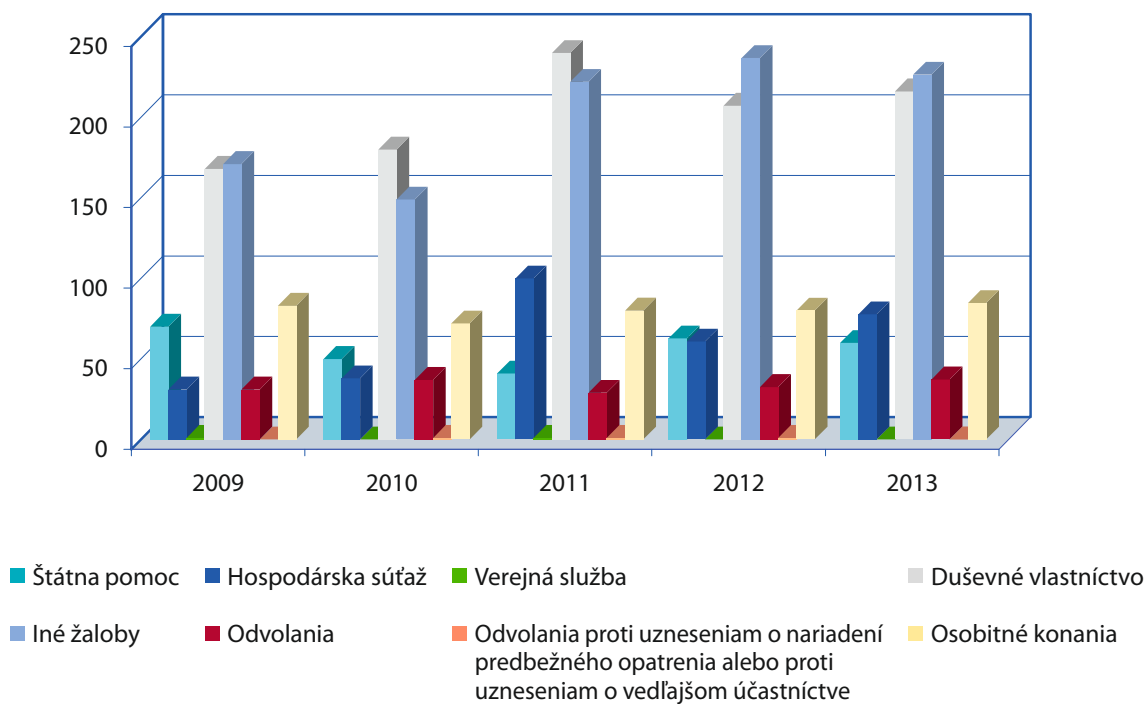
	2009	2010	2011	2012	2013
Žaloby o neplatnosť	214	304	341	257	319
Žaloby na nečinnosť	7	7	8	8	12
Žaloby o náhradu škody	13	8	16	17	15
Žaloby na základe arbitrážnej doložky	12	9	5	8	6
Duševné vlastníctvo	207	207	219	238	293
Odvolania	31	23	44	10	57
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve		1	1	1	
Osobitné konania	84	77	88	78	88
Spolu	568	636	722	617	790

4. *Začaté konania – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2009 – 2013)*¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Aproximácia právnych predpisov					13
Arbitrážna doložka	12	9	5	8	6
Colná únia a Spoločný colný sadzobník	5	4	10	6	1
Dane		1	1	1	1
Doprava		1	1		5
Duševné a priemyselné vlastníctvo	207	207	219	238	294
Energia	2		1		1
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	1			1	
Hospodárska a menová politika		4	4	3	15
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	6	24	3	4	3
Hospodárska súťaž	42	79	39	34	23
Inštitucionálne právo	32	17	44	41	44
Kultúra	1				1
Obchodná politika	8	9	11	20	23
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	7	21	93	59	41
Ochrana spotrebiteľa					2
Podnikové právo	1				
Poľnohospodárstvo	19	24	22	11	27
Pridruženie zámorských krajín a území					1
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	2		1		6
Prístup k dokumentom	15	19	21	18	20
Pristúpenie nových štátov	1				1
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)		8	3	2	12
Slobodné poskytovanie služieb	4	1		1	
Sociálna politika	2	4	5	1	
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov					1
Spoločná politika v oblasti rybolovu	1	19	3		3
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika		1			2
Štátna pomoc	46	42	67	36	54
Transeurópske siete					3
Turizmus					2
Verejné obstarávanie	19	15	18	23	15
Verejné zdravie	2	4	2	12	5
Voľný pohyb osôb	1	1			
Voľný pohyb tovaru	1				1
Vonkajšia činnosť Európskej únie	5	1	2	1	
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport			2	1	2
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	6	3	4	3	5
Zamestnanie					2
Životné prostredie	4	15	6	3	10
Spolu Zmluva o ES/ZFEÚ	452	533	587	527	645
Spolu Zmluva o AE		1			
Osobitné konania	84	77	88	78	88
Služobný poriadok úradníkov	32	25	47	12	57
CELKOVÝ SÚČET	568	636	722	617	790

¹ Nadobudnutie platnosti Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) 1. decembra 2009 si vyžiadalo zmenu prezentácie oblastí, ktorých sa konania týkajú. Údaje za rok 2009 boli v dôsledku toho zodpovedajúcim spôsobom upravené.

5. Skončené konania – Charakteristika konaní (2009 – 2013)

	2009	2010	2011	2012	2013
Štátna pomoc	70	50	41	63	60
Hospodárska súťaž	31	38	100	61	75
Verejná služba	1		1		
Duševné vlastníctvo	168	180	240	210	217
Iné žaloby	171	149	222	240	226
Odvolania	31	37	29	32	39
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve		1	1	1	
Osobitné konania	83	72	80	81	85
Spolu	555	527	714	688	702

6. Skončené konania – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2013)

	Arrêts	Ordonnances	Total
Arbitrážna doložka	4	4	8
Colná únia a Spoločný colný sadzobník	6	3	9
Duševné a priemyselné vlastníctvo	164	54	218
Energia	1		1
Hospodárska a menová politika		1	1
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	14		14
Hospodárska súťaž	66	9	75
Inštitucionálne právo	14	21	35
Obchodná politika	11	8	19
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	33	7	40
Poľnohospodárstvo	12	4	16
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	1	6	7
Prístup k dokumentom	10	9	19
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)	6		6
Sociálna politika	4		4
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov		1	1
Spoločná politika v oblasti rybolovu	2		2
Štátna pomoc	16	43	59
Turizmus		1	1
Verejné obstarávanie	12	9	21
Verejné zdravie	2	2	4
Voľný pohyb tovaru		1	1
Vonkajšia činnosť Európskej únie		2	2
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport		1	1
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	1	3	4
Zamestnanie		2	2
Životné prostredie	4	2	6
Spolu Zmluva o ES/ZFEÚ	383	193	576
Spolu Zmluva o UO	1		1
Služobný poriadok úradníkov	14	26	40
Osobitné konania		85	85
CELKOVÝ SÚČET	398	304	702

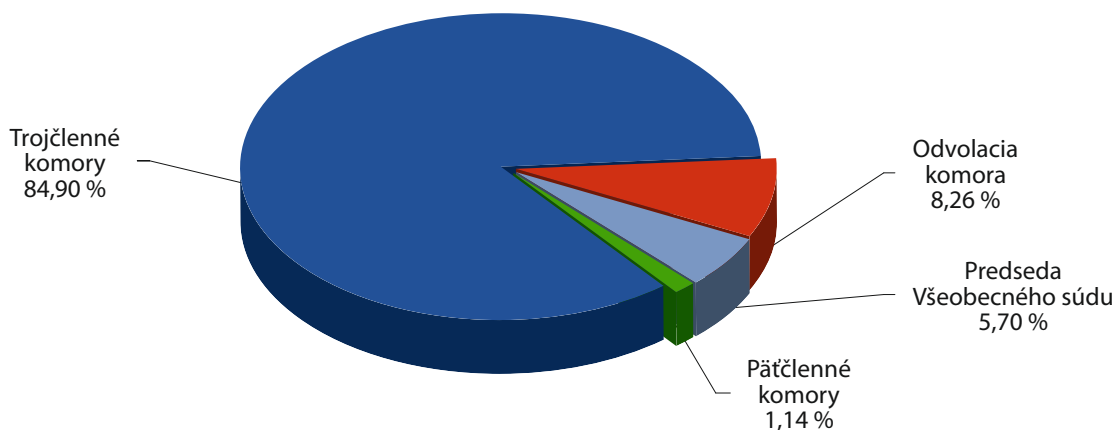
7. Skončené konania – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2009 – 2013)¹ (rozsudky a uznesenia)

	2009	2010	2011	2012	2013
Arbitrážna doložka	10	12	6	11	8
Colná únia a Spoločný colný sadzobník	10	4	1	6	9
Dane		1		2	
Doprava		2	1	1	
Duševné a priemyselné vlastníctvo	169	180	240	210	218
Energia		2			1
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	2			2	
Hospodárska a menová politika		2	3	2	1
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	3	2	9	12	14
Hospodárska súťaž	31	38	100	61	75
Inštitucionálne právo	20	26	36	41	35
Kultúra	2				
Obchodná politika	6	8	10	14	19
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	8	10	32	42	40
Ochrana spotrebiteľa		2	1		
Podnikové právo		1			
Poľnohospodárstvo	46	16	26	32	16
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	3			2	7
Prístup k dokumentom	6	21	23	21	19
Pristúpenie nových štátov	1				
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)			4	1	6
Slobodné poskytovanie služieb	2	2	3	2	
Sociálna politika	6	6	5	1	4
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov					1
Spoločná politika v oblasti rybolovu	17		5	9	2
Štátna pomoc	70	50	41	63	59
Turizmus					1
Verejné obstarávanie	12	16	15	24	21
Verejné zdravie	1	2	3	2	4
Voľný pohyb osôb	1		2	1	
Voľný pohyb tovaru	3				1
Vonkajšia činnosť Európskej únie		4	5		2
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport		1	1	1	1
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	1	3	5	3	4
Zamestnanie					2
Životné prostredie	9	6	22	8	6
Spolu Zmluva o ES/ZFEÚ	439	417	599	574	576
Spolu Zmluva o UO					1
Spolu Zmluva o AE	1		1		
Služobný poriadok úradníkov	32	38	34	33	40
Osobitné konania	83	72	80	81	85
CELKOVÝ SÚČET	555	527	714	688	702

¹ Nadobudnutie platnosti Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) 1. decembra 2009 si vyžiadalo zmenu prezentácie oblastí, ktorých sa konania týkajú. Údaje za rok 2009 boli v dôsledku toho zodpovedajúcim spôsobom upravené.

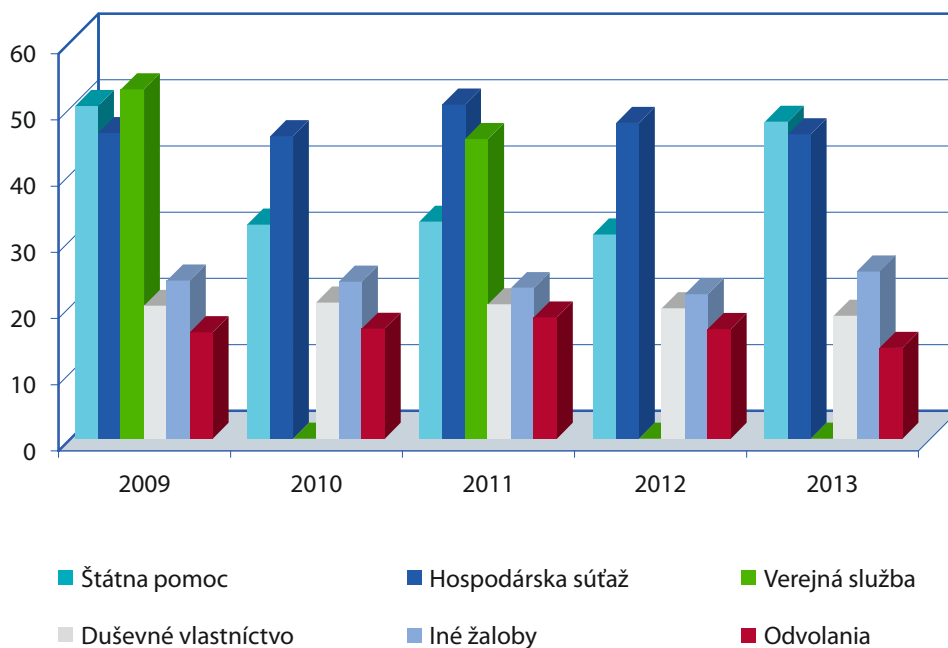
8. Skončené konania – Rozhodovacie zloženie (2009 – 2013)

Rozdelenie v roku 2013

	2009			2010			2011			2012			2013		
	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu
Veľká komora					2	2									
Odvolacia komora	20	11	31	22	15	37	15	14	29	17	20	37	13	45	58
Predseda Všeobecného súdu		50	50		54	54		56	56		50	50		40	40
Päťčlenné komory	27	2	29	8		8	19	6	25	9		9	7	1	8
Trojčlenné komory	245	200	445	255	168	423	359	245	604	328	264	592	378	218	596
Samosudca				3		3									
Spolu	292	263	555	288	239	527	393	321	714	354	334	688	398	304	702

9. Skončené konania – Dĺžka konaní v mesiacoch (2009 – 2013)¹ (rozsudky a uznesenia)

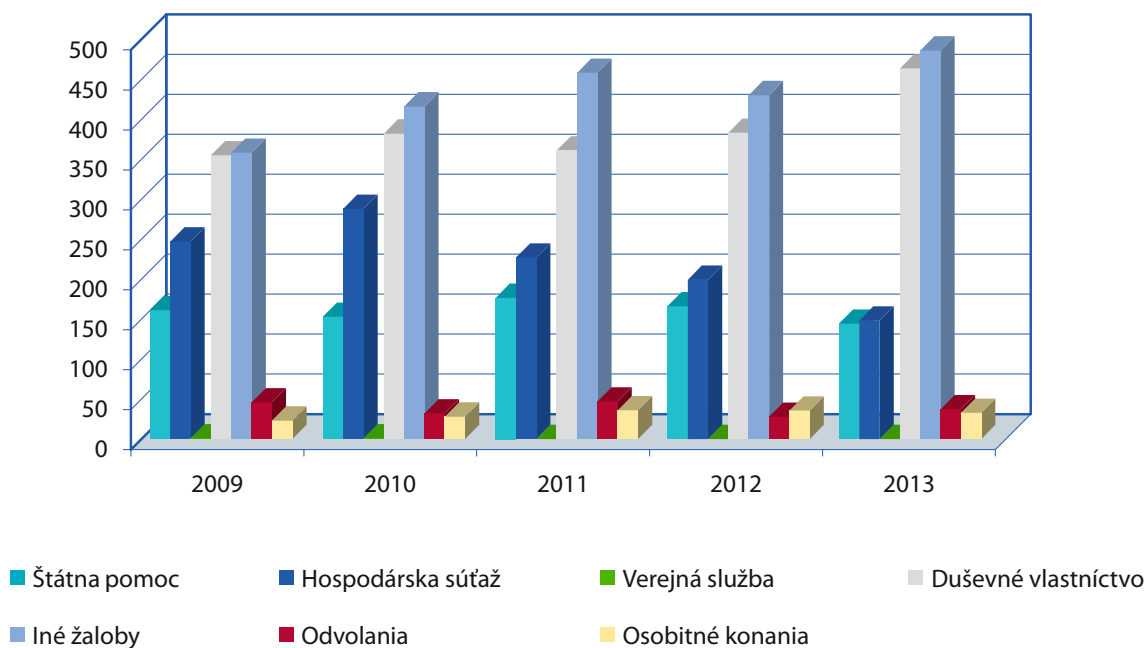

	2009	2010	2011	2012	2013
Štátna pomoc	50,3	32,4	32,8	31,5	48,1
Hospodárska súťaž	46,2	45,7	50,5	48,4	46,4
Verejná služba	52,8		45,3		
Duševné vlastníctvo	20,1	20,6	20,3	20,3	18,7
Iné žaloby	23,9	23,7	22,8	22,2	24,9
Odvolania	16,1	16,6	18,3	16,8	13,9

¹ Výpočet priemernej dĺžky konaní nezohľadňuje: veci, v ktorých bolo rozhodnuté medzitýmnym rozsudkom; osobitné konania; odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia; veci postúpené Súdnym dvorom v nadväznosti na zmenu rozdelenia právomocí medzi Súdnym dvorom a Všeobecným súdom; veci postúpené Všeobecným súdom v nadväznosti na začatie činnosti Súdu pre verejnú službu.

Dĺžka konaní je vyjadrená v mesiacoch a v desatinách mesiaca.

10. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Charakteristika konaní (2009 – 2013)

	2009	2010	2011	2012	2013
Štátna pomoc	161	153	179	152	146
Hospodárska súťaž	247	288	227	200	148
Verejná služba	1	1			
Duševné vlastníctvo	355	382	361	389	465
Iné žaloby	358	416	458	438	487
Odvolania	46	32	47	25	43
Osobitné konania	23	28	36	33	36
Spolu	1 191	1 300	1 308	1 237	1 325

11. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2009 – 2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Aproximácia právnych predpisov					13
Arbitrážna doložka	22	19	18	15	13
Colná únia a Spoločný colný sadzobník	6	6	15	15	7
Dane			1		1
Doprava	2	1	1		5
Duševné a priemyselné vlastníctvo	355	382	361	389	465
Energia	2		1	1	1
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	2	2	2	1	1
Hospodárska a menová politika		2	3	4	18
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	16	38	32	24	13
Hospodárska súťaž	247	288	227	200	148
Inštitucionálne právo	42	33	41	41	50
Kultúra					1
Obchodná politika	33	34	35	41	45
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	17	28	89	106	107
Ochrana spotrebiteľa	3	1			2
Podnikové právo	1				
Poľnohospodárstvo	57	65	61	40	51
Pridruženie zámorských krajín a území					1
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	2	2	3	1	
Prístup k dokumentom	44	42	40	37	38
Pristúpenie nových štátov					1
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)		8	7	8	14
Slobodné poskytovanie služieb	5	4	1		
Sociálna politika	6	4	4	4	
Spoločná politika v oblasti rybolovu	8	27	25	16	17
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika		1	1	1	3
Štátna pomoc	160	152	178	151	146
Transeurópske siete					3
Turizmus					1
Verejné obstarávanie	41	40	43	42	36
Verejné zdravie	4	6	5	15	16
Voľný pohyb osôb	2	3	1		
Vonkajšia činnosť Európskej únie	8	5	2	3	1
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport	1		1	1	2
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	8	8	7	7	8
Životné prostredie	25	34	18	13	17
Spolu Zmluva o ES/ZFEÚ	1 119	1 235	1 223	1 176	1 245
Spolu Zmluva o UO	1	1	1	1	
Spolu Zmluva o AE		1			
Služobný poriadok úradníkov	48	35	48	27	44
Osobitné konania	23	28	36	33	36
CELKOVÝ SÚČET	1 191	1 300	1 308	1 237	1 325

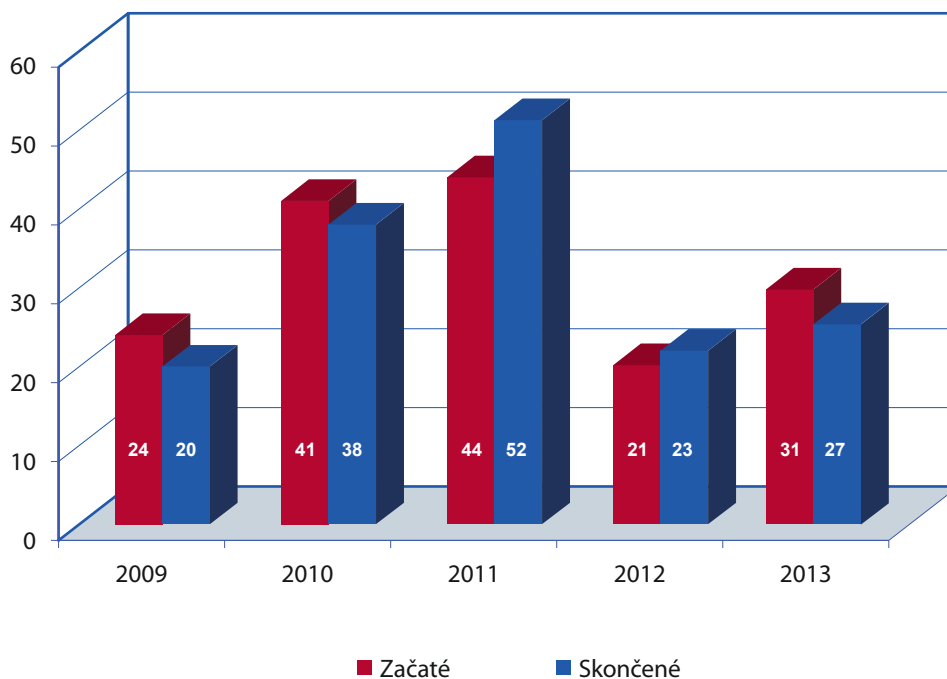
¹ Nadobudnutie platnosti Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) 1. decembra 2009 si vyžiadalo zmenu prezentácie oblastí, ktorých sa konania týkajú. Údaje za rok 2009 boli v dôsledku toho zodpovedajúcim spôsobom upravené.

12. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Rozhodovacie zloženie (2009 – 2013)

	2009	2010	2011	2012	2013
Odvolacia komora	46	32	51	38	51
Predseda Všeobecného súdu		3	3	3	1
Päťčlenné komory	49	58	16	10	12
Trojčlenné komory	1 019	1 132	1 134	1 123	1 145
Samosudca	2				
Nepridelené	75	75	104	63	116
Spolu	1 191	1 300	1 308	1 237	1 325

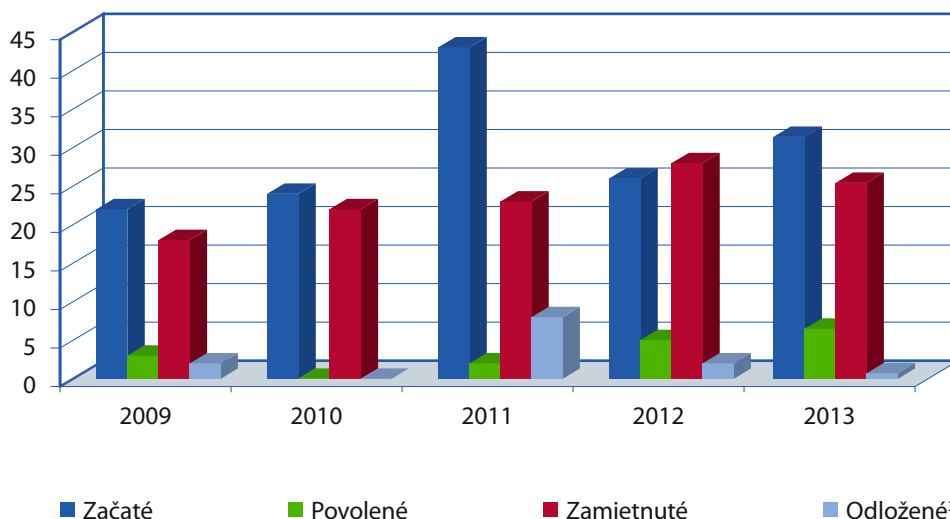
13. Rôzne – Konania o nariadení predbežného opatrenia (2009 – 2013)

Rozdelenie v roku 2013

	Začaté konania o nariadení predbežného opatrenia	Skončené konania o nariadení predbežného opatrenia	Výsledok rozhodnutia		
			Schválenie	Výmaz/zastavenie konania	Zamietnutia
Arbitrážna doložka	1	1			1
Hospodárska súťaž		1	1		
Inštitucionálne právo	4	3		1	2
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	3	3			3
Ochrana spotrebiteľa	1	1			1
Poľnohospodárstvo	2	1			1
Pridruženie zámorských krajín a území	1				
Prístup k dokumentom	4	2	2		
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)	1	2		1	1
Štátna pomoc	8	9		3	6
Verejné obstarávanie	3	2			2
Verejné zdravie	2	2	1		1
Životné prostredie	1				
Spolu	31	27	4	5	18

14. Rôzne – Skrátené súdne konania (2009 – 2013)¹²

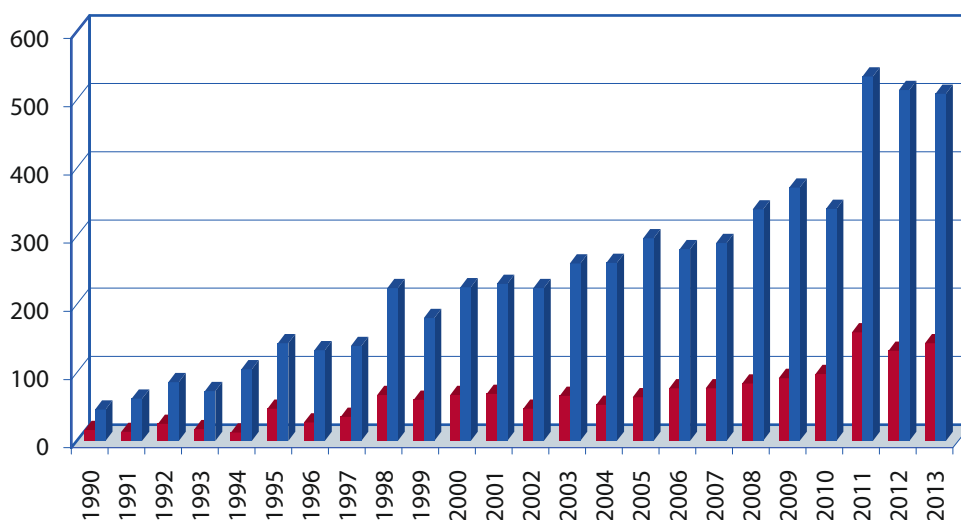
	2009				2010				2011				2012				2013			
	Začaté	Výsledok rozhodnutia			Začaté	Výsledok rozhodnutia			Začaté	Výsledok rozhodnutia			Začaté	Výsledok rozhodnutia			Začaté	Výsledok rozhodnutia		
		Povolené	Zamietnuté	Odložené³		Povolené	Zamietnuté	Odložené³		Povolené	Zamietnuté	Odložené³		Povolené	Zamietnuté	Odložené³		Povolené	Zamietnuté	Odložené³
Colná únia a Spoločný colný sadzobník													1	1				1	1	
Energia																				
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť					1	1							1	1						
Hospodárska súťaž	2	2			3	3			4	4			2	2			2	2		
Inštitucionálne právo	1	1							1		1		1	1						
Konanie	1	1																		
Obchodná politika	2	2							3	2			3	2			15	2	14	1
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	5	1	2	1	10	10			30	2	12	7	10	4	16		4	4		
Poľnohospodárstvo	2	3															1	1		
Prístup k dokumentom	4	4							2	1			1	2			1	1		
Slobodné poskytovanie služieb	1	1																		
Služobný poriadok úradníkov		1																		
Sociálna politika									1		1									
Štátna pomoc					7	5				2			2		2					
Verejné obstarávanie	2	2			2	2											2	1		
Verejné zdravie	1	1											5	1	3		1	2		
Vonkajšia činnosť Európskej únie					1	1														
Životné prostredie	1			1					2	2							5	5		
Spolu	22	3	18	2	24	22	43	2	23	9	26	5	28	2	32	7	26	1		

¹ Prejednanie vecí a rozhodnutie o nej v skrátanom súdnom konaní na Všeobecnom súde možno povoliť na základe článku 76a rokovacieho poriadku. Toto ustanovenie sa uplatňuje od 1. februára 2001.

² Nadobudnutie platnosti Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) 1. decembra 2009 si vyžiadalo zmenu prezentácie oblastí, ktorých sa konania týkajú. Údaje za rok 2009 boli v dôsledku toho zodpovedajúcim spôsobom upravené.

³ Do kategórie „odložené“ patria tieto prípady: späťvzatie návrhu, späťvzatie a prípady, keď je o žalobe rozhodnuté uznesením ešte predtým, než je rozhodnuté o návrhu na prejednanie vecí a rozhodnutie o nej v skrátanom súdnom konaní.

15. Rôzne – Rozhodnutia Všeobecného súdu, proti ktorým bolo podané odvolanie na Súdny dvor (1990 – 2013)

■ Počet rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie

■ Spolu rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie¹

	Počet rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie	Spolu rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie ¹	Percentuálny podiel rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	25	86	29 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	143	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	224	30 %
1999	60	180	33 %
2000	67	225	30 %
2001	69	230	30 %
2002	47	225	21 %
2003	66	260	25 %
2004	53	261	20 %
2005	64	297	22 %
2006	77	281	27 %
2007	78	290	27 %
2008	84	339	25 %
2009	92	371	25 %
2010	98	338	29 %
2011	158	533	30 %
2012	132	514	26 %
2013	144	510	28 %

¹ Spolu rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie – rozsudky, uznesenia o nariadení predbežného opatrenia a o zamietnutí vstupu vedľajšieho účastníka do konania a všetky uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze či postúpení, v prípade ktorých lehota na podanie odvolania uplynula alebo bolo podané odvolanie.

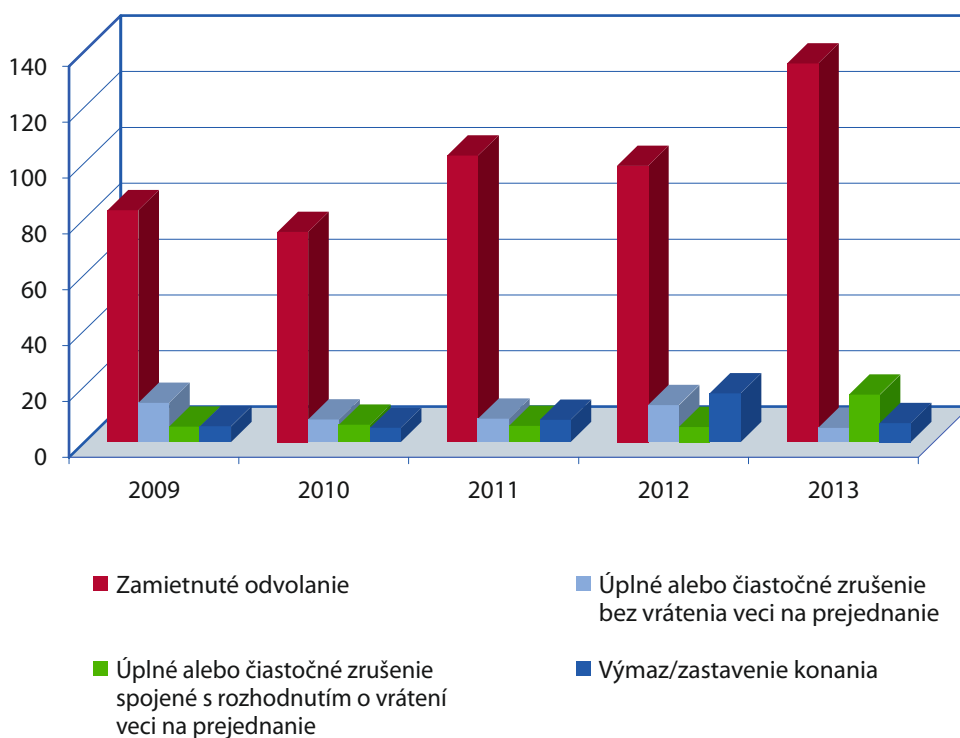
16. Rôzne – Rozdelenie odvolaní podaných na Súdny dvor podľa druhu konania (2009 – 2013)

	2009			2010			2011			2012			2013		
	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvolaní v %	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvolaní v %	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvolaní v %	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvolaní v %	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvolaní v %
Štátna pomoc	23	51	45 %	17	34	50 %	10	37	27 %	18	52	35 %	16	52	31 %
Hospodárska súťaž	11	45	24 %	15	33	45 %	49	90	54 %	24	60	40 %	28	73	38 %
Verejná služba	1	3	33 %				1	1	100 %						
Duševné vlastníctvo	25	153	16 %	32	140	23 %	39	201	19 %	41	190	22 %	38	183	21 %
Iné žaloby	32	119	27 %	34	131	26 %	59	204	29 %	47	208	23 %	62	202	31 %
Odvolaní											2	0 %			
Osobitné konania										2	2	100 %			
Spolu	92	371	25 %	98	338	29 %	158	533	30 %	132	514	26 %	144	510	28 %

17. Rôzne – Výsledky odvolaní podaných na Súdny dvor (2013) (rozsudky a uznesenia)

	Zamietnuté odvolanie	Úplné alebo čiastočné zrušenie bez vrátenia vecí na prejednanie	Úplné alebo čiastočné zrušenie spojené s rozhodnutím o vrátení vecí na prejednanie	Výmaz/zastavenie konania	Spolu
Colná únia a Spoločný colný sadzobník	2				2
Dane	1				1
Doprava	1				1
Duševné a priemyselné vlastníctvo	25	1	2	5	33
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	3	1			4
Hospodárska súťaž	33	1	1	1	36
Inštitucionálne právo	19	1	2		22
Obchodná politika	3		1		4
Ochrana spotrebiteľa	1				1
Poľnohospodárstvo	5				5
Prístup k dokumentom	4		2		6
Slobodné poskytovanie služieb	1				1
Služobný poriadok úradníkov	2				2
Sociálna politika	1				1
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	9	1	2		12
Štátna pomoc	18		5		23
Verejné obstarávanie	2				2
Verejné zdravie	1				1
Voľný pohyb osôb	2				2
Životné prostredie	1				1
Spolu	134	5	15	6	160

18. Rôzne – Výsledky odvolaní podaných na Súdny dvor (2009 – 2013) (rozsudky a uznesenia)

	2009	2010	2011	2012	2013
Zamietnuté odvolanie	83	73	101	98	134
Úplné alebo čiastočné zrušenie bez vrátenia vecí na prejednanie	12	6	9	12	5
Úplné alebo čiastočné zrušenie spojené s rozhodnutím o vrátení vecí na prejednanie	4	5	6	4	15
Výmaz/zastavenie konania	5	4	8	15	6
Spolu	104	88	124	129	160

19. Rôzne – Celkový vývoj (1989 – 2013)

(začaté, skončené, prebiehajúce konania)

	Začaté konania ¹	Skončené konania ²	Prebiehajúce konania k 31. decembru
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1 117
1998	238	348	1 007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1 174
2005	469	610	1 033
2006	432	436	1 029
2007	522	397	1 154
2008	629	605	1 178
2009	568	555	1 191
2010	636	527	1 300
2011	722	714	1 308
2012	617	688	1 237
2013	790	702	1 325
Spolu	10 740	9 415	

¹ 1989: Súdny dvor postúpil 153 vecí novozriadenému Súdu prvého stupňa.

1993: Súdny dvor postúpil 451 vecí z dôvodu prvého rozšírenia právomocí Súdu prvého stupňa.

1994: Súdny dvor postúpil 14 vecí z dôvodu druhého rozšírenia právomocí Súdu prvého stupňa.

2004 – 2005: Súdny dvor postúpil 25 vecí z dôvodu tretieho rozšírenia právomocí Súdu prvého stupňa.

² 2005 – 2006: Súd prvého stupňa postúpil 118 vecí novozriadenému Súdu pre verejnú službu.

Kapitola III

Súd pre verejnú službu

A – Činnosť Súdu pre verejnú službu v roku 2013

Predkladateľ: predseda Súdu pre verejnú službu Sean Van Raepenbusch

1. Zo súdnych štatistík Súdu pre verejnú službu za rok 2013 vyplýva, že počet začatých vecí (160) klesol v porovnaní s predchádzajúcim rokom (178). Rok 2012 bol však rokom, počas ktorého bolo Súdu pre verejnú službu predložených najviac nových vecí od jeho vzniku. Počet vecí začatých v roku 2013 je naopak porovnateľný s počtom vecí začatých v roku 2011 (159). Je však podstatne vyšší než v predchádzajúcich rokoch (139 v roku 2010, 113 v roku 2009 a 111 v roku 2008).

Treba predovšetkým zdôrazniť, že počet skončených vecí sám osebe (184) jednoznačne stúpol oproti počtu vecí skončených v minulom roku (121), hoci pokles v danom roku bol spôsobený obmenou troch zo siedmich sudcov pôsobiacich na Súde pre verejnú službu, ku ktorej došlo na konci roka 2011. Nič to však nemení na skutočnosti, že tento výsledok predstavuje najlepší kvantitatívny výsledok od jeho vzniku.

Z uvedeného vyplýva, že počet prebiehajúcich vecí v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesol (211 oproti 235 k 31. decembru 2012). Tento počet je však stále vyšší než k 31. decembru 2011 (178). Priemerná dĺžka konania¹ sa však ako taká výrazne nezmenila (14,7 mesiaca v roku 2013 oproti 14,8 mesiaca v roku 2012).

Počas zohľadňovaného obdobia predseda Súdu pre verejnú službu prijal 3 uznesenia o nariadení predbežného opatrenia, v porovnaní s 11 v roku 2012 a 7 v roku 2011.

Zo súdnych štatistík súdu za rok 2013 okrem toho vyplýva, že proti rozhodnutiam Súdu pre verejnú službu bolo podaných 56 odvolaní na Všeobecný súd Európskej únie, čo predstavuje nárast v porovnaní s rokmi 2011 (44) a 2012 (11). V tejto súvislosti treba však zdôrazniť, že 22 z týchto odvolaní podaných v roku 2013 bolo predložených jedným a tým istým odvolateľom. Z 39 odvolaní rozhodnutých v roku 2013 bolo navyše 30 zamietnutých a v 9 prípadoch sa odvolaniu úplne alebo čiastočne vyhovel, pričom 4 veci, v ktorých bolo rozhodnutie zrušené, boli vrátené Súdu pre verejnú službu na ďalšie konanie.

Navyše 9 vecí skončilo urovnaním sporu zmierom podľa článku 69 rokovacieho poriadku v porovnaní so 4 vecami za predchádzajúci rok. Súd pre verejnú službu sa teda dostal na úroveň z roku 2011 (8).

2. Treba tiež poukázať na to, že v roku 2013 došlo k ďalšej zmene zloženia Súdu pre verejnú službu a vzhľadom na predčasný odchod jednej sudkyne do funkcie nastúpil jeden jeho nový člen.

3. V nasledujúcej časti sú uvedené najvýznamnejšie rozhodnutia Súdu pre verejnú službu.

¹ Údaj nezahŕňa dobu prípadného prerušenia.

I. Procesné otázky

Podmienky prípustnosti

1. Akt spôsobujúci ujmu

V rozsudku z 11. decembra 2013, *Verile a Gjergji/Komisia* (F-130/11) Súd pre verejnú službu uviedol, že v oblasti prevodov práv na dôchodok návrh na započítanie odpracovaných rokov, ktorý príslušné útvary inštitúcie podmieňujú súhlasom úradníka, predstavuje jednostranný akt, ktorý je oddeliteľný od procesného rámca, v ktorom je prijímaný, a ktorý priamo vyplýva z individuálneho práva výslovne priznaného článkom 11 ods. 2 prílohy VIII Služobného poriadku úradníkov Európskej únie (ďalej len „služobný poriadok“) úradníkom a zamestnancom pri ich nástupe do služieb Únie. Súd pre verejnú službu v dôsledku toho rozhodol, že takýto návrh je aktom spôsobujúcim ujmu tomu úradníkovi, ktorý požiadal o prevod svojich práv na dôchodok.

2. Lehota na podanie žaloby

Nie je neobvyklé, že úradníci alebo zamestnanci podávajú po sebe nasledujúce sťažnosti proti tomu istému aktu. Tieto sťažnosti sú prípustné, ak sú podané v lehote stanovenej v článku 90 ods. 2 služobného poriadku. Vzniká však otázka, kedy začína plynúť lehota na podanie žaloby. V rozsudku z 23. októbra 2013, *D'Agostino/Komisia* (F-93/12), Súd pre verejnú službu považoval za tento moment dátum, kedy bolo doručené rozhodnutie, v ktorom administratíva zaujala stanovisko ku všetkým tvrdeniam predloženým žalobcom v lehote na podanie sťažnosti. Konkrétne, ak má druhá sťažnosť rovnaký rozsah ako prvá sťažnosť, pretože neobsahuje nijaký nový návrh, ani novú výhradu či nový dôkaz, musí sa rozhodnutie, ktoré túto druhú sťažnosť zamietá považovať za akt výlučne potvrdzujúci zamietnutie prvej sťažnosti, takže lehota na podanie žaloby plynie od prvého zamietnutia. Naproti tomu v prípade, že druhá sťažnosť obsahuje nové skutočnosti v porovnaní s prvou sťažnosťou, rozhodnutie o zamietnutí druhej sťažnosti predstavuje nové rozhodnutie, ktoré bolo prijaté po opätovnom preskúmaní rozhodnutia zamietajúceho prvú sťažnosť a s prihliadnutím na obsah druhej sťažnosti, pričom lehota na podanie žaloby teda začína plynúť od tohto druhého rozhodnutia o zamietnutí.

3. Právomoc

V rozsudku zo 16. septembra 2013, *Wurster/EIGE* (F-20/12 a F-43/12), Súd pre verejnú službu rozhodol, že riadny výkon spravodlivosti vyžaduje, aby skúmal *ex officio* dôvod týkajúci sa verejného poriadku založený na porušení pôsobnosti právneho predpisu v tom, že napadnuté rozhodnutie bolo v prejednávanej veci prijaté na základe ustanovení, ktoré sa na žalobkyňu nevzťahujú. Súd pre verejnú službu pripomenul rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. júla 1994, *Browet a i./Komisia* (T-576/93 až T-582/93, Zb. s. II-677, Zb. VS s. I-A-191 a II-619), a na jeho základe dospel k záveru, že by porušil svoju úlohu súdu posudzujúceho otázky zákonnosti, ak by nepoukázal, aj napriek tomu, že táto vec nie je medzi účastníkmi sporu sporná, na to, že napadnuté rozhodnutie bolo prijaté na základe právnej normy, ktorá sa nemôže v prejednávanej veci uplatniť.

4. Konanie

Súd pre verejnú službu, ktorému bola predložená žaloba obsahujúca štrukturálny problém, v rozsudku z 30. septembra 2013, *BP/FRA* (F-38/12) rozhodol, že nie je jeho povinnosťou *ex officio* zoskupovať tvrdenia, výhrady a žalobné dôvody uvádzané v rôznych žalobných návrhoch. Súd pre verejnú službu tiež rozhodol, že výhradu vznesenú v rámci žalobného dôvodu, ktorým sa domáha zrušenia prvého rozhodnutia, nemožno zohľadniť na podporu iného žalobného návrhu smerujúceho k zrušeniu druhého rozhodnutia, a to aj napriek tomu, že táto výhrada spochybňuje skôr platnosť druhého rozhodnutia.

II. Hmotnoprávne otázky

Všeobecné podmienky platnosti aktov

1. Povinnosť rozhodnúť po podrobnom a osobitom preskúmaní

Súd pre verejnú službu už viackrát pripomenul povinnosť inštitúcií vykonať v každej veci pred prijatím rozhodnutia podrobné preskúmanie. Vo svojom rozsudku z 19. marca 2013, *BR/Komisia* (F-13/12), konkrétne zdôraznil, že povinnosť starostlivo, úplne a nestranne preskúmať každý spis vyplýva z práva na riadnu správu vecí verejných, ako aj z povinnosti starostlivosti a zásady rovnosti zaobchádzania. Súd pre verejnú službu v tejto súvislosti rozsudkom zo 17. októbra 2013, *BF/Dvor audítorov* (F-69/11) rozhodol, že výbor poverený uskutočnením predbežného výberu medzi uchádzačmi o pracovné miesto musí menovaciemu orgánu oznámiť zásluhy jednotlivých uchádzačov vybraných v tejto fáze, pretože menovací orgán musí mať možnosť sám poznať a posúdiť kritéria hodnotenia týchto uchádzačov, aby mohol urobiť konečný výber, ktorý mu prináleží. Naopak skutočnosť, že tento výbor neposkytol porovnanie obsahujúce aj zásluhy nevybraných uchádzačov, nemôže sama osebe spôsobovať ujmu.

2. Povinnosť odôvodnenia

Nie je neobvyklé, že interné predpisy ukladajú komisii na predbežný výber uchádzačov, aby menovaciemu orgánu predložila odôvodnenú správu o uchádzačoch o pracovné miesto. Súd pre verejnú službu v tomto ohľade v už citovanom rozsudku *BF/Dvor audítorov* rozhodol, že požadované odôvodnenie musí obsahovať všetky potrebné prvky hodnotenia, ktoré umožnia menovaciemu orgánu riadne vykonať jeho rozsiahle právomoci v oblasti vymenovania, pretože inak by také predpisy boli pozbavené svojho zmyslu. Takto odôvodnená správa má menovaciemu orgánu *in fine* umožniť, aby porozumel hodnoteniu vybraných uchádzačov vykonanému komisiou na predbežný výber a následne na základe porovnávacieho hodnotenia sám vybral najvhodnejšieho uchádzača pre výkon funkcií, ktoré sú predmetom oznámenia o prijímaní.

Navyše Súd pre verejnú službu vo svojom rozsudku zo 6. marca 2013, *Scheefer/Parlament* (F-41/12), zdôraznil, že odôvodnenie nemožno považovať za nedostatočné len preto, že nejde do podrobností. Odôvodnenie je totiž dostatočné vtedy, keď uvádza skutočnosti a právne úvahy, ktoré majú v štruktúre rozhodnutia zásadný význam, takže administratíva nie je povinná uvádzať dôvody svojho odôvodnenia.

Niekedy sa však podľa judikatúry vyžaduje od administratívy zvýšená povinnosť odôvodnenia.

Ako vyplýva z rozsudku z 11. júla 2013, *Tzirani/Komisia* (F-46/11), o taký prípad ide v súvislosti s rozhodnutiami o zastavení vyšetrovania, ktoré sa začalo na základe žiadosti o pomoc pre psychické obťažovanie. V tomto rozsudku Súd pre verejnú službu rozhodol, že na rozdiel od väčšiny aktov administratívy, ktoré môžu spôsobiť úradníkovi ujmu, sa tieto rozhodnutia prijímajú v osobitnom skutkovom kontexte. Situácia obťažovania – ak sa preukáže – sa často vyznačuje svojou dĺžkou a svojimi mimoriadne ničivými účinkami na zdravie obete. Navyše takáto situácia nepostihuje na prvom mieste finančné záujmy a služobný postup úradníka, ale poškodzuje jeho osobnosť, dôstojnosť a fyzickú alebo psychickú integritu.

V tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu okrem toho uviedol, že keďže bol sťažovateľ presvedčený, že bol obťažovaný, povinnosť starostlivosti vyžaduje, aby sa povinnosť odôvodnenia stanovenej v článku 25 druhom odseku služobného poriadku vykladala striktne. Inštitúcia je teda povinná

odôvodniť svoje zamietnutie o žiadosti o pomoc čo najúplnejšie, bez toho, aby sťažovateľ musel s cieľom dozvedieť sa dôvody tohto zamietnutia čakať na odpoveď na sťažnosť.

3. Výkon rozsudku o zrušení

V troch rozsudkoch z 5. novembra 2013, *Doyle/Europol* (F-103/12), *Hanschmann/Europol* (F-104/12) a *Knöll/Europol* (F-105/12), Súd pre verejnú službu zdôraznil, že keď sa rozsudkom súdu Únie zruší rozhodnutie administratívy z dôvodu porušenia práv na obhajobu, dotknutej administratíve prináleží preukázať, že prijala všetky opatrenia, aké mala k dispozícii, s cieľom odstrániť účinky tejto nezákonnosti. Administratíva sa preto nemôže obmedziť na tvrdenie, že v prípade osoby, voči ktorej došlo k tomuto porušeniu, už nie je možné vytvoriť podmienky na uplatnenie jej práv na obhajobu. Akceptovanie takého postupu by znamenalo, že povinnosť zabezpečiť dodržiavanie týchto práv a vykonať rozsudok, ktorým bolo konštatované ich porušenie, by bola zbavená celej podstaty. Na základe zrušujúceho rozsudku možno vyplatiť odškodnenie iba vtedy, ak z dôvodov, ktoré nemožno pripísať príslušnej administratíve, je objektívne ťažké, dokonca až nemožné, odstrániť účinky porušenia práv na obhajobu.

Služobný postup úradníkov a zamestnancov

Súd Únie dospel k záveru, že výberová komisia má širokú mieru voľnej úvahy pri overovaní adekvátnosti diplomu uchádzača s ohľadom na oblasť výberového konania alebo pri posudzovaní povahy a dĺžky požadovanej odbornej praxe. Úloha Súdu pre verejnú službu je teda obmedzená len na preskúmanie toho, či pri výkone tejto právomoci nedošlo k zjavne nesprávnemu posúdeniu. Súd pre verejnú službu vo svojom rozsudku zo 7. októbra 2013, *Thomé/Komisia* (F-97/12) doplnil túto judikatúru svojím rozhodnutím, že pokiaľ ide o otázku, či diplom uchádzača je uznaný právnu úpravou štátu, v ktorom bol vydaný, alebo či vzhľadom na túto právnu úpravu dosahuje úroveň, ktorá bola požadovaná v oznámení o výberovom konaní, výklad vnútroštátnej právnej úpravy, ktorý výberová komisia alebo menovací orgán poskytne na základe sťažnosti, nepatrí do ich širokej miery voľnej úvahy, a teda súd Únie musí mať možnosť ho preskúmať v celom rozsahu.

Podľa judikatúry je navyše prípustné, že ak menovací orgán po uverejnení oznámenia o výberovom konaní zistí, že požadované podmienky sú prísnejšie, než si vyžadujú potreby služby, môže buď pokračovať v prijímacom konaní a prípadne prijať nižší počet úspešných uchádzačov, ako sa pôvodne plánovalo, alebo začať výberové konanie odznova, a to tak, že zruší pôvodné oznámenie o výberovom konaní a nahradí ho opraveným oznámením. Súd pre verejnú službu vo svojich rozsudkoch z 13. marca 2013, *Mendes/Komisia* (F-125/11) a z 21. marca 2013, *Taghani/Komisia* (F-93/11), spresnil, že menovací orgán nemôže počas konania meniť pravidlá pre číselné hodnotenie niektorých testov s cieľom zvýšiť počet uchádzačov, ktorí v dotknutých testoch získajú minimálny počet bodov. Takýto postup totiž znižuje šance tých uchádzačov, ktorí uspeli v uvedených testoch podľa pôvodných pravidiel, že sa budú nachádzať medzi najlepšími uchádzačmi. Súd pre verejnú službu v tejto súvislosti uviedol, že uplatnenie predmetnej zmeny na uchádzačov porušuje zásadu ochrany legitímnej dôvery a zásadu právnej istoty, pretože mohli dôvodne očakávať, že uchádzači pripustení k účasti na hodnotiacich skúškach budú vybraní iba spomedzi tých, ktorí dosiahli minimum požadované vo vstupných testoch podľa spôsobov hodnotenia stanovených v oznámení o výberovom konaní.

Práva a povinnosti úradníkov a zamestnancov

1. Zákaz diskriminácie na základe veku

Vzniká otázka, či vymenovanie úspešného uchádzača výberového konania, ktorý nadobudol značnú odbornú prax mimo inštitúcií, do nástupnej platovej triedy predstavuje diskrimináciu na základe veku v tom, že príslušná osoba nemôže očakávať rovnaký profesijný postup ako mladší úspešní uchádzači. V rozsudku z 12. decembra 2013, *BV/Komisia* (F-133/11), Súd pre verejnú službu v tejto súvislosti rozhodol, že ak oznámenie o výberovom konaní uverejnené s cieľom prijať úradníkov do určitej platovej triedy vyžaduje, aby uchádzači splnili minimálnu podmienku odbornej praxe, na úspešných uchádzačov tohto výberového konania treba bez ohľadu na ich vek a predchádzajúcu odbornú prax hľadieť tak, že pokiaľ ide o ich zaradenie do platovej triedy sa nachádzajú všetci v rovnakej situácii. Isteže, Súd pre verejnú službu pripustil, že úspešní uchádzači takeého výberového konania, ktorí nastúpili do verejnej služby Európskej únie po získaní značnej odbornej praxe mimo inštitúcií, nemôžu očakávať rovnaký profesijný postup ako úspešní uchádzači, ktorí nastúpili do uvedenej verejnej služby v mladšom veku, pretože služobný postup prvých bude v zásade kratší než služobný postup tých druhých. Ako však Súd pre verejnú službu zdôraznil, tieto skutkové okolnosti nepredstavujú diskrimináciu na základe veku, ale vychádzajú z okolností osobitných pre každého z týchto uchádzačov.

2. Diskriminácia na základe pohlavia

Materská dovolenka zodpovedá potrebe chrániť jednak biologický stav ženy počas tehotenstva a po ňom a jednak osobitné vzťahy medzi ženou a jej dieťaťom v období nasledujúcom po tehotenstve a pôrode. Vo svojom rozsudku z 11. júla 2013, *Haupt-Lizer/Komisia* (F-86/12), však Súd pre verejnú službu konštatoval, že normotvorca Únie tým, že obdobie, počas ktorého žena nesmie pracovať, obmedzil na dva týždne pred pôrodom a po ňom, nemal v úmysle ustanoviť, že dotknutá osoba nemôže ani počas zvyšných týždňov materskej dovolenky vykonávať akékoľvek úkony týkajúce sa jej profesijného života. Keďže žalobkyňa bola po tomto období dvoch týždňov informovaná o svojom zapísaní do rezervného zoznamu výberového konania, ktorého sa zúčastnila, a neuviedla žiadnu zvláštnu zdravotnú okolnosť, Súd pre verejnú službu teda odmietol v tejto veci považovať materskú dovolenku za prekážku v uskutočňovaní opatrení zameraných na prijatie. Hoci žalobkyňa má právo sa počas svojej materskej dovolenky venovať výhradne svojmu dieťaťu, nič to nemení na skutočnosti, že toto svoje rozhodnutie nemôže použiť ako zámienku na tvrdenie, že bola diskriminovaná na základe pohlavia.

V tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu ďalej rozhodol, že výkon práva na rodičovskú dovolenku žalobkyňou nemohlo brániť tomu, aby sa zapojila do postupu pri prijímaní do zamestnania, a že odmietnutie zohľadniť túto dovolenku nepredstavovalo diskrimináciu na základe pohlavia. Súd pre verejnú službu v tejto súvislosti uviedol, že rodičovskú dovolenku môžu čerpať tak ženy, ako aj muži a že ochrana priznaná tejto dovolenke má menší rozsah ako ochrana poskytnutá materskej dovolenke.

3. Psychické obťažovanie

V nadväznosti na rozsudok z 9. decembra 2008, *Q/Komisia* (F-52/05, zrušený z iného dôvodu rozsudkom Všeobecného súdu Európskej únie z 12. júla 2011, *Komisia/Q* (T-80/09 P, Zb. s. II-4313), Súd pre verejnú službu rozhodol vo svojom, už citovanom rozsudku *Tzirani/Komisia*, že rozhodnutie o zastavení konania o pomoc pre údajné psychické obťažovanie porušuje článok 12a ods. 3 služobného poriadku, ak je toto zastavenie konania odôvodnené najmä neexistenciou zlého úmyslu domnelého obťažovateľa. V tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu rozhodol, že článok 25 druhý

odsek služobného poriadku nestanovuje povinnosť odovzdať osobe, ktorá podala žiadosť o pomoc, záverečnú správu o administratívnom vyšetrovaní ani zápisnice z vypočutí, ktoré sa v tomto rámci vykonali. Ak však záujmy osôb, ktorých sa vyšetrovanie týka, a tých, ktoré vo vyšetrovaní svedčili, budú chránené, žiadne ustanovenie služobného poriadku tomuto odovzdaniu nebráni.

Okrem toho článok 12a služobného poriadku, ktorý sa vzťahuje na zmluvných zamestnancov, stanovuje, že ak sú títo zamestnanci obeťami obťažovania, nesmie im byť spôsobená nijaká ujma zo strany inštitúcie, ktorá ich zamestnáva. Súd pre verejnú službu v už citovanom rozsudku *D'Agostino/Komisia* uviedol, že cieľom tohto ustanovenia je len chrániť úradníkov a zamestnancov pred obťažovaním, takže toto ustanovenie nemôže inštitúcii brániť v tom, aby skončila zmluvný vzťah z legitímneho dôvodu, ktorý súvisí so záujmom služby a vôbec sa netýka obťažovania.

4. Prístup k utajovaným skutočnostiam

V rozsudku z 21. novembra 2013, *Arguelles Arias/Rada* (F-122/12), Súd pre verejnú službu po prvýkrát rozhodol o výklade rozhodnutia Rady 2011/292². Dospel k záveru, že len menovací orgán alebo orgán oprávnený uzatvárať pracovné zmluvy (ďalej len „OOUPZ“) sú oprávnení po skončení bezpečnostného vyšetrovania vedeného príslušnými vnútroštátnymi orgánmi rozhodnúť o tom, či udelia členom personálu Rady previerku personálnej bezpečnosti alebo nie. Keďže menovací orgán a OOUPZ Rady nie sú viazané závermi bezpečnostného vyšetrovania vedeného vnútroštátnymi orgánmi, a to ani v prípade, že je výsledok tohto vyšetrovania kladný, nie sú povinné udeliť dotknutej osobe previerku personálnej bezpečnosti, ak táto osoba môže mať slabé miesta, a zachovávajú si teda možnosť neudelieť jej túto previerku na základe povinnosti obozretnosti, ktorá inštitúciám prislúcha.

5. Povinnosť spolupráce a povinnosť zachovávať lojalnosť

V tom istom, už citovanom rozsudku *Arguelles Arias/Rada* Súd pre verejnú službu rozhodol, že žalobca porušil svoju povinnosť lojality a spolupráce vo vzťahu k inštitúcii, ktorá ho zamestnáva, keď jej odmietol oznámiť skutočnosti, ktoré predložil vnútroštátnemu orgánu a ktoré mohli preukázať dôvodnosť kladného rozhodnutia tejto inštitúcie, hoci bol jedinou osobou, ktorá jej ich mohla poskytnúť.

6. Prístup k zdravotnej dokumentácii

Súd pre verejnú službu v rozsudku zo 16. septembra 2013, *CN/Rada* (F-84/12), rozhodol, že článok 26a služobného poriadku nemožno považovať za porušujúci článok 41 ods. 2 písm. b) Charty základných práv Európskej únie, pretože článok 26a stanovuje, že úradníci majú právo sa oboznámiť so svojou zdravotnou dokumentáciou a spresňuje, že oboznámiť sa s ňou môžu v súlade s postupmi, ktoré upraví každá inštitúcia. Článok 41 ods. 2 písm. b) Charty totiž nevyžaduje, aby úradníci mali za každých okolností priamy prístup k svojej zdravotnej dokumentácii, ale umožňuje nepriamy prístup, pokiaľ to oprávnené záujmy dôvernosti a profesijného tajomstva odôvodňujú.

² Rozhodnutie Rady 2011/292/EÚ z 31. marca 2011 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 141, s. 17).

Funkčné pôžitky a dávky sociálneho zabezpečenia úradníkov

1. Diéty

V rozsudku z 19. marca 2013, *Infante García-Consuegra/Komisia* (F-10/12), Súd pre verejnú službu rozhodol, že priznanie diét podľa článku 10 ods. 1 prílohy VII služobného poriadku je podmienené dvomi skutočnosťami: po prvé podmienke zmeniť bydlisko, aby došlo k splneniu požiadaviek článku 20 služobného poriadku, a po druhé podmienke nieť výdavky a nevýhody spôsobené nutnosťou sa presťahovať alebo sa dočasne usadiť v mieste zamestnania. Priznanie diét naopak nie je podmienené tým, aby dotknutý úradník musel preukázať, že bol nútený dočasne si ponechať si v mieste svojho pôvodu alebo predchádzajúceho zamestnania bývanie, ktoré mu spôsobuje výdavky. Navyše nemožno sa domnievať, že len osoby, ktoré sú s inštitúciami spojené nestálym pracovným pomerom možno považovať za osoby, ktoré sa dočasne usadili v mieste zamestnania na tak dlho, kým sa tam nepresťahovali, pretože v opačnom prípade by v rozpore so služobným poriadkom došlo k automatickému vylúčeniu úradníkov z nároku na diéty. V tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu ďalej spresnil, že keďže podmienky uvedené vyššie sú kumulatívne, je na dotknutom úradníkovi, aby poskytol dôkaz o tom, že znášal výdavky alebo nevýhody spôsobené nutnosťou sa presťahovať alebo sa dočasne usadiť v mieste zamestnania. Administratíva však musí rešpektovať rozhodnutie dotknutej osoby, pokiaľ ide o jej ubytovanie počas doby potrebnej na nájdenie si trvalého bývania v novom mieste zamestnania. Takže s výnimkou prípadu vážnych podozrení a zjavných nepriamych dôkazov, že uplatnené výdavky sa nezhodujú so skutočnou situáciou dotknutej osoby, neprislúcha administratíve spochybňovať rozhodnutie úradníka.

2. Zdravotné poistenie

V rozsudku zo 16. mája 2013, *de Pretis Cagnodo a Trampuz de Pretis Cagnodo/Komisia* (F-104/10), Súd pre verejnú službu konštatoval, že v spoločných pravidlách pre zdravotné poistenie (ďalej len „RCAM“) úradníkov uvedených v článku 72 služobného poriadku, ako ani vo všeobecných vykonávacích ustanoveniach prijatých Komisiou neexistuje ustanovenie, ktoré by osobám poisteným v RCAM ukladalo povinnosť zaobstarať si rozpočet v riadnej a náležitej forme a zaslať ho úradu pre plnenie nárokov so žiadosťou o prevzatie nákladov plánovanej hospitalizácie. Súd pre verejnú službu tiež uviedol, že v prípade výdavkov za ubytovanie pri hospitalizácii nie je stanovená žiadna horná hranica náhrady, pretože platná právna úprava len stanovuje, že sa neuhradí tá časť výdavkov, ktoré sú považované za nadmerné s ohľadom na obvyklé náklady v krajine, v ktorej boli tieto výdavky vynaložené.

V tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu rozhodol, že Komisia je povinná riadiť RCAM v súlade so zásadou riadnej správy vecí verejných. V prípade nadmerných výdavkov za ubytovanie je Komisia, resp. úrad pre plnenie nárokov, povinná vzhľadom na jej povinnosť konať s náležitou starostlivosťou pred zaplatením faktúry, a to aj v prípade prevzatia nákladov, vyžiadať si od zdravotníckeho zariadenia písomné informácie a informovať poisteného o probléme. Ak nepostupovala takto, úrad pre plnenie nárokov nemôže ponechať zaplatenie sumy považovanej za nadmernú na poistených.

Súd pre verejnú službu ďalej v rámci svojho rozhodnutia spresnil úlohu lekárskej komisie uvedenej v článku 23 RCAM a rozsah, v akom môže preskúmať jej rozhodnutia. Vo svojom rozsudku z 2. októbra 2013, *Nardone/Komisia* (F-111/12), pripomenul, že lekárskej komisii prislúcha vykonať objektívne a nezávisle posúdenie otázok lekárskej povahy, a že táto úloha si vyžaduje jednak, aby táto komisia mala k dispozícii všetky podklady, ktoré pre ňu môžu byť užitočné, a jednak, aby bola jej voľná úvaha neobmedzená. Súd Únie je oprávnený výlučne overiť, na jednej strane, či uvedená komisia bola riadne zriadená a riadne fungovala, a na druhej strane, či je jej stanovisko riadne, najmä či obsahuje primerané odôvodnenie. V tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu spresnil, že

ak lekárska komisia prejednáva otázky zložitej lekárskej povahy vzťahujúce sa najmä na obťažnú diagnostiku, je jej povinnosťou uviesť vo svojom stanovisku prvky spisu, o ktoré sa opiera, a v prípade značných odchýlok spresniť dôvody, pre ktoré sa odchýlila od skorších relevantných lekárskejších správ priaznivejších pre dotknutú osobu. Stále v tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu napokon uviedol, že lekárska komisia vyhovie požiadavkám odôvodnenia, súdržnosti a presnosti, ak v prvom rade zaujme stanovisko k medicínsky preukázanej existencii každého ochorenia a každej poruchy, ktorými dotknutá osoba podľa svojho názoru trpí, a to dostatočne jasne a výslovne, aby bolo možné preskúmať úvahy, z ktorých autori správy vychádzali, ak ďalej zaujme dostatočne jasné a výslovné stanovisko k tomu, či choroby a poruchy, ktoré považuje za preukázané, majú svoj pôvod prípadne v úraze alebo chorobe z povolania, a napokon ak pri čítaní stanoviska lekárskej komisie je možné nájsť zrozumiteľnú súvislosť medzi lekáorskými zisteniami, ktoré obsahuje, a každým z jej záverov.

3. Dôchodky

V už citovanom rozsudku *Verile a Gjergji/Komisia* Súd pre verejnú službu spresnil viacero skutočností týkajúcich sa prevodu práv na dôchodok. V prípade prevodu práv nadobudnutých v rámci Únie do vnútroštátneho dôchodkového systému (ďalej len „prevod ,out““) článok 11 ods. 1 prílohy VIII služobného poriadku stanovuje, že dotknutý úradník má nárok na prevedenie „poistno-matematického ekvivalentu svojich práv na starobný dôchodok aktualizovaný ku skutočnému dňu prevodu, [ktoré nadobudol v Únii]“. Naproti tomu v prípade prevodu práv na dôchodok nadobudnutých v členskom štáte do dôchodkového systému Únie (ďalej len „prevod, ,in““), odsek 2 toho istého ustanovenia stanovuje, že dotknutý úradník môže na Úniu previesť „kapitálovú hodnotu, aktualizovanú ku dňu skutočného prevodu, práv na dôchodok, ktoré získal [vo vnútroštátnom alebo medzinárodnom systéme, v ktorom bol do tej doby poistený]“. V prípade prevodu „out“ prevedená suma predstavuje „poistno-matematický ekvivalent“ práv nadobudnutých v Únii. V prípade prevodu „in“ prevedená suma predstavuje „aktualizovanú kapitálovú hodnotu“, t. j. určitú peňažnú sumu, ktorá vecne predstavuje práva na dôchodok nadobudnuté vo vnútroštátnom alebo medzinárodnom systéme, aktualizované ku dňu uskutočnenia prevodu.

V tejto súvislosti Súd pre verejnú službu uviedol, že „poistno-matematický ekvivalent“ uvedený v článku 11 ods. 1 prílohy VIII služobného poriadku a „aktualizovaná kapitálová hodnota“ uvedená v odseku 2 toho istého článku, sú dva rozdielne právne pojmy patriace do vzájomne nezávislých systémov. „Poistno-matematický ekvivalent“ je totiž v služobnom poriadku uvedený ako samostatný pojem, ktorý je vlastný systému dôchodkového zabezpečenia Únie. V článku 8 prílohy VIII služobného poriadku je definovaný ako „kapitálová hodnota dávok [starobného dôchodku] vznikajúcich úradníkovi, vypočítaná na základe tabuľky úmrtnosti uvedenej v článku 9 prílohy XII [služobného poriadku], podliehajúca úrokovej sadzbe 3,1 % p. a., ktorá môže byť revidovaná v súlade s predpismi ustanovenými v článku 10 prílohy XII [služobného poriadku]“. „Aktualizovaná kapitálová hodnota“ naopak nie je definovaná služobným poriadkom a tento poriadok ani neuvádza metódu jej výpočtu, a to z toho dôvodu, že jej výpočet a spôsoby kontroly tohto výpočtu spadajú výlučne do právomoci dotknutých vnútroštátnych alebo medzinárodných orgánov. Pokiaľ ide o výpočet príslušnými vnútroštátnymi alebo medzinárodnými orgánmi „aktualizovanej kapitálovej hodnoty“ na účely prevodu „in“, táto kapitálová hodnota je určená na základe uplatniteľného vnútroštátneho práva a podľa spôsobov definovaných týmto právom, alebo v prípade medzinárodnej organizácie vlastnými pravidlami tejto organizácie, a nie na základe článku 8 prílohy VIII služobného poriadku a podľa úrokových sadzieb stanovených v tomto ustanovení. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy

Súd pre verejnú službu rozhodol, že článok 2 nariadenia č. 1324/2008³, ktorým bola zmenená úroková sadzba stanovená v článku 8 prílohy VIII služobného poriadku pre prevody „out“, sa nesmie zohľadniť pri výpočte kapitálovej hodnoty zodpovedajúcej právam na dôchodok, ktoré úradníci alebo zamestnanci nadobudli pred svojím nástupom do služby v Únii, a že príslušné vnútroštátne alebo medzinárodné orgány nie sú povinné ho zohľadniť pri aktualizácii uvedenej kapitálovej hodnoty, ktorú majú previesť.

V rozsudku z 11. decembra 2013, *Andres a i./ECB* (F-15/10), Súd pre verejnú službu okrem toho uplatnil judikatúru, podľa ktorej sa úradník môže dovolávať nadobudnutého práva len vtedy, ak k skutočnosti rozhodujúcej pre vznik tohto práva došlo za pôsobnosti služobného poriadku predchádzajúceho zmene, ktorá bola zavedená do ustanovení tohto poriadku. Preto keď úradník dosiahne vek 60 rokov, ktorý mu umožní požiadať o okamžité priznanie jeho práv na dôchodok a vyplácanie dávok, skutočnosťou vedúcou k vzniku práva na dôchodok je dosiahnutie tohto veku a úradník sa nemôže domáhať práva nadobudnutého podľa predchádzajúceho dôchodkového systému, ak tento vek nedosiahol pred zmenou dôchodkového systému.

Napokon existuje jasný rozdiel medzi určením práva na dôchodok a vyplácaním dávok, ktoré z neho vyplývajú. Vzhľadom na toto rozlišovanie platí, že k porušeniu nadobudnutého práva nedôjde, ak zmeny skutočne vyplatených súm vyplývajú z korekčných koeficientov uplatňovaných na dôchodky podľa krajiny, v ktorej má dôchodca bydlisko, pretože tieto zmeny nezasahujú do samotného práva na dôchodok. V už citovanom rozsudku *Andres a i./ECB* Súd pre verejnú službu dospel k záveru, že táto judikatúra sa uplatní aj v prípade konverzných faktorov pre dôchodok použitých pri výpočte dávok, ktoré sa majú skutočne vyplácať, pretože tieto faktory nie sú tými prvkami, ktoré by predstavovali základ práv na dôchodok ako takých.

Spory vyplývajúce zo zmlúv

Súd pre verejnú službu vo svojom, už citovanom rozsudku *BR/Komisia* pripomenul, že inštitúcia často disponuje širokou mierou voľnej úvahy nielen v individuálnych prípadoch, ale aj v rámci všeobecnej politiky, ktorá sa môže zakladať na internom všeobecne záväznom rozhodnutí, ktorým si samotná obmedzuje výkon svojej voľnej úvahy. Súd pre verejnú službu však tiež pripomenul, že také interné rozhodnutie nemôže mať za následok, že sa inštitúcia úplne vzdá právomoci, ktorú jej priznáva článok 8 prvý odsek podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie (ďalej len „PZOZ“) a ktorou je uzatvoriť alebo obnoviť, podľa konkrétnych okolností, zmluvu dočasného zamestnanca v zmysle článku 2 písm. b) alebo d) PZOZ na maximálnu dobu šiestich rokov. Súd pre verejnú službu okrem toho v už citovanom rozsudku uviedol, že OUPZ sa nemôže vzdať právomoci voľnej úvahy, ktorá je mu zverená článkom 8 druhým odsekom PZOZ, v tom zmysle, že bude mechanicky dodržiavať pravidlo „šiestich rokov“, ktoré je uvedené v článku 3 ods. 1 rozhodnutia Komisie z 28. apríla 2004 a podľa ktorého celková kumulovaná doba zamestnania nestáleho zamestnanca je obmedzená v období dvanástich rokov nanajvýš na šesť rokov, bez ohľadu na typ zmlúv či pracovného zaradenia. Mechanické uplatňovanie tohto pravidla najmä nemôže odôvodniť obmedzenie dĺžky pracovného pomeru zamestnanca na dobu kratšiu než dobu povolenú v článku 8 druhom odseku PZOZ. Keby sa takto OUPZ totiž vzdal svojej právomoci voľnej úvahy, porušil by zásadu riadnej správy vecí verejných, povinnosť starostlivosti a zásadu rovnosti zaobchádzania.

³ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 1324/2008 z 18. decembra 2008, ktorým sa od 1. júla 2008 upravuje sadzba príspevku do systému dôchodkového zabezpečenia úradníkov a ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev (Ú. v. EÚ L 345, s. 17).

Okrem toho v už citovanej veci *D'Agostino/Komisia* sa Komisia snažila tvrdiť, že OOUPZ mal odôvodniť mimoriadne dôležitý záujem na obnovení zmluvy žalobcu, pretože podľa platnej právnej úpravy sa vyžadovalo, aby obnovenie uvedenej zmluvy bolo na dobu neurčitú. Súd pre verejnú službu však vo svojom rozsudku rozhodol, že inštitúcia nemôže dospieť k tomu, aby záujem služby na obnovení alebo neobnovení zmluvy zamestnanca závisel od povinností stanovených služobným poriadkom, ktoré musí v prípade obnovenia uvedenej zmluvy dodržiavať, a nie od potrieb uvedenej služby, pretože ináč sa dopustí nesprávneho právneho posúdenia.

V tomto zmysle Súd pre verejnú službu vo svojom už citovanom rozsudku *Scheefer/Parlament* rozhodol, že zmena kvalifikácie zmluvy na dobu určitú na zmluvu na dobu neurčitú, čím došlo v súlade s článkom 8 prvým odsekom PZOZ k sankcionovaniu inštitúcie za to, že so žalobkyňou opätovne uzatvárala zmluvy na dobu určitú, predsa len neodňala tejto inštitúcii možnosť ukončiť túto zmluvu za podmienok stanovených článkom 47 písm. c) bodom i) PZOZ. Použitie zmlúv na dobu neurčitú totiž neponúka zamestnancom stabilitu, ktorá vyplýva z vymenovania za úradníka.

B – Zloženie Súdu pre verejnú službu

(Protokolárny poriadok k 8. októbru 2013)

Zľava doprava:

Sudcovia K. Bradley a E. Perillo; predseda komory H. Kreppel; predseda Súdu pre verejnú službu S. Van Raepenbusch; predsedníčka komory M. I. Rofes i Pujol; sudcovia R. Barents a J. Svenningsen; tajomníčka W. Hakenberg.

1. Členovia Súdu pre verejnú službu

(podľa dátumu nástupu do funkcie)

Sean Van Raepenbusch

narodený v roku 1956; skončené právnické vzdelanie (Slobodná univerzita v Bruseli, 1979); osobitný diplom z medzinárodného práva (Brusel 1980); doktor práv (1989); zodpovedný pracovník za právne oddelenie Société anonyme du canal et des installations maritimes v Bruseli (1979 – 1984); úradník Komisie Európskych spoločenstiev (Generálne riaditeľstvo pre sociálne záležitosti, 1984 – 1988); člen právneho servisu Komisie Európskych spoločenstiev (1988 – 1994); súdny referendár na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (1994 – 2005); vyučujúci v univerzitnom stredisku v Charleroi (medzinárodné a európske právo sociálneho zabezpečenia, 1989 – 1991), na univerzite v Mons-Hainaut (európske právo, 1991 – 1997), na Univerzite v Liège (právo európskej verejnej služby, 1989 – 1991; inštitucionálne právo Európskej únie, 1995 – 2005; európske právo sociálneho zabezpečenia, 2004 – 2005) a od roku 2006 na slobodnej univerzite v Bruseli (inštitucionálne právo Európskej únie); autor viacerých publikácií v oblasti európskeho práva sociálneho zabezpečenia a inštitucionálneho práva Európskej únie; sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2005; predseda Súdu pre verejnú službu od 7. októbra 2011.

Horstpeter Kreppel

narodený v roku 1945; univerzitné štúdiá v Berlíne, Mníchove, vo Frankfurte nad Mohanom (1966 – 1972); prvá štátna skúška (1972); justičný čakaťel vo Frankfurte nad Mohanom (1972 – 1973 a 1974 – 1975); Collège d'Europe v Bruggách (1973 – 1974); druhá štátna skúška (Frankfurt nad Mohanom, 1976); zamestnanec Spolkového úradu práce a advokát (1976); sudca pracovnoprávného súdu (spolková krajina Hesensko 1977 – 1993); vyučujúci na Fachhochschule für Sozialarbeit vo Frankfurte nad Mohanom a na Verwaltungsfachhochschule vo Wiesbadene (1979 – 1990); národný expert v právnom servise Komisie Európskych spoločenstiev (1993 – 1996 a 2001 – 2005); atašé pre sociálne záležitosti na zastupiteľskom úrade Spolkovej republiky Nemecko v Madride (1996 – 2001); sudca Pracovnoprávného súdu vo Frankfurte nad Mohanom (február – september 2005); sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2005.

Irena Boruta

narodená v roku 1950; diplom z práva na Vroclavskej univerzite (1972), doktorka práv (Lodž, 1982); advokátka zapísaná v advokátskej komore Poľskej republiky (od roku 1977); hosťujúca výskumná pracovníčka (univerzita Paris X, 1987 – 1988; univerzita v Nantes, 1993 – 1994); expertka v hnutí Solidarita (1995 – 2000); profesorka pracovného práva a európskeho práva sociálneho zabezpečenia na Lodžskej univerzite (1997 – 1998 a 2001 – 2005), profesorka na Vyššej obchodnej škole vo Varšave (2002), profesorka pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia na Univerzite kardinála Stefana Wyszyńskiego vo Varšave (2002 – 2005); štátna tajomníčka ministra práce a sociálnych vecí (1998 – 2001); členka rokovacieho výboru pre pristúpenie Poľskej republiky k Európskej únii (1998 – 2001); zástupkyňa poľskej vlády v Medzinárodnej organizácii práce (1998 – 2001); autorka viacerých publikácií o pracovnom práve a európskom práve sociálneho zabezpečenia; sudkyňa Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2005 do 7. októbra 2013.

Maria Isabel Rofes i Pujol

narodená v roku 1956; štúdium práva (licenciatura en derecho, Barcelonská univerzita, 1981); špecializácia na medzinárodný obchod (Mexiko, 1983); štúdium európskej integrácie (obchodná komora v Barcelone, 1985) a práva Spoločenstva (Escola d'Administració Pública de Catalunya, 1986); úradníčka v Generalitat de Catalunya (členka právneho oddelenia ministerstva priemyslu a energetiky, apríl 1984 – august 1986); členka advokátskej komory v Barcelone (1985 – 1987); riadiaca pracovníčka, neskôr hlavná riadiaca pracovníčka oddelenia výskumu a dokumentácie Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (1986 – 1994); referendárka na Súdnom dvore (kabinet generálneho advokáta Ruiza-Jaraba Colomera, január 1995 – apríl 2004; kabinet sudcu Löhmsa, máj 2004 – august 2009); vyučujúca v oblasti sporového konania Spoločenstva na právnickej fakulte (Universitat Autònoma de Barcelona, 1993 – 2000); autorka mnohých publikácií a prednášok v oblasti európskeho sociálneho práva; členka odvolacieho senátu Úradu spoločenstva pre odrody rastlín (2006 – 2009); sudkyňa Súdu pre verejnú službu od 7. októbra 2009.

Ezio Perillo

narodený v roku 1950; doktor práv a advokát v advokátskej komore v Padove; asistent a potom riadny výskumný pracovník občianskeho a porovnávacieho práva na Právnickej fakulte Padovskej univerzity (1977 – 1982); vyučujúci práva Spoločenstva na Collegio Europeo v Parme (1990 – 1998), na právnických fakultách Padovskej univerzity (1985 – 1987), Maceratskej univerzity (1991 – 1994), Neapolskej univerzity (1995) a Milánskej univerzity (2000 – 2001); člen Vedeckého výboru „Master in European integration“ na Padovskej univerzite; úradník na Súdnom dvore, riaditeľstvo knižnice, výskumu a dokumentácie (1982 – 1984); referendár generálneho advokáta G. Federica Manciniho (1984 – 1988); právny poradca generálneho tajomníka Európskeho parlamentu Enrica Vinciho (1988 – 1993); v rámci tej istej inštitúcie aj: vedúci sekcie právnej služby (1995 – 1999); riaditeľ pre legislatívne veci a dohodovacie konania, vzťahy medzi inštitúciami a vzťahy s národnými parlamentmi (1999 – 2004); riaditeľ pre vonkajšie vzťahy (2004 – 2006); riaditeľ pre legislatívne veci právnej služby (2006 – 2011); autor viacerých publikácií o talianskom občianskom práve a práve Európskej únie; sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2011.

René Barents

narodený v roku 1951; diplom v odbore právo, osobitný diplom v odbore ekonómia (Erazmova univerzita v Rotterdame, 1973); doktor práv (Utrechtská univerzita, 1981); výskumný pracovník v európskom práve a medzinárodnom hospodárskom práve (1973 – 1974) a prednášajúci európskeho práva a hospodárskeho práva na európskom inštitúte Utrechtskej univerzity (1974 – 1979) a Leidenskej univerzity (1979 – 1981); referendár na Súdnom dvore Európskej únie (1981 – 1986), potom vedúci sekcie „služobné nároky“ na Súdnom dvore Európskej únie (1986 – 1987); člen právneho servisu Európskej komisie (1987 – 1991); referendár na Súdnom dvore Európskej únie (1991 – 2000); vedúci sekcie (2000 – 2009) a riaditeľ riaditeľstva „Výskum a dokumentácia“ Súdneho dvora Európskej únie (2009 – 2011); riadny profesor (1988 – 2003) a čestný profesor (od roku 2003) európskeho práva na Maastrichtskej univerzite; radca na odvolacom súde v 's-Hertogenbosch (1993 – 2011); člen Kráľovskej akadémie vied Holandska (od roku 1993); početné publikácie v oblasti európskeho práva; sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2011.

Kieran Bradley

narodený v roku 1957; diplom v odbore právo (Trinity College, Dublin, 1975 – 1979); výskumný asistent senátorky Mary Robinsonovej (1978 – 1979 a 1980); štipendium „Pádraig Pearse“ na štúdium na Collège d'Europe (1979); postgraduálne štúdium európskeho práva na Collège d'Europe (1979 – 1980); Master of law na Cambridgeskej univerzite (1980 – 1981); stážista v Európskom parlamente (Luxemburg 1981); referent na sekretariáte výboru Európskeho parlamentu pre právne veci (Luxemburg 1981 – 1988); člen právnej služby Európskeho parlamentu (Brusel 1988 – 1995); referendár na Súdnom dvore (1995 – 2000); prednášajúci európskeho práva na Harvard Law School (2000); člen právnej služby Európskeho parlamentu (2000 – 2003), potom vedúci sekcie (2003 – 2011) a riaditeľ (2011); autor početných publikácií; sudca Súdu pre verejnú službu od 6. októbra 2011.

Jesper Svenningsen

narodený v roku 1966; štúdium práva (Candidatus juris), univerzita v Aarhuse (1989); advokátsky koncipient u právneho poradcu dánskej vlády (1989 – 1991); referendár na Súdnom dvore (1991 – 1993); prijatie do advokátskej komory v Dánsku (1993); advokát u právneho poradcu dánskej vlády (1993 – 1995); vyučujúci európskeho práva na univerzite v Kodani; docent na Európskom inštitúte verejnej správy, pobočka v Luxemburgu, neskôr vykonávajúci funkciu riaditeľa (1995 – 1999); riadiaci pracovník na právnom oddelení Dozorného orgánu EZVO (1999 – 2000); úradník Súdneho dvora (2000 – 2013); referendár (2003 – 2013); sudca Súdu pre verejnú službu od 7. októbra 2013.

Waltraud Hakenberg

narodená v roku 1955; štúdium práva v Regensburgu a Ženeve (1974 – 1979); prvá štátna skúška (1979); postgraduálne štúdium práva Spoločenstva na Collège d'Europe v Bruggách (1979 – 1980); justičná ča-
kateľka v Regensburgu (1980 – 1983); doktorka práv (1982); druhá štátna skúška (1983); advokátka v Mníchove a Paríži (1983 – 1989); úradníčka Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (1990 – 2005); súdna referendárka na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev (kabinet sudcu Janna, 1995 – 2005); vyučovanie na viacerých univerzitách v Nemecku, Rakúsku, vo Švajčiarsku a v Rusku; čestná profesorka na Sárskej univerzite (od roku 1999); členka rôznych výborov, združení a právnych komisií; autorka početných publikácií v oblasti práva a sporov Spoločenstva; tajomníčka Súdu pre verejnú službu od 30. novembra 2005.

2. Zmeny v zložení Súdu pre verejnú službu v roku 2013

Vzhľadom na to, že sudkyňa Irena Boruta odstúpila, rozhodnutím Rady Európskej únie zo 16. septembra 2013 bol Jesper Senningsen vymenovaný za sudcu Súdu pre verejnú službu Európskej únie na obdobie od 1. októbra 2013 do 30. septembra 2019.

3. Protokolárny poriadok

od 1. januára 2013 do 7. októbra 2013

S. VAN RAEPENBUSCH, predseda Súdu
pre verejnú službu
H. KREPPEL, predseda komory
M. I. ROFES i PUJOL, predsedníčka komory
I. BORUTA, sudkyňa
E. PERILLO, sudca
R. BARENTS, sudca
K. BRADLEY, sudca

W. HAKENBERG, tajomníčka

od 8. októbra 2013 do 31. decembra 2013

S. VAN RAEPENBUSCH, predseda Súdu
pre verejnú službu
H. KREPPEL, predseda komory
M. I. ROFES i PUJOL, predsedníčka komory
E. PERILLO, sudca
R. BARENTS, sudca
K. BRADLEY, sudca
J. SVENNINGSEN, sudca

W. HAKENBERG, tajomníčka

4. Bývalí členovia Súdu pre verejnú službu

Heikki Kanninen (2005 – 2009)

Haris Tagaras (2005 – 2011)

Stéphane Gervasoni (2005 – 2011)

Boruta Irena (2005 – 2013)

Predseda Súdu pre verejnú službu

Paul J. Mahoney (2005 – 2011)

C – Súdne štatistiky Súdu pre verejnú službu

Všeobecná činnosť Súdu pre verejnú službu

1. Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2009 – 2013)

Začaté konania

2. Percentuálny podiel na počte vecí rozdelených podľa hlavných žalovaných inštitúcií (2009 – 2013)
3. Jazyk konania (2009 – 2013)

Skončené konania

4. Rozsudky a uznesenia – Rozhodovacie zloženie (2013)
5. Význam rozhodnutia (2013)
6. Konania o nariadení predbežného opatrenia (2009 – 2013)
7. Dĺžka konaní v mesiacoch (2013)

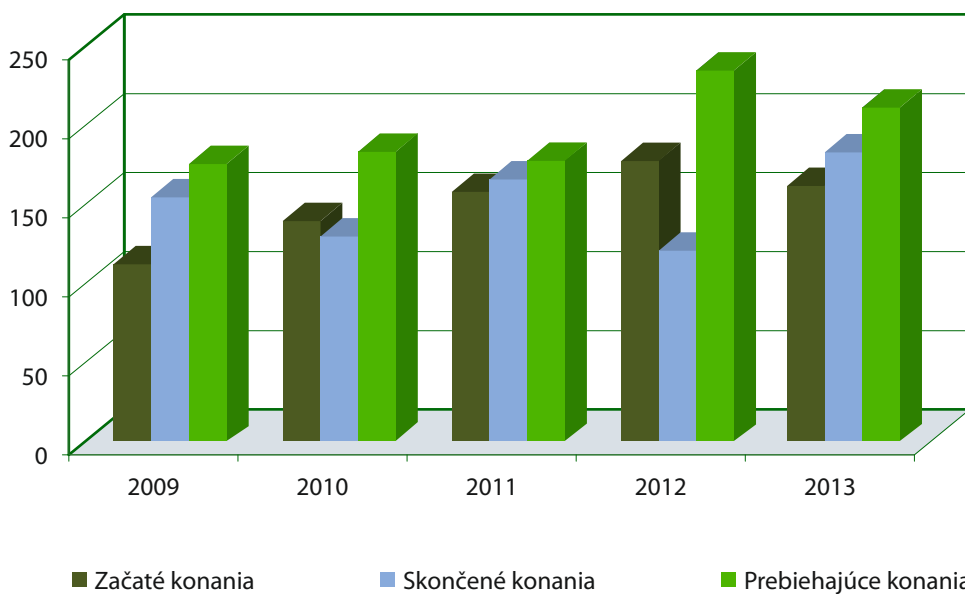
Prebiehajúce konania k 31. decembru

8. Rozhodovacie zloženie (2009 – 2013)
9. Počet žalobcov

Rôzne

10. Rozhodnutia Súdu pre verejnú službu, proti ktorým bolo podané odvolanie na Všeobecný súd (2009 – 2013)
11. Výsledky odvolaní podaných na Všeobecný súd (2009 – 2013)

1. Činnosť Súdu pre verejnú službu vo všeobecnosti – Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2009 – 2013)

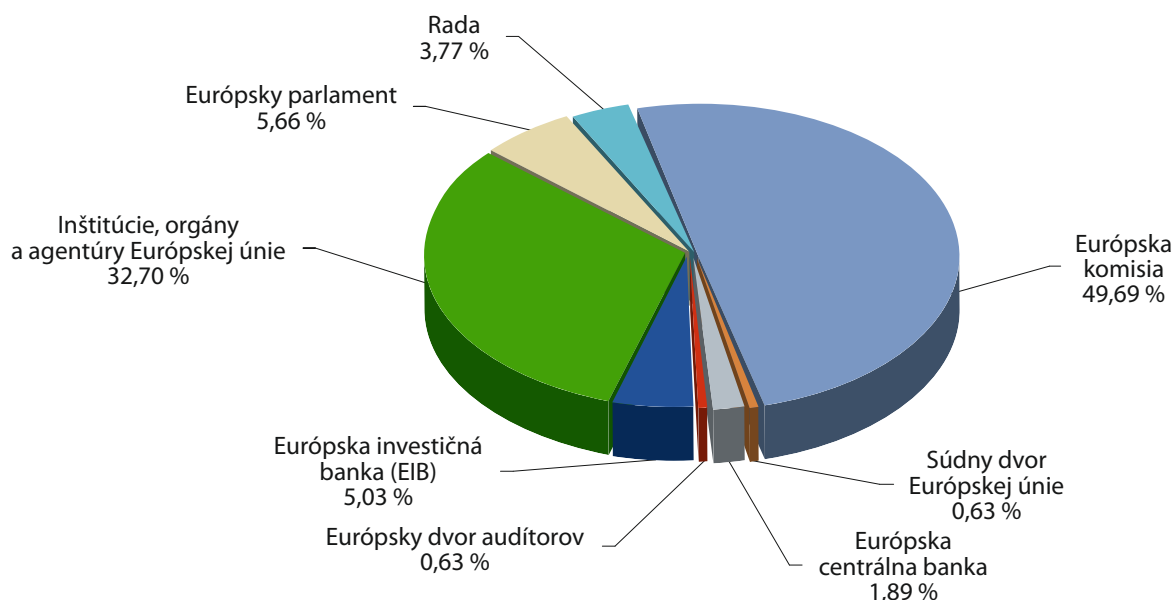
	2009	2010	2011	2012	2013
Začaté konania	113	139	159	178	160
Skončené konania	155	129	166	121	184
Prebiehajúce konania	175	185	178	235	211 ¹

Uvedené číselné údaje (približné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

¹ Z toho 26 prerušených konaní.

2. Začaté konania – Percentuálny podiel počtu vecí podľa hlavných žalovaných inštitúcií (2009 – 2013)

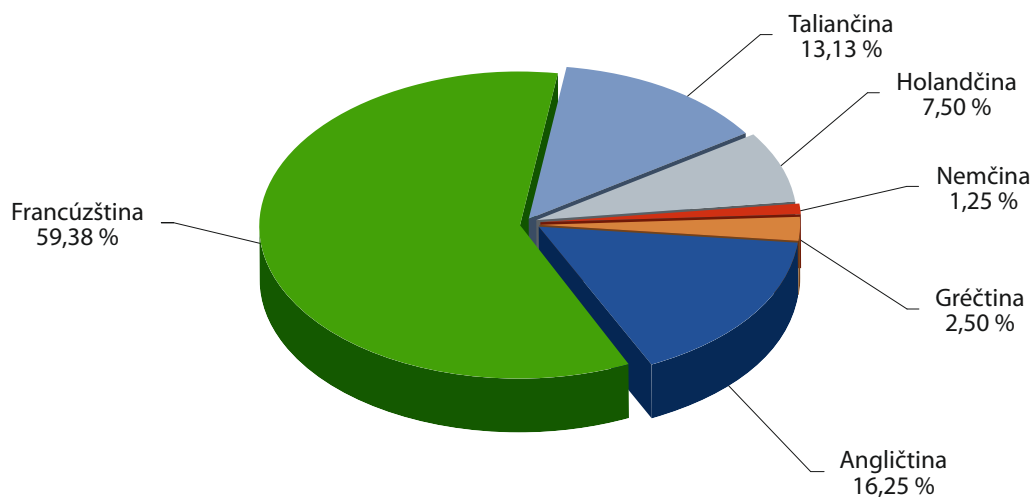
Percentuálny podiel počtu začatých konaní v roku 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Európsky parlament	8,85 %	9,35 %	6,29 %	6,11 %	5,66 %
Rada	11,50 %	6,47 %	6,92 %	3,89 %	3,77 %
Európska komisia	47,79 %	58,99 %	66,67 %	58,33 %	49,69 %
Súdny dvor Európskej únie	2,65 %	5,04 %	1,26 %		0,63 %
Európska centrálna banka	4,42 %	2,88 %	2,52 %	1,11 %	1,89 %
Európsky dvor audítorov	0,88 %		0,63 %	2,22 %	0,63 %
Európska investičná banka (EIB)	0,88 %	5,76 %	4,32 %	4,44 %	5,03 %
Inštitúcie, orgány a agentúry Európskej únie	23,01 %	11,51 %	11,40 %	23,89 %	32,70 %
Spolu	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

3. Začaté konania – Jazyk konania (2009 – 2013)

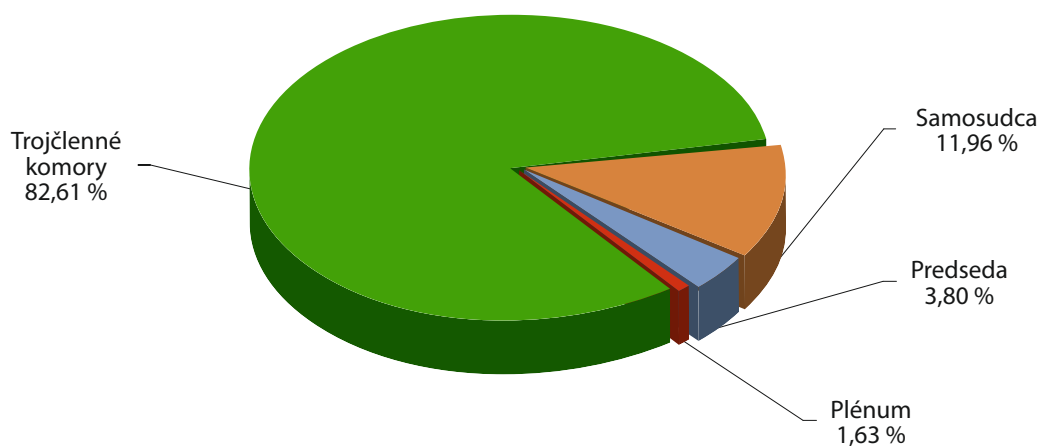
Rozdelenie v roku 2013

Jazyk konania	2009	2010	2011	2012	2013
Bulharčina				2	
Španielčina	1	2	2	3	
Čeština	1				
Nemčina	9	6	10	5	2
Gréčtina	3	2	4	1	4
Angličtina	8	9	23	14	26
Francúzština	63	105	87	108	95
Taliančina	13	13	29	35	21
Maďarčina			1		
Holandčina	15	2	1	6	12
Poľština			1	2	
Rumunčina				2	
Slovenčina			1		
Spolu	113	139	159	178	160

Jazyk konania predstavuje jazyk, v ktorom bola podaná žaloba, a nie materinský jazyk alebo štátnu príslušnosť žalobcu.

4. Skončené konania – Rozsudky a uznesenia – Rozhodovacie zloženie (2013)

	Rozsudky	Uznesenia o výmaze po urovnaní sporu zmierom ¹	Iné uznesenia, ktorými sa konanie končí	Spolu
Plénum	2	1		3
Trojčlenné komory	89	8	55	152
Samosudca	1		21	22
Predseda			7	7
Spolu	92	9	83	184

¹ Počas roka 2013 sa Súd pre verejnú službu bez úspechu pokúsil o urovnanie sporu zmierom v 18 ďalších veciach.

5. Skončené konania – Výsledok rozhodnutia (2013)

	Rozsudky		Uznesenia				Spolu
	Žaloby, ktorým sa vyhovel v celom rozsahu alebo čiastočne	Žaloby zamietnuté v celom rozsahu, zastavenie konania	Žaloby/návrhy [zjavne] nepripustné alebo nedôvodné	Urovnania sporu zmierom po zásahu rozhodovacieho zloženia	Výmazy z iného dôvodu, zastavenie konania alebo postúpenie	Návrhy, ktorým sa vyhovel v plnom rozsahu alebo čiastočne (osobitné konania)	
Disciplinárne konania		4	1				5
Hodnotenie/povýšenie	2	7	5	5	2		21
Iné	8	6	25	1	2	17	59
Odmena a príspevky	3	6	10		2		21
Pracovné podmienky/dovolenka			1				1
Pridelenie/zmena miesta pridelenia	1				1		2
Prijímanie do zamestnania/ vymenovanie/zaradenie do platovej triedy	6	5	4		1		16
Sociálne zabezpečenie/choroba z povolania/pracovné úrazy	4			1	1		6
Starobné dôchodky a invalidné dôchodky	2	4	6	1			13
Výberové konania	6	11	2	1	2		22
Výpoveď alebo neobnovenie zmluvy zamestnanca	9	8	1				18
Spolu	41	51	55	9	11	17	184

6. Uznesenia o nariadení predbežného opatrenia (2009 – 2013)

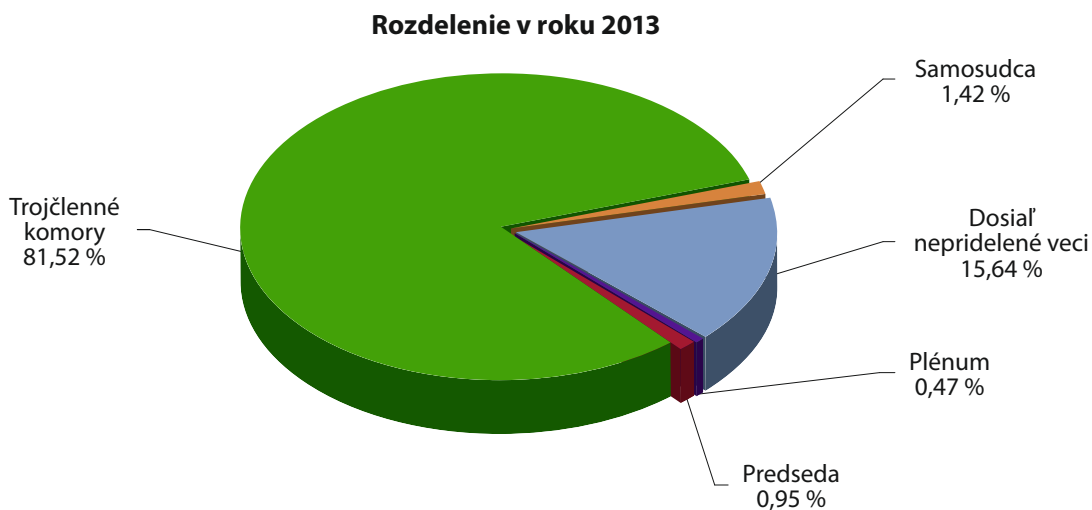
Skončené konania o nariadení predbežného opatrenia		Výsledok rozhodnutia		
		Úplné alebo čiastočné pripustenie	Zamietnutie	Výmaz
2009	1	1		
2010	6		4	2
2011	7		4	3
2012	11		10	1
2013	3		3	
Spolu		1	21	6

7. Skončené konania – Dĺžka konaní v mesiacoch (2013)

Skončené konania		Priemerná dĺžka konaní	
		Celková dĺžka konania	Dĺžka konania bez prípadnej doby, počas ktorej je konanie prerušené
Rozsudky	92	18,6	18,1
Uznesenia	92	13,3	11,3
Spolu	184	16,0	14,7

Dĺžka konaní je vyjadrená v mesiacoch a v desatinách mesiaca.

8. *Prebiehajúce konania k 31. decembru – Rozhodovacie zloženie (2009 – 2012)*

	2009	2010	2011	2012	2013
Plénum	6	1		1	1
Predseda	1	1	1		2
Trojčlenné komory	160	179	156	205	172
Samosudca			2	8	3
Dosiaľ nepridelené veci	8	4	19	21	33
Spolu	175	185	178	235	211

9. Prebiehajúce konania k 31. decembru – Počet žalobcov

Prebiehajúce konania s najvyšším počtom žalobcov v roku 2013

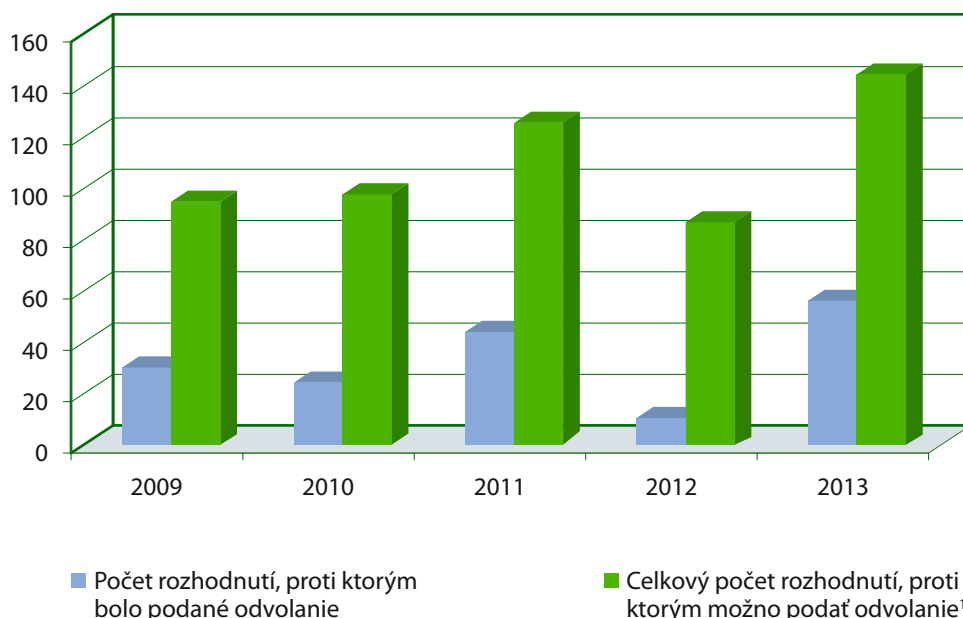
Počet žalobcov	Oblasti
492 (2 veci)	Služobný poriadok – Odmena – Reforma systému odmeňovania a zvyšovania plátov v EIB
486	Služobný poriadok – EIB – Odmena – Ročná úprava plátov
451	Služobný poriadok – EIB – Odmena – Nový výkonnostný systém – Udeľovanie prémie
35	Služobný poriadok – Vrátenie vecí po preskúmaní rozsudku Všeobecného súdu – EIB – Dôchodky – Reforma z roku 2008
33	Služobný poriadok – EIB – Dôchodky – Reforma dôchodkového systému
30	Služobný poriadok – Európsky investičný fond (EIF) – Odmena – Ročná úprava plátov
29	Služobný poriadok – Európsky investičný fond (EIF) – Odmena – Reforma systému odmeňovania a zvyšovanie plátov v EIF
26 (2 veci)	Služobný poriadok – Odmena – Úradníci pôsobiaci v tretej krajine – Náhrada za sťažené životné podmienky – Zmena a úprava náhrady za sťažené životné podmienky – Životné podmienky rovnocenné so životnými podmienkami v Európskej únii – Upustenie od priznávania náhrady za sťažené životné podmienky
25	Služobný poriadok – Povýšenie – Povyšovanie za roky 2010 a 2011 – Stanovenie limitov na povýšenie
18 (18 vecí)	Služobný poriadok – Konanie – Určenie výšky trov konania

Výraz „služobný poriadok“ označuje Služobný poriadok úradníkov Európskej únie a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie.

Celkový počet žalobcov vo všetkých prebiehajúcich konaniach (2009 – 2013)

	Celkový počet žalobcov	Celkový počet prebiehajúcich konaní
2009	461	175
2010	812	185
2011	1 006	178
2012	1 086	235
2013	1 867	211

10. Rôzne – Rozhodnutia Súdu pre verejnú službu, proti ktorým bolo podané odvolanie na Všeobecný súd (2009 – 2013)

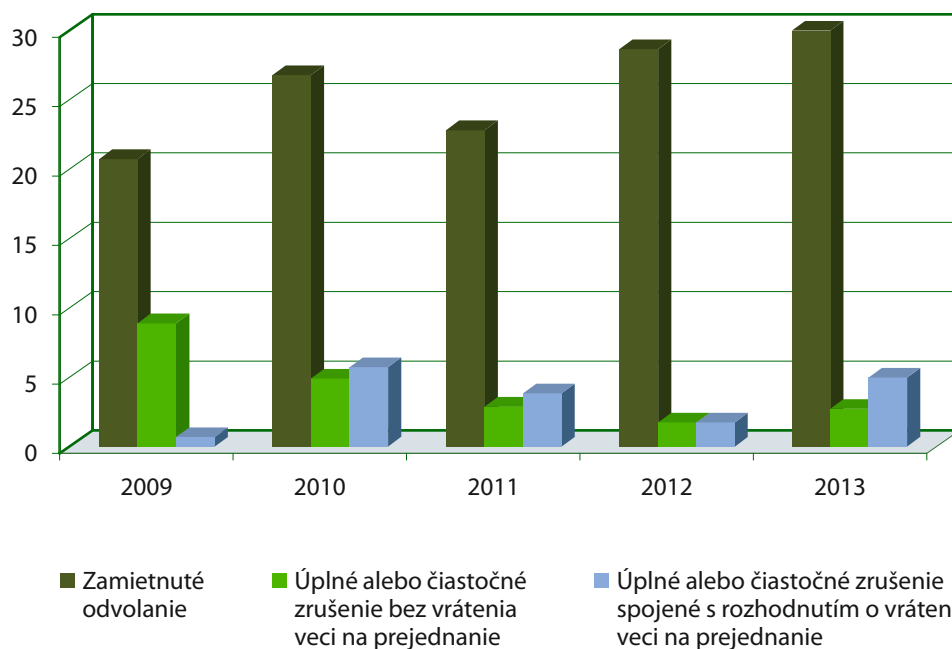

	Počet rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie	Celkový počet rozhodnutí, proti ktorým možno podať odvolanie ¹	Percentuálny podiel rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie ²
2009	30	95	31,58 %
2010	24	99	24,24 %
2011	44	126	34,92 %
2012	11	87	12,64 %
2013	56	144	38,89 %

¹ Rozsudky, uznesenia vyhlasujúce žalobu za neprípustnú, zjavne neprípustnú alebo zjavne nedôvodnú, uznesenia o nariadení predbežného opatrenia, zastavení konania a zamietnutí vedľajšieho účastníctva, ktoré boli vyhlásené alebo vydané počas sledovaného roka.

² Toto percentuálne vyjadrenie nemusí v danom roku zodpovedať rozhodnutiam, proti ktorým môže byť podané odvolanie, ktoré boli vydané v sledovanom roku, vzhľadom na to, že lehota na podanie odvolania môže spadať do dvoch kalendárnych rokov.

11. Rôzne – Výsledky odvolaní na Všeobecnom súde (2009 – 2013)

	2009	2010	2011	2012	2013
Zamietnuté odvolanie	21	27	23	29	30
Úplné alebo čiastočné zrušenie bez vrátenia veci na prejednanie	9	4	3	2	3
Úplné alebo čiastočné zrušenie spojené s rozhodnutím o vrátení veci na prejednanie	1	6	4	2	5
Spolu	31	37	30	33	38

AKO ZÍSKAŤ PUBLIKÁCIE EÚ

Bezplatné publikácie:

- jeden kus:
prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- viac kusov alebo plagátov/máp:
na zastúpeniach Európskej únie (http://ec.europa.eu/represent_sk.htm); v delegáciách,
ktoré sídlia v nečlenských krajinách EÚ (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sk.htm);
kontaktovaním služby Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sk.htm);
na bezplatnom telefónnom čísle 00 800 6 7 8 9 10 11 (v rámci EÚ) (*).

(*) Za poskytnutie informácií sa neplatí, podobne ako za väčšinu hovorov (niektorí mobilní operátori, verejné telefónne automaty alebo hotely si však môžu účtovať poplatok).

Platené publikácie:

- prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Predplatné:

- prostredníctvom obchodných distribútorov Úradu pre vydávanie publikácií Európskej únie (http://publications.europa.eu/others/agents/index_sk.htm).

■ Úrad pre publikácie

ISBN 978-92-829-1707-7

9 789282 917077
doi:10.2862/57531

